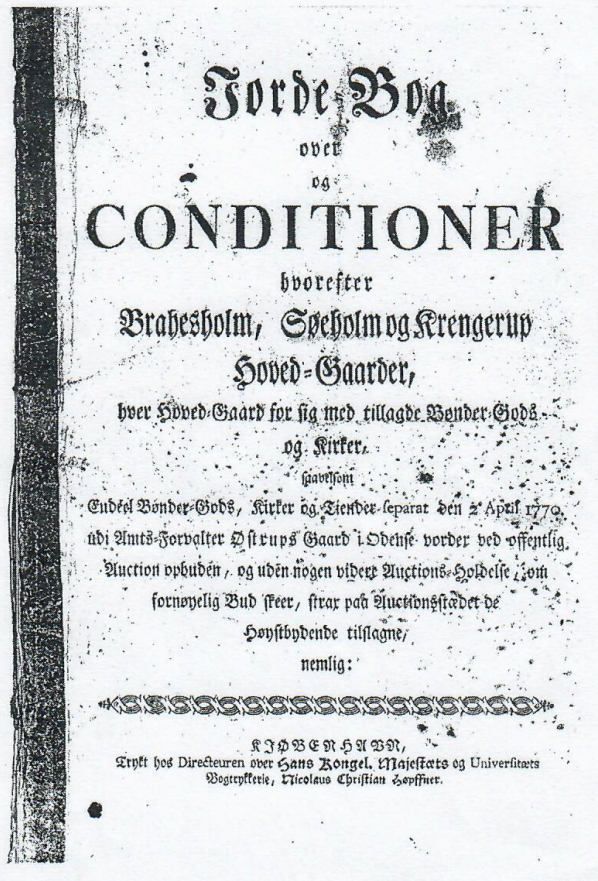

Gårde i Køng By – Køng Sogn, Vestfyn

1. Baggrund

Gårde i Køng By – Køng Sogn, Vestfyn

Forord

Køng by i Køng sogn på Vestfyn ligger ca. 15 km øst for Assens, nær hovedvejen til Odense.

Denne beretning om gårde i Køng ejerlav handler om den enkelte ejendoms historie, om rækken af dens ejere og besiddere, og om slægtsbånd til andre gårde i og udenfor sognet. Beretningen går fra omkring år 1600 til slutningen af 1900-tallet. Den er udformet som håndbog for andre med slægts- eller lokalhistorisk interesse, men som ikke har tid eller kræfter til mere omfattende arkivstudier.

Beretningen er en fortsættelse af tidligere værker om gårde i Voldtofte (*IR 2005*) og Flemløse (*IR 2006*), og den er i hovedtræk bygget over samme mønster. Den er også ment som et sidestykke til Margit Simonsen Riis' og Jens Møller Riis' værk: *Gårde og Huse i Gummerup i Køng Sogn 1-2*, som jeg generelt henviser til (**Riis 2004*).

Gennem tiderne har der været så tætte forbindelser mellem nabobyerne Køng og Gummerup, at de er historisk uadskillelige. For at få sammenhæng i Køng-gårdenes historie er det nødvendigt at medtage stof om Gummerup – og ligeledes mindre ejendomme af almen historisk interesse. Beretningen er i 2 dele:

1. del: Baggrund – indeholder oversigter over gårdene i de 2 nabobyer samt afsnit med temaer fra deres fælles historie – matrikulering, beskatning, ejerforhold i tiden inden selveje blev almindeligt, udskiftningen i 1793 og senere udvikling. På *side 3* i denne del findes en kort **vejledning** i brug af beretningen, afhængigt af læserens ærinde. Bagest findes bilag med summariske oplysninger – bl.a. register over besiddere på gårdene i det nævnte tidsrum.

2. del: De enkelte Gårdes Historie – omfatter Køng-gårdene og enkelte andre ejendomme, som er særlig tæt knyttet til Køngs historie. De er ordnet efter deres nuværende matrikel-numre, baseret på 1844-matriklen.

De enkelte afsnit i beretningen indeholder resumé af emnet, efterfulgt af uddrag af de historiske kilder. For at gøre de ældre kilder lettere tilgængelige, er de gengivet i let moderniseret sprog og opstilling. Kildehenvisninger er anført således i teksten: (**små typer i kursiv*).

Beretningen bygger på mange **bidrag** fra ligesindede, som jeg er stor tak skyldig. Det gælder især:

- *Margit og Jens M. Riis*, Gummerup – for righoldige arbejdsnotater og vejledning, som gav Køng-projektet en flyvende start – for udredning af forholdene i *Romerhus*-området – og for en række inspirerende og frugtbare drøftelser undervejs i projektet.
- *Gitte Assarsson*, Bodebjerg og *Glamsbjerg lokalhistoriske Arkiv* – som med utrættelig energi og stort talent har forsynet projektet med arkivbilleder og egne fotos – og for støtte til udredning af ejendoms- og slægtsforhold i *Bodebjerg*.
- *Hans Aage Hansen*, Gelsted – for persondata og kildehenvisninger fra en tidlig fase, før ideen om Køng-projektet var født.
- *Ejvind Rasmussen*, Frøbjerg – for bidrag til *Søgårdens* historie og dens slægtsrelationer til Midtfyn og Assens-området.
- *Ib Vestergaard Nielsen*, Odense – for tilsvarende bidrag til *Højbjerggårds* historie.

Dertil kommer en tak for venlig og professionel assistance undervejs i forløbet fra *Rigsarkivet*, *Landsarkivet for Fyn*, *Erhvervsarkivet* i Århus, og fra *Hans Lauridsen* og øvrige medarbejdere ved *Glamsbjerg lokalhistoriske Arkiv*.

Alle har bidraget til at gøre beretningen righoldig og nuanceret. Evt. fejl i brug og tolkning af de mange kilder er alene mit ansvar.

Højbjerg, 30. december 2009 – Ingvard Rasmussen

P.S. – **Tillæg** af 24. november 2010 – med supplerende oplysninger om enkelte gårde er indsat som **bilag 5** i 1. del.

Digital udave af beretningen, fil: *IR.gårde.køng.0901a*, er slutredigeret 20. september 2018 – IR.

Forside-billede: Auktionskatalog 1770. Den store godsauktion blev skelsættende for den lokale erhvervs- og samfundsudvikling.

Kort Vejledning

Søger du viden om en bestemt gårdmand?

- Gå videre i **1. del** til **bilag 1: Register over besiddere**. Det er ordnet alfabetisk efter: fornavn, fadernavn og tid.
- Hver besidder har et nummer – f.eks. *20a-6* – dvs. *gård matr.nr.20a, besidder nr.6*.
- Gå til **2. del**, hvor gårdene er ordnet efter *matr.nr.* og find pågældende besidder.

Søger du medlemmer af en slægt på en bestemt gård?

- Gå direkte til **2. del**, hvor gårdene er ordnet efter *matr.nr.*
- Se under **Indhold** for at finde gårdens *matr.nr.*, hvis du kun kender dens navn eller adresse.
- Søg under gårdens **Besiddere**, hvor der findes resumé af de enkelte familier samt uddrag af historiske **kilder**.

Søger du oplysninger om den almene baggrund for gårdens historie?

- Gå til **2. del** og find pågældende gård. Se resuméet under overskrifterne **Ejere** og **Besiddere**. Her henvises til de afsnit i **1. del**, hvor sådanne almene oplysninger findes.
- Hvert afsnit i **1. del** indeholder et *resumé* af emnet samt uddrag af historiske **kilder**.

Søger du afsæt til videre studier?

- Brug kilde-henvisningerne i teksten. De er markeret således: (**små typer i kursiv*).
- Se **1. del, bilag 3: Oversigt over anvendte kilder**.

I alle tilfælde!

- For at få fuldt udbytte af teksten – se **bilag 4: Tegn og forkortelser**.
- Bemærk især, at alle dateringer angives som *år.måned.dato* (f.eks. *1712.04.01* betyder *1. april 1712*).

1. Del: Baggrund Indhold

Tekst:

side

1. Introduktion	
1.1. Afgrænsning og definitioner	7
1.2. Gårdene	8
2. Temaer – fælles ejendoms historie	
2.1. Matrikler og Hartkorn	16
2.2. Skatter og afgifter	27
2.3. Gårdmænd i Køng o.1690-1730 – tværgående kildestudier	32
2.4. Lokalisering af længst forsvundne gårde	37
2.5. Tidlig bølge af ejendomshandler	38
3. Ejere inden selveje	
3.1. Krongods – Hagenskov Len	40
3.2. Fynske Ryttergods	46
3.3. Kirke- og skolegods	51
3.4. Søholm – storhed og fald	56
3.5. Godsimperiet – Krengerup, Brahesholm og Søholm	61
3.6. Andet adelsgods – Arreskov (s.74), Brahesborg (76), Skovgårde (80), Søbo (83)	74
3.7. Borgerlige kreditorer	87
3.8. Præsteembedets ejendom	89
4. Køng og Gummerup i nyere tid	
4.1. Udskiftningen 1793	101
4.2. Senere udvikling	102
5. Efterskrift	105

Kort og tabeller:

Tabel: Oversigt over gårdenes matr.nr. og hartkorn gennem tiderne	8-9
Kortskitse: Køng og Gummerup Byer o.1800	10
Kortskitse: Køng Sogn o.1810	11
Matrikelkort: Køng sogn, plan 1-2. 1966 (kopi)	12-15
Tabel: Matriklerne 1664-1844. Køng-Gummerup	18-26
Tabel: Amtsregnskab. Kop- og Ildstedsskat 1692	29
Tabel: Amtsregnskab. Skattemandtal 1762. Køng sogn	30-31
Tabel: Kildestudier – Gårdmænd ca.1690-1730. Køng-Gummerup	35-36
Tabel: Hovedkrigs-jordebog 1718 – Ryttergårde i Køng-Gummerup	47
Tabel: Kirke- og skolegods 1688. Køng-Gummerup	51
Tabeller: Godsauktionen 1770 og videresalg af bøndergods	65-71
Tabel: Hartkornsoversigt 1789. Køng-Gummerup	103-104

Bilag

Bilag 1	Register over besiddere af Gårde i Køng	106-110
Bilag 2	Køng matrikel – hovednumre år 2000	111-113
Bilag 3	Oversigt over anvendte kilder	114-116
Bilag 4	Tegn og Forkortelser	117
Bilag 5	Tillæg 2010 om enkelte gårde	118-120

2. Del: De enkelte Gårdes Historie Indhold

Køng ejerlav:

<u>matr. nr.</u> <small>1844</small>	<u>nyere navn</u>	<u>adresse</u> ¹	<u>noter</u>
1a	<i>Køng Mølle</i>	Byvejen 2	møllegård på oprindelig grund.
17a	<i>Præstegården</i>	Bodebjergvej 2	gård på oprindelig grund.
19a	<i>Skyttegården</i>	Byvejen 40	hed tidligere <i>Stormgård</i> .
19b (+22b)	<i>Holte Mosegård</i>	Hedekrogen 10	jord udskilt 1836 som fæste, 1910 arvefæste.
20a	<i>Bonmegården</i>	Fladmosevej 12	år 1580 byens eneste ejendomsgård.
20b (+50a)	<i>Lindehøj</i>	Odensevej 65	udskilt 1912.
21a	<i>Ellegård</i> (nedlagt)	Fladmosevej 4 (ca.)	nedlagt 1893, hovedparcel under nr.20a.
21b (+50b)	<i>Holte Hedegård</i>	Hedekrogen 18	udskilt 1826 hhv. 1836.
22a	<i>Gård</i> (nedlagt)	Byvejen 12 (ca.)	nedlagt 1906, hovedparcel under nr.20a.
23a	<i>Toftegård</i>	Byvejen 8	gård på oprindelig grund.
23i	<i>Bakkegård</i>	Bodebjergvej 37	udskilt 1910, bebygget 1925.
24a	<i>Gård</i> (nedlagt)	Byvejen 4 (ca.)	nedlagt 1906/07 efter udstykning.
24f (+3b)	<i>Landlyst</i>	Odensevej 28	udskilt 1906/07.
25a	<i>Johan Andersens gård</i> (nedlagt)	Byvejen 31 (ca.)	nedlagt 1911, hovedparcel til nr.25b.
25b	<i>Korshøj</i>	Bodebjergvej 26	udskilt 1911.
26a	<i>Tjenergården</i>	Byvejen 11	gård på oprindelig grund, jorden solgt 1975.
26b	<i>Smedie</i> (nedlagt)	Fåborgvej 63	udskilt 1868, selveje 1903, nedlagt o.1950.
27a	<i>Køng Vestergård</i>	Fladmosevej 21	udflyttet efter brand 1848.
27b (+24b)	<i>Holte Lindegård</i>	Hedekrogen 14	udskilt 1860 hhv. 1899.
28a	<i>Virkelyst</i>	Byvejen 37	flyttet fra <i>Ådalen</i> efter brand 1869.
28b	<i>Hus</i> (nedlagt)	Bodebjergvej 25	udskilt 1821, nedlagt 1912, jorden til nr.65a.
28c	<i>Skovhuset</i>	Skovgyden 9-11	frastykket og bebygget 1831.
29a	<i>Højgård</i>	Bodebjergvej 6	gård på oprindelig grund.
30a	<i>Tøjstedgård</i>	Bodebjergvej 4	gårdens jord solgt til nr.25b i 1975.
31a	<i>Køng Lindegård</i>	Byvejen 20	gård på oprindelig grund.
32a	<i>Søgård</i>	Holtevej 5	udflyttet 1794 fra <i>Byvejen 21</i> (ca.).
33a	<i>Hededam</i>	Hedekrogen 6	udskilt 1785, udflyttet fra <i>Byvejen 25</i> (ca.)

¹ For de forsvundne gårde angives stedets nuværende adresse.

34a	<i>Rullegården</i>	Højbjergvej 29	udflyttet til <i>Nødepøl</i> ca.1793 fra <i>Byvejen 88</i> (ca.).
35a	<i>Storkegården</i>	Højbjergvej 18	nybygger i <i>Gedekrog</i> 1787 på en del af jorden fra den nuværende nr.28a.
36a	<i>Haugstedbæk</i>	Højbjergvej 12	nybygger i <i>Havreholm</i> 1785.
37a	<i>Køng Østergård</i>	Byvejen 5	tidligere benævnt <i>Østerbys gård</i> .
37b	<i>Malergården</i>	Hillerupvej 20	udskilt 1820 til <i>Hilleruphuset</i> .
46a	<i>Sivendal</i>	Langerod 13	udskilt 1803, bebygget o.1825/30.
46b	<i>Smedje</i> (nedlagt)	Byvejen 3	smedjen anlagt o.1620, nedlagt senest 1828.
48	<i>Gård</i>	Holtevej 34	nævnt 1799, i 2009 landbrug på 10,4ha.
54a	<i>Holte Møllegård</i>	Holtevej 37	udskilt 1798 fra den nuværende nr.28a, bebygget 1799.
57a	<i>Vibjerggård</i>	Bodebjergvej 35	jordlod 1793, bebygget før 1845, hovedparcel nu under nr.19a.
65a	<i>Bodebjerggård</i>	Bodebjergvej 31	bolsted 1791, senere vokset til gård.
66	<i>Bolsted, Romerhus</i>	Odensevej 61	jordlod 1803, bebygget senest 1809, dengang benævnt <i>Græsmosehuset</i> .
68	<i>Bolsted, Romerhus</i>	Odensevej 73	1770 hus ved sogneskel , under Gum. nr.4a.
69a	<i>Bolsted, Romerhus</i> (nedlagt)	overfor Odensevej 73	udskilt o.1810, nedlagt ved vejudvidelse 1959.
75a	<i>Holtehus</i>	Odensevej 55	husmandssted, kendt fra o.1810.
78c	<i>Nyhem</i>	Bodebjergvej 28	jordlodder 1793, bebygget 1924.
90 (+91)	<i>Gårdbutikken</i>	Bodebjergvej 42	kirkejord, bebygget før 1834, benævnt <i>Vissenbjergstedet</i> .
92a	<i>Hans Frederiksens gård</i> (nedlagt)	Højbjergvej 13	udskilt og bebygget 1804, udstykket 1871.

Længst forsvundne Køng-gårde.

15 ₁₆₈₈	o.1760/61	Fladmosevej 8 (ca.)	jorden spredt.
17 ₁₆₈₈	før 1762	Fladmosevej 6 (ca.)	jorden spredt.
20 ₁₆₈₈	før 1760	Byvejen 10 (ca.)	med tilhørende kirkejod nr. 21 ₁₆₈₈ og 22 ₁₆₈₈ .
Hus 1 ₁₆₈₈	før 1750	Byvejen 12 (ca.)	1tde htk. i 1664.

Andre gårde – særlig tæt knyttet til Køngs historie.

16a Gummerup	<i>Bækgården</i>	Fåborgvej 64	under Køng ved *M-1684 og -1680.
17a –	<i>Møllebyggerstedet</i>	Fåborgvej 75	under Køng (nr.18 ₁₆₈₈) indtil 1793.
50 –	<i>Sadelmagerhuset</i>	Byvejen 73	Rasmus Bildhugger 1809.
1a Holte	<i>Skrinshave</i>	Holtevej 74	slægtsbånd.
4a –	<i>Bækhuset</i>	Hjørholmvej 11	slægtsbånd.
1a Højbjerg	<i>Højbjerggård</i>	Højbjergvej 35	slægtsbånd.
2a –	<i>Eskehøj</i>	Højbjergvej 24	Sallinge herredsfoged.

Området Romerhus – af Margit og Jens Møller Riis, Gummerup (nytår 2010).

1. Introduktion

Som indledning præciseres projektets afgrænsning, og hyppigt anvendte begreber defineres. Derefter præsenteres de omhandlede gårde i Køng og Gummerup.

1.1 Afgrænsning og definitioner

Køng og Gummerup er uadskillelige. Fra tidlig tid har de 2 nabobyer på hver sin side af *Hårby Å* været nogenlunde jævnbyrdige i størrelse og produktion. Indtil *Udskiftningen* i 1793 blev deres jorder drevet traditionelt i ét samlet dyrkningsfællesskab, og der har gennem tiden både været indbyrdes konkurrence og tætte slægtsbånd på kryds og tværs. Derfor har jeg valgt at lade **1. del** af beretningens omfatte begge byer, mens **2. del** er afgrænset til Køng og enkelte ejendomme udenfor.

Gårdene er det primære i beretningen. De har været rygraden i landsbysamfundets og nationens økonomi, og deres historie kan følges langt tilbage i tiden. Men ejendomshistorien i Køng-Gummerup er mere flygtig og omskiftelig (til tider lettere kaotisk) end tilfældet er for nabosogne som Flemløse og Hårby. Derfor har det været nødvendigt også at medtage en del mindre ejendomme for at få overblik over gårdenes historie.

Nogle begreber og stednavne, som benyttes jævnligt i teksten, og som i tidens løb har ændret betydning, defineres i det følgende:

- en gårds **Besidder** (*gårdmand*) – er den bonde, som beboede og brugte gården. Han kunne være *ejendomsbonde* og have ejendomsret til gården – eller være *fæstebonde* og kun have brugsret til den.
- en gårds **Ejer** inden selveje (*herskab*) – var indehaver af gårdens *herlighed*. Det var en ”over-ejendomsret”, som gav myndighed over bonden – uanset om denne var ejendomsbonde eller fæster. Bonden fik en vis beskyttelse mod at betale en årlig ydelse (*landgilde*) og præstere arbejde (*hovveri*) for sit herskab. I denne betydning opstod begrebet *herlighed* i tidlig Middelalder. Det mistede hovedparten af sit indhold, efterhånden som selveje blev almindeligt – og den sidste rest med jordlovene i 1919. Fra midten af 1500-årene var ejendomsgårdene langt de færreste. Deres historie er tosporet. Ejendomsretten blev overdraget fra den forrige besidder ved et *skøde*, som blev tinglæst på herredstinget – og sideløbende udstedte gårdens herlighedsejer et *husbonholds-brev*, som i sin ordlyd og indhold stort set svarede til samtidens *fæstebreve*.
- **Matrikel** – landsdækkende register over ejendomme og deres beskatningsgrundlag. Indtil midten af 1900-tallet var skatten for landejendomme baseret på *tønder hartkorn* (*tdr.htk.*) – en forløber for begrebet *ejendomsskyld* – se **afsnit 2.1**.
- **Godsimperiet** – er brugt som fællesbetegnelse for *Krengerup*, *Brahesholm* og *Søholm* godser i de perioder, hvor de var samlet under én ejer – se **afsnit 3.4** og **3.5**.
- **Udskiftningen 1793** – er den lokale udgave af den landsdækkende reform af landbruget, som blev iværksat sent i 1700-tallet. Det traditionelle dyrkningsfællesskab af Køng-Gummerups markjorder blev afløst af individuelle brug – de enkelte gårdes spredte jordstrimler blev samlet til større arealer – og enkelte gårde blev flyttet ud fra de tæt bebyggede landsbyer for at opnå en hensigtsmæssig placering i forhold til deres jord. Udskiftningen er nærmere omtalt i **afsnit 4.1**.
- **Holte** – Idag er man tilbøjelig til at benævne hele området nord for Assens-Odense landevejen for *Holte*, men det består matrikulært af 2 dele:
 - *det bageste Holte* i nord med 12 ejendomme, heraf de 4 gamle enligt beliggende gårde: *Skrinshave*, *Hjortholm*, *Bærholm* og *Bækhuset* – som er Hølte-matrikler, og
 - *det forreste Holte* (*Holte Kohaver*) ned mod landevejen, som indtil o.1785 var uden bebyggelse – og som er Køng-matrikler.
- **Romerhus(e)** – navnet *Rommerhus* optræder første gang i et skøde fra 1770 og benyttes dér som navn på den nuværende matr.nr.68 Køng – et husmandssted på nordsiden af Assens-Odense landevej ved sogneskillet mod Verninge. Efterhånden som området langs landevejen mellem sogneskillet og *Dolevej* udbygges, bliver *Romerhus(e)* brugt som fællesbetegnelse for denne bebyggelse. I **FT-1840* omfatter den således 7 ejendomme, og fællesbetegnelsen er endnu i brug så sent som i **FT-1970*. De enkelte ejendomme matr.nr.66, 68 og 69 samt området *Romerhus* som helhed er omtalt i **Køng 2. del**. Det tilføjes at en lignende udbygning og skred i benævnelsen gælder *Bodebjerghus(e)*.

1.2. Gårdene

Nedenstående tabel på side 7 og 8 er en oversigt over de oprindelige gårde i Køng og Gummerup byer, de senere udflyttede gårde, samt nogle mindre ejendomme af almen historisk interesse. Tabellen viser den skete deling af de oprindelige ejendomme.

Den rummer også gårdenes matr.nr. og hartkorn (htk) under de 3 matrikler: *M-1664, -1688 og -1844. Endvidere er deres numre under *Udskiftningen 1793* samt deres nyere navne anført.

Efter 1844 findes ikke længere landsdækkende registre. Kolonnerne *nyere matr.nr.* (fremhævet tekst) og *nyere hartkorn* refererer derfor til den seneste ejendomshandel med angivet htk.

Oversigt over gårdenes matr.nr. og hartkorn gennem tiderne – *Køng ejerlav.*

*M-1664		*M-1688		*M-1844				nyere navn
htk. 1664	nr. 1688	htk. 1688	nr. 1793	nr. 1844	htk. 1844	nyere matr.nr.	nyere htk., år	
7-4-0-0	-	0-1-2-2	13	1	2-0-0-1¼	1a	1975: 4-3-3-0½	Køng Mølle
ej skyldsatsat	14	6-6-0-0	4	17	7-5-2-1	17a	1933: 0-3-3-0¾	Præstegården
18-3-1-1	1	17-0-3-2	1	19a	9-6-3-2	19a	1926: 8-2-0-1¼	Skyttegården
				19b	0-7-1-2	19b	1982: 1-4-1-1	Holte Mosegård
3-0-0-0	7	5-4-3-2	8	20	4-3-1-2½	20a	1941: 12-0-0-1¾	Bomnegården
						20b	1912: 0-5-1-1½	Lindehøj
11-4-0-0	8	8-2-0-0	9	21a	4-5-0-2¼	21a	1893: 4-5-0-2¼	Ellegård
				21b	0-4-3-2¼	21b	1989: 1-7-0-1¼	Holte Hedegård
5-2-0-2	9	5-0-1-0	10	22a	4-6-2-2½	22a	1906: 4-4-2-1¼	(ukendt navn)
12-4-2-0	2	9-5-0-1						
	¼ af 2	2-3-1-0¼	11	23	5-2-2-1	23a	1964: 2-5-0-0	Toftegård
						23i	1925: 1-7-3-2¼	Bakkegård
	¾ af 2	7-1-3-0¾	=>	=>	=>	=>	=>	1770: til G.9a m.fl.
6-7-1-1	10	6-0-3-1	12	24	5-5-3-1¼	24a	1906: 5-6-2-0¼	(ukendt navn)
						24b	1957: 0-5-0-1	Holte Lindegård
						24f	1906: 2-1-0-0	Landlyst
3-4-0-0	16	0-7-0-0	6	25	3-0-3-0	25a	1911: 4-4-2-1¾	Johan Andersens grd.
						25b	1911: 0-6-2-0½	Korshøj
7-7-3-2	11	8-2-0-2	14	26	9-0-2-1¼	26a	1975: 4-3-3-0½	Tjenergården
						26b	1944: 0-0-0-1	Smedie
6-7-1-1	6	6-1-0-1	7	27a	5-5-0-1¼	27a	1960: 4-4-1-0	Køng Vestergård
				27b	1-2-0-2	27b	1957: 1-2-0-2	Holte Lindegård
10-6-1-0	13	9-4-2-1	17	28a	5-6-0-0	28a	1953: 1-0-0-0	Virkelyst
				28b	0-1-2-0¾	28b	1912: 0-4-2-2½	(Bodebjergghus)
				28c	0-2-2-2	28c	1914: 0-3-3-1	Skovhuset
8-0-0-0	3	8-3-1-1						
	¾ af 3	6-2-1-1	2	29	4-6-2-2¾	29a	1983: 4-4-1-1¾	Højgård
6-6-2-2	4	7-2-2-2	3	30a	2-6-1-2¼	30a	1932: 2-1-0-1¾	Tøjstedgård
6-6-0-2	5	5-4-1-2	5	31	4-3-0-1½	31a	1957: 4-2-0-1	Køng Lindegård
6-2-0-0	19	2-6-0-1	16	32	1-2-1-2	32	1954: 3-3-1-1¾	Søgård
	G.5	1/8 af G.5	38	33	2-5-3-0½	33a	1949: 2-5-3-0½	Hededam
2-6-0-0	G.11	1-2-0-0	37	34	2-4-3-1	34a	1950: 2-1-2-1¼	Rullegården
-	del af 13 m.fl.	=> => =>	35	35a	2-5-1-2	35a	1973: 2-7-3-1¾	Storkegården
-	1/3 af G.3	=> => =>	36	36	3-0-1-2	36a	1962: 3-0-0-2½	Haugstedbæk
11-3-1-1	12	11-2-2-2	15	37a	5-5-1-0½	37a	1959: 5-4-2-1¾	Køng Østergård
					0-5-1-2½	37b	1906: 1-5-0-2	Malergården
	G.5 udlod	0-7-2-2½	23	46	1-5-3-0¼	46a	1949: 1-5-0-2½	Sivendal
	Hus.4					46b	1959: 0-0-1-1¾	Smedie
				48	1-4-0-1½	48a	1911: 1-2-3-2½	(ukendt navn)
				54	0-5-2-1½	54a	1946: 1-1-2-2	Holte Møllegård
				57	0-5-1-2¾	57a	1969: 2-0-2-0¾	Vibjerggård
				65	1-2-0-1½	65a	1932: 7-1-2-2½	Bodebjerggård
				66	0-3-0-1¾	66	1948: 1-0-1-1¼	Romerhus
				68	0-4-1-2½	68	1948: 0-4-1-2½	Romerhus
				69	0-3-3-1	69a	1949: 0-4-0-1	Romerhus
				75	0-4-0-2¾	75a	1951: 0-4-0-2¾	Holtehus
				78	1-1-0-0¾	78c	1950: 1-2-1-1	Nyhem
	22	0-3-1-0	22	91	0-3-0-0¼	90,91	1960: 0-5-1-1¾	Vissenbjergstedet
				92	0-5-3-0½	92a	1871: 2-6-0-2¾	Hans Frederiksens gård.

Gummerup ejerlav:

nyere htk. – se *Riis (2004).

*M-1664		*M-1688		*M-1844				nyere navn
htk. 1664	nr. 1688	htk. 1688	nr. 1793	nr. 1844	htk. 1844	nyere matr.nr.	nyere htk., år	
6-1-3-1	8	4-6-2-2	25	2	4-5-1-0½	2a		Damgård
8-6-2-2	10	1-6-1-2	24	3	2-3-1-1¾	3a		Villums gård
11-4-0-0	4	7-5-2-2	28	4a	5-6-0-2¾	4a		Bøgebjerggård
12-4-2-0	3	9-0-1-1						
	2/3 af 3	6-0-1-0	27	5a	5-4-0-1¼	5a		Risagergård
	1/3 af 3	3-0-0-1	=>	=>	=>	=>	=>	1785: til K.36
10-0-0-0	2	7-2-0-1	26	6	7-0-0-0	6a		Hjemstavngården
1-4-0-0	7	3-2-3-0	29	7a	0-3-2-0	7a		Landstedet
				19	0-4-0-2¼	19e		... Langerod 7
11-0-0-0	1	11-0-0-2	30	8a	6-0-0-1½	8a		Skovgård
4-4-0-0	16 ¼ af K.2	2-0-3-2 2-3-1-0¼	30	9	2-1-1-0	9a		... Byvejen 71 ca.
10-4-0-0	6	8-4-3-1	18	10	7-4-1-0	10a		Mosegård
0-5-0-0	14 ¼ af K.8	0-5-3-0 2-0-2-0	20	11	3-0-1-1¼	11a		Bykærgård
4-2-0-0	13	2-4-3-0	19	12a	2-5-1-2½	12a		Ågård
				12b	1-1-3-0¾	12b		Gl. Trætholm
				12c	1-1-3-0¾	12c		Knoldshøj
3-4-0-0	12 ¼ af K.2	1-4-2-0 2-3-1-0¼	21	13a	5-7-1-2¼	13a		Enggård
						13f		Hesselhøj
8-5-1-0	5	9-2-1-2	23	14	5-3-1-1	14a		Lundegård
	7/8 af 5	8-1-0-1½						
	1/8 af 5	1-1-1-0½	=>	=>	=>	=>	=>	1785: til K.33
- (hus)	hus.2	0-1-1-1	41+65	15	1-5-3-2	15a		Trætholm
4-2-0-0	15	1-0-0-0	33	16	1-1-1-0¼	16a		Bækgård
0-2-0-0	K.18	1-2-1-2	32	17a	0-4-3-2¾	17a		Møllebyggerstedet
1-4-0-0	9	0-3-2-0	40	18	0-4-3-1	18b		Sjodsholm
Parceller fra Køng nr.16a, Højrup nr.22 m.fl.				25	0-2-0-0	25b		Krogården
- (hus)	hus.4	0-0-1-1	63	29	0-5-3-0	29a		Kohavegård
- (hus)	hus.1 ¼ af K.2	0-1-0-2 2-3-1-0¼						

Højbjerg gårde:

10-3-1-1+	2	7-0-3-0+	...	1	6-2-1-0½	1a	1963: 6-2-1-0½	Højbjerggård
7-6-0-0+	1	6-1-1-1+	...	2	4-3-0-0½	2a	1938: 1-7-1-2½	Eskehøj

Gårdenes beliggenhed fremgår af kortskitser og matrikelkort på de følgende sider.

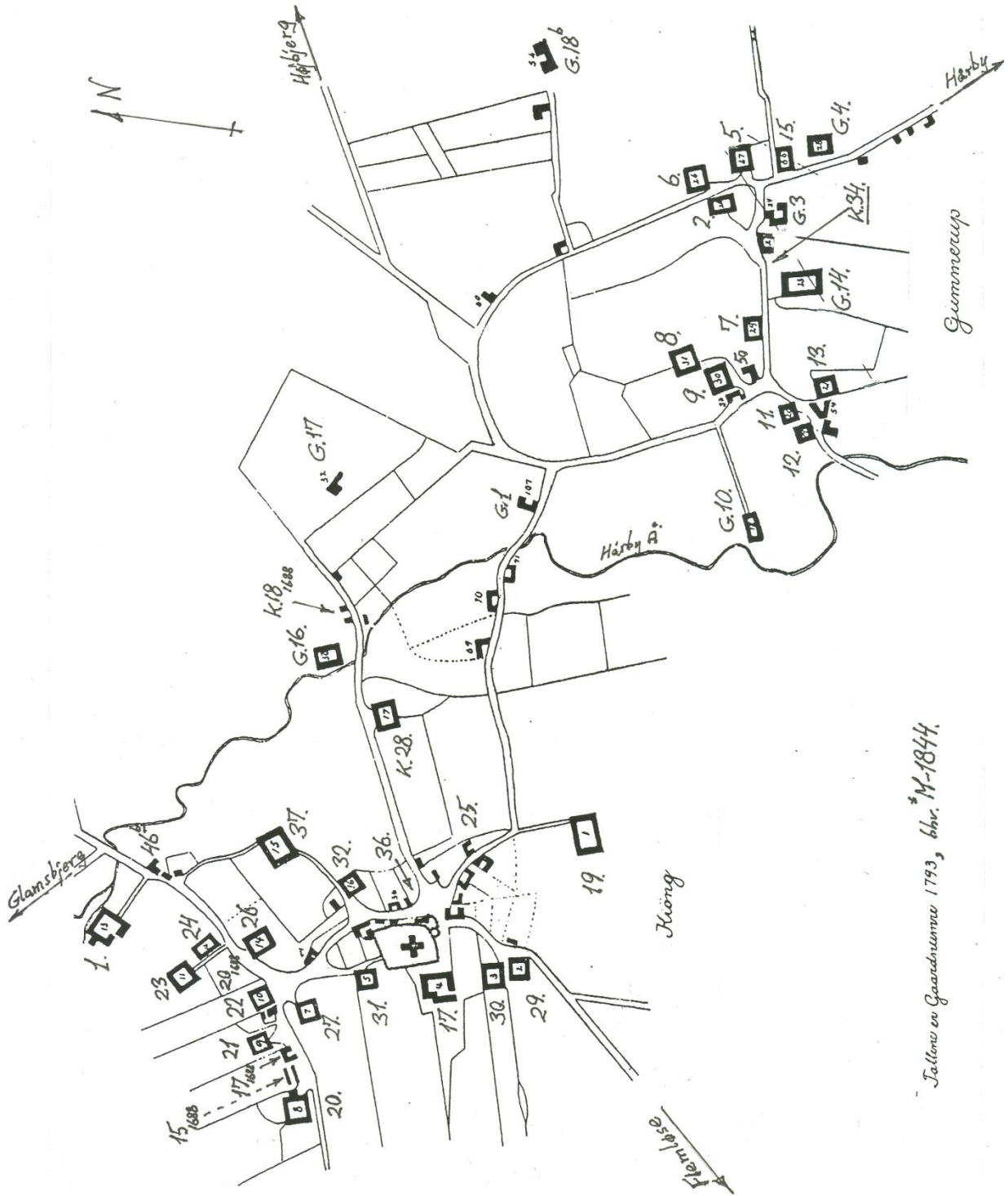
Kortskitsen *side 10* viser Køng og Gummerup, inden gårde blev udflyttet fra de tæt bebyggede landsbyer. Det er et udsnit af *Udskiftningskortet* fra 1793 med de ændringer, som er sket frem til o.1800². Jeg har tilføjet gårdenes numre fra *Matrikel 1844* (herefter benævnt *M-1844). 3 gårde i Køng – matr.nr.15₁₆₈₈, 17₁₆₈₈ og 20₁₆₈₈ forsvandt inden midten af 1700-tallet. Deres omtrentlige placering, som er vist på kortskitsen, er begrundet i *afsnit 2.4*.

Et lidt senere kort over hele Køng sogn med de udskiftede jorder (*side 11*)³ viser den begyndende udflytning af gårde til markskellet mod Højbjerg og til *Holte Kohaver* mellem Assens-Odense Landevej og skellet mod Holte by i nord. Kilden er forsynet med matrikel nr. fra forarbejdet til *M-1844, og kan dermed tidsfæstes til o.1810.

Endelig viser matrikelkortene fra 1966 (*side 12-15*) bebyggelsen i Køng sogn, som stort set svarer til den nutidige. Det ses at den nuværende grænse mellem Køng og Gummerup ejerlav er stærkt forskudt i forhold til *Hårby Å*, som oprindeligt har været den naturlige grænse mellem de 2 landsbyer. Der findes også Køng-enklaver i tidligere Gummerup-territorium og vice versa.

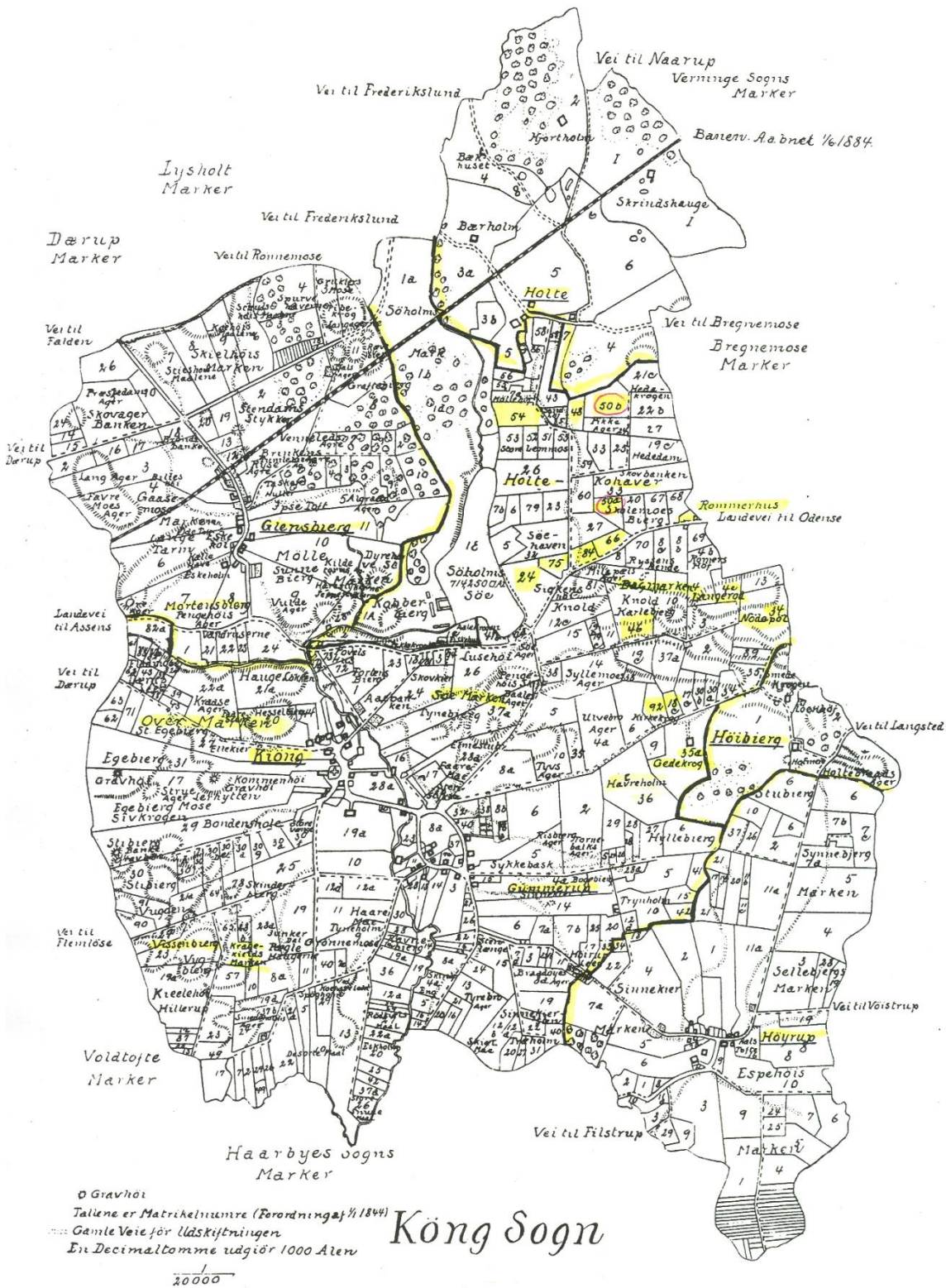
² Kilde: *Årbog for Historisk Samfund i Odense og Assens Amter. XXIII årgang, s.733.

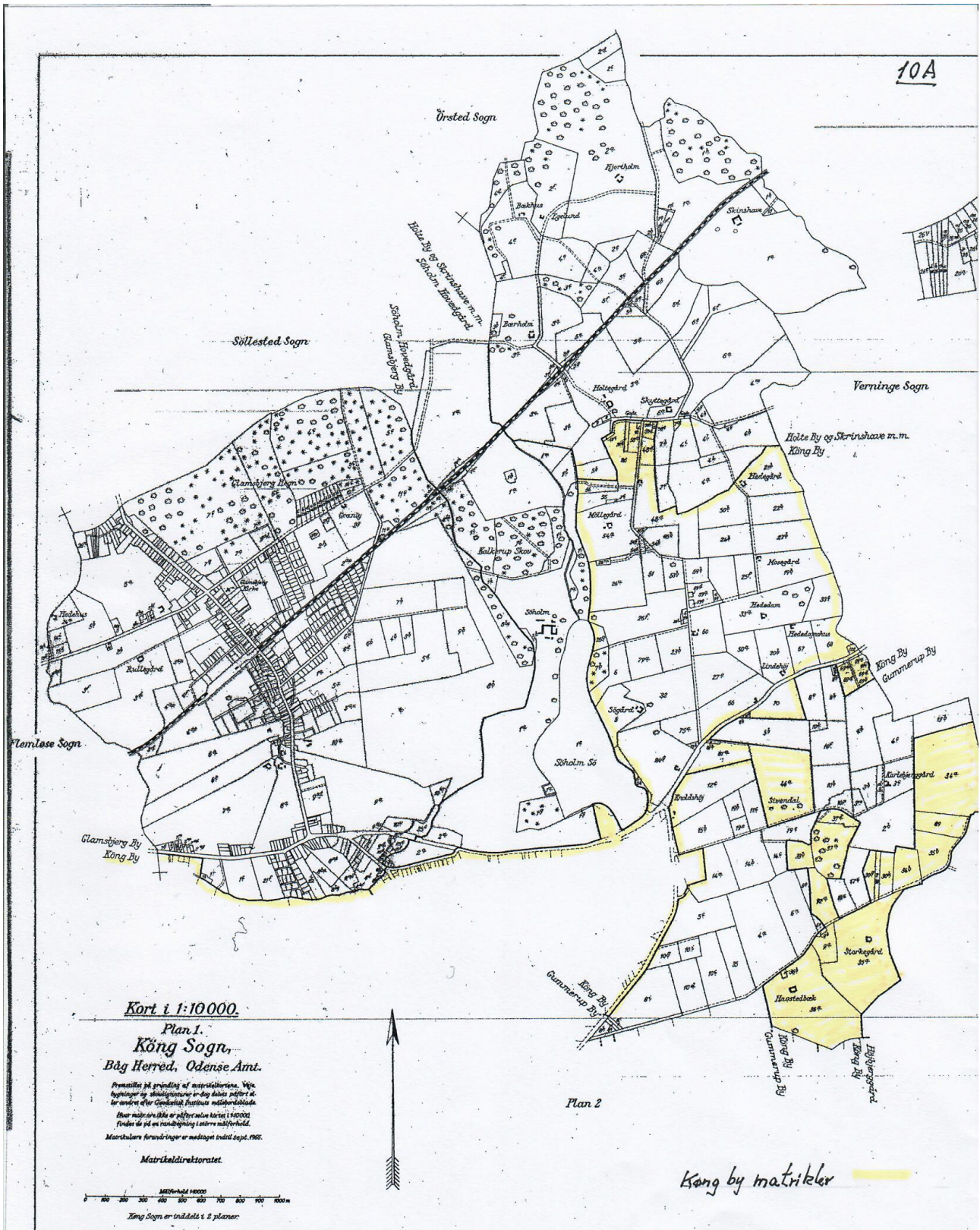
³ Samme kilde, s.729. I fagsprog kaldes det *Original 1 kort*.

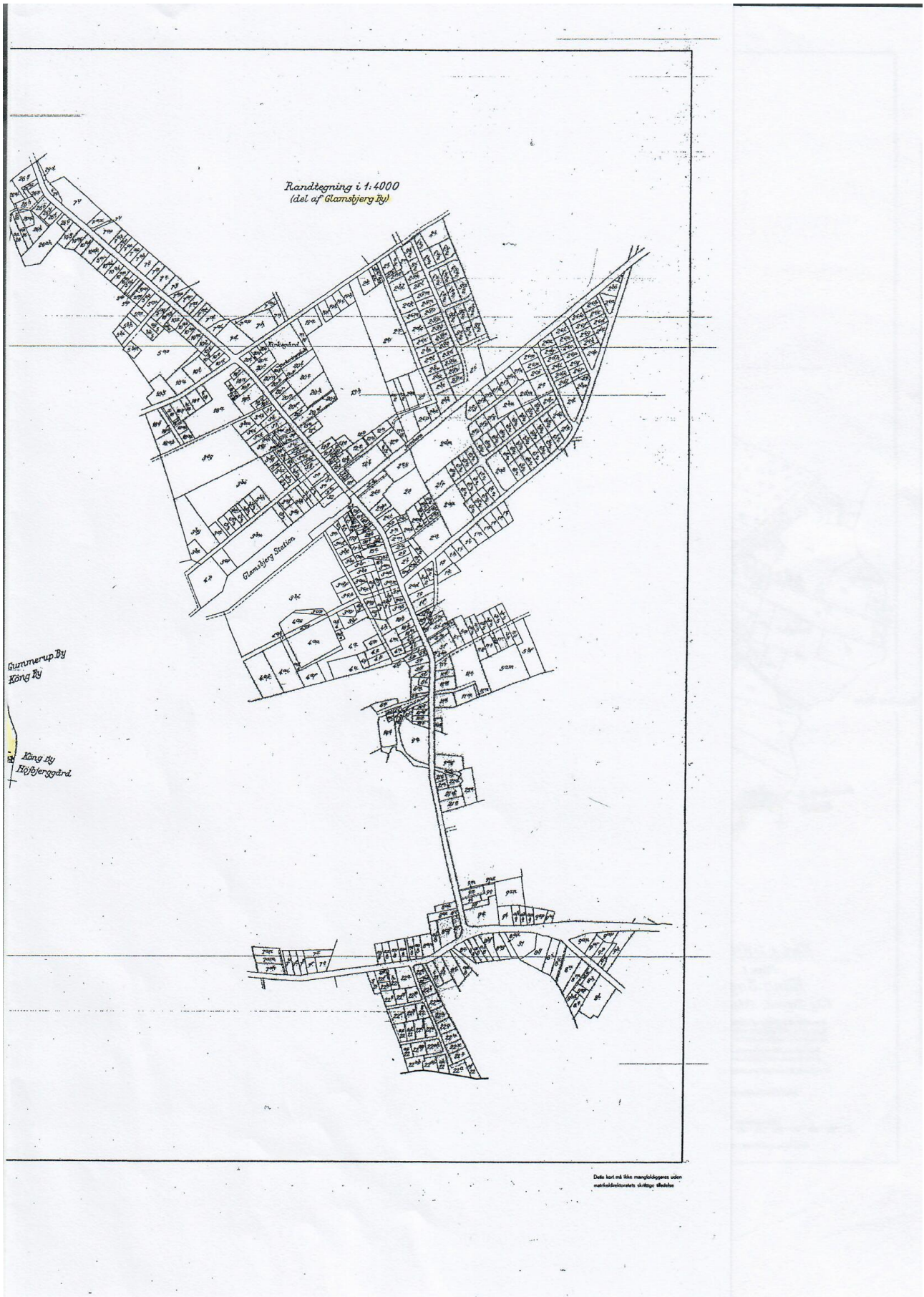
Tallet i Gaardnumrene 1793, blv. M-1844.

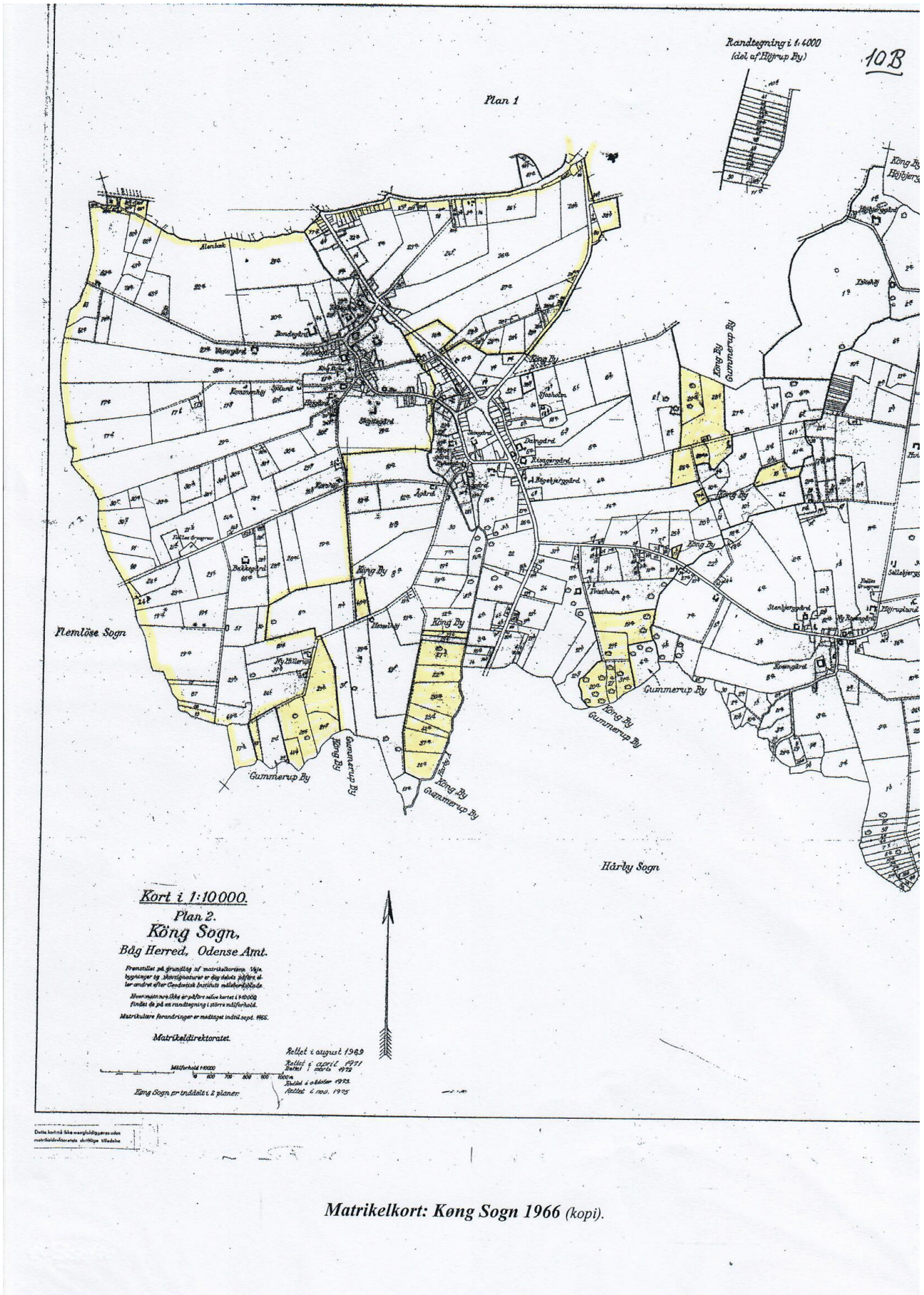
Kortskitse: Kong og Gummerup Byer o.1800

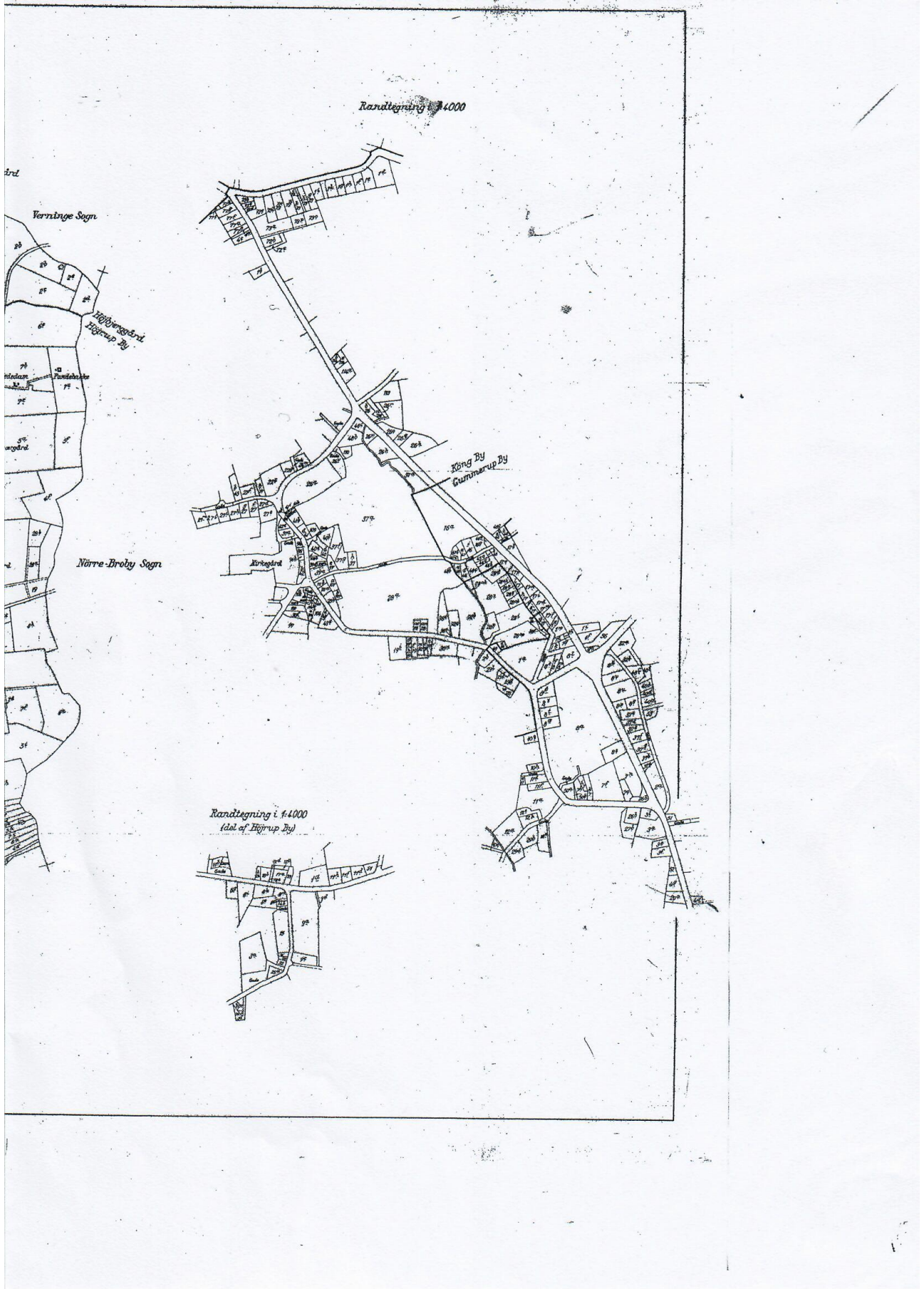

Matrikelkort: Kong Sogn 1966 (kopi).

Matrikelkort: Kong Sogn 1966 (kopi).

2. Temaer – fælles ejendomshistorie

Dette Kapitel belyser temaer i den fælles ejendomshistorie for Køng og Gummerup ud fra forskellige kildetyper: ejendomsregistre, skatteregnskaber og tingbøger. Sidste afsnit handler om de særlige lokale forhold, som kom til at præge *Udskiftningen* i 1793: et stort antal tidlige selvejere og en tidlig bølge af handler med gårde, huse og jordlodder. Begge forhold var følger af *den store godsauktion* i 1770.

2.1. Matrikler og hartkorn

Køng-Gummerups omskiftelige ejendomshistorie illustreres ved matriklerne fra 1664, 1688 og 1844 (kort benævnt **M-1664* etc.). De er gengivet nedenfor i uddrag, som omfatter gårdene i de 2 byer samt andre ejendomme af almén historisk interesse.

**M-1664*

**M-1664* er det første landsdækkende register over beskatning af landejendomme. Det blev udarbejdet for at genoprette landets knuste økonomi efter de katastrofale krige mod Sverige, senest 1657-60. Det indeholder oplysninger om hver gårds ejer (herskab), besidder (bonden på gården), landgilde (afgift til jeren) og hartkorn. Begrebet *hartkorn* (en forløber for senere tiders *ejendomsskyld*) var tænkt som udtryk for gårdens evne til kornproduktion, men blev i mangel af bedre vurderingsgrundlag baseret på simpel omregning af den daværende landgilde. Et uddrag af matriklen for Køng og Gummerup, ordnet efter ejere, ses på *side 18-19*. Matrikelnumre fra afløseren **M-1688* er tilføjet i højre kolonne.

Et blik på tabellen afslører krigenes lange skygger. I 1664 var 2 gårde i Køng *øde* – dvs. forladt af beboerne, og jorden bortfæstet:

▫ *Søby Søgårds* næststørste gård (htk. 5-2-0-2, den senere nr.9₁₆₈₈) var bortfæstet til sognepræsten i Køng, Henning Clausen Bang.

Dette arrangement bestod endnu i 1688, men i 1692 sad der atter en fæstebonde på gården.

▫ Sigvart Povisch' gård (htk. 1-4-0-0, nr.17₁₆₈₈) var bortfæstet til Christen Andersen – måske en lokal husmand.

I Gummerup ser Rasmus Olufsens fæstegård under *Søbo* (htk. 1-4-0-0) ud til at være forsvundet inden 1688.

En revideret matrikel fra 1680, for så vidt angår ejere og besiddere (**M-1680*), findes i *Rigsarkivet*, og et uddrag er vist på *side 20*.

**M-1688*

Få år senere påbegyndtes forarbejdet til en ny matrikel. Nu blev ansættelsen af hartkorn baseret på opmåling og bonitering⁴ af jorder – og dermed et mere retvisende udtryk for produktionsevnen. Opmålingen var omstændelig, da en gårds jorder typisk bestod af 80-100 agre (lange, smalle jordstrimler), spredt på byens marker, så den nye matrikel kunne først sættes i kraft 1688 – se uddrag *side 21-22*. Højre kolonne er nuværende matrikelnumre (**M-1844*).

I den nye matrikel ses markante ændringer – fortrinsvis reduktioner – i ansættelsen af hartkorn. En enkelt gård i Gummerup er helt forsvundet (Rasmus Olufsens under *Søbo* af htk. 1-4-0-0), og den eneste som er vokset nævneværdigt, er nr.7₁₆₈₈ i Gummerup. Den almindelige reduktion må dels tilskrives skiftet til et mere realistisk vurderingsgrundlag, dels landets fortsatte forarmelse efter krigen. Nogle ejendomme var endnu forladt, og de dyrkede arealer var formentlig svundet ind i de kriseprægede årtier efter 1660.

Det ses også, at:

▫ *Niels Hansens* gård (htk. 4-2-0-0), som i **M-1664* var opført under Køng, nu er henført til Gummerup (nr.15₁₆₈₈ – den senere nr.16a, *Bækgård*).

▫ *Søholms* gård (10-3-0-0) og *Brahesborgs* bol (1-1-0-0) i Gummerup, som i **M-1664* begge bruges af *Rasmus Jørgensen*, fusioneres til Gummerup nr.4₁₆₈₈ (11-4-0-0) under *Søholm* (den senere nr.4a, *Bøgebjerggård*).

I Assens Amtsarkiv findes en revideret udgave af **M-1688*, angiveligt fra tiden 1719-47, med nye ejere og besiddere – herefter benævnt **M.ca.1750* (*side 18-19*).

**M-1844*

Der skulle gå 150 år, inden **M-1688* blev afløst af en ny matrikulering, som korrigerede for den mellemliggende betydelige udvikling i landbruget (*side 25-26*). Den nye matrikel er fortsat grundlaget for de nuværende matr. numre.

⁴ *Bonitering* – vurdering af jordens kvalitet.

Den nye matrikel indeholder betydelige ændringer i forhold til *M-1688. Flere ejendomme har administrativt skiftet side mellem Køng og Gummerup, nogle er opløst, og andre er kommet til undervejs. De vigtigste ændringer kan sammenfattes som følger:

- ✘ Køng nr.2₁₆₈₈ deles i 4 lige store parter – 1 part bliver til Køng nr.23₁₈₄₄, som senere deles i nr.23a (*Toftegård*) og nr.23i (*Bakkegård*) – de 3 øvrige parter bliver til Gummerup nr.9a, 13a hhv. hus nr.1₁₆₈₈.
- ✘ Hovedparten af Køng nr.3₁₆₈₈ bliver til Køng nr.29 (*Højgård*), mens en frastykket ¼-part (htk. 2-1-0-0) ikke har kunnet spores.
- ✘ Køng nr.8₁₆₈₈ deles i Køng nr.21 (*Ellegård*) og Gummerup nr.11 (*Bykærgård*).
- ✘ Køng nr.15₁₆₈₈ og nr.17₁₆₈₈ opløses, og jorderne spredes.
- ✘ Køng nr.18₁₆₈₈ bliver til Gummerup nr.17 (*Møllebyggerstedet*).
- ✘ Køng nr. 20₁₆₈₈ og en tilhørende parcel nr.21₁₆₈₈ (kirkejord) bliver overtaget af den ¼-part af Køng nr. 2₁₆₈₈, Der fortsætter som Køng nr.23a.
- ✘ Gummerup nr.11₁₆₈₈ bliver til Køng nr.34 (*Rullegården*).
- ✘ 1/6-part af Gummerup nr.13₁₆₈₈ bliver til Køng nr.35 (*Storkegården*).
- ✘ 1/3-part af Gummerup nr.3₁₆₈₈ bliver til Køng nr.36 (*Haugstedbæk*).
- ✘ ½-parten af Gummerup nr.8a, *Skovgård*, (5-4-0-1) bliver tillagt Gummerup nr.13a (*Enggård*) i 1780.

Listen illustrerer udsagnet om, at Køng og Gummerup er historisk uadskillelige.

Oversigt

Data for de 3 matrikler er samlet i den tidligere tabel *side 8-9*.

Siden 1844 er der ikke udarbejdet landsdækkende ejendomsregistre. Kolonnerne *nyere matr.nr.* (fremhævet tekst) og *nyere hartkorn* refererer derfor til år, hvor den enkelte ejendom er handlet.

En liste over Køng Matrikel – Hovednumre år 2000 findes i *bilag 2*.

Matrikel 1664 - Køng By .

Kilde: *Rentekammeret. Matrikelbog 1664. Båg herred, Køng Sogn, Køng og Gummerup Byer (RA-M.582.173), fol.48b-52.

Køng: 22 gårde (+ præstegården)

Ejer	Besidder	Hartkorn	Landgilde korn (5)	smør	dyr	penge (6)	gård nr. *M-1688
Lundegård	Jørgen Jørgensen	18-3-1-1	4pd B, 20skp H	1 fjd	1 foeroxe, 1 får, 1 lam, 4 gees + 4skp H, 8 hons		1
	Laurids Lauridsen	11-3-1-1	2pd B	1 fjd	1 foeroxe, 1 lam, 1 gås + 1skp H, 2 hons - skov til 2 svin. 2Mk eri.		12
Ravnholt	Christopher Mortensen	8-0-0-0	1/2pd R, 1/2pd B	1 fjd	1 foeroxe, 1 lam, 2 gees, 2 hons	26β:2alb, 4Mk g.	3
Sobo	Peder Hansen	6-6-2-2	1pd R	1 fjd	1 lam, 4 hons	2Mk penge	4
	Claus Henningsen Degn	6-6-0-2	1pd B	1 fjd	1 lam, 4 hons	14β eri.	5
Brahesborg	Hans Andersen	6-7-1-1	1pd B	1 fjd	1 foenod, 1 lam, 2 gees + 2skp H, 2 hons		15
	Niels Jørgensen - <i>Ejendom</i>	3-0-0-0	1pd B (+ til Kirken 6skp B)	1 fjd	1 foenod, 1 lam	1/4Dlr g.	7
Billeskov	Hans Hansen	6-7-1-1	18skp B	1 fjd	1 foenod, 1 lam	2Mk eri.	6
	Jørgen Rasmussen - <i>Hus</i>	0-4-0-0 (4)	1/2de B	1 fjd	1 foenod, 1 lam	21β g.	Hus.2
(Soby) Søgård	Jørgen Hansen	7-7-3-2	1pd B	1 fjd	1 foeroxe, 1 lam, 2 gees, 2 hons	21β eri., 1Dlr g.	11
	Hans Rasmussen	1-0-0-0	6skp B	1 fjd	1 lam, 1 gås		Hus.1
	(1) Øde - Hr. Henning Clausen	5-2-0-2	2 1/2ør B	1 fjd	1 foenod, 2 hons	1 1/2Mk	9
J. Tordisen, Filstrup	Hans Mortensen	10-6-1-0	3ør B, 32skp H	1 fjd	1 foenod, 1 lam, 2 gees, 4 hons	9β eri.	13
Assens Skole	Hans Rasmussen	6-2-0-0	1ør R, 1ør B	1 ott	1/2 foenod, 2 gees, 2 hons	3Mk eri.	19
Stewart Povisch	Anders Jørgensen	3-4-0-0	1ør B	1 ott	1/2 foenod, 2 gees, 2 hons	af 1stk. Jørd: 6Mk	16
	(1) Øde - Christen Andersen	1-4-0-0	1ør B	1 ott	1/2 foenod, 2 gees, 2 hons		17
	Hans Clemensen - <i>Hus</i>	0-2-0-0	2skp R	1 ott	1/2 foenod, 2 gees, 2 hons		18
Arreskov	Hans Andersen	12-4-2-0	2pd B, 33skp H	1 fjd	1 foenod, 1 lam, 2 gees, 4 hons	1Mk eri.	2
Søholm	Hans Pedersen	11-4-0-0	1 1/2pd B, 32skp H	1 fjd	1 foenod, 1 lam, 2 gees, 4 hons	2Mk eri.	8
Hagenskov Len	Henrich Lauridsen Smed (2)	0-5-0-0	10skp H	1 fjd	1 lam, 1 gås, 4 hons	4 Mk foenodspenge	20
Henrich Bieleke	Anders Lauridsen	6-7-1-1	1pd B	1 fjd	1 lam, 1 gås, 4 hons		10
	Niels Hansen	4-2-0-0	1ør R, 1pd B	1 fjd	1 foeroxe, 1 lam, 2 gees, 2 hons - skov til 36 svin		G.15
	Hans Madsen (3)	7-4-0-0	1/2 leste toldmel	1 fjd	1 foeroxe, 1 lam, 2 gees, 2 hons - skov til 6 svin	4Mk g.	Hjfb.2
Damsbo	Morten Pedersen	10-3-1-1	1 1/2pd B	1 fjd	1 foenod - skov til 6 svin	6Mk eri.	Hjfb.1
	Hans Hansen	7-6-0-0	1skp H	1 fjd	1 foenod - skov til 6 svin		

Noter:

- (1) De 2 gårde er Øde (d.v.s. ubeboede), og jorden er bortfæstet til de anførte personer. (2) Kirkejener til slottet. (3) Køng mølle.
 (4) varierende hartkorn: 1-1-1-0 (Jb-1661), 0-5-3-0 (Jb-1662), 1-4-0-0 (M-1680).
 (5) R=rug, B=byg, H=havre. (6) eri.=kørsel, g.=gæsteri.

Excel:M-1664.vol

IR-09.12.28

Matrikel 1664 - Gummerup By.

Kilde: *Rentekammeret. Matrikelbøg 1664. Båge herred, Køng Sogn, Køng og Gummerup Byer (RA-M:582.173), fol.48b-52. Gummerup: 15 gårde

Ejer	Besidder	Hartkorn	Længde korn (2)	smør	dyr	penge (3)	gård nr. *M-1688
Soholm	Jørgen Pedersen	10-0-0-0	½pd R, 1pd B, 1ør H	1 fjld	1 foerøxe, 1 lam, 2 gæs, 4 høns		2
	Rasmus Jørgensen	10-3-0-0	½pd B, 30skp H	1 fjld		2Mk eri.	4
	Rasmus Nielsen	4-4-0-0		1 fjld	1 foenød	2Mk eri.	16
Braheshøj	Christen Andersen - <i>Ejendom</i>	1-4-0-0	1ør B		½ foenød, 1 lam, 1 gds		7
	Laurits Nielsen	3-4-0-0	1pd B		1 foenød, 1 lam, 2 gæs, 4 høns		12 <i>under 4</i>
Areskov	Rasmus Jørgensen	1-1-0-0	2skp H				
	Rasmus Lauridsen	12-4-2-0	2pd B, 33skp H	1 fjld	1 foenød, 1 lam, 2 gæs, 4 høns	1Mk eri.	3
Vedtoftegård	Rasmus Jørgensen	8-6-2-2	1pd B, 24skp H	1 fjld	1 foenød, 2 gæs, 4 høns	1Mk eri.	10
	Jens Rasmussen	8-5-1-0	½pd R, 1pd B	1 fjld	1 foerøxe, 1 lam, 2 gæs, 2 høns		5
Henrich Blume	Niels Ibsen (1)	-				1Mk penge	
	Michel Lauridsen	2-6-0-0	1ør R, 1ør B				11
Sobo	Niels Hansen	4-2-0-0	1ør R, 1ør B	1 ott			13
	Rasmus Oulfsen	1-4-0-0		1 ott			??
Damsbo	Jørgen Maadsen (1)	-				2Mk-5ß penge	<i>Hus.1</i>
	Mads Mortensen	11-0-0-0	2pd B, 24skp H	1 fjld	1 foerøxe, 1 lam, 2 gæs + 2skp H, 4 høns	1Mk eri.	1
Hollufgård	Jørgen Jørgensen	6-1-3-1	1pd B	1½ ott	1 (ell. ½) lam, 2 gæs + 2skp H, 4 høns	18ß eri.	8
Jac. Thords, Filstrup	Anders Tommesen	1-4-0-0	1ør B				9
Nicolaus Nissen	Hans Lauridsen	10-4-0-0	3pd B, 24skp H				6
Hagenskov Len	Anders Jensen Schreder	0-5-0-0	10skp H (+14skp B til Kirken)				14

Noter: (1) hus uden jord. (2) R=rug, B=byg, H=havre. (3) eri.=korsel, g.=gæsteri.

Matrikel rev. 1680 – Køng og Gummerup byer.

IR-2007.12.28

Kilde: *Rentekammeret. Matrikelekstrakter 1680-81. Assens Amt, Båg Herred (RA-pk. 311.159), fol..18-19.
Præstegårdenes Taxter alene undtagen. (fol.32b) sign: 17. Nov. 1680.

Proprietarius	Besidder	Hartkorn (tdr-skp-fdk-alb)	gård nr. *M-1688
Kjøng Sogen			
velb. Morten Skinkel tilhørig	Søeholms Hofuitgård (fol.18) Med al sin Herlighed, Ager, Eng og rette Tilliggelse er agtet for Hkorn:	36-0-0-0	
Kjøng Bye			
velb. Morten Skinkel	Jørgen Jørgensen – nu Laurs Laursen	18-3-1-1	1
	Laurids Lauridsen, med Skouf til 2 Svins Olden	11-3-1-1	12
	Hans Pedersen – nu Niels Knudsen	11-4-0-0	8
Hr. Christen Scheel	Christopher Mortensen – nu Jørgen Andersen	8-0-0-0	3
velb. Steen Bilde	Peder Hansen – nu Peder Jensen	6-6-2-2	4
	Claus Hinningsen	6-6-0-2	5
velb. Knud Tott	Hans Andersen	6-7-1-1	15
velb. Holger Rosenkrands	Niels Jørgensen	3-0-0-0	7
	Jørgen Rasmussen – nu Laurids Knudsen	1-4-0-0	hus.2
Oberste Steensen	Jørgen Hansen – nu Olluf Søfrensen	7-7-3-2	11
	Hans Rasmussen	1-0-0-0	hus.1.
	Hr. Hinning Clausen – nu Hr. Hindrich Moruuld och Hans Bøcher	5-0-2-2	9
Fru Christentse Rosenkrands' Arvinger.	Hans Andersen	12-4-2-0	2
Assens Skole	Hans Rasmussen – nu Knud Hansen	6-2-0-0	19
Hans Ollufsen i Filstrup	Hans Mortensen	10-6-1-0	13
Hollandske Gods	Anders Lauridsen	6-7-1-1	10
	Kjøng Mølle: Hans Madsen	7-4-0-0	K.mølle
velb. Fru Anna Wind (fol.18b)	Hindrich Lauridsen – nu Rasmus Pedersen	0-5-0-0	20
K:M: Ryttergods	Hans Andersen – nu Anders Pedersen	6-7-1-1	6
Dr. Landorphes i Odense	Anders Jørgensen – nu Hans Pedersen	3-4-0-0	16
	Christen Andersen – nu Knud Pedersen	1-4-0-0	17
	Hans Clemendsen – nu Anders Lauridsen	1-2-0-0	18
	Niels Hansen – nu Jep Smed	4-2-0-0	G.15
Kjøng Torn			
velb. Pernille Bille til Brobygård	Morten Pedersen – nu Hans Jørgensen, med Skov til 30 Svin.	10-3-1-1	Hbj.2
	Hans Hansen, med Skov til 6 Svin.	7-6-0-0	Hbj.1
Gommerup Bye			
velb. Morten Skinchel	Jørgen Pedersen – nu Morten Hansen	10-0-0-0	2
	Rasmus Jørgensen – nu Hans Rasmussen	11-4-0-0	4
	Rasmus Nielsen – nu Jørgen Henningsen	4-4-0-0	16
	Michel Lauridsen – nu Laurids Nielsen	2-6-0-0	11
F: Pernille Bilde	Mads Mortensen	11-0-0-0	1
Hans Olsen i Filstrup	Anders Thomesen – nu Christopher Michelsen	1-4-0-0	9
velb. Knud Tott	Christen Andersen	1-4-0-0	7
velb. Holger Rosenkrands	Laurids Nielsen – nu Morten Pedersen	3-4-0-0	12
Commis: Staffen Richters(?) Enke	Jørgen Jørgensen – nu Jens Lauridsen	6-1-3-1	8
F: Anne Sophie Krabbe	Rasmus Lauridsen	12-4-1-0	3
	Rasmus Jørgensen	8-6-2-2	10
velb. Steen Bilde	Rasmus Ollufsen – nu Hans Michelsen	1-4-0-0	??
velb. Jomfru Christence Daae	Jens Rasmussen – nu Laurids Jensen	8-5-1-0	5
Willum Mielle (ell. Møller) i Kiøbenhavn (fol.19)	Niels Hansen – nu Hans Jørgensen	4-2-0-0	13
Commis: Nielsen	Hans Lauridsen	10-4-0-0	6
Jacob Anthonen, Herligheden	Anders Jensen – nu Jens Andersen, ehr eller Kirche Tiener.	0-5-0-0	14

Matrikel 1688 – Køng By.

IR-2007.12.28

*Matrikelbog 1688. Assens Amt, Båg Herred (RA S-6407 [B]), Køng og Gummerup Byer, fol.5-10.

Proprietarius	No.	Hartkorn (tdr-skp-fjd-alb)		gård nr. *M-1844	
		Gl. Matricul	Nye Matricul		
(fol.6):	Kjøng By:				
Morten Skinchel	1	Laurs Laursen – tilforn Jørgen Jørgensen Svins Olden	18-3-1-1	17-0-3-2 2	19
Velb. Jørgen Skeel til Broeholm.	2	Hans Andersen	12-4-2-0	9-5-0-1	23 + G.9, 13 og hus.11688
Hr. Christen Skeel	3	Jørgen Andersen – Christopher Mortensen	8-0-0-0	8-3-1-1	29 + ??
Steen Bilde	4	Peder Jensen Vefver – Peder Hansen	6-6-2-2	7-2-2-2	30
	5	Claus Henningsen Degn	6-6-0-2	5-4-1-2	31
Velb. Knud Thott til Knudstrup	6	Hans Andersen Jydde	6-7-1-1	6-1-0-1	27
Velb. Holger Rosenkrands	7	Niels Jørgensen Til Kirchen 6 skp Biug)	3-0-0-0)	5-4-3-2	20
Morten Skinchel	8	Niels Knudsen – Hans Pedersen	11-4-0-0	8-2-0-0	21
Hans Steensen i Lålland	9	En <i>Øde Gaard</i> bruges af Hr. <i>Henrich Moruil</i>	5-2-0-2	5-0-1-0	22
Herskabet i Holland	10	Anders Laursen	6-7-1-1	6-0-3-1	24
Assens Skole Hans Steensen i Lålland.	11	Oluf Sørensen og Niels Hansen – tilforn Jørgen Hansen	7-7-3-2	8-2-0-2	26
Morten Skinchel	12	Laurs Lauritzen med Skou i den Gl. Matricul	11-3-1-1	11-2-2-2	37
Hans Olsen i Fieldstrup	13	Hans Mortensen	10-6-1-0	9-4-2-1	28
Præstegaarden	14	Sognepræsten Hr. <i>Henrich Moruil</i>	6-6-0-0	17
Kgl. May ^t	15	Anders Pedersen 1 Boel – Hans Jensen	6-7-1-1	2-4-1-0	15 ₁₆₈₈
Amptmanden	16	Hans Pedersen 1 Boel – tilforn Anders Jørgensen	3-4-0-0	0-7-0-0	25
	17	Knud Pedersen 1 Boel – Christen Andersen	1-4-0-0	1-0-3-1	17 ₁₆₈₈
	18	Anders Laursen Hiulmand – Hans Clemmesen	0-2-0-0	1-0-1-2	G.17
Assens Skoelle	19	Knud Hansen 1 Boel – Hans Rasmussen	6-2-0-0	2-6-0-1	32
Sal. Banners Arfvinger	20	Rasmus Pedersen – Henrich Laursen	0-5-0-0	0-6-2-1	20 ₁₆₈₈
Kjøng Kirche	21	Rasmus Pedersen og Niels Jørgensen	0-7-2-1	21 ₁₆₈₈
Flemløse Kirche	22	Rasmus Pedersen	0-3-1-0	91

		Huusmend:		
Hans Steensen i Laalland	1	Hans Rasmussen	1-0-0-0	0-5-1-2
Holger Rosenkrands	2	Laurs Knudsen – Jørgen Rasmussen	0-4-0-0	0-5-0-1
	3	Peder Laursen	21 β	0-0-0-1
Sal. Banners umyndige Arfvinger	4	Hans Jørgensen beboer Smedehuset, som samtlige Bymendene har ladet bygge		
Holger Rosenkrands	5	Jens Clausen		
Laurs Laursen i Kjøngstofte	6	Peder Urtemand		

		Kjøng Mølle:			
Herskabet i Holland	–	Hans Madsen Møller Af Engbund	7-4-0-0))	0-1-2-2	1

		Højbjerg Gård eller Kjøng Torn:			
Fru Pernille Bilde på Brogård	1	Hans Hansen – med Skouf til 6 Svins Olden – nu ¼ Svins Olden	7-6-0-0	6-1-1-1 0-0-0-1	Hbj.2
	2	Hans Jørgensen – med Skouf til 36 Svins Olden – nu 1 Svins Olden	10-3-1-1	7-0-3-0 0-0-1-1	Hbj.1

Matrikel 1688 – Gummerup By.

Proprietarius	No.		Hartkorn (tdr-skp-fjd-alb)		gård nr. *M-1844
			Gl. Matricul	Nye Matricul	
Gummerup By:					
(fol.9) Til Brobyegaard	1	Mads Mortensen	11-0-0-0	11-0-0-2	8a
Morten Skinchel	2	Morten Hansen – tilforn Jørgen Pedersen	10-0-0-0	7-2-0-1	6
Til Roesenholm	3	Rasmus Laursen	12-4-1-0	9-0-1-1	5
Morten Skinchel	4	Hans Rasmussen – Rasmus Jørgensen	11-4-0-0	7-5-2-2	4
Jomfrue Cristenze Daae	5	Laurs Jensen Lunde – Jens Rasmussen	8-5-1-0	9-2-1-2	14
Doctor Haderslef	6	Hans Laursen Moesegaard	10-4-0-0	8-4-3-1	10
Velb. Knud Thott	7	Christen Andersen	1-4-0-0	3-2-3-0	7
Peder Fallenkamp Ottense Latine Skoeles Goeds	8	Jens Laursen – Jørgen Jørgensen	6-1-3-1	4-6-2-2	2
Hans Olufsen i <i>Fuilstrup</i>	9	Christopher Michelsen – Anders Hansen	1-4-0-0	0-3-2-0	18b
Erick Roesenkrands	10	Rasmus Jørgensens <i>Øde</i> Boel, bruges af Peder Pedersen (i hus nr.1).	8-6-2-2	1-6-1-2	3
Morten Skinchel	11	Laurs Nielsen – Michel Laursen	2-6-0-0	1-2-0-0	K.34
Holger Rosenkrands	12	Morten Pedersen – Laurs Nielsen	3-4-0-0	1-4-2-0	13
Jens Schult, Ottense	13	Hans Jørgensen – Niels Hansen	4-2-0-0	2-4-3-0	12
Laurs Christensen på Nachebøel Herlighed	14	Jens Andersen – Hans Jensen Kjøng Kirche Landgl.	0-5-0-0) 14 skp Biug)	0-5-3-0	11
Amptmand Erich Steensen	15	Jeppe Laursen Smed – Niels Hansen	K.4-2-0-0	1-0-0-0	16
Morten Skinchel	16	Jørgen Henningsen – Rasmus Nielsen	4-4-0-0	2-0-3-2	9a
Huismænd:					
til Tisbechgaard	1	Peder Pedersen Bødker – Jørgen Madsen	2Mk-5β	0-1-0-2	
	2	Hans Michelsen	1Mk-4β	0-1-1-1	15
Jomfrue Cristenze Daae	3	Laurs Ubbesen	1Mk	0-0-0-1	
vides ej propriet.	4	Christen Rasmussen – nu Hans Rasmussen		0-0-1-1	
	5	Christen Jørgensen		0-0-1-0	
Deigneboligen	6	Claus Degen	ej skyldsats.	ej skyldsats.	

Matrikel rev.ca.1750 – Køng By.

IR-2007.12.28

Kilde: *Assens Amtstue. Matrikel ca.1750. Båg Herred (LAO-xc), Køng Bye, fol.5-9b. (revideret mellem 1717 og 1749)

Proprietarius	No.	(Besidder)	Hartkorn	gård nr. *M-1844
---------------	-----	------------	----------	---------------------

(fol.5)	Højbjerg Gård eller Køng Torn:			
Herretsfoged Fallenkamp	1	Søren Jensen Skov	6-1-1-1 0-0-0-1	Hbj.2
Assessor Muhle i Odense	2	Henning Mortensen Skov	7-0-3-0 0-0-1-1	Hbj.1

(fol.5b)	Kjøng Bye:			
Søholm	1	Rasmus Storegaard Skov	17-0-3-2 0-0-0-2	19
	2	Af en Øde Gårds Grund: ☒ Hans Sørensen i Gummerup ☒ Peder Christophersen ibid. ☒ Morten Jørgensen ibid. ☒ Anders Hansen i Køng	2-3-1-0¼ 2-3-1-0¼ 2-3-1-0¼ 2-3-1-0¼	G.hus.1 ₁₆₈₈ G.13 G.9 K.21
Thor Berg i Nyfæste – nu til Søholm	3	Anders Madsen	8-3-1-1	29 + ??
Søboe	4	Erich Andersen	7-2-2-2	30
	5	Niels Andersen	5-4-1-2	31
Brahesholm (fol.6)	6	Mads Andersen	6-1-0-1	27
	7	Anders Madsen	4-3-3-2	20
	-	Kirkejord som Anders Bondemand haver i Brug	1-1-0-0	under 20
Søholm	8	☒ Anders Hansen	6-1-2-0	K.21 G.11
		☒ Jørgen Hansen i Gummerup	2-0-2-0	
Assens Latinskoles Børn Krengerup	9	Jørgen Hansen Noch i Brug et Hus No.1 på fol.7: 0-5-1-2	5-0-1-0	22
Billeskov ⁵ – Brahesholm	10	Laur Mortensen	6-0-3-1	24
Assens Latinskoles Børn	11	Peder Rasmussen – nu Jørgen Pedersen	8-2-0-2	26
Søholm	12	Jørgen Laursen	11-2-2-2	37
(fol.6b) Thor Berg i Nyfæste – nu Søholm	13	Mads Steffensen	9-4-2-1	28a
Præstegården	14	Sognepræsten Hr. Jacob Sandvad	6-6-0-0	17
Steensgård – (nu) Selvejer	15	Anders Andersen i Køng Mølle haver i Brug – nu Jørgen Friderichsen Smed	2-4-1-0	under 1 – nu 15 ₁₆₈₈
Schougård	16	Elias Erichsen Og i Brug af No.17: 0-0-1-2	0-7-0-0	25
Ryttergods	17	Laur Ibsen i Gummerup haver det i Brug	1-0-3-1	17 ₁₆₈₈
Mad. Naurs i Odense	18	Laur Andersen	1-0-1-2	G.17
(fol.7) Nyborg Rect.	19	Peder Hansen	2-6-0-1	32
Søholm	20	0-1-3-2	20 ₁₆₈₈
	21	Kirkejord	1-1-1-0	21 ₁₆₈₈
Løgismose	22	Anders Hansen af Flemløse hans Kirkejord	0-3-1-0	91

	Husmænd: ...			
Assens Latinskoles Børn – (nu) Krengerup	1	Bruges af Jørgen Hansen på No.9, fol.6	0-5-1-2	under 22
Præsten i Køng (fol.7b)	2	Peder Andersen – haver begge i Brug.	0-5-0-1	
	3	...	0-0-0-1	
	4-6	uden htk.	

	Kjøng Mølle:			
Thor Berg i Nyfæste – nu til Søholm	-	Anders Andersen Mølleskyld Haver og No.15 i Brug, fol.6.p.u.	0-1-2-2 5-0-0-0	1

⁵ Billeskov er en skrivfejl.

Matrikel rev.ca.1750 – Gummerup By.

IR-2007.12.28

<i>Proprietarius</i>	No.	<i>(Besidder)</i>	<i>Hartkorn</i>	<i>gård nr.</i> <i>*M-1844</i>
----------------------	-----	-------------------	-----------------	-----------------------------------

<i>(fol.7b)</i>	Gummerup:			
Ryttergods	1	Hans Madsen	11-0-0-2	8a
<i>(fol.8)</i> Søeholm	2	Hans Mortensen	7-2-0-1	6
Ryttergods	3	Rasmus Laursen	9-0-1-1	5
Søeholm	4	Peder Jørgensen	7-5-2-2	4
Ryttergods	5	Erich Hansen og Hans Laursen	9-2-1-2	14
	6	Laurs Jensen	8-4-3-1	10
	7	Jens Hansen	3-2-3-0	7a
<i>(fol.8b)</i>	8	Hans Laursen	4-6-2-2	2
Hans Olsen, Kiøng Høyrup	9	Espen Knudsen <i>Skiosholm</i>	0-3-2-0	18b
Ryttergods	10	Christopher Christensen	1-6-1-2	3
Søeholm	11	Anders Hansen	1-2-0-0	K.34
Ryttergods	12	Peder Christophersen	1-4-2-0	13
Søeholm	13	Mads Andersen	2-4-3-0	12a
<i>(fol.9)</i> Ryttergods	14	Jørgen Hansen	0-5-3-0	11a
	15	Laurs Ibsen	1-0-0-0	16
Søeholm	16	Morten Jørgensen	2-0-3-2	9a

	Husmænd			
Søeholm	1	Hans Sørensen	0-1-0-2	
Søeboe	2	Jens Christensen	0-1-1-1	15a
<i>(fol.9b)</i> Mag: Biering	3	Nicolaj Christensen	0-0-0-1	
Søeboe	4	Jens Laursen Lunde	0-0-1-1	
Søeholm	5	Mogens Degn	0-0-1-0	
Degneboliget	6	<i>n.a.</i>	<i>n.a.</i>	

Matrikel 1844 – Køng By.

IR-2007.12.28

Kilde: *Matrikel 1844 (-1884), Båg Herred, Køng Sogn, Køng og Gummerup Byer (RA-M.25.067), fol.325-351.

Fol.	No.	Eier	Bruger	Gl. Htk.	Gl. Skat	Ny Htk.
------	-----	------	--------	----------	----------	---------

Køng By.

☐ betyder privilegeret hartkorn.

325	1	Mads Gustavsen Møller	Eieren	1-3-2-0 ☐		2-0-0-1¼
327	17	Præsteembedet	Sognepræsten Stork	6-6-0-0 ☐		7-5-2-1
-	19a	Søholm G.	Jørgen Hansen (m. Skov)	10-2-1-1 0-0-0-2)		9-6-3-2
-	19b	--	Niels Hansen	0-5-3-0		0-7-1-2
-	20	--	Jørgen Eriksen	5-3-0-0		4-3-1-2½
328	21a	--	Rasmus Jørgensen	5-3-3-2½		4-5-0-2¼
-	21b	--	Hans Jørgen Rasmussen	0-4-0-0½		0-4-3-2¼
-	22a	Frederikslund	Peder Rasmussen	5-3-1-2¾		4-6-2-2½
-	22b	--	Niels Hansen	0-4-2-0¼		0-4-3-2
-	23	Søholm	Hans Hansen	6-0-0-0		5-2-2-1
-	24	--	Christen Hansen	6-0-0-0		5-5-3-1¼
-	25	--	Jørgen Jørgensen	3-0-0-0		3-0-3-0
-	26	Hvedholms G.	Rasmus Frideriksen	8-2-1-1		9-0-2-1¼
-	27a	-- (tilføjet: Frederikslund)	Rasmus Pedersen	5-3-3-1		5-5-0-1¼
329	27b	-- (tilføjet: Frederikslund)	Rasmus Hansen	0-4-0-2		0-5-1-0
-	28a	And. Larsen	Eieren	4-2-2-2¾		5-6-0-0
-	28b	Mads Nielsen	Eieren	0-0-3-2¾		0-1-2-0¾
-	28c	Hans Laursen	-	0-2-2-1¾		0-2-2-2
-	29	Mads Hansen	Eieren	3-7-0-2⅓		4-6-2-2¾
-	30a	Mads Hansen	Eieren	2-0-0-2½		2-6-1-2¼
-	30b	Erik Larsen	Eieren	0-3-0-1½		0-2-3-0¼
-	30c	Peder Jørgensen	-	0-3-0-1½		0-2-3-0
-	30d	Rasmus Eriksen	-	0-3-2-0¾		0-3-0-1½
330	30e	Johan Hansen	-	0-3-2-0¾		0-3-0-2
-	30f	Jørgen Jensen	-	0-5-2-2¾		0-7-0-2¾
-	32	Niels Christensen	Eieren	2-0-2-0⅓		1-2-1-2
-	33	Peder Andersen	--	1-3-2-1 ^{23/24}		2-5-3-0½
-	34	Anders Jensen	--	1-2-0-0		2-4-3-1
331	35a	Jacob Olsen	--	2-5-3-2		2-5-1-2
-	35b	Lars Mortensen	Eieren	0-4-2-1		0-3-3-2¾
-	36	Peder Larsen	--	2-4-0-1		3-0-1-2
-	37a	Peder Jørgensen	--	4-4-1-2½		5-5-1-0½
331	37b	Niels Larsen	Eieren	0-4-0-2½		0-5-1-2½
-	40	Maler Schmidt	--	0-2-3-1		0-2-3-2¼
-	46	Niels Christensen	--	0-7-2-2½		1-5-3-0¼
-	47	Mads Gustavsen Møller	-- en Vandmølle	0-1-2-2		0-2-1-1
333	48	Anders Andersen Holte	--	1-6-1-0		1-4-0-1½
-	50a	Frederikslund	Jørgen Eriksen	under nr.20		0-3-2-1¾
-	50b	--	Hans Jørgen Rasmussen	0-5-0-0		0-4-2-0½
-	52	Claus Sørensen Smed	Eieren	0-2-3-1¾		0-2-3-2½
-	53a	Chr. Clausens Enke	--	0-4-2-1¼		0-4-2-2¼
-	53b	Smed Hans Sørensen	--	0-1-3-0½		0-2-2-2¼
-	54	-- (?)	--	0-7-0-0		0-5-2-1½
334	57	Poul Christoffersen Bødker --	--	0-5-2-0		0-5-1-2¾
335	65	Rasmus Larsen Mads Rasmussen --	--	0-7-0-2		1-2-0-1½
-	66	Hans Jensen	--	0-3-0-2 ^{2/3}		0-3-0-1¾
-	67	Jørgen Jensen Hiulmand.	--	0-3-0-0		0-4-3-0½
-	68	Anders Pedersen Rommerhus --	--	0-5-0-0		0-4-1-2½
-	69	Claus Pedersen + prioriteret, Landskatskov	--	0-2-0-0 0-0-1-2		0-3-1-1½ 0-0-2-2½
336	75	Søholm G.	Christen Hansens Enke	0-2-3-2 ^{1/5}		0-4-0-2¾
-	78	Ungkarl Jørgen Jørgensen	– Eieren.	0-7-0-2¾		1-1-0-0¾
338	92	Frederik Rasmussen	Eieren	0-3-1-1¼ 0-0-1-2 ☐		0-5-3-0½ 0-0-2-2¾ ☐

Matrikel 1844 – Gummerup By.

Fol.	No.	Eier	Bruger	Gl. Htk.	Gl. Skat	Ny Htk.
------	-----	------	--------	----------	----------	---------

Gummerup By.

342	1a	Degneembedet	Degn og Skolelærer Høiberg.	0-0-1-0		0-1-0-1½
-	1b	Skolelærerembedet	--			0-5-2-0
-	2	Søholm G.	Morten Rasmussen	4-3-0-0		4-5-1-0½
-	3	--	Hans Nielsen	1-6-1-2		2-3-1-1¾
-	4a	Jørgen Pedersen	Eieren	5-6-3-1¾		5-6-0-2¾
-	4b	Jacob Madsen	--	1-1-3-0¼		1-2-1-1½
-	5a	Rasmus Jensen	--	4-6-0-0		5-4-0-1¼
343	5b	Niels Christensen	--	1-0-3-0½		1-0-3-0¼
-	6	Landmåler Peder Hansen	--	6-3-2-2⅛		7-0-0-0
-	7a	And. Madsen	--	0-4-0-0½		0-3-2-0
-	7b	Lars Rasmussen	--	0-3-3-1⅓		0-3-1-0½
-	7c	Rasmus Larsens Enke	--	<i>u. Køn.31.</i>		0-6-2-0¾
-	7d	And. Madsen	--	0-1-0-2 α		0-1-3-0¾ α
-	7e	Jacob Pedersen	--	<i>n.a.</i>		0-2-1-0½
344	8a	Lars Rasmussen	--	4-0-2-2½		6-0-0-1½
-	8b	Claus Pedersen	--	0-2-1-0		0-3-2-2½
-	8c	Niels Pedersen	--	0-2-3-0		0-4-0-0½
-	8d	Morten Hansen	--	0-0-0-0¼		0-0-0-2½
-	9	Morten Rasmussen	--	2-0-0-0		2-1-1-0
-	10	Morten Hansen	--	6-3-2-1½		7-4-1-0
-	11	Morten Rasmussen	--	2-6-1-0		3-0-1-1¼
-	12a	Jørgen Jørgensen	--	2-2-3-2		2-5-1-2½
-	12b	Anders Jacobsen	--	0-4-3-1⅞		0-4-2-0½
345	12c	Hans Andersen	--	1-2-0-2½		1-1-3-0¾
-	12d	And. Larsen	--	0-5-1-0		0-5-2-0
-	13a	Jens Andersen	--	6-0-0-0		5-7-1-2¼
-	13b	Jørgen Madsen	--	0-4-0-2¾		0-5-3-0¼
-	14	Rasmus Mortensen	--	4-3-2-1½		5-3-1-1
-	15	And. Madsen	--	1-7-3-1		1-5-3-2
-	16	Rasmus Eriksen	--	1-2-3-1⅝ ₁₂		1-1-1-0¼
-	17a	Hans Sørensen	--	0-5-1-2⅓		0-4-3-2¾
-	17b	Rasmus Eriksen	--	0-7-3-0		0-1-2-1½
346	17c	Rasmus Eriksen	--	under nr.16		0-4-0-2
-	18a	Peder Sørensens Enke	--	under nr.27 Højrup		0-3-0-2¼
-	18b	Lars Nielsen	--	0-5-0-2¾		0-4-3-1
-	18c	Frederik Rasmussen (K.92)	--	0-3-0-1¼		0-2-2-1¼
-	19a	Anders Jensen	Eieren	0-3-2-0		0-3-3-0¼
-	19b	Søholm Skole	--	0-1-0-2½		0-1-0-2¾
-	19c	Jørgen Jørgensen	--	0-2-1-2¼		0-3-0-1¾
-	19d	Lars Rasmussen	--	0-1-3-0		0-2-3-1¼
347	25	Anders Christensen	--	0-2-1-1¼		0-2-0-0
-	29	Morten Rasmussen	--	0-4-0-2¼		0-5-3-0
350	50	Maler Schmidt	--	0-0-0-2⅓		0-0-1-0½

Højbjerggårde.

362	1	Den danske Skole i Odense	Henning Henriksen, S.fog. Skovskylde	7-0-3-0 0-0-1-1		6-2-1-0½
-	2	Søholm G.	Rasmus Pedersen Skovskylde	6-1-2-1 0-0-0-1		4-3-0-0½

Bækhuset

364	4	Frederikslund G.	Peder Henningsen	7-1-2-1		5-2-1-2
-----	---	------------------	------------------	---------	--	---------

2.2. Skatter og afgifter

Oplysninger om skatter og afgifter er vigtige kilder til gårdenes tidlige historie. Som nævnt i forrige afsnit, betalte bonden årlig *landgilde* (afgift i produkter og penge) til sit herskab (gårdens ejer) og *hartkorns-skatter* til *Kronen* (staten). Dertil kom hyppige *ekstraskatter*, ligeledes til *Kronen*.

Oversigter over landgilde for gårde i Køng og Gummerup findes i ejernes *Jordebøger*. Lister over ekstraskatter før 1660 findes i *Lensregnskaberne*, derefter i *Amtsregnskaberne*.

*Erik Hardenbergs Jordebog 1583*⁶

Denne jordebog er den ældst bevarede liste over privatejet dansk jordegods. Erik Hardenberg (ca.1534-1604) var medlem af det danske Rigsråd og ejer af godserne *Mattrup* vest for Horsens og *Skovsbo* på Østfyn. Som pant for store krigslån til kongen fik han i 1572 *Hagenskov gods* (det senere *Frederiksgave*) i forlening. Hans jordebog omfatter de nævnte private godser samt krongodset *Hagenskov* – herunder nedennævnte gårde i Køng sogn.

*HAGENSKOFS JORDE BOEGH Anno 1583.

☐ Køng Sogen:

Rasmus Poulsen i Gomerup (nr.7a) – ½pd Biug.

Jens Persen i Rosengordt – ½tde Smør, 2Rdl Gesteri.

Morten Mikkelsen i Hørup – 2pd Biug, Pending 1Mk-5ß:1alb, 1 Får, 2Rdl Gesteri.

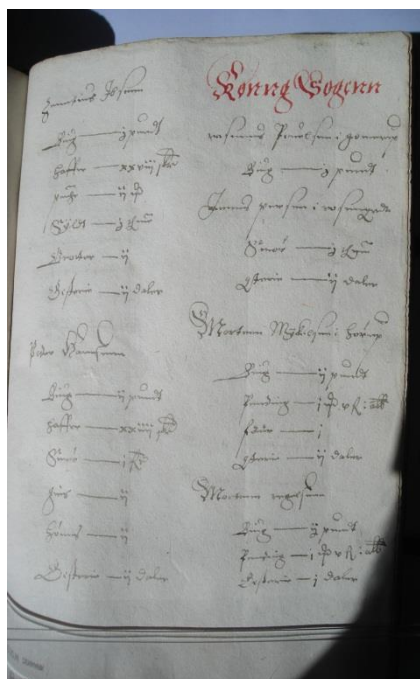
Morten Regelsen – 1½pd Biug, Pending 1Mk-5ß:1alb, 1Rdl Gesteri.

Niels Jensen – 1pd Biug, 1fjr Smør, Pending 5Mk-5ß:1alb Gesteri.

Morten Madsen i Køng (nr.20a) – 1pd Biug, ½Rdl Gesteri.

Per Gram i Glamsbierrig (...) – 1ørte Hafre, 1 Ko, Pending 1Mk-5ß:1alb, 3Mk-5ß:1alb Gesteri.

De 2 gårde i Køng hhv. Gummerup kan identificeres ud fra deres landgilde, som er den samme som i *M-1664.

*Erik Hardenbergs Jordebog 1583 – den første side med gårde i Køng sogn (*foto: IR 2009).*

⁶ Original-manuskriptet findes på Odense Katedralskoles bibliotek. Det er senere udsendt i trykt udgave ved Hans H. Fussing i **Odense Katedralskoles Indbydelsesskrift 1928, 1-79.*

Hagenskov Lensregnskaber 1600-56

Hagenskov Len var lidt større i udstrækning end den nuværende Assens Kommune. Lensregnskaberne omfatter dels *Jordebøger* over lenets egne gårde, dels *Ekstraskatte Mandtaller* over samtlige skattepligtige inden for lenets grænser. Eksempler er vist nedenfor.

*Hagenskov Lensregnskaber. Jordebøger 1605-1651 (RA-M.18.171, upag):

☒ Hagenskouff Lehns Jordebog 1605. Kjøng Sogen:

Kjøng By: Hans Madtzen (nr.20a) – 1pd Biug, ½Dlr Grj. (denne gård genfindes i senere jordebøger indtil 1623).

Gummerup: Hans Andersen (nr.7a) – 1ørte Biug. (do. indtil 1630).

Glamsbjerg: Anders Pedersen – 1ørte Havre, 1 Koe, 1Mk-5ß:1alb, 5Mk-5ß:1alb Grj. (do. endnu i 1651).

*Hagenskov Lensregnskaber. Ekstraskattemandtaller 1600-1656 (RA-M.18.174, upag):

☒ Mandtalsregister på Korn-Skatten ... Roug och Biug til 3 uger efter S: Michelsdag **1656** ... Kjøng Sogn:

Jordegne Bønder	Fæste-Bønder	
☒ <i>Kjøng By</i> Jørgen Lauritzen (nr.20a)	☒ <i>Kjøng By</i> Jørgen Jørgensen (nr.19a) Hans Andersen (15 ₁₆₈₈) Christoffer Mortensen (29a) Hans Hansen (27a) Hans Christensen ½G (22a) Anders Lauritsen ½G (24a) Laurits Lauritsen (37a) Hans Mortensen (28a) Jørgen Hansen (26a) Laurits Andersen ½G (31a) Anders Madsen ½G (...)	☒ <i>Bechuset</i> Peder Hansen ½G ☒ <i>Gummerup</i> Lauritz Andersen Jens Rasmussen (nr.14a) Mads Mortensen (8a) Anders Rasmussen

Det ses, at Mandtallerne skelner mellem *Ejendoms-* og *Fæstebønder*. Da de ikke nævner landgilde, kan man kun med sikkerhed identificere de fæstegårde, der har samme besidder som i *M-1664.

Assens-Hindsgavl Amts Ekstraskatte-regnskaber 1691-1772

Mens ekstraskatterne i 1600-tallet fortrinsvis blev lagt på hoveder (*kopskat*) eller hartkorn, udfoldede embedsmændene større opfindsomhed i 1700-tallet – i takt med stigende skattetryk. Kopskatten blev suppleret med: Ildsteds-, Heste- og Karosseskat, Krigsstyr – samt for de mere velhavende: skat på formue, parykker og lignende pynt, egekister m.m.

De bevarede regnskaber består fortrinsvis af enkeltsager samt skattemandtal specificeret pr. sogn, herred eller hovedgård. Der findes enkelte sognelister specificeret pr. skatteyder – således for Kjøng sogn en liste over Kopskat m.v. for 1692, som er vist i uddrag på **side 29**. En tilsvarende for året 1710 findes i **afsnit 2.4**.

Et særligt tilfælde er amtets *skattemandtal* 1762 for Båg-Vends herreder, som i datakvalitet nærmer sig de senere folketællinger. Uddrag om Kjøng og Gummerup byer er vist **side 30-31**. Det bemærkes, at Ryttergodsets gårde (der var endnu adskillige i Gummerup) åbenbart var fritaget for denne ekstraskat.

Landgilde-restancer

Det stadigt stigende skattetryk gjorde de første årtier af 1700-tallet til en krisetid for landbruget. Bønderne var jævnlige i restance med skatter og landgilde, og retssager ved herredstinget med krav om betaling var hyppige. Et ekstremt tilfælde var *Jørgen Olsen*, som i 1710 fik fradømt sit fæste af en *Søholm-gård* i Kjøng (nr.23a, *Toftegård*).

*Båg-Vends Herredsfogeds Arkiv, Tingprotokol 1707-16 (RA-M.25.629), fol. 235b:

Fredagen 1. Aug. 1710 (*tinglæst*) – Laurids Hiort af *Søholm* mødte udi Rette og fremlagde en Restands Dom, udstedt her af Retten 24. Aug. 1708, item et Restands Tingsvidne af Dato 2. Aug. 1709, hvormed bevisliggjøres den største Del af Restandsen at være skyldig. Det øfrige findes og Tingsvidne på, som ej er tilstede, men af *Jørgen Olsen* selv er her for Retten tilstået – hvorfor han forlangte Dom i Sagen. Da er således blevet *påkiendt*: Såsom den søgende Restands, den største Del deraf, med Restands Dom og Tingsvidne bevisliggjøres, og det øfrige af Jørgen Olsen d. 4. Juli sidst afvigte her for Retten selv at have tilstået – altså vistes ham 2Mk-2ß inden 15 Dages Forløb at betale – eller og at lide *Execution* efter Lougen, så vil og desforuden at have sin iboende Gårds Fæste forbrudt. Og som forn^{le} *Jørgen Olsen* herudinden fra sin Gårds Fæste er dømt, så bør først og forlods udtages efter kongl: allernådigste Forordnings Tilhold Gårdens Besætning og Inventarium. Processens Omkostninger betaler *Jørgen Olsen* med 2Rdl.

*Assens-Hindsgavl Amt. Ekstraskatteregnskaber 1691-1700 (RA M.19.351),

☛**Kop- og Ildsted-Skat 1692.** Dok. nr.12: **Kiøng Sogn** – 30. Maj, 30. Aug. og 30. Nov.

Ejer	Besidder	Hustru	Karle-Piger	Ildsteder	gård nr. *M-1844
------	----------	--------	-------------	-----------	---------------------

Siøholm: Velb. Frue Anna Charisius, S. Hr. GeheimeRåd Morten Schinchels					
En Tjener, som bruges til Stutteriets Opvartning, er Kusk - 3 Piger.				4	

Kiøng Bye:					
Annex Præstegården			2-1	2	17
S: Morten Schinchels Gods (<i>Søholm</i>)	Christopher Hansen (s.2) Jørgen Persen	ugift Hustru	1 Dreng - 1 Pige	2	19 Hus
Velb: Friderich Gerstorff (<i>general major</i>)	Jørgen Andersen	Hustru	1 Dreng	1	29
Velb: Anders Rosenkrantz (<i>Søbo</i>)	Peder Jensen	Hustru		1	30
	Claus Henningsen - Substituten	Hustru		1	31
Hr. Gehejme-Råd Tott (<i>½ Brahesborg</i>)	Jørgen Laursen	Hustru	1 Svend	1	27
Velb: Anders Rosenkrantz	Niels Jørgensen	Hustru	1 Søn, 1 Datter	1	20
Ryttergods	Anders Persen	Hustru		1	15 ¹⁶⁸⁸
(s.3) S: Morten Schinchel	Christen Nielsen	Hustru	0-1	1	21
Assens Skole Tjener	Hans Rasmussen	Hustru		1	22
Hr. Admiralitetsråd Lassen (<i>Kirkejord</i>)	Rasmus Persen	Hustru		1	20 ¹⁶⁸⁸ (21, 22 ¹⁶⁸⁸)
Hollændergods (<i>Jan de Sena, Amsterdam</i>)	Christen Justesen	Hustru	1 Dreng	1	24
Assens Skole Tjener	Rasmus Rasmussen	Hustru	1 Dreng	1	26
S: Morten Schinchel	Hans Matzen	Hustru		1	37
Assens Skole Tjener	Knud Hansen	Hustru	1 Datter	1	32
(s.4) Hans Olsens Tjener i Filstrup	Hans Hansen	Hustru	1 Svend	1	28
Hr. Cancellie-Råd Steensen	Anders Laursen	Hustru		1	G.17
	Jep Laursen	Hustru		1	G.16
Hollændergods	Jens Møller	Hustru	0-1	1	1
Velb: Holger Rosenkrantz (<i>½ Brahesborg</i>)	Christen Laursen	En Husmand - har ej Hest, ej Ko og ej kan noget Håndværk.			
		Hustru		1	
Præsten	Joen Clausen	En Gadehusmand - har ej Hest eller Ko og ej bruger Håndværk.			
		Hustru		1	

(s.5) Gummerup Bye:					
S: Børge Trolles Arvinger (<i>Brobygård</i>)	Mats Morsen	Hustru	1 Søn	1	8
Hr. Gehejme-Råd Tott	Christen Andersen	Hustru	1 Søn	1	7
Biskopen S: Kingos Tjener	Jens Laursen	Hustru		1	2
S: Morten Schinchel	Morten Hansen	Hustru	1 Dreng	1	6
Etatsråd Jørgen Scheel (<i>Broholm</i>)	Rasmus Laursen	Hustru	1 Søn	1	5
S: Morten Schinchel	Mats Andersen	Hustru	1 Dreng	1	4
(s.6) Etatsråd Jørgen Scheel	Christen Christophersen	Hustru		1	3
Assessor Hans Knudsen (<i>Krengerup, Brahesholm – Sandagergård</i>)	Laurits Lunde	Hustru	1 Datter	2	14
Velb: Holger Rosenkrantz (<i>½ Brahesborg</i>)	Morten Persen	Hustru		1	13
Anne, S: Laurits Christensens på Hvedholm	Jens Andersen	Hustru		1	11
S: Commissair Nicolai Nissen	Hans Rasmussen	Hustru	1 Søn	2	10
S: Morten Schinchel	Jørgen Henningsen	En Husmand - har ej Hest eller Ko og ej bruger Håndværk. 9			
		Hustru		1	
	Laurits Nielsen	Hustru		1	K.34
(s.7) Hans Olsen i Filstrup	Offer Lauritsen	En Husmand - har ej Hest eller Ko og ej kan noget Håndværk.			
		Hustru		1	18b

Høyberg:					
S: Børge Trolles Børn	Hans Hansen	Hustru	1 Søn	1	Hbj.1
	Hans Jørgensen	Hustru	1 Datter	1	Hbj.2

*Assens-Hindsgavl Amt. Ekstraskatteregnskaber 1729-66 (RA-M.19.353).

☞ Hefte No.1: **Mandtal** over de som for October **1762** og fremdeles skal svare **Extraskat** efter Frd.23. Sept. 1762 – **Køng Sogn**.

Ejer	Besidder	Antal Personer ⁷						Noter	gård nr. *M-1844
		1	2	3	4	5	6		
Søeholm Gård	Hr. Forvalter Trolle og Hustru	2	3	4		5			
	Fiskeren som Herskabet holder	1							
Præstegården	Præsten og Hustru Jomfru Bering	2		3	1	3			
Kjøng By	Gårdmænd								
Søeholm	Mickel Stormgård og Hustru	2	4	1	1			Karl er Landsoldat	19
	Anders Madsen og Hustru	2	3	1	1			Karl er Landsoldat	29
	Niels Rasmussen og Hustru	2	1	1				Karl er Landsoldat	21
	Hans Andersen og Hustru	2		1		1			23
	Anders Rasmussen og Hustru	2			1	1		mest vanvittig	24
	Peder Hansen og Hustru	2	3			1			37
	unge Anders Madsen og Hustru	2		1	1	2			28
	Husmænd								
	Anders Jensen Snedker og Hustru	2							
	Peder Ericksen Skræder	1	1						
	Mads Johannesen og Hustru	2	1					en vanfør Datter	sen.65
	Henrick Jørgensen og Hustru	2							
	Niels Hansen og Hustru	2							
	Christen Tømmersvend og Hustru	2	2						
	Peder Smed og Hustru	2	1			1			46b
	Husværende								
	Hans Jørgensen og Hustru hos Gmd. Peder Hansen						2	Han gl. og svag, hun mest blind	
	Sidsel Madses – hos Gmd. u: Anders Madsen						1	gl., får Afgift af Gården	
	Jens Hansen og Hustru hos Hmd. Anders Jensen						2	Konen gl., meget svag og døv	
	a) Kirsten SI: Lars Pedersen og b) Anne SI: Thomas Mortensen – hos Hmd. Peder Christensen						2	a) gl. og meget elendig, b) en fattig Enke med 2 små Børn, hvorfor de og begge nyder af den bedste Almisse, som falder i Sognet.	
Anna EliasD og hendes Datter – begge hos Hmd. Mads Johansen.						2			
Lars Christensen Møller og Hustru.	2	2							
Søeboe	Gårdmænd								
	Anders Nielsen og Hustru	2	2	1					30
	Niels Andersen og Hustru	1	3	1				Karl er Landsoldat	31
	Husværende								
	Karen Larses – hos Gmd. Anders Nielsen						1	ældgl. og fattig	
Brahesborg & Schougårde	Gårdmænd								
	Peder Rasmussen og Hustru	2		1		2			27
	Anders Bondemand og Hustru	2	2			1			20
	Husmænd								
	Jørgen Knudsen og Hustru	2							25
	Rasmus Hansen og Hustru	2	1					en Søn nylig fyldt sit 12. År. Forældrene meget fattige	
	Husværende								
	Sophia SI: Hans Sørensens – hos Anders Bondemand						1	gl. og vanfør, har intet at leve af uden en lille Almisse fra Lundegård. (ell. Ljndegård?)	
	Johanne Ericks og Karen Soldaters – begge hos Hmd. Pasmus Hansen						2	ældgl. og begge usle Stoddere.	
Skolegods	Gårdmænd								
	Jørgen Pedersen og Hustru	2		2	1	2		Den ene Karl er Landsoldat.	26
	Hans Ericksen og Hustru	2				1			22
	Hans Gormsen og Hustru	2				1			32
	Husværende								
	Maren SI: Peder Rasmussens – hos Gmd. Jørgen Pedersen						1	gl. og lever af Aftægt fra Gården.	
	Maren SI: Jørgen Hansens – hos Gmd. Hans Ericksen						1	gl. og lever af Aftægt.	
Christian Tømrrermand	Husmænd								
	Jørgen Jacobsen og Hustru	2							
	Jens Hansen Skreder og Hustru	2							

⁷ Kolonne 1: Mand og Hustru, 2:Børn under 12 År, 3: Tjenestekarle, 4:Drenge over 12 År, 5: Piger over 12 År, 6: andre hos dem opholdende Folk.

Mandtal over 1762 Extraskat – Køng Sogn (fortsat).

Ejer	Besidder	Antal Personer						Noter	gård nr. *M-1844	
		1	2	3	4	5	6			
Jomfru Bering	<i>Husmænd</i>									
	Christopher Jørgensen(?) og Hustru	2								
	Maren Sl: Hans Christophersens	1								
	Lars Rasmussen Skreder og Hustru	2				1				
	Povl Jacobsen og Hustru	2								
	Peder Groth og Hustru	2								
	Zacharias Ericksen og Hustru	2							Ejer af 57	
	Knud Nielsen og Hustru	2								
	<i>Husværende</i>									
	Johanne Krogs – hos Maren Sl: Hans Christophersens						1		en halt besovet Qvinde Tigger	
	Anne Maria Børres og Datter – hos Peder Groth						2		Moderen fattig, gl., halt og syg	
Karen Helles – hos Zacharias Ericksen						1		en fattig geworben Soldater Enke		
Mette Madses – hos Knud Nielsen						1		en Enke som før har beboet Huset		
Selveyer	Jens Sjøtofte og Hustru – hos ham Lars Hiulmand og Hustru	2					2		15 ₁₆₈₈	
Gummerup By	<i>Gårdmænd</i>									
Søeholm	Søren Jørgensen og Hustru	2	2						9	
	Mads Andersen og Hustru	2				1			12	
	unge Jørgen Hansen og Hustru	2	1						Hus.1 ₁₆₈₈	
	Anders Hansen og Hustru	2	1						K.34	
	Hans Mortensen og Hustru – med Søn Peder Hansen og Hustru	4		1	1	2			6	
	Peter Andersen og Hustru	2		1	1	2			Anders Hansens Søn er ... får ej Løn. Den ene Pige er Fader- og moderløs, 6 År, får lidet i Løn.	4
	<i>Husmænd</i>									
	Degnen Mons ^e Andreas Heilig og Hustru	2								
	<i>Husværende</i>									
	Karen Mortens – hos Gmd. Søren Jørgensen						1		lever af Aftægt fra Gården.	
	Maren Peiters – hos Degnen						1		en fattig aftakket Rytter Enke	
Giertrud Andersens – hos Gmd. Peder Andersen						1		gl. og sengeliggende, har Afgift af Gården.		
Søeboe	<i>Husmænd</i>									
	Mads Lundt og Hustru	2	1							
	Jens Christensen og Hustru	2								
	<i>Husværende</i>									
	Karen Baltozars – hos Jens Christensen						1	gl. og så svag, at hun næppe kan gå omkring i Byen ...		
Jomfru Bering	Jørgen Hansen Skomager og Hustru	2	2							
	Jacob Rasmussens Hmd. i Højrup, Espen Knudsen og Hustru	2	1							
Glamsberg										
Sjøholm	Anders Hansen og Hustru	2	3	1					Gla.8	
									
Højrup By									
Højberg	<i>Gårdmænd</i>									
Mad ^m Hviid	Søren Hansen og Hustru	2	2						Hbj.2	
Skole Gods	Henning Mortensen og Hustru	2	2			1			Hbj.1	
	<i>Husmænd</i>									
Skole Gods	Hos Søren Jensen logerende: Mad ^m Hviid. Hos hende Axel Kierumgård	1 1				1		en ældre Forpagterenke. Forhen Farversvend.		
Holte Laug									
Selveyere	Johan Skrinshauge og Hustru	2	2	1		2		deraf en Datter, som har mist sit Syn i Børnekopper.	Hol.1	
	Peder Hiortholm og Hustru	2	2	1				Karlen er Landsoldat, angiver at være skreven i Acherup, hvor hans Kone bor.	Hol.2	
	Peder Bærholm og Hustru	2	1	1		1				
Køng Sogn ialt		210	85	33	13	44	57	Total 442 personer.		

2.3. Gårdmænd o.1690-1730 – tværgående kildestudier.

En generation af gårdmænd i Køng i de urolige år o.1690-1730 er identificeret ved tværgående kildestudier. Anledningen var et forsøg på at lokalisere åstedet for et voldeligt overfald i byen år 1706. Det krævede samkøring af data fra mange spredte kilder.

Overfaldet 1706

En søndag aften i juni 1706 blev gårdmand *Hans Madsen* i Køng og hans søn Hans overfaldet og hårdt kvæstet af 3 yngre mænd fra nabolaget. Det skete i gyden, som førte ind til Hans Madsens gård, da de var på vej hjem fra en fest i Gummerup med rigelig udskænkning – og havde passeret kirken. Der var vidner til overfaldet. De tre voldsmænd blev stævnet for herredstinget og sagen behandlet på 2 retsmøder. Dens udfald fremgår ikke af tingbogen, men referatet tyder på at parterne har indgået privat forlig.

Tingbogen beskriver forbrydelsen og åstedet ret detaljeret, men oplyser ikke direkte, hvem *Hans Madsen* var og hvor hans gård lå i Køng by. Der mangler væsentlige kilder, som kunne have givet direkte svar på de aktuelle spørgsmål. *Båg-Vends Herreds Tingbog 1716-24* er således gået tabt – og dermed de sædvanlige retsakter om overdragelse af gårdfæstet til *Hans Madsens* efterfølger og medarvingers afkald ved denne lejlighed. Det samme gælder skifter efter *Hans Madsen* og mange af hans samtidige.

Tværgående kildestudier

Arbejdet blev tiklrettet med sigte på at identificere *Hans Madsen* og øvrige gårdmænd i Køng i tidsrummet o.1690-1730, og følgende kilder blev benyttet:

- ☒ Kirkebøger fra perioden.
- ☒ Den ældst bevarede kort over Køng og Gummerup byer o.1800, som antages med rimelig tilnærmelse at svare til bebyggelsen og bygadens forløb i begyndelsen af 1700-tallet – se kortskitsen *side 10*.
- ☒ Matriklerne for Båg Herred: *M-1688 og *M.ca.1750 – som er omtalt i *afsnit 2.1*.
- ☒ Assens-Hindsgavl Amts skatteregnskaber 1692-1723 – omtalt i *afsnit 2.2*.
- ☒ udvalgte sager fra Båg-Vends Herreds Tingbøger 1698-1707, 1707-16 og 1724-29.

Samkøringen af oplysninger fra disse kilder er uddybet i det følgende.

Kirkebøger

Fra Køngs ældst bevarede kirkebog 1687-1779 skal blot nævnes, at *Hans Madsen* blev begravet 1727, 74 år gl. Han er altså født ca.1653 og var en ældre mand ved overfaldet i 1706. Der findes dåbs-indførsler for hans børn i perioden 1688-1705. Hans hustru er ikke nævnt ved navn. Blandt fadderne optræder *Christopher Stormgård*, byens mest indfyldelsesrige bonde på den tid. Det tyder på at *Hans Madsen* tilhører eliten blandt byens gårdmænd. Der var på den tid ikke andre gårdmænd ved navn *Hans Madsen* i Køng, men en 10 år yngre navnefælle i Gummerup. De 3 voldsmænd var sønner fra *Mosegård* i Gummerup, født hhv. ca.1673, 1675 og 1686.

Matrikler og geografi

Det fremgår af tingbogen (se nedenfor), at *Hans Madsen* var fæster under *Søholm*, og at gården lå ved en gyde med indkig dels fra et gadehus og dels fra en nabogård. I 1706 ejede *Søholm* vandmøllen og 5 bøndergårde med nuværende Køng matrikelnumre – jf. tabel i starten af *afsnit 3.4*. De kan identificeres som Køng nr.1, 19, 21, 23, 34 og 37. Møllen og 4 af gårdene lå dengang i Køng by.

Hans Madsens gård skal altså søges blandt disse ejendomme ved at sammenholde åstedbeskrivelsen med bykortet *side 10*:

- ☒ nr.1, *Køng Mølle* – kan udelukkes (besidderen var *Jens Madsen Møller*. Det ville forøvrigt have fremgået at tingbogen, hvis den overfaldne havde været møller).
- ☒ nr.19, *Stormgård* – lå tilbagetrukket fra bygaden, men kan udelukkes (besidderen var ovennævnte *Christopher Stormgaard*).
- ☒ nr.21, *Ellegård* – kan udelukkes. Gården lå ud til den nuværende *Fladmosevej*.
- ☒ nr.23, *Toftegård* – matcher åstedbeskrivelsen (men besidderen var formentlig den *Jørgen Olsen*, som 1710 fik fradømt gårdfæstet – se *side 23*).
- ☒ nr.34, *Rullegården* – kan udelukkes. Den daværende gård lå i Gummerup By, men fik Køng matrikel efter udflytningen o.1793 til området ved Højbjerg.
- ☒ nr.37, *Østergård* – matcher åstedbeskrivelsen perfekt.

Gård nr.37, den nuværende *Køng Østergård*, er det mest sandsynlige bud på *Hans Madsens* gård. Den findes på sin nuværende plads på det ældste bykort. Fra *Østergård* førte en (nu nedlagt) gyde ned til bygaden ved Kirken. Ved gydens udmunding i bygaden lå den gård, som senere blev udflyttet til området ved *Søholm sø* (nr.32, *Søgård*) samt flere gadehuse (en anden gyde førte – og fører stadig – fra *Østergård* ned til bygaden ved *Køng Mølle*).

Skatteregnskaber

Assens-Hindsgavl Amts Skatteregnskaber fra 1692 og 1710 indeholder oversigter over gårdene i Køng samt deres ejere og besiddere (*afsnit 2.2*). De er medtaget i denne analyse.

Tingbøger

Blandt sagerne i *Båg-Vends herreders tingbøger* fra perioden er følgende udvalgt:

- Overfaldet 1706, som nævnt ovenfor.
- Landgilde-restancer til *Søholm* 1707-10, kort omtalt *side 28*.
- Strid om mosen *Præstedam* 1704 og 1708.
- Arvestrid mellem kaptajn Stockfleth til *Søholm*, *Brahesholm* og *Krengerup* og oberst Kaphengst 1710.
- Pligtkørsler for Assens Amt 1922-23.

Fælles for disse sager er, at de involverer adskillige bønder i Køng-Gummerup som vidner eller parter i sagerne. Sagerne under pkt. 1, 3 og 4 er kort omtalt i det følgende.

Overfaldet 1706

Båg-Vends Herreders Tingbog 1698-1707 indeholder referat fra retsmøder i sagen 1706.07.09 og 07.16 – et resumé:

- ✦ *Hans Madsen* var gårdfæster under hovedgården *Søholm*.
- ✦ Overfaldet blev begået af *Laurits Hansen Mosegård* og hans brødre *Elias* og *Peder Hansen* (altså sønner fra *Mosegård i Gummerup*). 1706 var de 2 ældste bosat i Køng, den tredje i Gummerup.
- ✦ Vidnet *Lars Hansen*, søn af *Hans Madsen*, kom fra marken og ville gå til Gummerup. Udenfor byen hørte han nogen skændes. Hans far og bror var dér, og han bad dem gå hjem. Da de var meget beskændede, fulgte vidnet dem. Lige ud for kirken hujede nogen efter dem. De gik videre og nåede gyden ind til deres gård. Voldsmændene, som også var berusede, indhentede dem, slog vidnets far og bror til jorden med svære træstænger og løb derefter bort. Vidnet og *Karen IbsD* hjalp de blodige og halvdøde mænd op fra jorden.
- ✦ *Karen IbsD* havde forladt sit hus for at gå ud på bygaden, da hun hørte skænderi og så overfaldet i gyden.
- ✦ Vidnet *Peder Madsen* fra Køng kom ud fra *Morten Andersens gård*, hørte og så overfaldet.
- ✦ Vidnerne *Morten Andersen* og *Jens Hansen* så tirsdagen efter overfaldet, at bartskeereren fra Assens var hos *Hans Madsen* for at forbinde ham og sønnen. Vidnerne beskrev deres skader.
- ✦ Vidnerne *Jens Drud* fra Søllested og gmd. *Christopher Stormgaard* i Køng (ejer af ovennævnte *Mosegård*), var kort tid senere på *Søholm* hos landsdommer *Rosenvinge* og mødte dér de angrende voldsmænd (*det formodede forligsmøde*).

Præstedam 1704 og 1708

Sognepræsten *Peder Bering* for Verninge-Køng blev stævnet for Herredstinget 1704.07.18 og påny 1708.07.20 for at have afvandet en del af mosen *Præstedam* i *Kragekildemarken* sydvest for Køng og skåret tørv i det afvandede område. Mosen havde hidtil hørt under Køng præstegård. Sagen blev rejst af ejerne af bøndergårde i Køng-Gummerup, hvis jorder stødte op til mosen, og kravet lød på brugsret til mosen efter midtlinieprincippet. Det var før *Udskiftningen* af bymarken, så ganske mange gårde og huse havde smalle jordstrimler, som stødte op til mosen, og deres besiddere blev indkaldt som vidner.

Sagens udfald er uinteressant i den aktuelle sammenhæng, men flere vidner blev afhørt 1708.09.07 om angiveligt inhabil vidneførsel i 1704, og det bidrager dels til oplysninger om bl.a. *Hans Madsens* slægtsforhold, dels til identificering af vidnerne:

”Så for Retten fremstod *Jens Hansen* og vidnede ved Ed med oprakte Fingre efter Loven. Da *Friderich Boller* tilspurgte Vidnet:

- ✦ om *Jørgen Henningsen* i Gummerup (gård nr.9, senere nedlagt), som d. 18. Julij 1704 her inden Tingne har aflagt sit Vidne i den Sag om *Præstedammet* på Kiøng Mark, ikke da havde *Hans Madtsens kødelig Søster i Gummerup*, som er Amts-forvalteren *Christian Nielsens* i Assens Bonde, som haver Påløb på bemeldte *Præstedam*. Hvortil Vidnet svarede, at det er vitterligt at *Jørgen Henningsen* haver haft *Hans Madtsens Søster* til ægte, men var død, da han her skal have aflagt sit Vidne.
- ✦ om ikke *Mads Mortensen i Gummerup* (nr.8, *Skovgård*), som og her for Retten da har aflagt sit Vidne, ikke var for^{ns} *Hans Madtsen i Gummerup* (efterfølger i nr.8) hans kødelig Fader – så og om *Hans Madsen i Kiøng* (nr.37) ikke er Broder til *Hans Madtsen* i Gummerup, som har Påløb på *Præstedammet*. Hvortil Vidnet svarede: ja, det var ham vitterligt.

Dernæst fremstod *Rasmus Lauritsen*, *Hans Ibsen* og *Hans Jensen*. De vidnede og bekræftede *Jens Hansens Vidne ...*”.

Pligtkørsler for Assens Amt 1922-23

I 1725 rejste *Oberstinde Kaphingst* til *Søholm* på sine bønders vegne sag mod amtsforvalteren i Assens angående omfanget af pligtkørsler med personer og gods for Assens amt. Det vare hendes opfattelse, at de foregående års kørsler i urimelig grad havde belastet Køng sogns bønder. Da de rekvirerede kørsler gik på omgang mellem sognets bønder, og ordningen blev administreret af den lokale Sognefoged, blev berørte personer indkaldt som vidner.

Et uddrag af sognefoged *Morten Andersens* redegørelse på tinget følger:

*Båg-Vends Herredsfogeds Arkiv, Tingprotokol 1724-29 (RA-M.25.630), fol.52b:

Løverdagen 28. April 1725 (*tinglæst*) – *Morten Andersen* svarede: ... (*ang. Køng bønder*) ...

1. Om Vinterens Tid som sket næstforrige tilsagde han *Anders Andersen* i *Kiøng* (*K.1, Møllen*) Ægt med et par Forspands-Heste på lige Måde som næstforrige, hvorfor han blev *qvitet* for én Kongeægt, og som han kom for silde, måtte han betale samme med Penge. Derefter i samme År tog han *Anders Andersen* i Ægt med sig og 2de andre Mænd til Assens i Forretning, hvorfor han blev *qvitet* (*fol 54*) for én Kongeægt.
2. tilsagt *Rasmus Stormgård* i *Kiøng* (*K.19*) for nogen Tid siden i dette År at køre med Hr. Amtsforvalterens Fuldmægtig fra Werninge til Assens, hvor han blev *qvitet* én Kongeægt. Bang tilspurde Vidnet, hvor mange Vogne denne *Rasmus Stormgård* svarer af sin påboende Gård mod de andre. Hvortil Vidnet svarede, at de små Steder og Gårde svarer lige med de andre og største. Og forklarede Vidnet, at *Kiøng Bymænd*, som har ens Græsning og ens Gierder, har lignet det således imellem sig, at de kører ens Ægter.
3. har Vidnet tilsagt *Jørgen Lunde* i *Kiøng* (*K.29*) ifjor Forår med et par Forspands-Heste for Amtsforvalteren *Caret*, hvormed de var borte og kom igien den 3^{die} Dag – og blev *qvitet* 3 Kongeægter, såsom Amtsforvalteren efter Mandens Sigelse hafde lovet, at han således skulle *qvites* 3 Kongeægter. Men Amtsforvalterens skriftlig eller mundtlig Ordre fik han ikke, såsom Amtsforvalteren selv var med. Forklaret og at hafde tilsagt for^{ne} *Jørgen Lunde* i Ægt fra Werninge til Ottense med Verfved-Folck⁸, men som han måtte køre med dem én mil på hinsides Ottense, blev ham *qvitet* 2 Ægter.
4. tilsagt *Mads Jensen* i *Kiøng* (*nr.30*) med Forspands-Heste for Amtsforvalterens *Caret* forgangne Forår og kom igien på 3^{die} Dag, og blev *qvitet* ham 3 Kongeægter efter Mandens Beretning fra Amtsforvalteren.
5. tilsagt *Anders Jørgensen* i *Kiøng* (*nr.31*) (*fol 54b*) for nogen Tid siden i Ægt med Verfver-Folck, hvorfor han blev *qvitet* én Kongeægt. Har og kiørt én Kongeægt i forgangne (År), hvem det var vidste han ikke, ejheller kunne erindre sig hvor ofte han i det andet År kiørte i Kongeægt, om det var mere end én Gang eller ikke.
6. tilsagt *Mads Andersen* i *Kiøng* (*K.27*) forleden År i Rughøst i Kongeægt fra *Kiøng* til Assens med Amtsforvalterens Vogn-Hjul, hvorfor han blev *qvitet* 2 Ægter, såsom Amtsforvalteren bekom et af Mandens Hjul at sætte på sin Vogn i Stedet for det, som var gået i Støcker, til Assens. Forklarede på Spørgsmål, at den ene Ægt blev ham *qvitet* for Kørslen med Hjulet, men den anden står endnu tilbage.
7. tilsagt *Jørgen Nielsen* i *Kiøng* (*K.20*) i Ægt med Amtsforvalterens Fuldmægtig i forleden Vinter 2de Gange fra *Kiøng* til Ottense, hvorfor han blev *qvitet* 2de Kongeægter – og for nogen Tid siden i dette År tilsagt ham i Ægt med Verfver-Folck, og som han hafde lagt sammen med en anden Mand og kiørt med dem én mil hinsides Ottense, blev ham *qvitet* én Kongeægt.
8. tilsagt *Peder Christensen* i *Kiøng* (*nr.21*) forleden År i Ægt med Amtsforvalteren og hans Tjener fra *Kiøng* til Assens, hvorfor han blev *qvitet* én Kongeægt, men om han har tilsagt *Peder Christensen* i Ægt 1723, véd han sig nu ikke at erindre, enten det var i denne eller forrige Amtsforvalters Tid. Men véd vel at kiørte med *Recrjitter* én mil hinsides Ottense, hvorfor han blev *qvitet* 2 Kongeægter.
9. tilsagt *Hans Hansen* i *Kiøng* (*nr.22*) 1723 i Ægt med *Recrjitter* én mil på hinsides Ottense, hvorfor han blev *qvitet* 2 Kongeægter.
10. tilsagt *Christen Justesen* i *Kiøng* (*K.24*) nogle Gange i Ægt udi forgangne næstafvigte 2de Åringer, årligt i det ringeste én Omgangs-Ægt, men om det har været flere Gange, erindret Vidnet sig ikke.
11. Ifjor Vinter tilsagde Vidnet ligeså i Omgangs-Ægt *Jørgen Mortensen* i *Kiøng* (*K.26*) fra samme Sted og til Ottense mod Østrup, hvorfor han blev *qvitet* én Kongeægt.
12. tilsagt *Morten Hansen* i *Kiøng* (*K.37*) ifjor Sommer med Heste og Vogn at køre for Amtsforvalteren fra *Kiøng* til Assens. Noch tilsagt *Morten Hansen* at køre i Ægt for en anden Officer med Krudt, hvormed han kiørte til Flemløse, og *qvitet* for disse 2de Kiørsler 2 Kongeægter.
13. tilsagt *Mads Stephansen* i *Kiøng* (*K.28*) i Konge-Ægt ifjor Forår med et par Forspands-Heste for Amtsforvalterens Vogn fra *Kiøng* til Assens. Noch en Kongeægt med en Karl ifjor Vinter, ligeledes fra *Kiøng* til Assens. For begge disse blev *qvitet* 13.1. 2 Kongeægter.

... Ydermere fremstod *samtlig Kiøng Bymænd*, som wandt ved Ed efter Loven ... ligesom Sognefogeden omwundet haver ...

Sammenfatning

Resultatet af samkøringen af oplysninger fra de mange spredte kilder er vist skematisk på *side 35-36*. Her er bønderne anført i alfabetisk orden, og deres optræden i ovennævnte skatteregnskaber og retssager markeret. Endvidere findes kolonner med bøndernes årstal, deres ejere og matr.nr – og sidstnævnte er afstemt med bykortet ud fra teorien om *Ombudsruiter*, som er omtalt *side 37*.

Det konkluderes, at *Hans Madsen* var gmd. i nr.37, *Østergård*, som i 1725 er overtaget af hans søn *Morten Hansen* – at vidnet til overfaldet *Morten Andersen* boede i den gård, der siden blev til nr.32, *Søgård* – og at hovedparten af deres samtidige gårdmænd i *Køng* med tilhørende gårde er identificeret med rimelig sikkerhed.

⁸ *Verfver-Folck* – hververe til militæret.

Kildedudier - Gårdmænd ca.1690-1730.			Køng										
Besidder (alfabetisk)	født-død	Ejer	matr.nr.	1692	1701	1706	1707	1704/8	1710	1710"	1725	c.1750	
(Anders Andersen)	c.1695-1749	Ryttergods	15.88								x		
Anders Hansen	c.1700-1759	Søholm	21a									x	
Anders Jørgensen	c.1678-1731	Søbo	31a*					x	x		x		
Anders Laursen	c.1645-1706	Skovgårde	18.88	x									
Anders Madsen	c.1709-1783	Søholm	29a	x								x	
Anders Madsen	c.1711-1791	Brahesborg	20a									x	
Anders Pedersen	o.1680/92	Ryttergods	15.88	x									
Anders Rasmussen	c.1657-1712	Assens Skole>	22a*		x				x				
Christen Justesen	o.1692/1725	NL>Brahesholm	24a	x				x	x		x		
Christen Nielsen	c.1652-1727	Søholm	21a*				x	x					
Christopher Hansen	c.1665-1715	Søholm	19a	x		x	x	x	x	x			
Claus Henningsen subst.	o.1664/92	Søbo	31a	x									
Elias Eriksen	c.1688-1755	Skovgårde	25a									x	
Elias Hansen	167x-for1716	Skovgårde	25a					xx	x				
Erik Andersen	o.1730/44	Søbo	30a									x	
Hans Hansen I	c.1660-1716	Filstrup>Nyfæste	28a	x	x			xx	x				
Hans Hansen II (Bødker)	c.1688-1731	Krengerup	hus.1.88									x	
Hans Jørgensen	o.1709	Søholm	21a*				x		x	x			
Hans Madsen	c.1653-1727	Søholm	37a*	x		x	x	xx	x	x			
Hans Rasmussen	c.1646-1727	Ass.Skole>Kre.	22a*	x				x					
Jens Madsen Møller	c.1660-1729	Søholm	1a	x			x	xx	x				
Jep Andersen	o.1704/08							xx					
Jep Laursen (Smed)	c.1644-1726	Skovgårde	G.16a	x									
Jørgen Andersen	c.1652-1702	Fr. Gerstorp	29a	x									
Jørgen Hansen	c.1689-1755	Krengerup	22a					x				x	
Jørgen Laursen	o.1692/1708	Brahesborg	27a*	x				xx					
Jørgen Laursen	o.1730-d.1754	Søholm	37a									x	
Jørgen Laursen (Lunde)	c.1675-1745	Nyfæste ???	29a						x		x		
Jørgen Mortensen	c.1665-1736	Assens Skole	26a		x			x	x		x		
Jørgen Nielsen (Bonde)	c.1662-1734	Fr.lund ???	20a					x	x		x		
Jørgen Olsen	o.1710	Søholm	23a*				x						
Knud Hansen	c.1633-1707	Ass. Skole	32	x									
Laurits Andersen	c.1677-1753	Naur>Mule	18.88					x	x				
Laurits Hansen	c.1658-1733	Søbo	30a*					x	x				
Laurits Hansen	o.1710	Sp. Køng	17.88						x				
Laurits Ibsen Smed	c.1685-1755	Skovgd>Søholm	G.16a						x				
Laurs Mortensen	o.1733/50	Brahesholm	24a									x	
Mads Andersen	d.1745/49	Brahesborg>	27a					x	x		x	x	
Mads Jensen	c.1679-1737	Søbo	30a								x		
Mads Stephansen	c.1654-1752	Nyfæste>Søholm	28a								x	x	
Morten Andersen	c.1666-1726	Søholm>Nyborg	32			x	x	x	x		x		
Morten Hansen	1688-1729	Søholm	37a*								x		
Niels Andersen	o.1730-1776	Søbo	31a									x	
Niels Jørgensen	c.1634-1698	Søbo	20a	x									
Peder Christensen	c.1691-1755	Søholm	21a*								x		
Peder Hansen	1696-1742	Nyborg Skole	32a									x	
Peder Jensen (Væver)	o.1680/92	Søbo	30a	x									
Rasmus Ibsen	o.1710/19	Ryttergods	15.88					x	x				
Rasmus Pedersen	d.sen.1735	Søholm	20.88	x	x			x	x				
Rasmus (And) Stormgård	c.1683-1730	Søholm	19a								x	x	
Rasmus Rasmussen	c.1650-1699	Ass. Skole	26a	x									
Noter:													
1) matr.nr - er nuværende numre - dog er 15.88 etc. er fra *M-1688.													
2) Kilder - se nogle nederst på næste side.													
											Excel.	IR-2009.12.27	

2.4. Lokalisering af længst forsvundne gårde

Som tidligere nævnt forsvandt 3 gårde i Køng – matr.nr. 15₁₆₈₈, 17₁₆₈₈ og 20₁₆₈₈ – inden midten af 1700-tallet. Deres omtrentlige placering i byen, som vist på kortskitsen *side 10*, bygger på en teori om *Ombudsruiter* som kontrol af samhørende besiddere og gårde.

Når anklagede og vidner blev stævnet til herredstinget, gik eller red 2 kaldsmænd til hver enkelt, oplæste indkaldelsen og fik kvittering for modtagelsen. Når stævningen gjaldt mange personer i en landsby, går teorien ud på at kaldsmændene fulgte en praktisk og bekvem rute, så opgaven blev løst med færrest mulige kræfter – og at sådanne ruter fremgår af tingbøgernes stævningslister. Ved at sammenholde listerne med det ældste bykort, kan uidentificerede besiddere/gårde placeres.

Teorien kan formentlig udvides til andre af datidens borgerlig ombud. I det følgende er vist et par eksempler fra Køng by:

- Assens-Hindsgavl Amtsregnskab. Kopskat m.v. år 1710 – som omtalt i *afsnit 2.2*.
- Båg-Vends Herreders Tingbog 1725.04.28 – Sag om Pligtkørsler for Assens Amt – se *afsnit 2.3*.
- Folketælling 1787.07.01. Køng sogn og By.

*Assens-Hindsgavl Amtsregnskaber. **Kopskat** m.v. for **Køng By 1710** – jf. Frd. 1710, 22. Sept. (RA-M.19.352).

Ejer	Husbond	Ejendom	Tjenestefolch (½ Års Løn, Rdl-Mk)	gård nr. *M-1844
Annex-Præstegården	Denne liden Gård dyrkes ved Sognemændene og Husfolk – og holdes dér kun en Smed, som haver Tilsyn med Gården, får hver Halvår Løn 4Rdl.			17
Siøholm	Christopher Stormgård	1 Gård	1 Svend (5-2), 1 Dreng (0-4), 1 Pige (1-0).	19
Lyder Spleth	Jørgen Lunde	1 Gård	0	29
Anders Rosenkrandz (Søbo)	Laurids Hansen	1 Gård	0	30
Gehejmerådinde Giøe (Brahesborg)	Anders Jørgensen	½ Gård	0	31
	Mads Andersen	½ Gård	1 Dreng (1-2)	27
	Jørgen Nielsen	1 Gård	0	20
Ryttergods	Rasmus Ibsen	½ Gård	0	15 ₁₆₈₈
Mag. Peder Bering	Laurids Hansen	1 Boel	0	17 ₁₆₈₈
Siøholm	Hans Jørgensen	½ Gård	0	21
Assens Skole	Anders Rasmussen	½ Gård	0	22
Jomfru Lassen	Rasmus Pedersen	½ Gård	1 Pige (1)	20 ₁₆₈₈
	Christen Justesen	1 Gård	0	24
	Jens Møller	½ Gård	1 Pige (1)	1
Assens Skole	Jørgen Morsen	1 Gård	1 Dreng (2), 1 Pige (1).	26
(s.3) Siøholm	Hans Madsen	1 Gård	1 Søn Morten (2), 1 Pige (1).	37
Assens Skole	Morten Andersen	½ Gård	0	32
Hr. Hans Filstrup	Hans Hansen	1 Gård	0	28
Oberstl: Holck (Skovgårde)	Elias Hansen	½ Gård	1 Pige (0-4)	25
	Laurids (Ibsen) Smed	½ Gård	1 Pige (0-4)	G.16
Rådm. Mule	Laurids Andersen	½ Gård	1 Pige (0-4)	G.17
Mag. Peder Bering	Peder Knudsen	Hus	1 Pige (0-4)	
	Rasmus Lauridsen	Hus	1 Søn Morten (0-4).	
	Peder Madsen	Hus	0	
	Peder Clausen	Hus	0	

*Båg-Vends Herreders Tingbog 1725.04.28 – Sag om Pligtkørsler for Assens Amt.

Besidder	født-død	gård nr. *M-1844
Morten Andersen, Sognefoged	1688-1729	32a
Rasmus Stormgård	c.1698-1760	19a
Jørgen Lunde	c.1675-1745	29a
Mads Jensen	c.1679-1737	30a
Anders Jørgensen	c.1678-1731	31a
Mads Andersen	d.1745/49	27a
Jørgen Nielsen	c.1662-1734	20a
Peder Christensen	c.1691-1755	21a
Hans Hansen (Bødker)	c.1688-1731	Hus nr.1 ₁₆₈₈
Christen Justesen	c.1660-1733	24a
Jørgen Mortensen	c.1665-1736	26a
Morten Hansen	1688-1729	37a
Mads Steffensen	o.1730	28a

*Folketælling 1787 (1. Juli) Køng sogn og by. m.417, s.219-305 – rute:
Køng gårde nr.17, 19, 30, 29, 31, 27, 20, 21, 22, 26, 23, 24, 37, 32, 28, 25, 36, (husmænd), nr.33, (husmænd), nr.1.

2.5. Tidlig Bølge af Ejendomshandler

I forhold til nabosognene Flemlæse og Hårby er Køng kendetegnet ved en tidlig bølge af handler med fast ejendom og overgang til selveje. Den blev udløst under det gamle landsbyfællesskab af *den store godsauktion* i 1770, og den fik uheldige følger for *Udskiftningen* af byernes jorder i 1793, som omtalt i *afsnit 4.1*.

Godsauktionen 1770

Som nærmere omtalt i *afsnit 3.5* satte grev F.W.C. Holck godsimperiet, bestående af *Krengerup*, *Brahesholm* og *Søholm* hovedgårde med tilhørende kirker, tiender og bøndergods på offentlig auktion 1770. Det var ejendomme af betydeligt omfang – ialt 982tdr.htk., heraf bøndergods 720tdr.htk.

Bortset fra et mindre antal ejendomme, som blev solgt separat ved auktionen, blev hvert af de 3 godser solgt samlet:

- *Krengerup* gods – til grev Christian Rantzau, *Brahesholm*.
- *Brahesholm* gods – til Frantz Trolle, forvalter på *Brahesholm*.
- *Søholm* gods – til Christian Schöller, generalmajor, *Margård*.

De 2 førstnævnte købere bevarede det købte gods stort set intakt, mens Christian Schöller straks ved overtagelsen gik i gang med at sælge *Søholms* kirker og bøndergods stykkevis – herunder adskillige gårde til deres hidtidige fæstere. 6 år senere var de 2 godser og *Søholm* hovedgård atter samlet under grev Fr. Sigfred Rantzau på *Krengerup*, mens de solgte bøndergårde blev handlet hyppigt.

I 1789 var 21 gårde og 15 husmandssteder i selveje i Køng og Gummerup..

Handel med jordlodder

I samme periode var der adskillige tilfælde med frasalg af enkelte jordlodder eller større dele af gårdes jorder. Som eksempel på et større salg gengives i det følgende et skøde fra 1785 på ½-parten af den uindhegnede jord fra gården Gummerup nr.2a (*Damgård*). Det var i landsbyfællesskabets tid før udskiftningen, så beskrivelsen af det solgte blev ganske omfattende.

*Ravnebjerg Herredsfogeds Arkiv. Skøde- og Panteprotokol B (1785-90, RA M.25.350), fol.65b:

Torsdagen 22. Dec. 1785 (*tinglæst*) No.14: *Skjøde* – Jeg underskrevne Lars Larsen, Gårdmand og Selvejer i Gummerup By, Kiøng Sogn, Ravnebjerg Herred, vitterlig gjør: at ... jeg herved sælger, skiøder og aldeles afhænder til Jens Nielsen, Smed i Kiøng, den halve af min uindhegnede Jord af Ager, Eng, Skov og Krat, som ligger i Fælled med Byens øvrige Jorder og tilhører min iboende Ejendomsgård i Gummerup, og er i Byens Marker beliggende således som følger:

Mark	No.	Jordlod
Søemarken	1	det halve af en Ager på <i>Dåle</i> , som løber øster og vester, og haver til Réns-Mænd Ole Hansen i Kiøng på den nordre og mig selv på den søndre Side.
	2	det halve af 3 Kiler i <i>Dålehullet</i> beliggende, Réns-Mændene Lars Mosegård i Gummerup på den vestre og mig selv på den østre Side.
	3	et Stykke Jord ligger norden for Kilerne, med Réns-Mænd Anders Clausen i Gummerup på den østre og Lars Mosegård på den vestre Side.
	4	et Stykke ved <i>Ullebroen</i> , løber sønder og nør, med Réns-Mænd Rasmus Pedersen i Kiøng mod øster og mig selv mod vester.
	5	på <i>Snithjørnet</i> det halve af 3 Agre, som løber sønder og nør, og haver Réns-Mænd Lars Mosegård mod Østen og mig selv mod Vesten.
	6	på <i>Tiv</i> det halve af 2 Agre, som løber sønder og nør, med Réns-Mænd Peder Hansen i Gummerup på den østre og mig selv på den vestre Side.
	7	på <i>Degesteen</i> 2 Agre (<i>fol.66</i>) efter <i>Tivesvejen</i> , hvoraf én løber igiennem til <i>Sinekiers</i> Gierdet, løber sønder og nør, Réns-Mænd Peder Hansen mod Østen og Christian Johansen mod Vesten.
	8	for på <i>Tiv</i> et Stykke, løber sønder og nør, ender ved <i>Tivesvejen</i> med den søndre Ende, og med den nordre Ende ved Markvejen, Réns-Mænd Christian Johansen i Gummerup imod Østen og Anders Jørgensen mod Vesten
Sinekiers Marken	9	den ene Ende af <i>Ullebroes</i> Ageren, som løber igiennem Giærdet, går sønder og nør, Réns-Mænd Jens Rasmusseen mod Østen og Christian Johansen mod Vesten.
	10	et Engmål lige ud for <i>Snithjørnet</i> , og er Enden, som løber igiennem fra <i>Tivesmarken</i> , Réns-Mændene Lars Mosegård mod Østen og Christian Lunde mod Vesten.
	11	på <i>Tornbalk</i> det halve af <i>Tornbalksmålet</i> , løber sønder og nør, haver Réns-Mænd Peder Hansen mod Østen og mig selv mod Vesten.

	12	på <i>Risbierre</i> en Ager med Skov og Tørveskiær for den søndre Ende og lidet Skov på den nordre Ende, så og et afpælet Stykke for den nordre Ende af denne Ager, der støder på <i>Tivesmarks</i> Giærdet, Réns-Mændene ved Ageren er Kiøberen og Rasmus Pedersen mod Østen og mig selv mod Vesten – og ved det afpælet Stykke er Kiøberen mod Østen og Morten Larsen i Gummerup mod Vesten.
	13	det halve af et Skovmål ved <i>Osebæk</i> , som begynder ved <i>Brunøyes-Skiftet</i> Sønden og ender ved Morten Mosegårds Hauge mod Norden, samt har Réns-Mænd Peder Hansen mod Østen og mig selv mod Vesten.
	14	på <i>Højsted</i> et Stykke, som løber sønder og nør, med Engbund ved Sønder-Enden. Réns-Mændene Peder Andersen i Gummerup mod Østen og mig selv mod Vesten.
	15	<i>Syke-Busk</i> et Stykke, løber sønder og nør. Réns-Mændene Jørgen Sørensen i Gummerup mod Østen og mig selv mod Vesten.
Kragekildsmarken	16	<i>Vibierre</i> , det halve af 2 Stykker, som løber næsten sønder og nør. Réns-Mænd Christian Lunde næsten i Norden og mig selv næsten mod Sønder.
	17	<i>Keylehøj</i> en Ager, løber ligesom No.16, og har Réns-Mænd Rasmus Pedersen Sydost og mig selv Nordvest.
	18	det halve af det store Tørvemål i <i>Grave Koehauge</i> , som løber sønder og nør, og ligger imellem Christian Johansen mod Vesten og mig selv mod Østen.
	19	det halve af det store Tørvemål i <i>Grave Koehauge</i> , som løber øster og vester, og ligger imellem Rasmus Pedersen i Kiøng hans Mål på den sønden – og mit eget på den nordre Side.
	20	på <i>Spøgeholm</i> det halve af 2 ^{de} Stykker, der løber sønder og nør, og har Réns-Mænd Rasmus Pedersen mod Østen og mig selv mod Vesten.
	21	på <i>Langetorn</i> det halve af 2 ^{de} Stykker, der løber sønder og nør, Réns-Mænd Christian Johansen mod Vesten og mig selv mod Østen.
	22	<i>Unkermusdahl</i> et Stykke, løber sønder og nør, Réns-Mænd Peder Hansen mod Østen og Christian Lunde mod Vesten.
	23	<i>Gadtholm (fol.66b)</i> det halve af 2 ^{de} Stykker, løber øster og vester. Réns-Mænd Peder Hansen mod Sønden og mig selv mod Norden.
	24	på <i>Heslehøj</i> det halve af et Stykke, løber øster og vester. Réns-Mænd Peder Hansen mod Sønden og mig selv mod Norden.
	25	i <i>Biørnemus-Engen</i> på <i>Eskeholms-Målet</i> det halve af et Engmål, som løber øster og vester, og har Réns-Mænd Christian Lunde mod Norden og mig selv mod Sønden.
	26	det halve af <i>Sivemålet</i> , løber øster og vester, Réns-Mændene Christian Johansen mod Norden og mig selv mod Sønden.
	27	i <i>Grave Koehauge</i> i Heslehole et Stykke med Torn, løber sønder og nør – tilligemed den Engbund, som ligger ved den sønden Ende lige for Ageren, og den Engbund lige for Enden af Morten Mosegårds Ager. Réns-Mændene for Ageren er bemeldte Morten Mosegård mod Vesten og Peder Hansen mod Østen.
	28	i <i>Kålfadet</i> i <i>Kragekildsmarken</i> det halve af 2 Stykker, som løber sønder og nør. Réns-Mænd Peder Hansen mod Østen og mig selv mod Vesten.
	29	på <i>Tyreholm</i> det halve af 2 ^{de} Stykker, der løber sønder og nør. Réns-Mænd Peder Hansen mod Østen og mig selv mod Vesten.
30	på <i>Ravnebjerg</i> 3 små Hütter, løber øster og vester. Réns-Manden ved begge Sider er Hans Jørgensen i Gummerup.	
Bageste Sømærk	31	i den <i>Sømærk</i> på <i>Store Langerue</i> det halve af et Mål, som løber øster og vester. Réns-Mændene Rasmus Pedersen i Kiøng mod Sønden og mig selv mod Norden.
	32	ved <i>Kalebierre</i> det halve af 2 små Stykker, løber øster og vester. Réns-Mænd Rasmus Mosegård mod Norden og mig selv mod Sønden.

Hvilken her specificerede Jord, som det halve der ligger i Fællig, min iboende Gård tilhørende, skal tilhøre bemeldte Jens Nielsen Smed i Kiøng med samme Ret og Rettighed, som jeg den selv eyet og haft haver – og ligesom jeg ham samme efter Contract af 19. Oct. sidstleden, der herved findes hæftet, haver solgt og overdraget.

Og da bemeldte Jens Nielsen til mig d.d. rigtig har betalt den accorderede Kiøbesumma 700Rdl, så ... skal forbemeldte specificerede Jord som en uigienkaldelig Eyendom tilhøre bemeldte Jens Nielsen ... (fol.67) ... Gummerup, 5. Dec. 1785 – Lars Larsen.

3. Ejere inden Selveje

Dette kapitel omhandler gårdenes ejerforhold i tiden inden selveje blev almindeligt i midten af 1800-tallet. Kapitlet er inddelt i daværende ejere (herskaber), som ofte ejede flere gårde i sognet. Gårdenes nuværende matr.nr. er indføjjet med *kursiv* i () – dog ikke i dokumenterne fra før 1580, hvor gårdene ikke har kunnet identificeres.

3.1. Krongods – Hagenskov Lén

Resumé:

- 1541 – *Kronens* mageskifte med Christoffer Gyldenstjerne⁹ (til *Iversnæs*), som bl.a. udlagde en gård i Køng til Niels Bielke ¹⁰ – (**Danske Kancelli. Reg.4, 71*).
- 1546 – *Kronens* mageskifte med broderen Mogens Gyldenstjerne¹¹ (til *Iversnæs*), som bl.a. udlagde en gård i Køng til Niels Bielke (**Danske Kancelli. Reg.5, 427b*).
- 1547 – *Kronens* mageskifte med Knud Gyldenstjerne¹² (til *Estrup*), som bl.a. udlagde 2 gårde i Køng til Niels Bielke – (**Danske Kancelli. Reg.5, 37*).
- 1547 – *Kronens* mageskifte med Jacob Brockenhus¹³ (til *Damsbo og Nakkebølle*), som måtte indløse noget pantsat gods, bl.a. 2 gårde i Køng (som Jørgen Gyldenstjerne efter Kongens havde udlagt til Niels Bielke) ... (**Danske Kancelli. Reg.5, 296b*).
- 1576 – *Kronens* mageskifte med Peder Thott¹⁴ (til *Boltinggård*), som bl.a. skøder 1 gård i Køng og 1 hus på samme gårds grund til *Kronen* (**Danske Kancelli. Fynske Reg.5, 85b*).
- 1579 – *Kronens* mageskifte med samme Peder Thott, som bl.a. skøder 1 gård i Køng til *Kronen* (**Danske Kancelli. Fynske Reg.5, 185*).
- 1583 – **Erik Hardenbergs Jordebog 1583* indeholder lister over ejendomme, som tilhørte hans private godser *Matstrup* i Jylland og *Skovsbo* på Østfyn – samt krongodset *Hagenskov Len*. Gårdene *nr.20a* i Køng og *nr.7a* i Gummerup findes under *Hagenskov* – se **afsnit 2.2**.
- 1600-56 – fra denne periode findes **Hagenskov Lensregnskaber* (ligeledes nævnt i **afsnit 2.2**). De omfatter dels *Ekstraskatte-Mandtaller* (lister over skatteydere til *Kronen*, dvs. samtlige gårde indenfor lenets grænser), dels *Jordebøger* (lister over lenets egne gårde). Gård *nr.20a* Køng genfindes i jordebøgerne frem til 1623, Gummerup *nr.7a* til 1630.
- 1651 – havde Bertel Hansen (Rådmand i Nyborg) kgl. pantebrev på en gård i Køng (*nr.15₁₆₈₈*) som sikkerhed for lån til *Kronen* under forrige krig (**FLT-SPp.1, 84b* – se **Køng 2. del, nr.15₁₆₈₈**).
- 1651 – Knud Lercke i Nyborg m.fl. havde 1651 kgl. pantebrev på en gård i Køng, beboet af *Henrik Lauridsen*, som sikkerhed for lån til *Kronen* under forrige krig (**FLT-SPp.1, 87*).
- 1651 – Maren, Anton Johansens enke i Odense, som havde kgl. pantebrev på en gård i Køng, beboet af *Ubbe Hansen* (*nr.31a*), overdrog 1651.11.06 sit pantebrev til Frederik Gummersbach i Odense som betaling af gæld (**FLT-SPp.1, 88*). 1652 – Anders Bille til *Damsbo* fik skøde 1652.04.27 på gården – nu beboet af *Laurits Andersen* – fra Frederik Gummersbach (**FLT-SPp.1, 98* – se **Køng 2. del, nr.31a**).
- 1662 – **Hagenskov Lens Jordebog 1662* – godsets første komplette efter *Svenskekrigene* (**Rtk. Matr.1660-65*).
- 1667 – skænkede Kongen *Hagenskov lensgods*¹⁵ til amtmand Niels Banner (d.1670).

⁹ Christoffer Gyldenstjerne (d.1562) – til *Iversnæs* (nu *Wedellsborg*) i fælleseje med nedennævnte bror Mogens. 1548 eneejer.

¹⁰ Niels Bielke (o.1541/47) – til *Risbrogård* – tidligere hovedgård i Føns sogn på Nordvestfyn (**Trap V-1, 445*).

¹¹ Mogens Gyldenstjerne (d.1569) – til *Iversnæs* (nu *Wedellsborg*) i fælleseje med ovennævnte bror Christoffer.

¹² Knud Gyldenstjerne (d.1560) – biskop i Odense stift, ejede store godsbesiddelser.

¹³ Jacob Brockenhus (d.1577) – til *Damsbo og Nakkebølle*.

¹⁴ *Boltinggård* – tidligere hovedgård i Ringe sogn (Gudme, Sv.), tilhørte i 1500- og 1600-tallet en gren af slægten Thott.

Peder Thott (d.1604/11) – lensmand på *Bergenhus* i Norge (**Trap V-2, 824/5*).

¹⁵ Godset var ansat i htk: 58tdr hovedgårds-takst, 1.160tdr bøndergods og 185tdr i kirketiender.

Kongen forbeholdt sig ret til *reluition*¹⁶ for 50Rdl pr. tde.htk. (**Rtk. Skødebog 1665-67, 399*). Niels Banner kvitterede for gaven ved at døbe godset om til *Frederiksgave*.

Kilder:

Mageskifte med Christoffer Gyldenstjerne 1541.

*Danske Kancelli. Register over alle Lande 4¹⁷ (1467-1533, 1535-1546, RA-M.63.201), fol.71:

Christoffer Gyldenstjern fick sådant et Brev¹⁸ – Wÿ Christian p. giøre alle vitterligt oc kiendes med dette vort obne Breff, for os och vore Arffuinge Efterkommere Koninger udi Danmark, at efterdi os elskl: Christoffer Gyldenstjern till *Iffuernæs*, vor Mand och Tienere, haffuer nu efter vor Begieren och Befalling udlagt och offuerantvordet os elskl: ærlig oc velbiurdig Mand Niels Bielcke och hans Arffuinge dette efterschrefne Gods oc Eyendom, liggende udi vort Land Fÿn – som er aff det Gods, som vor Hr. Henrich Knudt-søn kiøppte aff høybårne Første Koning Hans, vores kiere Faderbroder milde Ihukommelse, liggende her udi vort Rige Danmark. Oc wÿ dér uden igien vil haffue, som er:

- ☒ først Fempte-Parten udi *Risbrogård* och Eyendom (fol.71b)
- ☒ en Gård udi Tuffue (?), som Moris Groth iboer, giffir 3Mk til Landgilde och 1Mk Giesterj.
- ☒ en Gård i Gielsted, som Jens Matzøn iboer, giffuer 1 pd Bÿg, 1Mk-12β.
- ☒
- ☒ en Gård i Torpe, som Laurits Gase iboer och giffir 12β til Landgilde – hvilket for^{ne} Gods alt ligger udi Wends Herrit.

Item 7 Gårde i Bog Herrit, som er:

- ☒ først 4 Gårde udi Frøbjerg – ...
- ☒ den femte ligger udi Kjønghn, som Lauritz Konge(?) iboer, giffir 1fkr Smør och 14β.
- ☒ den siette Gård i Blangstrup, Hans Krog iboer, giffuer 1pd Bÿg och 1Mk.
- ☒ den siunde Gård i Karrup, som Niels Lauritzen (iboer), giffuer 3Mk Landgilde och 24β Giesterij.

Item 5 Gårde udi Odense Herrit:

(fol.72) ... Thi haffue wÿ nu derimod igien udlagt, och med dette vort obne Breff udlægger for^{ne} Christoffer Gyldenstjern och hans Arffuinge til Vederlag dette efterschr^{ne} vort och *Kronens* Gods, som er:

- ☒ først 4 Gårde udi Skouffby Herrit, de 2 liggende i Melby, den ene Oluff Persen iboer ...

(fol.72b) ...

(fol.73) ... hvilke for^{ne} Gårde, Gods, Mølle och Eyendom med al deres rette Tilliggelse – Ager, Eng, Skouff, Mark, Fiskevand, Fægang, Dam och Damsbund, vådt och tiuffuert, som de nu tilligger och af Arilds Tid der med rette tilligget haffr, intet undertaget – for^{ne} Christoffer Gyldenstjern må och schall hafue, nyde, bruge och beholde til sig och sine Arffuinge for evig Eyendom til evig Tid ... med al deres rette Tilliggende ...

(fol.73b) ... Til ydermere Vindisbyrd och bedre Forvisning, at dette så fast och ubrødeligen holdes skall, haffuer vi for os och vore Arffuinge Efterkommere Koninger udi Danmark ladet bruge vort Signét nedenfor dette vort opne Breff. Giffuet (*n.a.*).

Mageskifte med Mogens Gyldenstjerne 1546.

*Kronens Skøder 1 (1535-1648), s.27:

1546, 29. Sept. – Mogens Gyldenstjern får: i Skåne *Fultofte* Hgd., ... – imod: ... 1 G i Kyng, ... – hvilket Gods på Kongens Befaling er udlagt til Niels Bielcke og hans Medarvinger, og er af det Gods, Hr. Henrick Knutsen (Gyldenstjern) købte af Kong Hans. (R.5, 427b).

*232 Danske Kancelli. Register over alle Lande¹⁹ 5 (1546-52, RA-M.63.202), fol.427b:

(29. sept. 1546)

Hr. Mogens Gyldenstjern fick Mageskifte-Bref, som herefter følger: Giøre alle vitterligt oc kiendes met dette vort obne Bref for os och vore Arfvinger ... i Danmark ... at Hr. Mogens Gyldenstjern – Ridder, vor Mand, Råd oc Embedsmand på vort Slot *Dragsholm* – haffr nu efter vor Begiæring oc Befaling udlagt oc offuerantvordet os elsk: erlig oc velbyrdig Mand Niels Bielke oc hans Metarfvinger det efterskrefne Gods oc Egendomb, liggende i vort Land Fÿen – som er af det Gods, som Hr. Hinrick Knudtsøn kiøbte af høybårne Første, Konning Hans, vor kiære Faderbroder mild Ihukommelse ...:

- først en Gård i Hønderup, Vends Herret i Fÿen, *Hans Falster* ibor – skylder ... (fol.428) ...
- en Gård udi Kÿng udi Båg Herrit, *Anders Nielsen* ibor (fol.428b) – skylder 1Mk Landgilde oc 14 Skilling(?) ... oc 4 ørte Mel af *Nørby Mølle* årlig.
- ...

... (fol.430b) ... på vor Gård *Nøylundt*, Sanct Michels Dag, År MDXLVI – (*sign*).

¹⁶ *Reluition* – tilbagekøbsret.

¹⁷ *Lande* – provinser i *Kongeriget Danmark* samt *Skåne* og *Norge*. Disse kilder findes i afsnittet om *Fyen och Smålandene*.

¹⁸ Brevet er i registret placeret mellem indførsler af 20. maj og 17. oktober 1541. Dets tekst er i sin helhed overstreget. Det er altså et koncept, men Henrik V. Schmidt, *EA*, mener at overstregningen (ligesom i en kassebog) betyder, at brevet er ekspederet.

¹⁹ *Lande* – provinser i *Kongeriget Danmark* samt *Skåne* og *Norge*. Denne kilde findes i afsnittet om *Fyen och Smålandene*.

Brev til Knud Gyllenstiern 1547.

*Danske Kancelli. Register over alle Lande 5 (1546-52, RA-M.63.201), fol.37:

Knud Gyllenstiern til Estrup fick Breff²⁰, som her efterfølger, Ao 1547.

Wy Christian mett Guds Nåde etc. gjør alle vitterligt oc kiendes med dette vort obne Breff, for os och vore Arff^{ne} Efterkommere Koninge udi Danmark, at efterdi os elskl: Knud Gyllenstiern til Estrup, vor Mand oc Tiener, haffuer efter vor Begiering oc Befalling udlagt och offuerantvordet os elskl: ærlig oc velbyrdige Mand Niels Bielcke och hans Mettarff^e efterskr^{ne} Gods oc Eyendomme – som er aff det Gods, som Hr. Henrick Knudssøn kjøppte aff høgbårne Første Koning Hans, vores kiere Faderbroder salig Ihukommelse – liggende her udi vort Rige Danmark.

Oc wy derimod igien vil haffue, som er først udi vort Land Fjyn:

☒ udi Wendsherit, i Kyndstrup, som Jyrge Lauritzen ibor, skylder 3 ørte Bÿg, 1MK pend. Ertt. Gry oc Skouffsvin.

☒ end udi Bogherit i Kÿndtt en Gård, som Olluff Michelsen ibor (nr. ...) – skylder 2Mk Ertt. Grij oc Skouffsvin.

☒ end en Gård udi Kÿndtt, som Mads Jensen ibor (nr. ...) – skylder 1pd Bÿg, 1fdk Smør, 12β Erritts.pend., Grij oc Skouffsvin.

☒ end en Gård i Karup, Jep Andersen ibor – skylder 3Mk-1β i Landgilde.

☒

(fol.37b) Så haver wy derimod igien udlagt, oc nu mett dette vort obne Breff igien udlægger for^{ne} Knud Gyllenstiern oc hans Arff^e til Vederlag det efterskr^{ne} aff vort oc Kronens Gods, som er:

☒ først (fol.38) udi Saubro Herit i Lÿngow Sogn oc By ... (og andet gods i Midt- og Nordjylland) ...

(fol.38b) ... Dat. Kolvinghus, A^oD MDXLVII.

Brev til Jacob Brockenhus 1547.

*Danske Kancelli. Register over alle Lande 5 (1546-52, RA-M.63.201), fol.296b:

Jacop Brochenhus²¹ fik Breff – at må indløse dette efterskr^{ne} # Gods Skerning²² oc Skerning Mølle og en Gård udi Ostrup²³, som Søffren Nielsen ibor, for hvis og i Pantt stod Claus Erichsens Børn – Dat. Kolvinghus, Palme Løffuerdag, A^o 1547 (2. April 1547),

hvor efterskr^{ne} er det Gods, som Jørgen Gÿldenstiern efter Kon:ns Begieren oc Befalling udlagt Niels Bielke oc hans Arff^e, igien som er det Gods, for^{ne} Jørgen Gÿldenstierns Fader, Hr. Henrik Knudsen, kjøppte af Koning Hans.

som er først udi Fÿen i Wends Herred:

☒ en Gård i Skirbeck, Hans Persen påboer, skylder 6Mk Pend., 24β Giesterj.

☒ en Gård i Hedeland, Laur Persen iboer, skylder ...

(fol.297) ... Item thou (2) Gårde i Kiøng:

☒ den ene Bonde Findsen påboer, skylder 1pd Bÿg, 1fdk Smør, 17β Eritt.pend., 14β Grj.

☒ den anden Jørgen Laursen påboer, skylder 1pd Bÿg, 1fdk Smør, 11β Eritt.pend., 14β Grj.

☒ udi Åsum Herret thre (3) Gårde i Nørøde, den ene ...

Oc haver Køng: mitt derimod (fol.297b) udlagt hannem til sig oc sine Arff^e igien det efterskr^{ne} Kronens Gods i for^{ne} Fÿyn beliggende:

☒ som er først 5 Gårde i Baltheschouff i Gudme Herit ...

☒ (fol.298) thou (2) Gårde i Fiastrup ...

☒

Dat. Kollinghus, Søndagen Judica, A^oD MDXLVII. (27. Marts 1547).

Mageskifter med Peder Thott 1576 og 1579.

*Kronens Skøder 1 (1535-1648), s.163:

1576, 10. Nov. – Peder Thot til Boltinggård får: i Fÿen i Regende 2G, i Kellerup 1G, i Findinge 1G – giver: i Fÿen i Kyng 1G og 1H, bygget på samme G's Grund, og 1G kaldet Brydegård, 1 Alluse 1G, i Årby 1G. Vidner: Niels Kaas til Thorupgård, Kansler Arild Hvitfeld til Lildø, Sekretær. (Orig. Mag. 315. FR.1, 86).

*Danske Kancelli. Fynske og Smålandske Registre 5 (1572-88, RA-M.529.303), fol.85b:

Mageskifte-Brev imellem Kon: Mait: och Peder Thot – så liudende: (fol.86) Wy Frøderich p. gjøre alle vitterligt, at efterdi os elskel: Peder Thott til Boltinggård, vor Mand och Tiener, underdanigst til Magelaug hafuer udlagt til os och Kronen disse efterskr^{ne} Gårde och Gods udi vort Land Fÿen:

☒ først udi Kÿng en Gård, Rasmus Jude påboer (nr.31??), gifuer årligen til Landgilde: 1pd Biug, 1fjr Smør, 11β Erritts- penge,

²⁰ Dato mangler. Brevet er indført mellem Breve af 4. April og 13. Feb. 1547.

²¹ Jacob Brockenhus (d.1577) til Damsbo og Nakkebølle.

²² Skerninggård – fra gl. tid en selvejergård i Vester Skerninge sogn på Sydøen (*Trap V-2, 737).

²³ Åstrup – sogn ligeledes på Sydøen (*Trap V-2, 730).

14β Gry-penge, 1 Lam, 4 Høns.

☒ 1 Hus bygt på samme Gårds Jord, hvoraf gifues årligen 2Mk Penge.

☒ 1 Gård kaldet *Brydegård*, *Hans Jørgensen* iboer, gifuer: 1 ørte Biug, 1 otting Smør, 2 Høns.

☒

med al for^{de} Gårdes og Godes Ejeendom, Herlighed, Rente och rette Tilliggelse – intet undertaget ...

Da haver Wy derimod til fyldeste Vederlaug nådigst igien udlagt til for^{de} Peder Thot och hans Arfuinger disse efterskr^{de} vort och *Kronens* Gods udi for^{de} vort Land Fyen:

☒ først udi Regende 2 Gårde ... (*fol.86b*) ...

☒

til evindelig Eiendom ... (*fol.87*) ... Giffuet udi p. – Frederich, 10. Novembr. År (15)76.

*Kronens Skøder 1 (1535-1648), s.201:

1579, 7. April – Peder Thot til *Boltinggård* får i Fyen, Gudme Herred, Ringe Sogn og By: 1G – giver i Fyen, Bog Herred, Kiøng 1G. Vidner: Arild Hvitfeld til *Liløe*, Sekr. Niels Skram til *Uruppe*. (Orig. Mag. 392. FR.1, 185).

*Danske Kancelli. Fynske og Smålandske Registre 5 (1572-88, RA-M.529.303), fol.185:

Mageskifte-Brev – imellem Kon: Mait: och Peder Thott til *Boltinggård*, så liudende: (*fol.185b*) Wy Frederich den Anden gjøre alle vitterligt, at eftersom os elskel: Peder Thot til *Boltinggård*, vor Mand och Tiener, nu underdanigst for Magelaug hafuer bevilget os och *Kronen* én hans Gård och Gods af hans Arfuegods udi vort Land Fyen, liggende udi Båg Herred:

☒ udi **Kiøng**, *Morten Mortensen* påboer (*K.151688??*), skylder årligen: 1 pund Biug, 1fjr Smør, 12β Gry, 11β Errits-penge, 1 Fødenød, 1 Lam, 1 Gås, 2 Høns.

– med alle for^{de} Gårds och Godes Rente och rette Tilliggelse ...

Da haver Wy derimod til fyldeste Vederlaug nådigst igien udlagt til for^{de} Peder Thot och hans Arfuinger denne efterskr^{de} vort och *Kronens* Gods udi for^{de} vort Land Fyen, udi Gudme Herred:

☒ udi Ringe Sogn och Bye, Matz Olufsen påboer ...

for evindelig Eiendom ... (*fol.186*) ... Giffuet udi Kiøvenhaffn, den 7. Dag Aprilis, År MDLXXIX. (7. april 1579).

Knud Lercke m.fl. 1651.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 1 (1646-61, RA M.25.001), fol.87:

Anno 1651, Onsdagen 10. December – er læst og forkyndt en M: Knud Lercke i Nysted, Jacob Lercke i Nýborg Jens Pedersen i Maribo, deres skriftlig Opbydelse-Seddel²⁴ på efterskrevne Gods – som dem af *Cronen* for deres Forstrækning, de i forleden Feidetid gjort haver, (er udlagt) – eftersom hans Mayts Brev dem tilholdet de det én Gang om Året til Landstinget at skulle opbyde – og er samme Gods beliggende som følger:

☒ Saling Herred, Hostrup ... Heden By ...

☒ Bog Herred, **Kiøng**: *Hendrich Lauridtz*en (nr. ...) – (årlig Landgilde): 2½Mk-2β: 2alb.

som samme Seddel formelder.

Hagenskov Lens Jordebog 1662.

*Rentekammeret. 1660-1848. Matriklerne 1660-65 m.v. 311.23 Jordebøger Fyn-Langeland.

Hagenskov Slot og Léns Jordebog 1662 (M.576.613), indgået 4. Sept. 1662.

▪ Båg Herrit, ...

Kiøng Sogn och Bye:

☒ *Mads Pedersen* (nr.46b) af et lidet Smedehus, blev bevilget at opbygges 1620. Årlig Landgilde – 1Mk.

Glamsbjerg:

☒ *Jep Andersen* (5-2½-1-1²/₃, ...) – 1ørte Are, 1 Koe, 1Mk-5β:1alb, 5Mk-5β:1alb.

▪

Kongen til Niels Banner 1667.

*Rentekammeret. Kgl. Ekspeditioner. 212.41 Skødebog m. Register 1665-67 (RA-M.563.693), fol.399:

Welb. Niels Banner, Skiøde på Hagenskouff Slott och Ladegård samt en anselige Del dets tilliggende Gods, til Ejeendom udi Fyen. **F3** gjøre alle vitterligt, at vi af sær Kongl: Gunst och Nåde – for Troskab och villig Tjeneste, som os elskl: Niels Banner til *Rødkilde* fast fra sin Barndom af oc hidindtil underdanigst os gjort oc bevist haffuer, oc herefter troligen gjøre oc bevise må – oc skal nådigst haffue giffuet oc foræret, såsom vi och med dette vort åbne Breff allernådigst skiøder oc afhender – fra os oc vores Kongl: Arv-Successorer udi Regieringen i for^{de} vores Riger Danmark oc Norrige – til for^{de} Niels Banner, hans Hustrue oc Arvinger – disse efterskr^{de} vores Ejeendomme, Gårde, Boelle, Gårdparter, (*fol.399b*) Huse, Herligheder, Møller, Grunde, Gods oc Anparter Korn-tiender, liggende udi vort Land oc Provintz Fyen²⁵, nemlig udi:

▪ Båg Herrit, Sýnderbye Sogen:

²⁴ Opbydelse – værdiansættelse.

²⁵ *Fodnote fol.399:* Til det Gods oc Tiender, som findes med + vedtegnet, er *Reluitions Rettigheden* skiødet oc afhendt Hr. General Major Frantz Jochum von Dewitz 3. April 1710 – vide Loland og Fyens District Contours Skiødebog.

☒ Vores Slott oc Ladegård **Hagenskouff** – hvis tilliggende Eyendom, Enemerker, Maÿmose Jord, Ager, Eng oc Skouff til 160 Svins Olden er sat oc taxeret for 58½-0-2-2 Hartkorn, der tillige *conjungeres*²⁶:

☒ 5 Ødegårders Eyendomme, Ager oc Eng – Søffren Andersen, Madtz Hansen, Niels Pedersen Lunde, Lauridz Madsen oc Peder Nielsen Lunde udi Sÿnderbye haffuer besiddet, beløber 43-1-0-0 Hartkorn,

☒ *Hagenskouff Mølle* – skylder årligen: 2½ lester Mel, ½ørte Biug, ½ørte Hauffre – beløber 38-1½-0-0 Hartkorn.

Gjør så tilhobe for^{me} *Hagenskouff Hoffuitgårds Taxt 139-7-0-2 Hartkorn Åboemål*.

Hvorhos schal følge alle for^{me} *Hagenskouff Slott, Borge oc Ladegårds Biugninger, Indheigninger, Forte oc Hæffd med al des Tilbehør, (fol.400)* som det nu forefindes – intet undertaget i nogen Måder.

Item skylder årligen udi:

- Sÿnderbye: ... (*fol.401-405*) ...

- **Kiøng Sogn** oc By:

☒ *Morten Rasmussen, Kirketjener (2-2½-0-0, nr. ...)* – (*landgilde*) 10skp Aure.

☒ *Præsten udi Kiøng (1-2½-0-2, nr.17)* – 5Mk-5ß: 1alb Giesterj.

☒ *Hans Jørgensen (nr.46b)* – af et lidet Smedehus 1Mk.

Hørup ... (*fol.405b*) ... Glamsberrig ...

Gommerup: *Anders Jensen Skræder (1½-0-0-0, nr.11)*, Kirket. – 10skp Aure.

- **Flemløse Sogen oc Bye:**

☒ *Laurids Lauridsen (6tdr, nr.8)* – 2pd Biug, 2Rdl Grj.

☒ *Thomas Lauridsen (7tdr-1skp, nr.14)* – 1ørte Roug, 3ørte Biug, 22skp Aure, 2Rdl Grj.

☒ *Mads Pedersen (1½tde, nr.16)* – 1ørte Biug.

☒ *Hans Andersen (9½, nr.10)* – 1ørte Roug, 1pd Biug, 1ørte Aure, 1fjr Smør, 1 Foeroxe, 1Rdl Grj.

☒ *Lauridtz Hansen (7-6-1½, nr.7)* – 1ørte Roug, 3ørte Biug, 22skp Are, 1Mk-5ß: 1alb, 2Rdl Grj.

Peder Hansen af en Stub Jord (6skp): ½ørte Biug.

☒ *Olluf Pedersen (7-1, nr.15)* – 1ørte Roug, 3ørte Biug, 22skp Aure, 1Rdl Grj.

☒ *Lauridtz Jørgensen (7-1, nr.12)* – 1ørte Roug, 3ørte Biug, 22skp Aure, 1Rdl Grj.

☒ *Præsten udi Flemløse (1-2½-0-2)* – 5Mk-5ß: 1alb Præsteg:

☒ *Anders Madsen, 1 Hus – 10ß:2alb (fol.406)*.

Woltofte:

☒ + *Hans Jørgensen (htk: 8-2-3½, nr.11)* – 1ørte Roug, 2ørte Biug, 22skp Aure, 5Mk-5ß: 1alb.

☒ + *Jørgen Pedersen (4-3-2½, 4+9)* – 24skp Aure, ½skp Grÿn, 1 Får, 2 Gies, 2 Høns, 1Rdl, 2Rdl Grj, 1 les Høe.

☒ + *Lauridtz Andersen (5-7, 5)* – 22skp Are, 1 Boelgalt, ½tde Sild, 2Rdl Grj.

☒ + *Hans Lauridtzsen (8-5, 3)* – 1ørte Roug, 2pd Biug, 22skp Aure, 1½Rdl Grj.

☒ + *Peder Lauridtzsen (6-7½-0-2, 8)* – 1ørte Roug, 2ørte Biug, 22skp Aure, 2Mk-10ß:2alb, 1Rdl Grj.

☒ + *Niels Ubbesen (1½tde, 6)* – 24skp Aure, 1Rdl Grj.

☒ + *U: Niels Andersen (9½-0-1½, 2)* – 1pd Roug, 1pd Biug, 22skp Aure, 5Mk-5ß: 1alb.

☒ + *Jens Madtzen (9-6-1½, 13)* – ½pd Roug, ½pd Biug, 1pd Aure, 1 otting Smør, 1 Foeroxe, ½ Boelgalt, 1 Lam, 1 Gås, 1 Høne, ½Mk Eridsp. (*406b*)

☒ + *Peder Jørgensen Ellegård (12-0-1½, 7)* – 1pd Roug, 2pd Biug, 1pd-4skp Aure, 25ß:2alb, 2Rdl Grj.

☒ + *U: Niels Pedersen (8-5, 12)* – 1 fjr Smør, 1ørte Roug, 2ørte Biug, 2Rdl Grj.

☒ + *Niels Andersen (4-3-2½, 10)* – 1ørte Roug, 1ørte Biug, 22skp Aure, 10ß:2alb, 1Rdl Grj.

☒ + *Jens Ollufsen (8-5, 15)* – 1ørte Roug, 2ørte Biug, 22skp Aure, 1fjr Smør, 1Rdl Grj.

☒ + *Hans Pedersen (5-7, 18)* – 1½pd Roug, 1 Foernød, 1 Lamb, 1Mk-6ß:2alb Æridsp, 2Mk Grj.

☒ *Peder Pedersen, 1 Gadehus – 1 Lamb, 2 Høns.*

(*fol.406b*) Høed: ...

- **Barløse Sogn ...**

(*fol.410b*) ... Hvilke forskr^{me} *Hagenskouff Hoved- oc Ladegård med des Enemerker, Maÿmose Jord, Ager, Eng oc Skouffue* ... samt de 5 Ødegårders Eyendom udi Sÿnderbye, *Hagenskouff Mølle* oc alle for^{me} Slotts-, Borge- og Ladegårds-Bygninger, Bygnings-Materialer, Indhegninger, Porte oc Hæfd – ligesom de det nu forefinder. Desligeste for^{me} Gårde, Boelle, Gårdparter, Huse, Herligheder, Møller, Grunde og Gods (*fol.411*) med al deres Eyendom, Landgilde, Giesterj, Stedsmål, Sagefald, Ægt, Arbeid oc al anden Herlighed, visse og uvisse Indkomster, Rente oc rette Tilliggelse – være sig Ager oc Eng, Mark, Krat, Hede, Kiær oc Moser, Fiskevand, Møller, Mølledam oc Damsbund udi højeste Flådemål, samt Fægang, Tørvegrøft, Lyngslet, vådt oc tørt, inden Markskiel oc uden – aldeles intet undertagen i nogen Måder – som der nu tilligger oc af Alders Tid der tilligget haver (såvidt os haver været berettiget) – for^{me} Niels Banner oc hans Arvinger skal oc må følge, annamme, haffue, nyde, bruge oc beholde, oc sig udi alle Måder så nyttig at gjøre, som de self bedst vil, véd oc kan – til almindelig Eyendom.

Dog os oc vores Kongl: *Arve-Successorer* udi Regieringen, *Souveranitet*, Kongl: *Regalier* oc Højheder af for^{me} Gods – som Toll, *Accise*, Vrag samt *Jura patronatus* /:såvidt vi icke (*fol.411b*) til for^{me} Niels Banner nådigst haffuer afstået:/ Item *Birche-Rettighed*, Jagten udi *Wildbanerne*, oc hvis *Contributioner*, pro *quota ordinarie oc extra ordinarie* over det hele Land, er oc vorder påbudne – uforkrenket oc aldeles forbeholden.

Item – når vi nådig kunne blive tilsinds, eller os tilpas kommer forskr^{me} Gods os igien at tilforhandle – da det at komme os igien til Løsen fra hver særdeles, som det da eyer eller haver udi *Possession* – efter derom vores udgangne Forordning af 1. Dec. 1664 – oc

²⁶ *conjungeres* – forbindes med, tillægges.

det *proportionaliter* á tde.htk. for 50 Rixdaler tillige med billig Erstatning for på Goedset da giorde nødvendige oc bevislige *Melioration*²⁷. Oc ville vi nådigst År oc Daug tilforn lade ansige, når vi samme Gods efter forberørte *Conditioner* indløse oc betale ville. Forbiudendes alle oc enhver etc. 19. Martý A° 1667 – Under vort Zignet.

(fol.412) Extract

Bøndergoedtzet beløber udi Hartkorn	1.166-0-1-1-1 ¹ / ₃ d
Kongl: Ma: Anparter Korntiende	<u>185-1</u>
	1.351-1-1-1-1 ¹ / ₃ d.

Item er velbem^{de} Niels Banner bevilget *Jus patronatus* til Sýnderbýe Kirche oc Helnis Cappel udi Båg Herrit.

Doch derimod underdanigst afstået til Kongl: Ma: *Jus patronatus* til Ulbølle Kirche udi Salling Herrit.

Item at niude de 3 Officersgårde udi *Hagenschouff* Amt til Eýendom, oc derimod udlagt 3 andre udi samme Amt, nemlig:

- *Jørgen Jensen* oc *Jørgen Hansen* i **Hårbye** (nr.11 og nr.8), samt
- *Rasmus Christensen Wåge* i Gafnbye.

Och at Niels Banner må tillige nyde de 70tdr.-5skp Hartkorn til Eýendom, som haver været pantsat til afgangne Jørgen Brahes Arvinger – dog dennem tilbørligen udløse, førend han sig med samme Pandtegoods noget befatter.

Under Hans Kongl. May^{ts} egen Hånd och Indsegl, dateret: Haffnia, 19. Marts 1667.

[NB: Skødet er også indført i **FLT-Spp.3, 36-37*, tinglæst 1667.02.20 – men her er kun medtaget besiddernes navne, mens hartkorn og landgilde er udeladt].

²⁷ *Melioration* – forbedring.

3.2. Fynske Ryttergods

Ryttergodset var krongods, som fra 1670'ne til sidst i 1700-tallet var indrettet til at forsyne det nationale rytteri med heste, foder, fødevarer og penge til køb af udrustning. Ryttergodset omfattede ca.14% af al Bondejord i Kongeriget. 1715-20 blev det samlet i 12 sammenhængende godsdistrikter: 3 i Jylland, 1 på hver af Fyn, Falster og Østlolland, og 6 på Sjælland.

I 1740'ne begyndte bortsalg af *Ryttergodset*. Det tog især fart fra 1764, og midt i 1770'ne var det afhændet eller overgået til alment krongods. Efter afviklingen vedblev de fynske ryttergårde indtil 1804 at høre under en fiktiv retsinstans, *Ravnebjerg herred*.

Resumé:

- 1718 – var *Fynske Regiments Ryttergods* på 5.600 tdr hartkorn, og for hver 8 tdr hartkorn skulle der præsteres 1 rytterportion. Adskillige gårde i Gummerup og én i Køng (den senere *Gum.nr.17a*) var udlagt som ryttergårde (**Hovedkrigs.Jb.Fyn-1718*).
- 1720 – Anna Barbara Carisius på *Søholm* fik kgl. skøde 1720.01.29 på en gård i Glamsbjerg (nr.8a, *Søndergård*) af det gamle Ryttergods (**Rtk. Ep.12, 183*).
- 1723 – Kongen fik skøde 1723.06.20 på gård nr.3a og 5a i Gummerup fra Erik Skeel, *Arreskov* – og skøde 1723.07.14 på en del bøndergods fra Barbara K. Steensen, *Skovgårde* (**FLT-SPp.14, 171b hhv.169b*).
- 1765 – Christiane Stokfleth til *Brahesholm*, *Søholm* og *Krengerup* fik auktionsskøde 1765.09.13 på en del ryttergårde i Køng og Verninge sogne (**Fynske Ryttergods SP.15, 66*). Købet blev finansieret ved et lån hos *Odense Jomfru Kloster*, der senere samme år blev erstattet med lån hos Adam C. von Holsten til *Holstenshus* og *Langesø* (**FLT-SPp.19, 274 og 486*).

Kilder:

Hovedkrigs-jordebog 1718.

*Rentekammeret. Hovedkrigs- og Portionsjordebog over det Fynske Regiments Districts Ryttergods ... 1. Julij 1718 (**Rtk. 2215.166*).

Introduktion: Jordebogen er en statelig protokol i læderbind med rester af spænder, ca.75x50x6cm, på 190 fol., med stedregister bagest. Den er ført med vanlig militær præcision som sirligt håndskrevne 2-siders skemaer med fortrykte overskrifter.

Overskrift i skema-kolonner:

1. Fra hvem Godset er udlagt samt Proprietarens Navn.
2. Kategori.
3. Matr.nr.¹⁶⁸⁸
4. Græsning og Hø ved foranførte Hovedgårde og Skove.
5. Inddelingen til Rytterportioner.
6. Tiender – 4 kategorier.
7. Gårdenes Bygninger, Brøstfældighed, Besætning, Udsæd – fra 1717-18 Inquisitionen.
8. Gårdenes Herligheder.
9. Er reguleret til Rytterhold og til Cassen årligt at svare og levere (å tde. 4Rdl/år).
10. Anmærkninger.

Kolonne 2 er inddelt i 8 kategorier – herunder:

Kongens nye Ryttergods	NRG
Proprietariegods	PG
Relutions-Gods	REL
Relutions-Gods udlagt til Rytterhold	RLG

Et uddrag med forenklet oversigt over ryttergårdene i Køng sogn er vist i tabellen *side 47*. Nuværende matr.nr. er tilføjet i højre kolonne.

Hovedkrigs-jordebog 1718

Køng.hovedkrigs.ib.1718a
IR - 2009.08.19

*Rentekammeret. 1718-19 Hovedkrigs- og Portionsjordebog over det Fynske Regiments Districts Ryttergods – således som det af 5.6000dtr Hartkorn til 700 Rytterportioner 4 8dtr Hartkorn er vorden inddelt fra 1. July 1718. (Rtk. 2215.166).

Assens Amt , *Kiøng Sogn* (fol.176)

Udlagt fra:	Kategori	Matr. nr.	Besiddet	Hartkorn	Cassen årligt (Rdt-f)	Fag Hus	Brøst-fæld (Rdt)	Heste	gård nr. *M-1844
Hjortholm: Jomfru Anna Margretha Lassens frie Gods	PG		Hans Ericksen Skov	5-1-1-2 0-7-1-0	24-32				Hol.2
Beckhuset: Oberstinde Holck, Skovgårde	tilkøbt.		Eriek Madsen tilligemed Holte nr.3	2-5-3-2 4-3-2-2	28-76	66	24	5	Hol.4

Gummerup (fol.178):

Kammerråd Fogs Enke, <i>Brobygård</i>	NRG	1	Hans Madtzen	11-0-0-2	44-08	90	0	10	8
Oberstinde Kaphengsts frie Gods, <i>Søholm</i>	PG	2	Morten Hansen	7-2-0-1	29-04				6
Eiatsråd Scheel, <i>Arreskov</i>	NRG	3	Laurits Rasmussen	9-0-1-1	36-16	79	55	8	5
Oberstinde Kaphengsts frie Gods, <i>Søholm</i>	PG(?)	4	Anders Lauritsen	7-5-2-2	...				4
Oberstinde Holck, <i>Skovgårde</i>	NRG	5	Erik/Morten Lunde	9-2-1-2	37-20	83	55	10	14
Christopher Hansen (<i>Stornsgaards</i>) Enke	RLG	6	Laurits Jensen	8-4-3-1	34-40	61	10	8	7
Baron Rantzau, <i>Brædesborg</i>	RLG	7	Jens Hansen – Eyendom	3-2-3-0	13-36	50	12	5	7
(fol.179) Justitsråd Bircherod, <i>Frangdegård</i>	RLG	8	Anders Pedersen	4-6-2-2	19-32	39	24	5	2
Hans Olufsens Arfvingers fri Gods i <i>Filstrup</i>	PG	9	(Navne) Ibsen	0-3-2-0	1-72				18
Eiatsråd Scheel, <i>Arreskov</i>	NRG	10	Christopher Christensen	1-6-1-2	7-20	30	0	3	3
Oberstinde Kaphengsts frie Gods, <i>Søholm</i>	PG	11	Hans Andersen	1-3-0-0	5-00				27
Oberstinde Kaphengsts, <i>Søholm</i>	REL	12	Peder Mortensen	1-4-2-0	6-24	39	6	4	13
Oberstinde Kaphengsts frie Gods, <i>Søholm</i>	PG	13	Jørgen Hansen	2-4-3-0	10-36				12
Jørgen Pugdal (<i>Kirkens del ej nævnt</i>)	RLG	14	Anders Jørgensen	0-5-3-0	2-84	38	13	2	11
Oberstinde Holck, <i>Skovgårde</i>	NRG	15	Laurits Ibsen tilligemed No.18 Køng	1-0-0-0 1-0-1-2	8-20	38	7	4	16
(fol.180) Oberstinde Kaphengsts frie Gods, <i>Søholm</i>	PG	16	Jørgen Henningsen	2-0-3-2	8-44				G.17 9

Husmand:

Oberstinde Kaphengsts frie Gods,		1	Christoffer Skræder	0-0-1-2	0-56				28
Velb. Anders Rosenkranz' til <i>Søbo</i> frie Gods		2	Christoffer Hansen	0-1-1-1	0-64				15
Mag. Peder Biering i Werninge	PG	3	Niels Christensen	0-0-0-1	0-04				
Assens <i>Latinskoles</i> frie Gods		4	Hans Rasmussen	0-0-1-1	0-16				
Oberstinde Kaphengsts frie Gods, <i>Søholm</i>		5	Mogens Nielsen Degn	0-0-1-0	0-12				

Højbjerg (fol.180):

Niels Schoufboes Enkes frie Gods	PG	1	Henning Hansen Skov	6-1-1-1 0-0-0-1	24-68				Hbj. 2
		2	Morten Hansen Skov	7-0-3-0 0-0-1-1	28-52				Hbj. 1

Anna Barbara Carisius, Søholm 1720.

*Rentekammeret 1660-1848. Ekspeditionsprotokol 12 (1719-20, 2212.25, RA-M.565.322), s.183:

Skiøde til Oberstinde Kaphengst på Hartkorn 6-6-1-2 af det gl. Ryttergods i Fyen.

Vi F.^{4^{tes}} gjøre alle vitterligt: at vi ved vores allernådigste Approbation af 16. April 1718 over den i Odense – ved vores Committerede:

- ☒ os elskelig Christian Rosenkrantz, vores Conferentz- og Etats-Råd samt Amtmand over Nyborg og Tranekier Amter,
- ☒ os elskelig Ivar Andersen, vores Justitie-Råd og Amtmand over Assens og Hindsgauls Amter, tilligemed
- ☒ os elskelig Peder Himmelstrøp, vores Krigsråd, Krigs- og Land-Commissair på Fyen og Langeland,

afholdte Auction over en Del af det gl. Ryttergods, hvoraf os elskelige Anna Carisius, afgangne Oberst Kaphengstes, som høyst-bydende ... er bleven tilslagen efterskrevne Jordegods for Capital 340Rdl-10β: Croner, og er bleven betalt til vores Committerede ... Thi ville vi med dette vort åbne Brev og Skiøde (s.184) allernådigst skiøde og afstå fra os og vore kongl: Arve-Successorer udi vores Arveriger Danmark og Norge ... efterskrefne Bondegård, beliggende udi vores Provintz Fyen, Assens Amt, Båg Herred, Glamsberg (nr.8) – som bebos af J^acob H^an^sen og skylder årlig Landgilde efter gl. Matricul og Jordebog: 2½ørte Biug, 1skp Smør, 12skp Giesteri-Hafre, 1 Lam, 1 Gås og 2skp Hafre, 4 Høns, 1Mk-9β Penge – udi Hartkorn gl. Matricul 6-6-0-2, men efter den nye Landmålings Matricul 6-6-1-2 – ... (s.185) ...

Givet på vores kongl: Residencestad Kiøbenhavn, 29. Jan. 1720 – under vor kongl: Hånd og Zignét: Friderich R.
C. Gyldenchrone, W. Helt, A. Weyse.

Nyt Ryttergods 1723.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 14 (1722-27, RA-M.25.007), fol.171b:

Onsdag, 25. Aug. 1723 (tinglæst) No.6 – Kiendes jeg underskrevne Erich Scheel til Arreskou, kongl: Maj^{ts} Estats-Råd, og vitterlig gjør: at ... jeg herved allerunderdanigst ... sælger, bortskiøder og afhænder ... til min allernådigste Arvekonge og Herre, Friderich den Fierde, og kongl: Successorer i Regieringen, efterskrevne Bøndergods beliggende udi Fyn, Assens Amt, Båg Herred, Kiøng Sogn,

Gummerup By:

- ☒ No.3, Laurids Rasmussen (nr.5) – Hartkorn efter gl. Matricul 12-4-2-0, men efter den Nye Matricul 9-1-0-1, årlig Landgilde: 2pd Biug, 33skp Aure, 1fjr Smør, 1 Føenød, 1Mk Eridspenge, 1 Lam, 2 Gies, 4 Høns.
- ☒ No.10, Christopher Erichsen (nr.3) – Hartkorn efter gl. Matricul 8-6-2-2, men efter den Nye Matricul 1-6-1-2, årlig Landgilde: 1pd Biug, 24skp Aure, 1fjr Smør, 1 Føenød, 1Mk Eridspenge, 2 Gies, 4 Høns.

Tilsammen Hartkorn efter den Nye Matricul 10-6-3-0, hvilket forskrevne Bøndergods med al dets Tilliggende ... Herlighed og Rettighed ... min allernådigste Konge og Herre ... skal have, nyde, bruge og beholde ... mens jeg derfor af min allernådigste Konge, ved de Herrer Committerede ved Rytter- og Reluitions-Godset ... haver bekommet for hver tde.Hartkorn efter de gl. Skiøder 55Rdl: Croner, der gjør tilsammen 596Rdl-39β: Danske. ... (fol.172) ...

Datum: Arreskouf, 20. Juny 1723 – E. Scheel.

*Fynbo Landstings Arkiv, Skøde- og Panteprotokol 14 (1722-27, LAO SP-2876), pag.169b:

Onsdagen 25. Aug. 1723, No.3 – Kiendes jeg underskrevne Barbara Kirstina Steensen, afgangne Salig Obrist Holches til Schoufgårde, og hermed vitterlig gjør: at have soldt, skiødt og afhændet – såsom jeg og hermed allerunderdanigst fuldkommeligen og aldeles sælger, bortskiøder og afhænder fra mig og mine Arfvinger, og til min allernådigste Arvekonge og Herre og Kongl. Successorer i Regieringen, efterskrefne Bøndergods beliggende udi Fyen, Assens Amt, Båg Herred, Kiøng Sogn:

- ☒ Bechhuset, Erich Madsen – Hartkorn efter Gl: Matricul 1-0-0-0, men efter Nye Matricul 2-5-3-2. Årlig Landgilde: Rug 4skp, Hure 1tde – tilligemed No.3 i Holte: Hartkorn efter Gl: Matricul 1-6-0-0, men efter Nye Matricul 4-3-2-2. Landgilde: Rug 8skp, Aure 1½tde.
- ☒ Holte By, Husmand No.2, Laurids Andersen ...
- ☒ Gummerup: No.5, Erick Lunde og Morten Lunde (nr.14) – Hartkorn efter Gl. Matr. 8-5-1-0, men efter Nye Matricul 9-2-1-2. Årlig Landgilde: Rug ½pund, Biug 1pd, Smør 1fjr, Høns 2, Lam 1, Gies 2, Foeroxe 1.
- ☒ No.15, Laurs Ibsen (nr.16a) – Hartkorn efter Gl: Matricul 4-2-0-0, men efter Nye Matricul 1-0-0-0. Landgilde: Rug 1ør, Biug 1ør, Smør 1ott – tilligemed No.18 i Kiøng (Gum.nr.17) – Hartkorn efter Gl: Matricul 0-2-0-0, men efter Nye Matricul 1-1-0-2. Landgilde: Rug 2skp.

Tilsammen Hartkorn efter Nye Matricul 19-3-0-1 ... hvilket Bøndergods med alt dets Tillæg ... samt Jagtfrihed, Hoveri og al anden Herlighed og Rettighed ... min allernådigste Konge og Herre – og kongl: Arve-Successorer i Regieringen – skal have, nyde, bruge og beholde ... (hvorfor jeg) hafuer bekommet pr. tde. Hartkorn 65Rdl: Croner – tilsammen 1.260Rdl-5β. ... Schoufgårde, 14. July 1723 – Sal: Obrist Mogens Holcks B.K. Steensen.

Christiane de Stochfleth – Ryttergodsauktionen 1765.

*Fynske Rytterdistrikt. Skødeprotokol No.15 (1765-76, RA-M.576.646). Skiøde No.17, pag.66:

(venstre margin): Skiøde for Christiana de Stochfleth på 66tdr-2/3alb Hartkorn Ager og Eng af det forrige Fynske Ryttergods District i Odense og Assens Amter.

(tekst – suppleret med standard formuleringer fra skøde No.1, pag.1): Vi F^{5^{tes}}pp: Giøre Vitterligt: at som Vi allernådigst have for got befunden at lade Vores forbeholdne Jorde Gods, Kirker og Tiender udi Vort Land Fyen ved offentlig Auction til Bortforhandling opbyde, således som den derom under 25. September 1764 udgangne trøkte Placat med derudi påberåbte trøkte Specification og videre på Auctions Stædet bekientgiorte Conditioner nærmere formelder, hvorefter Auctionen over bemeldte Gods af Vores dertil allernådigst Committerede er foretaget på Odense Slot 14. Nov.^b bemeldte År 1764 og følgende Dage samt den af dennem derover holdte Forretning af Os ved Resolution dat. 11. Decemb^e 1764 allernådigst er approberet.

Og Os Elskelig Christiana de Stochfleth af det ved samme *Auction* bortsolgte Gods er blevet tilslagen og overdraget efterskrevne Gods udi Odense og Assens Amter i vor *Province* Fyen beliggende for den Summa 7.795Rdl-95Sk, hvoraf den halve Kiøbe Summa med Rente 4 pCt^e indtil den Dag Betaling er skeed – beløber 3.970Rdl-59Sk – udi Assens Amtstue imod Os Elskelig Vores Kammer-Råd og Amts-Forvalter Christian Bruuns den 19. Juni dette År derfor udgivne Quittering er bleven betalt og erlagt, men den øvrige halve Summa bliver efter Auctions Conditionerne bestandig og uforanderlig i samme Gårde stående imod 4 pCt^e årlig Afgift, som til hver 11. December udi Vores Casse erlægges.

Så have Vi nu ved dette Vort åben Brev allernådigst villet stæde og afståe, såsom Vi og hermed fra Os og Vore Arve *Successorer* udi Regieringen til forbem^e Os Elskelig Christiana de Stochfleth, hendes Arvinger og Efterkommere skiøder og aldeles afhender følgende Os under det forrige *Fynske Ryttergods District* forbeholdne udi fornævnte Amter beliggende Gods, nemlig:

(de fleste beløb i originalen er skrevne, men gengives her i tal. Endvidere benyttes punkt-opstilling)

- udi Odense Amt og Herred, Werninge Sogn, Bregnemose Bye – af Gården No.4, Hartkorn efter Nye Matricul Ager og Eng 0-3-2-2_{2/3}, hvoraf *Hans Christiansen* efter den A^o 1733 forfattede Jordebog skylder årlig Landgilde 52Sk og Hoverie Penge 32Sk.
- Assens Amt, Båg Herred, Kiøng Sogn, Holte Bye:
 - Gården No.2, Hartkorn Ager og Eng 5-1-3-1. Deraf *Hans Pedersen* efter berørte Jordebog skylder årlig 6Rdl.
 - Huset No.2, *Anders Madsen* – af Ager og Eng 0-6-2-2, årlig Landgilde 1Rdl-11Sk og Hus-Penge 2Rdl.
- *Bek-Huset, Peder Hansen* – skylder af Ager og Eng 3-5-3-3 samt af No.3 i Holte, 4-3-2-2- ialt 9Rdl-58Sk.
- **Gummerup By:**
 - Gården No.1, *Rasmus Larsen (nr.8)* – af Ager og Eng 11-0-0-2, 14Rdl-67Sk.
 - No.3, *Jens Rasmussen (nr.5)* – af 9-0-1-1, 12Rdl-6Sk (pag.68)
 - No.5, *Johan Henningsen og Hans Larsen (nr.14)* – af 9-2-1-2, 12Rdl-39Sk.
 - No.6, *Morten Larsen (nr.10)* – af 8-4-2-1, 11Rdl-46Sk.
 - No.7, *Selv-Eyere Oluf Pedersen (nr.7)* – af 3-2-3-0, 4Rdl-44Sk.
 - No.8, *Hans Knudsen (nr.2)* – af 4-6-2-3, 6Rdl-43Sk.
 - No.10, *Niels Hansen (nr.3)* – af 1-6-1-2, årlig Landgilde 3Rdl-39Sk og Hoverie-Penge 3Rdl.
 - No.12, *Peder Christophersen (nr.13)* – af 1-4-2-0, Landgilde 2Rdl-8Sk og Hovnings-Penge 3Rdl.
 - No.14, *Jørgen Hansen (nr.11)* – af Ager og Eng 0-5-3-0, Landgilde 92Sk og Hus- samt Hovnings-Penge 3Rdl-64Sk.

Os Elskelig Christiana de Stochfleth og efterkommende Eyere af dette Hartkorn nu og fremdeles svare til Kiøng Kirke årlig Refusion 14skp Byg.
No.15, *Laur Mortensen (nr.16)* – af 1-0-0-0 såvel som af No.18 i Kiøng (*Gum.nr.17*), 1-0-1-2, i alt 3Rdl-71Sk, hvilket Hartkorn tilsammen Ager og Eng 66tdr-2/3alb ... skal følge og tilhøre Os Elskelig Christiana de Stochfleth ... Afgiften beløber årlig 155Rdl 88Sk ... Givet på Vort Slot *Fredensborg*, d. 13. September 1765.

Under Vores Kongelige Hånd og Seigl (*sign*) Reventlou, Bernstorff, Lund/Copmann.

(Allonge indlagt i skødeprotokollen pag 68):

Påtegning på Navne Larsens Skiøde på Gården No.15 i Gummerup og No.18 i Kiøng.
NB. Hører til det under 13. Sept 1765 for Frøken Stochfleth expederede Skiøde.

Da det ved indkomne Quittering fra Amtsforvalteren over Assens og Hindsgaul Amter, Kammer-Råd Bruun dd, 11. Decbr 1773, er bevist at de i foranstående Skiøde ommeldte 113Rdl-85½Sk, som ifølge Conditionerne ved Auctionen over Hans May^{ls} forhen tilhørende *Fynske Rytter Districts* Gods, holden på Odense Slot d. 14. Nov 1764 og allernådigst approberet under 11. Decbr næstefter, skulle blive bestandig indestående i det til Gård No.15 i Gummerup og No.18 i Kiøng hørende Hartkorn, men ved Rentekammerets Resolution af 7. Aug 1773 er tilladt at måtte udbetales på Grund af den Kongl. allernådigste Resolution af 22. Januarii 1765, derefter er bleven betalt udi *Assens Amtstue* tilligemed de deraf 11. Decbr 1773 forfaldne Renter. Så bliver for disse Penges Betaling dette til Bevis herpå meddelt, hvorefter nuværende og efterkommende Eiere af berørte Gårde skal blive ukrævet for den Afgift 4Rdl 53½Sk, som efter Skiødets Formeld årlig skulle svares til den Kongelige Casse. Rentekammeret, d. 12. Febr 1774.

Finansiering.

*Fynbo Landsting, Skøde- og Panteprotokol 19 (1762-68, RA M.25.013), fol.274: (Marginnote: slettet 15. Juni 1769).
26. Juni 1765 (*tinglæst*) No.53: Margaretha von Heinen hendes på sin Datters vegne udgivne Obligation til *Odense Jomfrue Closter*. Jeg Margaretha von Heinen, Sal: Stiftamtmand de Stochfleths Enke-Fruue – og min Datter Christiane de Stochfleth til *Brahesholm, Søholm* og *Krengerup* – tilligemed vores Curator, *Casper Herman von Heinen* til *Hollufgård, Ørbechlunde* pp., hans kongl: May^{ls} Stiftsbefalingsmand – tilstår og vitterlig gjør: at være ret vitterlig Giæld skyldig til Odense Jomfrue Closters Patron, højædte og velbårne Hr. Oberst-Lieutenant Brahe til *Hvedholm*, den Summa 4.000Rdl: grov Dansk Courant Mynt, som han til bemeldte Frøken Christiane de Stochfleth haver lånt og forstrakt af ermeldte *Jomfrue Closters* Midler, til at betale det ved Auctionen udi afvigte Nov. Måned af hans kongl: May^{ls} tilkiøbte Ryttergods udi Gummerup m.v. ... årlig Rente 4½% ...
(Til sikkerhed) pantsættes herved til *Odense adelige Jomfrue Closter* efterskrevne Frøken Christiane de Stochfleths fri Eijendoms Jordegods, nemlig:

- *Søeholms Hovedgård* – med derpå stående Bygninger, beliggende i Assens Amt, Båg Herred, Kiøng Sogn – står for Hartkorn efter Nye Matricul Ager og Eng 21-5-0-0 og Skovskyl 0-1-2-1,
- Kiøng Kirketiende 34-2-0-0 sant Werninge Kirketiende 40-0-0-0 og ditto Kongetiende 39-2-0-0.
- Efterfølgende *Bøndergods* og Gadehuse, nemlig: ... (fol.274b) ...
- **Kiøng By:** *Michel Stormgård* (Hartkorn 17-1-0-1, nr.19), *Peder Hansen* (11-2-2-2, nr.37), *Niels Rasmussen* (6-1-2-0, nr.21), *Anders Bondemand* (nr.20 – af en Kirkejord 1-1-0-0, nr.50), *Hans Andersen* (3-6-1-2¼, nr.23).

Husmænd: *Peder Smed* (svarer årlig 3Rdl-2Mk), *Hendrich Jørgensen* (3Rdl-2Mk), *Mads Bødker* (2Rdl-4Mk), *Peder Erichsen* (2Rdl-4Mk), *Anders Snedker* (2Rdl), *Christen Tømmermands Enke* (5Rdl) og *Anders Jacobsen* (1Rdl-2Mk).

- **Gummerup** By: *Søren Jørgensen* (4-4-0-2¼, nr.9), *Peder Christophersen* (2-3-1-0¼, nr.13), *unge Jørgen Hansen* (2-4-1-2¼, hus nr.11688), *gamle Jørgen Hansen* (2-0-2-0, nr.11), *Hans Mortensen* (7-2-0-1, nr.6), *Peder Andersen* (7-5-2-2, nr.4), *Mads Andersen* (2-4-3-0, nr.12), *Anders Hansen* (1-2-0-0, Køng nr.34).
- Højrup By: ... Woldtofte: *Lars Hansen* (5-4-2-0, nr.14). Werninge ... (fol.275) ... som ialt er Hartkorn 371-3-2-0. ...

Brahesholm og Hollufgård, 11. Juni 1765 – Veuve de Stochfleth, C. Stochfleth. C.H. von Heinen.

*Fynbo Landsting. Skøde- og Panteprotokol 19 (1762-68, RA M.25.013), fol.486:

(Marginnote: slettet 15. Juni 1769).

24. Dec. 1766 (tinglæst) No.29: *Margaretha von Heinen* og *Christiane de Stochfleth* deres udgivne Obligation til *Adam Christopher von Holsten*. Jeg *Margaretha von Heinen*, Stiftsbefalingsmand de Stochfleths efterladte Enke-Fruue – og min Datter *Christiane de Stochfleth* til *Brahesholm, Søholm og Krengerup* – tilligemed vores Curator, *Casper Herman von Heinen* til *Hollufgård* pp., ifølge kongl: allernådigste Resolution og Bevilling – tilstår og vitterlig gjør: at høysædte og velbårne Hr. *Adam Christopher von Holsten* til *Holstenshus* og *Langesøe*, Deres kongl: May^{ts} bestalter Kammerherre og Amtmand over Nyborg og Tranekier Amter, har lånt og forstrakt mig, *Christiane de Stochfleth*, til at ersætte og afbetale en lige Sum med, nemlig den Capital 2.000Rdl: Dansk Courant Mynt ... (fol.486b) ... årlig Rente 4½% ...

(Til sikkerhed) pantsættes med 1° Prioritet – næstefter hans kongl: May^{ts}, som for den halve Købe-Summa forud er prioriteret – mit tilhørende Ejendoms- og Jordegods udi *Kjøng Sogn, Gummerup By*, såsom:

	Hartkorn	Landgilde (Rdl)	gård nr. *M-1844
Rasmus Larsen	11-0-0-2	33	8
Jens Rasmussen	9-0-1-1	27	5
Johan Henningsen og Hans Larsen Lunde	9-2-1-2	28	14
Morten Larsen	8-4-3-1	26	10
Hans Larsen	4-6-2-2	14	2
Niels Hansen	1-6-1-2	6	3
Peder Christophersen	1-4-2-0	6	13
Tilsammen	46-1-1-1	140	

... (fol.487) ... *Brahesholm og Hollufgård*, 11. Juni 1766 – Veuve de Stochfleth, C. de Stochfleth.

Som Laugværge og Curator: C.H. von Heinen.

3.3. Kirke- og Skolegods

Den katolske kirkes bygninger og store besiddelser af jordegods blev beslaglagt af Kongen ved *Reformationen* i 1535. Store dele af dette nye Krongods blev efterhånden frasolgt for at finansiere 1600-tallets hyppige krige med Sverige. Købstædernes latinskoler blev ligeledes overtaget af Kronen, men bevarede et vist selvstyre og deres tilhørende jordegods.

Kirke- og skolegodset i Køng og Gummerup i 1688 ses i tabellen nedenfor. Nuværende matrikelnumre er tilføjet i højre kolonne.

*Matrikelbog 1688. Assens Amt, Båge Herred (RA S-6407), Kjøng og Gummerup Byer, fol.5-10:

Ejer	gård nr. *M-1688	Besidder	Hartkorn (tdr-skp-fdk-alb)		gård nr. *M-1844
			Gl. Matrikel.	Ny Matrikel.	
Kjøng Kirketiende:			ej skyldsats.	34-2-0-0	
Kjøng By:					
Velb. Holger Rosenkrands	7	Niels Jørgensen Til Kirchen 6 skp Biug	3-0-0-0))	5-4-3-2 (1-1-0-0)	20 50a+b
Assens Skole Hans Steensen i Lålland.	11	Oluf Sørensen og Niels Hansen – tilforn Jørgen Hansen	7-7-3-2	8-2-0-2	26
Præstegaarden	14	Sognepræsten Hr. Henrich Moruil	ej skyldsats.	6-6-0-0	17
Assens Skole	19	Knud Hansen 1 Boel – tilforn Hans Rasmussen	6-2-0-0	2-6-0-1	32
Sal. Banners Arvinger	20	Rasmus Pedersen – tilforn Henrich Laursen	0-5-0-0	0-6-2-1	del af 23
Kjøng Kirche	21	Rasmus Pedersen og Niels Jørgensen	ej skyldsats.	0-7-2-1	90
Flemløse Kirche	22	Rasmus Pedersen	ej skyldsats.	0-3-1-0	91
Gummerup By:					
Laurs Christensen på Nachebøl, Herlighed	14	Jens Andersen – Hans Jensen Kjøng Kirche Landgilde	0-5-0-0) 14 skp Biug)	0-5-3-0 (0-4-0-1)	11
til Tisbechgaard	Hus 1	Peder Pedersen Bødker – Jørgen Madsen	2Mk-5β	0-1-0-2	
Degneboligen	Hus 6	Claus Degn	ej skyldsats.	ej skyldsats.	1

Kirkegods

Til kirkegods hørte den såkaldte *jus patronatus* – dvs. retten til og ansvaret for en bestemt kirke – samt dens kirketiende og landgilde af kirkejorden. Denne patronatsret blev siden et yndet handelsobjekt for private godsejere.

Lokale gårdmænd (som Køng nr.7₁₆₈₈ og 20₁₆₈₈ samt Gummerup nr.14₁₆₈₈) og en enkelt husmand sad som fæstere af kirkejord. Det ses af tabellen, at kirkejorden ikke er behandlet konsekvent i *M-1688. Nogle parceller er anført med hartkorn, mens andre (som kirkejorden under gårdene Køng nr.7₁₆₈₈ og Gummerup nr.14₁₆₈₈) er anført med landgilde. For de 2 sidstnævnte har jeg tilføjet deres hartkorn fra senere kilder – med kursiv i ().

De tidligere kirkejorders nuværende matrikelnumre er tilføjet i tabellens højre kolonne.

- ✘ Af parcellerne nr.50a (0-3-2-1¾) og 50b (0-4-2-0½) under Køng nr.20a (*Bonnegården*) er nr.50b ved skellet mod Holte ejerlav blevet udskilt i 1836 og forenet med naboparcellen til Køng nr.21b (*Holte Hedegård*) – mens nr.50a blev udskilt i 1912 sammen med sin naboparcel ved Odensevej, nr.20b (*Lindehøj*) – se nævnte gårde i **Køng 2. del**.
- ✘ Køng nr.17a *Præstegården*, sognets største kirkegods, er omtalt separat i **afsnit 3.8 Præsteembedets gods**, mens præsternes private ejendomme er medtaget i **Køng 2. del, nr.17a**.
- ✘ Gården Køng nr.20₁₆₈₈ forsvandt o.1750, og dens jord samt tilhørende kirkejord nr.21₁₆₈₈ blev lagt under Køng nr.23a. Parcellerne nr. 21₁₆₈₈ og 22₁₆₈₈ blev siden til ejendommen Køng nr.90-91 i Bodebjerg (*Vissenbjergstedet*, nu *Gårdbutikken*) – se denne i **Køng 2. del**.
- ✘ Parcellen under Gummerup nr.11a (*Bykærgård*) har jeg ikke fulgt op.

Resumé:

- 1679 – Anna Wind²⁸ fik skøde 1679.06.11 på (nr.20₁₆₈₈) fra sin søn, Bendix von der Kuhla til *Løjtved* (*FLT-SPp.7, 128). Hun efterfølges af Jacob Antonsen (*M-1680) og Niels Banner (i *M-1688 hans arvinger).
- 1686 – kgl. skøde 1686.05.29 til admiral Chr. Bielke til *Torstedlund*, på kirkegods for 7.000Rdl i bytte for *Ausgård* gods i Norge (*FLT-SPp.8, 156b).
- 1695 – Anna Cath. Carisius, enke efter gehejmeråd Morten Skinchel til *Søholm*, fik skøde 1695.11.12 på Verninge og Køng kirker med tiender og jord fra Vibeke Juel, enke efter Chr. Bielke (*FLT-SPp.10, 288b).

²⁸ Anna Wind (o.1679/88) – til *Torpegård* i Sdr. Nærå sogn sydøst for Odense – enke efter Arendt von der Kuhla (d.sen.1679) til *Løjtved*.

- 1720 – kancelliråd Chr. Lassen fik kgl. skøde 1720.01.22 på relutionsretten til en del af det tidligere *Krongods* på Fyn, herunder *Rasmus Pedersens* gård i Køng (nr. 20₁₆₈₈, 21₁₆₈₈ og 22₁₆₈₈) (*Rtk-Ep.12, 177).
- 1772 – Køng kirke, tilhørende tiende og kirkejord skiftede ejer 1772.06.11 fra *Søholm* til *Krengerup* gods (*FLT-SPP.21, 255b).
- 1804/05 – eksempler på årligt bygningsssyn på Køng kirke og præstegård (*KB Køng 1780-1814).
- se fortsættelse i *afsnit 3.8* og i *Køng 2. del*, som nævnt ovenfor.

Kilder:

Anna Wind 1679.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 7 (1676-84, RA-M.25.002), fol.128:

Onsdag 22. Oct. 1679 (*tinglæst*) No.246 – Jeg Bendix von der Kula til *Løjtved* kiendes og vitterlig gjør: at ... jeg hermed sælger, skiøder og aldeles afhænder fra mig og mine Arvinger, til min kiære Moder, ærlig og velb: Frue Anna Wind, Sal: Arendt vor der Kulas til *Løjtved*, efterfølgende mit Jordegods liggende udi Fyhn under:

- Assens Amt, Båg Herred, udi:
Sjnderby Sogn ... (fol.128b) ...
Kjøng Sogn og By: *Morten Rasmussen* (nr.20₁₆₈₈) – giver sit Landgilde til Kirken, foruden årlig til Hosbunden 10skp Haufre.
Hårby Sogn og By: *Jørgen Mouridtzén* (nr.25) – skylder årlig: 3ørter Biug, 1fjr Smør, 1ørte Are, 1 Føenød.
Udby Sogn ...
- Jylland ...

Videre efter sædvanlig Skiøde Stil. Actum: *Løjtved*, 11. Juni 1679 – Bendix von der Kula.

Chr. Bielke 1686.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 8 (1684-87, RA-M.25.002), fol.156b:

Onsdag 24. Nov. 1686 (*tinglæst*) No.11 – Vi Christian den Femte, af Guds Nåde Konge til Danmark og Norge ... gjør vitterligt: at ... vi til de 7.000Rdl's Afbetaling – som vi allernådigst har tilsagt os elskelig Hr. Christian Bielche til *Torstelund*, Ridder, vores Admiral og Admiralitetsråd, for *Ousgård* og Godeses Afståelse i Norge ... – med dette vort åbne Brev allernådigst skiøder og afhænder fra os og vore kongl: Arve-Successorer udi Regieringen ... til Hr. Christian Bielche og hans Arvinger, efterfølgende vores *Jura Patronatus*, Tiender og Jordegods – som han, efter vores allernådigste Willie og *Resolution* af 1. Maÿ 1686 og derover giorte Beregning, for 4.686Rdl-58β antager – nemlig udi:

- Siælland, Corsøer Amt ... (fol.157) ...
- Fyén, Assens Amt, Båg Herred, **Kjøng** Sogn:
 - *Jus Patronatus* til Kjøng Kirke – Kirkens Anpart Korntiende: Rug 6pd, Biug 6pd, Haufre ½pd – derforuden Kirkejorder og Landgilde:
 - *Rasmus Pedersen* i Kjøng (nr.20₁₆₈₈) – Biug 3tdr (nr.21-22₁₆₈₈).
 - *Jens Andersen* i Gommerup (nr.11a) – Biug 1tde-6skp.
 - *Niels Bondemand* i Kjøng (nr.20a) – Biug 6skp (nr.50a+b).
 - *Hans Rasmussen* i Højrup – Biug 3tdr-6skp, noch 1β Grodt.
 - *Peder Hansen* ibm. – Biug 1tde-4skp.
 - *Peder Bødker* i Gommerup (hus nr.1₁₆₈₈) – 1Mk-5β: 1alb.
- Jylland ...

Givet på vores kongl: Residentz udi Kiøbenhafn, 29. Maÿ 1686 – under vor kongl: Hånd og Zignét: Christian.

Anna Cath. Carisius 1695.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 10 (1692-99, RA-M.25.004), fol.288b:

Onsdag 18. Dec. 1695 (*tinglæst*) No.4 – Jeg Wibeke Juël, Sal: Admiral Hr. Christian Bielches til *Basnæs*, vitterlig gjør: at ... jeg hermed sælger, skiøder og aldeles afhænder ... til den høyædle og velb: Frue Anna Carisius, afgangne Sal: Hr. Geheime-Råd Morten Schinchels til *Søholm* ... *jus patronatus*, Kirkens og Kongens Korntiende, item Kirkens Qvægtiende, til efterskrevne Kirker udi Fyén:

- Ottensgård's Amt og Herred, Werninge Sogn:
 - Kongens Anpart Korntiende: 8pd Rug, 6pd Biug, 20skp Aure – Hartkorn efter Landmålings Matricul 39-2-0-0.
 - Kirkens Anpart Korntiende: 9pd Rug, 5pd Biug, 1pd Aure – Hartkorn 40-0-0-0.
 - Werninge Kirkejorder og Landgilde:
 - *Jørgen Hansen* Gastgeber – Landgilde 4ørter Rug. Hartkorn 4-6-1-2.
 - af *Blegdals Ager* – 6skp Rug. Hartkorn 0-3-3-1.
 - *Arendt Frandsens Substitut*, 1 Kirkeboelig – 3tdr Biug. Hartkorn 1-4-3-2.
 - *Mjyreboet* i Langsted – Landgilde 18skp Biug. Hartkorn 0-7-0-1.
 - Kirkeskovs Grund – 10skp Rug, 16skp Biug. Hartkorn 1-3-2-2.

- Assens Amt, Båg Herred, **Kiøng** Sogn:
Kirkens Anpart Korntiende: 6pd Rug, 6pd Biug, 1ørte Aure – Hartkorn 34-2-0-0.
Kiøng Kirkejorder og Landgilde:
 - *Rasmus Pedersen* i Kiøng (nr.20₁₆₈₈) – Landgilde 3tdr Biug. Hartkorn 1-1-1-0 (nr.21-22₁₆₈₈).
 - *Niels Jørgensen* (nr.20a) – Landgilde 6skp Biug. Hartkorn 1-1-0-0 (nr.50a+b).
 - *Jens Andersen* i Gommerup (nr.11a) – Landgilde 1tde-6skp Biug. Hartkorn 0-4-1-0.
 - *Jens Lauridsen* ibidem (hus nr.1₁₆₈₈) – Landgilde 1Mk-5β: 1alb. Hartkorn 0-1-0-2.
 - *Knud Hansen* i Højrup – Landgilde 3tdr-6skp, 1β Grodt (beregnet for 9β danske). Hartkorn 2-6-2-1.
 - *Peder Lauridsen* ibd. – 1tde-4skp Biug. Hartkorn 1-1-2-0.

og bedrager forskrevne Kirke- og Kongetiende og Kirkejorder og -gods ialt efter Nye Matricul 129-5-2-2 Hartkorn ... (fol.289) ... men derfor at have bekommen fuldværd Afbetaling ... nemlig for hver tde. Hartkorn, Kongetiende og Kirkegods 45Rdl – og for hver tde. Hartkorn, Kirketiende 25Rdl. ... Nårup, 12. Nov. 1695 – Sal: Christian Bielches: Wibeke Juel.

Christian Lassen reluition 1720.

*Rentekammeret. 2212. 25 Ekspeditionsprotokol 12 (1719-20, RA M.565.322), s.177:

Skjøde for Cancelliråd **Christian Lassen** på *Reluitions*-Rettigheden til en Del af *Reluitions*- og Pantegodset i Fyen.

Vi **F.4us** gjør alle vitterligt: at – som vor elskelige kiere Hr. Farfader, Salig og høyloflig Ihukommelse Kong *Friderich den Tredie*, allernådigst haver pantsat, (s.178) skjødet og afstanden en Del Bøndergods og Tiender i Fyen – dog med samme Skjøder *Reluitions*-Rettigheden bleven forbeholden – og vi allernådigst for godt befunden haver ved vores *Committerede*:

- os elskelig *Cristian Rosenkrantz*, vores Conferentz- og Estatz-Råd samt Amtmand over Njyborg og Tranekier Amter,
- os elskelig *Iver Andersen*, vores Justits-Råd og Amtmand over Assens og Hindsgaul Amter, tilligemed
- os elskelig *Peder Himmelstrup*, vores Krigs-Råd samt Krigs- og Land-Commissair i Fyen og Langeland,

at lade *accordere* med itzige²⁹ Ejere til en Del af sådant Gods og Tiender om noget vist at give for *Reluitions*-Rettigheden, hvorefter og er truffet *Accord* med vores Cancelliråd, os elskelig **Christian Lassen** som itzige Ejer, at betale for 231-3-1-1³/₄ Hartkorn efter de gamle Skjøder, som herefter vorder specificeret, 3.126Rdl-12β: Croner, (s.179) som allernådigst er bleven approberet 26. Feb. og 10. May 1718 samt 23. May 1719 – da som Betalingen til forbem^{le} vores *Committerede* efter de udi vores Rentekammer d. 12. Dec. 1719 indleverede Qvitteringer – så ville vi hermed med dette vort åbne Brev og Skjøde allernådigst skjøde og afstå fra os og vores kongl: Arve-*Successorer* i Regieringen udi vores Arve-Riger Danmark og Norge, og til for^{ne} vores Cancelliråd Christian Lassen og hans Arvinger: *Reluitions*-Rettigheden ... til efterskrevne Bøndergods, beliggende udi vores Provintz Fyen:

- Njyborg Amt, Sunds Herred, Strjynø Sogn og By: 28 Gårde og 11 Husmænd ... (s.180) ...
- Assens Amt, Båg Herred:
Flemløse Sogn, Woldtofte By: *Jørgen Rasmussen* (Hartkorn 6-0-0-0. nr.20a, *Dyrehauegård*). Kerte Sogn ...
Kiøng Sogn og By: *Rasmus Pedersen* (2-2-2-0. nr.20₁₆₈₈, 21₁₆₈₈ og 22₁₆₈₈).

▪ Hindsgaul Amt ...

Pantegodset (s.181):

- Njyborg Amt ...

tilsammen Hartkorn efter de gamle Skjøder 231-3-1-1³/₄. ... (s.182) ...

Dog os og vores kongl: Arve-*Successorer* i Regieringen – *Souverainitet*, kongl: *Regalier* og Højheder, item *Contributioner pro quota ordinaire* og *extraordinaire*, som nu af Bøndergods påbuden er eller herefter påbuden vorder, samt Jagten udi vores Wildtbaner (så vidt den efter Indpælingen sig strækker) – aldeles uforkrænket forbeholden at forblive.

... Givet på vores kongl: Residentz i Kiøbenhafn, 22. Jan. 1720 – under vor kongl. Hånd og Zignet: Frideric R.

Køng kirkes ejerskifte 1772.

* Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 21 (1772-76, RA M.25.015), fol.255b:

23. Dec. 1772, No.5 – Christian Schöllers **Skjøde** til Friderich Siegfried Ranzau.

Jeg underskrevne **Christian Schøller** til *Margård*, Hans Kongl: May^{ls} bestalter General-Major af *Cavalleriet*, kiendes og vitterlig gjør: at jeg herved sælger, skjøder og afhænder fra mig og mine Arvinger til højvelbårne Hr. Kammerherre og Oberst-Lieutenant, Baron **Friderich Siegfried Ranzau** til *Krengerup* og *Schougårde* og hans Arvinger, efterskrevne mig tilhørende og hidtil under *Søholm* beliggende Kirke og Bøndergods, nemlig i Assens Amt, Båg Herred:

- **Kiøng Kirke** med dens **Tiende**, står for Hartkorn 34-2-0-0, (fol.256) og medfølgende **Kirkejord** af Hartkorn 1-1-0-0 (nr.50), hvoraf en til *Brahesborg* Gods henhørende Bonde i Køng, nemlig *Anders Madsen* (nr.20), svarer årlig Byg 6skp.
- Bøndergods i bemeldte Kiøng Sogn, Glamsberg By:
Gårdmænd: *Jørgen Andersen* – skylder af Hartkorn Ager og Eng 3-7-1-2, svarer årlig Landgilde: Penge 3Rdl-32β, Havre 1tde-2skp. *Anders Hansen* – ...
Husmænd: *Jacob Hansen* – Hartkorn 0-1-0-2, årlig Landgilde: 3Rdl-16β. *Berent Jessen* – ...
Jordløse Huse: *Anders Jacobsen* – årlig 2Rdl-64β. ...
Hartkorn ialt 15-0-0-1 ... Kiøbesum 6.500Rdl ...

Margård, 11. Juni 1772 – C. Schøller.

²⁹ itzige – nuværende.

Bygningssyn på Køng Kirke og Præstegård 1804 og 05.

*KB Køng 1780-1804. 25-2, 3/5 (kron):

⊘1804, 19. Juli (B8) – blev Køng Kirke taget under årlig Syn, hvoraf Resultatet var at nævne nogle Mangler, som trænger til at afhjælpes snarest muligt. Denne Kirke, som i alle andre Henseender er en tæt og forsvarlig Bygning, er brugbar og anstændig. Samme Dag blev Køng Præstegård ved det årlige Syn befunden i alle Henseender at svare til *Rescriptets* Fordringer, såvel som at fyldestgjøre enhver Beboers økonomiske Brug, Velbehag og Tilfredshed. V. Jacobsen.

⊘1805, 4. Juli (D2) – blev, i Anledning af Visitatzen i Kirken, Køng Præstegård synet og befunden således fuldstændigen vedligeholdt, som *Rescriptet* af 19. Oct. 1802 fordrer. Samme 4. Juli blev af Kirke-Synsmændene Køng Kirke taget under Syn, og befunden at være i samme Tilstand som forrige År – og altså trængende til *Reparation*. V. Jacobsen.

Skolegods

Tabellen *side 46* viser, at *Assens Latinskole* i 1688 ejede 2 gårde i Køng (nu nr.26a og 32) samt *Degneboligen* i Gummerup (nr.1a).

Resumé:

- 1664/88 – *Assens Latinskole* er anført som ejer af gård nr.32 i *M-1664 og -1680 – og desuden af nr.26a i *M-1688. Et bygningssyn 1684 på 3 af skolens ejendomme i Køng (gård nr.22a og 26a samt Hus nr.1₁₆₈₈) og en deraf afledet retssag 1685 om landgilderestancer (*BVH-Tp.1683-88, 53...216b) er nærmere omtalt i *Køng 2. del, gård nr.22a*.
- 1692/1710 – i Assens-Hindsgavl amtsregnskaber over Kopskat 1692 og 1710 er gårdene i Køng nr.22a, 26a og 32 opført under *Skolegods* – se se *Køng 1. del, afsnit 2.2 og 2.4*.
- o.1740 – blev *Assens Latinskole* lukket, og dens skolegods overgik til *Nyborg Latinskole* (*M.ca.1750 og *Svendborg AA, Jb.1740 og 1759). I 1762 er Køng-gårdene nr.22a, 26a og 32 endnu opført som *Skolegods* i amtets skattemandtalt 1762 – se *afsnit 2.2*.
- 1763 – blev *Nyborg Latinskoles* jordegods i Båg herred solgt på auktion 1763.03.22 (*KS.5, 539 samt *Fynske Tegnelser, nr.28).
- se fortsættelse under de enkelte gårde i *Køng 2. del*.

Kilder:

Nyborg Latinskoles Jordebøger 1740, 1759.

*Svendborg Amtstues Arkiv. Hartkornfortegnelser 1700-93 (LAO, 1pk), læg: Nyborg Skole 1740, 1759:

⊘~~Jorde-Bog~~ (1740) over det under Assens Amptstue, *Rectori Scholae* i Assens forhen, nu *Rectori Scholae* i Nyborg *pro officio*³⁰ tillagte Bønder-Godsens fulde Hartkorn.

Flemløse Sogn, Woltofte Bye, No.3 (nr.16a) – Knud Larsen (htk): 5-4-3-0.

Kying Sogn, *Kying Bje*, No.19 (nr.32) – Peder Hansen (htk): 2-6-0-1.

Kying Sogn, Høyrup Bye, No.13 – en øde Gårds Grund, som Hans Olsen ibid. haver i Fæste (htk): 3-2-1-1.

... Summa Summarum (htk) 27-2-0-2.

Nyborg Skole, 26. Juli 1740 – Hans Svane, Rect. Sch. p.t.

⊘(Jorde-Bog 1759) Nyborg Rectorat Gods her i Assens Ampt er bestående af efterskrevne Bønder, nemlig:

Flemløse Sogn, Woltofte (nr.16a) – Peder Jensen (htk): 5-4-3-0.

Kjøng Sogn og *Bje* (nr.32) – Hans Gormsen (htk): 2-6-0-1.

Køng Sogn, Høyrup – Jacob Rasmussen – (htk): 3-2-1-1.

... Summa (htk) 27-2-0-2,

af hvilke Bønder velædle og velbyrdige Hr. Cammer-Råd Brun ville behage fra dette Års Begyndelse at lade dennem betale udi Amptstuen de Kongl: Skatter, som jeg hidindtil på Hr. Magister Svanes vegne i Nyborg haver oppebåret og i Amptstuen betalt, der nu ej længere samme kan gientage. Assens, 3. Januarj 1759 – Hans Olsen.

Auktion 1763.

*Kronens Skøder, bd.5 (1731-1765. RA, Kbh. 1955), s.539:

1763, 27. Maj. Fredensborg – Reskript til Gehejmeråd Juel og Biskop Ramus, at Kongen har approberet, at det *Nyborg Skole* og *Rektorat* tilhørende Bøndergods i Assens A., Båg H., Htk: 41-1-0-1, som efter Reskript af 21. Jan. s.A. er blevet stillet til offentlig Auktion, må til de højstbydende for de ved den første Auktion gjorte Bud overlades og Skøder meddeles mod kontant Betaling, hvorefter den indkomne Kapital, 4.255Rdl, skal indgå iblandt Fyns Stifts publike Midler. (F.T.Nr.28; Kc. og D).

³⁰ *pro officio* – på embeds vegne.

Anm.: Det omhandlede Gods var:

□ ...

▣ i Kiøng Høystrup – 1 øde Gårds Jord, Htk: 3-2-1-2, solgt til Forvalter Trolle på *Søholm* pr. Kommission for 185Rdl.

▣ sammesteds – 1 Hus solgt til samme pr. Kommission for 104Rdl.

▣ i Kiøng Bye – 1 G., Htk: 2-6-0-1, solgt til Christopher Mosegård i Hårbye for 440Rdl.

(K.32)

▣ sammesteds – 1 G., Htk: 5-4-2-0, solgt til Navne Pedersen, Tømmermand i Kiøng, for 420Rdl.

(K.22a)

▣ og sammesteds – 1 G., Htk: 8-2-1-1, solgt til Beboeren Jørgen Pedersen for 565Rdl.

(K.26a)

▣ i Woldtofte – 1 G., Htk: 5-4-3-0, solgt til Forvalter Leth på *Friderichsgave* pr. Kommission for 615Rdl.

□ ...

*Rentekammeret, 2. Afd. 1699-1771. Koncepter og Indlæg til Fynske og Smålandske Tegnelser (1765-67, RA M.45.640), No.28: Miss³¹. K. – til Geheime Conferentz Råd og Stiftbefalingsmand Hr. *Carl Juel* og Biskop Hr. *Jacob Ramus*, an: at den over en Del *Nyborg Skole* og *Rectorat* tilhørende Bøndergods holdte Auction er approberet, og den indkomne Capital 4.255Rdl at skal indgå iblandt Stiftets *publique* Midler. Fredensborg, 27. Maji 1763 – R.

(bilag) *Auctions Conditioner* ... Odense, 2. Marti 1763 – C. Juel, Jacob Ramus.

[Auktionen gennemføres i 2 runder, hvor hver ejendom udbydes særskilt:

1. auktion – mod kontant betaling af højeste bud med tillæg af 1 års rente á 5 %.

2. auktion – mod bestandig vedvarende betaling af 5 % årlig af højeste bud].

(bilag) [Auktionsprotokol]:

Anno 1763, 22. Marti – blev efter Hr. *Rector, Magister Svane* i Nyborg hans Forlangende holdt offentlig Auction udi *Odense Hospitals* Conventstue på efterskrevne *Nyborg Skole* og *Rectoratet* tilhørende Bøndergods i Assens Amt, Båge Herred beliggende – (s.2) alt efter den forhen af Rettens Betienter betimelig foranstaltede *Proclamation* og kongelig Bekjendtgjørelse, og er da enhver Gård og Hus på forskrevne *Conditioner* bleven opråbt således:

1. Hølevad Sogn, Smeirup By – en Gård, Fæster *Lars Nielsen*. Den årlig Afgift: Byg 2½ ørte, 1 Lam, 2 Gies, 4 Høns, Errits-penge 1Rdl-10β, Hovnings-penge 10Mk.

Samme Gård blev på 1. Auction opråbt og indsat for den Summa 220Rdl, der står for Hartkorn 3-7-1-1, som med Bud og Overbud blev hans højgrevelige Excellence, Hr. *Greve Rantzau*, som høystbydende tilslagen for den Summa 295Rdl. Merbemeldte Gård blev på 2. Auction opråbt og tilslagen hans højgrevelige Excellence for 200Rdl.

2. Turup Sogn og By – *Jørgen Johansens* Gård, som står for Hartkorn 4-2-2-2 ... (s.3) ...

3.– 8. ...

9. Woldtofte – *Peder Jensens* Gård (nr.16a), står for Hartkorn 5-4-3-0 og svarer årlig: Rug 10skp, Byg 12skp, Havre 2tdr-4skp, Smør 1skp, Hovnings-penge 2Rdl. Blev på 1. Auction opråbt for 300Rdl, og Hr. *Forvalter Leth* på *Friderichsgave* pr. *Commission* tilslagen for 615Rdl. På 2. Auction dito tilslagen for 320Rdl.

10. en Øde Gårds Jord i Kiøng Høystrup af Hartkorn 3-2-1-2, som *Jacob Rasmussen* (s.4) har i Fæste, står for årlig Afgift: Byg 1 ørte, Smør 1 ott, Gies 2, Høns 2, Hovnings-penge 11Mk. Indsattes ved 1. Auction for 150Rdl, og Hr. *Forvalter Trolle* på *Søholm* får pr. *Commission* tilslagen for 185Rdl. Efter 2. Auction tilslagen bemeldte Hr. *Forvalter Trolle* for 100Rdl.

11. ...

12. *Kiøng* By – *Hans Gormsens* Gård (nr.32), som står for Hartkorn 2-6-0-1 og svarer årlig Afgift: Rug 1 ørte, Byg 1 ørte, Gies 2, Høns 2, Smør 1 ott, Errits-penge og Foer-nød 1Rdl, Hovnings-penge 10Mk. Indsattes ved 1. Auction for 200Rdl, der ved Bud og Overbud blev *Christopher Mosegård* i Hårby tilslagen for 440Rdl. Ved 2. Auction igjen tilslagen *Christopher Mosegård* for 300Rdl.

13. Samme Sogn og By – *Hans Erichsens* Gård (nr.22a), står for Hartkorn 5-4-2-0 og svarer årlig Landgilde- og Hovnings-penge 8Rdl. Hvilken Gård ved 1. Auction blev indsat for 200Rdl, og *Navne Pedersen Tømmermand* i Kiøng tilslagen for 420Rdl.

Ved 2. Auction Hr. *Forvalter Trolle* pr. *Commission* tilslagen for 220Rdl.

14. *Jørgen Pedersens* Gård ibidem (nr.26a) – står for Hartkorn 8-2-1-1 og svarer årlig Afgift 12Rdl, der ved 1. Auction blev *Beboeren Jørgen Pedersen* tilslagen for 565Rdl. Ved 2. Auction hans højgrevelige Excellence, Hr. *Greve Rantzau* tilslagen for 300Rdl.

Hvormed denne Forretning således idag (s.5) er sluttet og tilendebragt. *Odense Hospitals* Conventstue, 22. Marti 1763 – på vedkommende Rettens Betienter i Båge Vends Herreder deres vegne efter Begiering og givne Fuldmagt: H. Holmer.

(bilag) Extract: ... Summa Hartkorn 41-1-0-1. Indbragt ved 1. Auction 4.255Rdl, ved 2. Auction 2.305Rdl.

(bilag) *Kancelli-kollegiets* indstilling til Kongen, 20. maj 1763.

[Salget af de 41-1-0-1 tdr.htk.ville ud fra 1. auktion indbringe 4.255Rdl, som anbragt til 4 % p.a. ville give en årlig renteindtægt på 170Rdl – mens 2. auktions vilkår, 5 % af den samlede budsum på 2.305Rdl, kun ville give en årlig indtægt på 115Rdl-1Mk-8β, hvilket netop balancerer med den årlige driftsudgift for jordegodset. Det indstilles, at godset sælges under 1. auktions vilkår – som de økonomisk mest attraktive].

³¹ Missive – kongeligt sendebud ("lukket brev"), reskript, resolution (**Meyer*: *Fremmedordbog*).

2.4. Søholm – storhed og fald

Morten Skinchel³², ejer af *Søholm* gods i Køng sogn, købte i 1686 godserne *Brahesholm* og *Krengerup*. Det nye godsimperium blev delt i 1705, genskabt i 1739, atter delt ved *den store godsauktion* i 1770, og opstod påny i 1775 – som nærmere omtalt i *afsnit 3.5*.

Under dette forløb voksede *Søholms* bøndergods i Køng og Gummerup fra en spæd begyndelse til 20 gårde i 1770, som vist på grafen nedenfor. *Søholms* dominerende stilling i sognet forsvandt med Chr. Schöllers udsalg af bøndergodset i begyndelsen af 1770'erne – se *afsnit 3.5*.

Gårde under <i>Søholm</i> 1660-1792.		År	1660	1664	1677	1688	1710	1738	1765	1770	1792
Køng	matr.nr. 1						x		x	x	
	19			x	x	x	x	x	x	(x)	
	21	x	x	x	x	x	x	x	x	(x)	
	23						x	x	x	(x)	
	28										x
	29								x	x	
	34			x	x	x	x	x	x	x	
	37			x	x	x	x	x	x	x	
Gummerup	matr.nr. 2								x	x	x
	3								x	x	x
	4	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	5								x	x	
	6	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	7								x	x	
	8								x	x	
	9	x	x	x	x	x	x	x	x	x	
	10								x	x	
	11						x	x	x	x	
	12						x	x	x	x	
	13							x	x	x	
	14									x	
	16									x	
17									x		

Noter: *Søholm* ejede *Køng Mølle* (nr.1) o.1707-30 samt i årene 1749-70 – endvidere en anpart af *Køng* nr.28 (*Virkelyst*) senest fra 1738 og hele gården i 1770. *Køng* nr.19, 21 og 23 blev henført til *Krengerup*-pakken under *den store godsauktion*.

Resumé:

- 1560 – Mageskifte 1560.05.06 af jordlodder på *Lille Barager* mellem Philip Heidersdorf³³ på *Søholm* og præsten Peder Hansen i Køng. Præsten fik 5 jordlodder fra de 2 gårde i *Køng-Søbo*, hvis besiddere var *Anders Jørgensen* og *Jens Loch*, og afgav 5 af sine jordlodder til dem (**BH-Provstebog* 1667).
- 1660/61 – blev de første jordebøger efter *Svenskekrigene* indsendt til *Rentekammeret* (**Rtk-Jb.Fyn-Langeland* 1660-65).
- 1677 – Morten Skinchel pantsatte 1677.12.07 *Søholm* gods til sin mor, Hilleborg Aschersleben (**FLT-SPp.7, 51*).
1681 – ny pantsætning til *De Fattiges* midler i Odense (**FLT-SPp.7, 198*).
- 1686 – Morten Skinchel indgik kontrakt 1679.05.05 om køb af *Brahesholm* og *Krengerup* godser fra Hans Knudsen, inspektør ved *Grevskabet Wedelsborg*. Men betalingen gav anledning til tvist, som først blev afgjort ved Højesteret og kongelig kommission 1686.12.11. Morten Skinchel blev dømt til at betale 6.000Rdl til sælger, der samme dag udstedte skøde på de 2 godser. Morten Skinchels hustru, Anna Cathrine Carisius, der havde ført sagen på sin mands vegne, pantsatte det købte som sikkerhed for betaling (**FLT-SPp.8, 171b...177b*).
- 1695 – Efter Morten Skinchels død videreførte enken det nye godsimperium. Hun fik skøde 1695.11.12 på Veringe og Køng kirker med tiender og kirkejord fra Vibeke Juel, enke efter admiral Christian Bielke til *Basnæs* (**FLT-SPp.10, 288b* – se *afsnit 3.3*).

³² Morten Skinchel (d.1691) – gehejmeråd, til *Søholm* – gift med Anna Cathrine PedersD Carisius (d.1705).

³³ Philip Heidersdorf (d.tidligst.1583) – ejer af *Søholm* 1535.

- 1705 – ved Anna Cathrine Carisius' død blev boet delt mellem hendes brors 2 døtre – Anna Barbara Sophie Carisius (d.1745), gift med oberst Augustus v. Kaphengst (d.1711), fik *Søholm* og 1/2-parten af *Krengerup* Gods – og Maria Dorthea Carisius (d.1722), gift med kaptajn Vilhelm Chr. Stockfleth (d.1725) – fik *Brahesholm* og resten af *Krengerup* gods. Delingen førte til langvarige stridigheder mellem de 2 arvinger (**Trap V-1, 486*).
- 1710 – Assens-Hindsgavl amts regnskab over kopskat – se *afsnit 2.4*. Jørgen Olsen (nr.22) blev fradømt sit fæste – se *afsnit 2.2*.
- 1738/44 – Anna Barbara Sophia Carisius pantsatte successivt sit gods (**Jordebog 1738*) som sikkerhed for lån (**FLT-SPp.16, 199b og 753*).
- 1739 – Kaptajn Stockfleths søn Christian Stockfleth (d.1750) – samlede atter ved køb 1735 og 1739 *Krengerup, Brahesholm* og *Søholm* godser – se fortsættelse i *afsnit 3.5*.
- 1765 – Christiane Stokfleth til *Brahesholm, Søholm* og *Krengerup* fik auktionsskøde 1765.09.13 på en del ryttergårde i Køng og Verninge sogne (**Fynske Ryttergods SP.15, 66*). Købet blev finansieret ved et lån hos *Odense Jomfru Kloster*, der senere samme år blev erstattet med lån hos Adam C. von Holsten til *Holstenshus* og *Langesø* (**FLT-SPp.19, 274 og 486*) – se *afsnit 3.2*.
- 1770 – ved *den store godsauktion 1770* købte Chr. Schøller til *Margård* hele *Søholm* gods, som han derefter solgte stykkevis – som omtalt i *afsnit 3.5*.

Kilder:

Mageskifte 1560.

*Båg Herreds Provstearkiv 1578-1808. Provstebog 1667 (LAO pk.11), s.304:

Et *Mageskifte Breff* på *Lillebarager*, som de Mænd i *Storgård* haffuer gjort dennem en *Uddrift*³⁴ af uden Præstens Minde och nogen Vederlag, sålydende:

Vi efterschrefne: *Jørgen Hansen* i Bucherup, Herridsfouget i Båg Herrit – *Simon Andersen* i Mygind, *Kronens* Delefouget ibdm. – *Jep Hansen* i Næs och *Christoffer Nelsen* i Ebberup – (s.305) Vi gjør alle vitterligt och kiendes udi dette vort Obne Breff *Anno Domini MDLX, den Mandaug næstefter Sct: Peders Daug*³⁵, da dennom for os och for mange Dannemænd flere på Båg Herrids-ting var schichet hæderlig och vellærde Mand *Hr. Peder Hansen*, Sognepræst til Kiøng sogn, hvilken nu som bad om et fuldt Tingswinde af 8 trofaste Dannemænd, som er: Rasmus Suorfej i Orte, Mads Andersen i Bording, Niels Jensen i Sýnderby, Niels Lunde i Høyrupe, Anders Hansen i *Falden*, Anders Hansen i *Stougård*, Laurids Lindegård i Thorup och Christoffer Nielsen i Strerup – hvilke for^{me} 8 trofaste Dannemænd alle samdregeligen wundet på Tro och Sandhed, at de sandelig så och hørte samme Daug och Tid, at Niels Hansen i Ore på sin Hosbund *Philip Hederstorps* vegne, med hans Fuldmagt, och Dannemænds Offuerværelse, som var: Jørgen Hansen i Høyrupe, Christoffer Schriffuer i Ebberup och Søren Pedersen i Blangstrop med sin Hosbond, erlig och velb: Mand *Otte Rudts* Samtøche – derhos på for^{me} Hr. Peders vegne ragte for^{me} Hr. Peder sin Hand, (s.306) och gjorde et venligt och evigt *Magelaug* med hverandre i så Måde:

▪ at for^{me} Hr. Peder skal haffve, nyde och beholde for et evigt *Magelaug* til Kiøng Præstegård, af *Philip Hederstorps* Tienere i Kiøng *Søebo*, Anders Jørgensen och Jens Loch, 5 Stk. Jord, løber øster och vester, den vestre Ende løber på den Vej mellem *Præstejorden* och *Barager*, den østre Ende vender på Hans Hansens Toft, liggende udi *Barager* – och haver Præsten 2 Stk. ved den sønder Side och Hans Jørgensens Toft ved den nørre Side.

▪ derimod skal Anders Jørgensen och Jens Loch, for^{me} *Philip Hederstorps* Tienere, haffue igien af for^{me} Hr. Peder for et evigt *Magelaug* til de 2 Gårde i Kiøng *Søebo*, de nu udi bor, 5 Stk. Jord liggende sønden op til *Søebos Enemerche*. Och løber samme sønder och nord, vender med den nørre Ende på *Søebo* Gierdes *Enemerche*, og med den sønder Ende på Landevejen, Præstens egen Jord på den vester Side och for^{me} Anders Jørgensen på den øster Side.

(s.307) hvilken for^{me} Jord Hr. Peder skal på den ene – och for^{me} Anders Jørgensen och Jens Loch på den anden Side – skulle nyde, bruge och beholde for evigt *Magelaug* til evig Tid. Ja, skete det så, det Gud forbyde, at for^{me} Jord bliffuer dem fra-vunden på nogen Side – enten ved Lands Loug, Kirche Loug, eller nogen anden Rettergang – da bepligtet de dem på både Sider at udlægge hverandre så god och vebeleyligen Jord igien, inden 6 Uger der næst efterkommende vorder – och holde hverandre det uden al Skade i alle Måder.

At det så er gangen och faren, som forschre^{de} står, det winder vi fremdeles med vore Beseglinger hængende nedenfor dette vort Obne Breff. Datum *ut supra* – (4 L:S)

Anno 1590, Mandagen 3. Sept. læst på Bågherrids Ting for Dom och menige Tingsmænd, førend der gik nogen Winde i Sagen.

Søholm jordebog 1660.

*Rentekammeret. 1660-1848. Matriklerne 1660-65. 311.23 Jordebøger Fyn-Langeland.

Fru Hilleborig Ascherslebens och hendes Søns ringe Jordegods til *Søehollum* och *Lammehafue* 1660 (RA M.567.618):

³⁴ *Uddrift* – Overdrev, benyttet til græsning.

³⁵ Dato: 6. maj 1560.

Kiøng Sogn och Bye:

☒ *Hans Pedersen* (10-2-3-3, nr.21) – 1½pd Biug, 30skp Haffre, 1fjr Smør, 1 Føenød, 1 Lamb, 2 Gies, 4 Høns.

Denne Mand hafr ganske intet Vårkorn såed och ikkun ganske lidet Roug, som Båg Herreds Tingbogen kan udvise.

Gummerup:

☒ *Rasmus Jørgensen* (9½-2(?)-0-2, nr.4) – 1½pd Biug, 34skp Haffre, 1fjr Smør.

Denne Gård er ganske øde och ikkun lidet af Husene beholden.

☒ *Lauritz Matzøn* (9½-3-3-3, nr.6) – 1ørte Roug, 1pd Biug, 1ørte Haffre, 1fjr Smør, 1 Foeroxe, 1 Lamb, 2 Gies, 4 Høns.

☒ *Rasmus Nielsen* (3½-1-1-1, nr.9) – 1fjr Smør, 1 Føenød, 2 Gies.

Morten Skinchel 1677pp.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 7 (1676-84, RA M.25.002), fol.51:

Onsdag 27. Feb. 1678 (*tinglæst*) No.118: Jeg Morten Schinchel til *Søeholm*, hans Ko: Ma: Geheime-Råd etc., kiendes og hermed vitterlig gjør: (*fol.51b*) at – eftersom min Sal: Fader, Niels Schinchel til *Søeholm*, haver givet og forskrevet min kiere Moder, ærlig og velb: Frue Hilleborig Aschersleben, 2.000Rdl in Specie med årlig Rente 6% til Morgengave – og som velb: min kiere Moder (haver lånt) mig samme Capital med efterstående Rente og Rentes Rente – hermed pantsætter jeg min gode Moder ej alene alle mine *Mobilier* og *Løsøre* på min Gård *Søeholm* ... men endog min Hovedgård, bem^{te} *Søeholm*, og efterskrevne *Bøndergods* udi *Fyn* beliggende, som følger:

- *Søeholm* Hovedgård med des Tilliggende, anlagen for 36tdr Hartkorn – item *Bøndergods* udi Hartkorn anlagen, nemlig:
 - Assens Amt:
 - ☒ **Kiøng** Sogn og By: *Jørgen Jørgensens* Gård (*hartkorn* 18-3-1-1, nr.19), *Laurids Lauridsen* (11-2-2-2, nr.37), *Niels Knudsen* (11-4-0-0, nr.21), *Peder Urtegårdsmand* et Hus.
 - ☒ Gummerup: *Morten Hansen* (10-0-0-0, nr.6), *Hans Rasmussen* (10-3-0-0, nr.4), *Rasmus Nielsen* (4-4-0-0, nr.9), *Laurids Nielsen* (2-6-0-0, **Køng** nr.34).
 - ☒ Glamsbjerg: *Hans Jensen* (8-0-1-0, nr.8) ... Holte ...
 - ☒ Flemløse Sogn, Derup ... (*fol.52*) ... Skydebierg Sogn ...
 - Hindsgaul Amt ... (*fol.52b*) ...

Hvilket bem^{te} Jordegods ... for^{ne} gode Frue skal nyde, bruge og beholde til fuldkommen Pant ... indtil hun vorder nøjagtig betalt ... *Søeholm*, 7. Dec. 1677 – Morten Schinchel.

(*Marginnote*: A^o 1680, 5. Oct. – er dette Brev efter Hr. Morten Schinchels Begiering påskreven at være indfriet og casset).

*Samme Protokol, fol.198b

Onsdag 9. Feb. 1681 (*tinglæst*) No.118: Jeg Morten Schinchel til *Søeholm* her i *Fyn*, kongl: May^{ts} Geheime-Råd etc., kiendes og hermed vitterlig gjør: skyldig at være ærlig, velvise Borgemester og Råd udi *Ottense* på *De Fattiges* vegne – som dér i *Staden* om *Fredagen* i *St. Knuds Kirke* uddeles Penge – til 1.500Rdl *Capital in Specie*, som først er given af unge *Cornelio von der Hansford*, og med voksende Rente og noget andet af *De Fattiges* tillagt, er bleven til forskrevne *Capital* og tilforn stod på Rente hos velbårne *Sl: Jacob Lindenow* ... (*fol.199*) ...

(*Til sikkerhed*) pantsættes herved til *De Fattige* – eller på deres vegne Borgemester og Råd udi *Ottense* – dette efterskrevne *Jordegods* her udi *Fyn* beliggende i *Båg Herred*, *Kiøng Sogn*:

- *Glamsberig* ...
- *Gommerup By*:
 - ☒ (*fol.199b*) *Morten Hansen* (nr.6) – ½pd Rug, 1pd Byg, 1ørte Are, 1fjr Smør, 1 Lam, 2 Gies, 4 Høns, 1 Foeroxe.
 - ☒ *Hans Rasmussen* (nr.4) – ½pd Biug, 1fjr Smør, 30skp Are, 2Mk Eritspenge.
 - ☒ *Rasmus Nielsen* (nr.9) – 1fjr Smør, 2Mk Eritspenge, 1 Føenød.
- **Kiøng By**:
 - ☒ *Laurids Lauridsen* (nr.37) – 2pd Biug, 1fjr Smør, 1 Foeroxe, 1 Får, 2Mk Eritspenge, 1 Lam, 1 Gås + 1skp Are, 2 Høns. 2 Svins Olden.
 - *Laurids Laursen* (nr.19) – 4pd Biug, 20skp Are, 1fjr Smør, 1 Foeroxe, 1 Får, 1 Lam, 4 Gies + 4skp Are, 8 Høns. En Husmand på samme Gårds Grund, *Peder Gartner* påbor – 1Rdl.
 - ☒ *Niels Knutzen* (nr.21) – 1½pd Biug, 1fjr Smør, 32skp Are, 2Mk Eritspenge, 1 Lam, 1 Føenød, 2 Gies, 4 Høns.
- Holte By ...

Dateret: *Ottense*, 8. Jan. 1681 – M. Schinchel.

(*Marginnote*: A^o 1760, 11. Julij – er denne Obligation forevist og befandtes qvitteret).

Morten Skinchels køb af Brahesholm og Kringrup godser 1686 og efterfølgende retssag 1687.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 8 (1684-87, RA M.25.002), fol.171b:

Onsdag 23. Feb. 1687 (*tinglæst*) No.3: Kiendes jeg Hans Knudsen, *Inspecteur* over *Grevskabet Wedelsborg*, og hermed bekræfter: at jeg med min kiere *Hustrus Willie* og *Samtycke*, efter foregående sluttet *Kiøbe-Contract* ... nu med fri *Willie* og velberåd *Hu* med dette mit åbne *Brevs Kraft* sælger, skiøder og aldeles afhænder ... til hans Excellence Morten Skinchel til *Søeholm*, hans kongl: May^{ts} Geheime-Råd ... dette efterskrevne mit frie, upantsatte *Jordegods*, (*fol.172*) nemlig mine 2de *Hovedgårde* liggende i *Fyn*, *Båg Herred*, kaldet *Brahesholm* og *Kringrup*, med al til- og underliggende *Bøndergods*, som følger:

- først min *Hovedgård Brahesholm* med al sin *Ager* og *Eng* og alle *Skove*, som både til *Brahesholm* og *Tjenernes Gårde* udi *Båg Herred* liggende er – desligeste *Ullebiergs Mølle*, som skylder årlig 7pd *Mel* – item en *Andel* af *Hovedgårds Jorder* og *Eng* ... er tilsammen taxeret til 54-0-0-0 *Hartkorn* – desligeste det underliggende *Bøndergods*:
- *Wedtofte Sogn* ...

- min Hovedgård *Kringerup* med al sin Tilliggelse ... tilsammen 36-0-0 Hartkorn – og underliggende Bøndergods:
- Ørsted By:
 - *Peder Gorm* – skylder årlig: 3tdr-4skp-2¹⁶/₁₈fdk Byg, 1tde-0¹⁰/₁₈fdk Aure, 1fdk-0¹/₁₉ott Smør, 5¹⁵/₁₉Mk Landgilde-Penge, ³/₁₉ Foeroxe, ¹/₁₉ Føenød, ³/₁₉ Får, ⁴/₁₉ Lam, ⁵/₁₉ Gies, ¹⁰/₁₉ Høns, 2Mk-14⁴/₁₈β Grj.
 - *Jens Nielsen, Tomas Jensen, Lauritz Hansen, Isach Nielsen, Hans Jespersen, Lauritz Andersen og Jep Trunte* – skylder alle ligesom *Peder Gorm*.
 - *Gågerupgård, Jørgen Hansen* – 1 ott Smør, ½ Føenød. *Christen Møller* af samme Gård – 3tdr-1skp-2¹/₂fdk Byg, 2tdr-1skp-1fdk Aure, 1 ott Smør, 2Mk-7β Eritzpenge, ½ Føenød.
 - Gadehuse ... (intet bøndergods i Køng eller Hårby sogne).

Siøbye Sogn ... Turup Sogn ... Barløse Sogn ... Veringe Sogn ...

Bedrager forskrevne begge Hovedgårde med al til- og underliggende Bøndergods sig i alles: 454-5-3-2-2¹/₁₉.

Hvilke forskrevne *Brahesholm* og *Kringerup* Hovedgårde med alle deres Bygninger, Enemærker, Indhegninger, tilliggende Friheder og Ejendomme, fælles Græsbed, så og tilliggende Bøndergårde ... (fol.173b) ... velbemeldte hans Excellence Morten Skinchel skal have, nyde, bruge og beholde ... til evindelig Arv og Ejendom – med lige samme Rettigheder og Herlighed, som mig det af Friherreinde Sophia Amalia Lindenow solgt og skiødt er ... (fol.174) ... Datum: Kiøbenhafn, 11. Dec. 1686 – Hans Knudsen.

*Samme Protokol, fol.174:

Onsdag 23. Feb. 1687 (tinglæst) No.4: Jeg Morten Skinchel til *Søeholm*, kongl: Maj^{ts} Geheimeråd, kiendes og vitterlig gjør: at såsom nogen Tvist og Trætte er opkommen imellem mig og *Inspecteur* over *Grevskabet Wedelsborg*, høvyagtbare Sig^t Hans Knudsen Wiborrig, residerende udi Kiøbenhafn, anlangende *Brahesholm* og *Kringerup* Gårde og Gods, som jeg mig af ham haver tilforhandlet efter derom imellem os oprettet Contracts Indhold m.v. deraf dependerer ³⁶ – hvorom de af hans kongl: Maj^{ts} allernåd: tilforordnede *Commissarier* imellem os haver kiendt, hvis Forretning til denne nu almindelig holdende *Højeste-Ret* til videre allernåd: Påkiendelse er indstævnet – da giver jeg hermed min Kiereste, Frue Anna Carisius, fuldkommen Fuldmagt at lade samme Sag efter Indstævningen enten i Retten udføre, eller og (ydermere Fortræd og Pengespild derved at forekomme) i Mindelighed forene, hvilket hun for rådeligst eragter – og hvis ³⁷ min ermeldte Hustru herudi gjør og lader, slutter og underskriver, skal i alle Måder være så fast og trykkelig – og ligeså fuldkommen af mig og mine Arvinger holdes og efterkommes, som jeg selv personlig tilstede var. ... (fol.174b) ...

Datum: *Søeholm*, 25. Nov. 1686 – M. Skinchel.

(*Påtegning*) At dette indbemeldte er ret original Fuldmagt, som min Kiereste, vel: Morten Skinchel, mig givet haver til at slutte med Sigr Hans Knudsen om den imellem ham og min Mand værende *Proces* – bekiender jeg Anna Carisius med egen Hånd og Zignette – og venligen ombeder de ²^{de} Godsherrer, som Forlæningen haver, dette med mig til Vitterlighed at forsegle og underskrive.

Datum: Kiøbenhafn, 12. Jan. 1687 – A. Carisius. Til Vitterlighed: Holger Parseberg, Lauritz Munch.

*Samme Protokol, fol.174b fortsat:

Onsdag 23. Feb. 1687 (tinglæst) No.5: – Jeg Anna Carisius, Hr. Gehejmeråd Morten Skinchels til *Søeholm*, kiendes og bekræfter: at – som jeg efter rigtig Fuldmagt fra min Mand, velbemeldte Morten Skinchel, de Dato: *Søeholm*, 25. Nov. 1686 – er befuldægtiget til, at forhandle og forene denne tvistige Sag imellem forbemeldte min Mand Morten Skinchel og Mons^t Hans Knudsen Wiborrig, som til denne høvyloflige *Højeste-Ret* var indstævnet – for hvis min Mand bemeldte Hans Knudsen rigtig skyldig er efter derpå oprettede Kiøbe-Contract af 5. Maj¹⁶⁷⁹ om *Brahesholm* og *Kringerup* Gårdes og Godsdes Kiøb – samt derpå forhvervet kongl: *Commissariers* Dom de Dato: Kiøbenhafn, 30. Nov. 1685 ... efter hvilken Dom og derpå gjorte Forening velbemeldte min Mand og jeg er forbemeldte Hans Knudsen skyldig til nu sidst afvigte 11. Dec. 1686: Capital 6.000Rdl udi gode *Danske Croner* ... (som) jeg hermed på min Mands og mine vegne tilforpligter os på gode Tro og Love ... at betale bemeldte Hans Knudsen ... (fol.175) ... med årlig Rente 6% ...

(*Til sikkerhed*) pantsætter jeg på min Mands og mine vegne ... efterskrevne vores fri, frelse Jordegods, som vi af Mons^t Hans Knudsen kjøbt haver – lige efter den Jordebog, som han os på samme Gods har tilstillet og udi *Commissionen* d. 27. Sept. 1685 under Friherreinde *Lindenous* egen Hånd og Segl blev produceret, nemlig: ... (fol.175b-177b, som No.3 ovenfor) ...

Kiøbenhafn, 12. Dec. 1686 – A. Carisius. (*Marginnote*: 1698, 24. Aug. – slettet).

Anna B.S. Carisius 1738pp.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 16 (1736-44, LAO SP-2880), fol.198: (*Marginnote*: 1751, 21. Juni – annulleret). 20. Aug. 1738 (tinglæst) No.9: Anna Barbara Sophia Carisii, Sl: Obriste von Kaphingstes, Obligation til Grevinde Anna Elisabeth Trampe ³⁸. Jeg Anna Barbara Sophia Carisius, Sl: Obriste von Kaphingstes til *Søeholm*, kiendes og hermed vitterlig gjør: at jeg ret vitterlig Gield skyldig er til høvyvelbårne Grevinde Anna Elisabeth Trampe 9.000Rdl, (fol.198b) hver Rdl til 96β Danske beregnet, som bemeldte Grevinde Anna Elisabeth Trampe efter Begiering udi *Dansk Courant* mig venligen lånt og forstrakt haver. ... årlig Rente 5% ...

(*Til sikkerhed*) pantsætter jeg herved med 1° Prioritets Rettighed:

- Assens Amt: min Hovedgård *Søeholm*, Hartkorn Ager og Eng 27-5-0-0, Svins Olden 0-1-2-1. ...
- Bøndergods i **Kiøng** By: *Hans Hansen* og *Jens Hansen* (nr.21) – Hartkorn 8-2-0-0.
- Glandsbjerg Mølle – står for Jordskyld 0-2-2-2, Mølleskyld 3-0-0-0.
- Flemløse Sogn, Derupe ...
- Woltofte Bye – *Anders Hansen* (nr.14) – Hartkorn 5-4-2-0.

³⁶ *dependerer* – afhænger.

³⁷ *hvis* – blev dengang brugt i betydningen *hvad*.

³⁸ Anna Elisabeth Trampe, *Løgismose*.

- (fol.199) Ottense Amt, Werninge Kirketiende ... (fol.199b) ... og Kirkejord:
 - Morten Jørgensens Gård i Hårby (nr.25) – Hartkorn 1-5-1-1,
 - udi Mads Steffensens Gård i Kiøng (nr.28) 0-6-1-1½,
 – som giver ialt Hartkorn 160-7-3-0⁵/₆. Landgildet forklarer den af mig overleverede, underskrevne og forseglede Jordebog af d.d., og er samme Gods ikke pantsat til nogen anden. ... Søeholm, 11. Juni 1738 – Sl. Obriste von Kaphingstes Enke, A.B.S. Carisius.

*Samme Protokol, fol.199b: (Marginnote: 1748, 1. Aug – annulleret).

20. Aug. 1738 (tinglæst) No.10: Anna Barbara Sophia Carisii, Sl: Obriste von Kaphingstes, Obligation til Hr. Niels Sass. Jeg Anna Barbara Sophia Carisius ... til Søeholm, kiendes og hermed vitterlig gjør: at jeg ret vitterlig Giæld skyldig er til velærværdig, hæderlig og vellærde Hr. Niels Sass, Medtjener i Ordet ved St. Knuds Kirke i Odense, 3.000Rdl Courant Mynt ... årlig Rente 5% ... (Til sikkerhed) pantsætter jeg herved min Hovedgård Søeholm, (fol.200) det halve Krengerup, samt alt mine Gårdes underliggende Bøndergods, item Werninge Konge- og Kirketiende, Kiøng Kirketiende – alt efter nye Matriculs Hartkorn 384-2-0-1¾ – som herhos udgiven, underskrevet og forsejlet Jordebog videre forklarer. ... (Nævnte gods) skal være Hr. Niels Sass ... prioriteret næsteften:

- de Fattige i Odense, herudi prioriteret 1.500Rdl: Specie – så og næsteften
- Hr. Michael Muule, Sognepræst for Bråbye Menighed ... prioriteret for 3.000Rdl: Croner – såvel og næsteften
- højvelbårne Grevinde Anna Elisabeth Trampe ... prioriteret for 9.000Rdl: Courant.

 Efter disse forskrevne Capitaler, ialt 13.500Rdl, skal Hr. Niels Sass nyde den næste Prioritet ... Søeholm, 11. Juni 1738 – Sl. Obriste von Kaphingstes Enke, A.B.S. Carisius. Som Laugværg: Thom. Aabye (professor i Odense).

*Samme Protokol, fol.363:

29. Juny 1740 (tinglæst) No.8: Hans Wilhelm von Rømmers Transport til Dronning Anna Sophia. Jeg Hans Wilhelm von Rømmer, hans kongl: May^{ts} bestalter Obriste over det Smålandske National Regiment Infanterie, tillige med min kiere Hustru Anna Elisabet (fol.363b) født Grevinde von Trampe, kiendes og hermed vitterlig gjør: at vi mod fuldkommen og nøjagtig Betaling i Dansk Courant Mynt haver efter giorte Begiering transporteret og overdraget fra os og vore Arvinger ... til hendes kongl: May^{ts} Dronning Anna Sophia ... Kong Frederik den Fierdes ... én af Frue Obristinde Kaphengst til Søeholm, til mig Anna Elisabet Trampe udgiven og lovlige tinglæst Pante-Obligation af Dato 11. Juni 1738, Capital 9.000Rdl: Courant ... Assens, 11. Juny 1740 – H.v. Rømmer, A.E. Rømmer né de Trampe. (Marginnote: 1751, 21. Juny – annulleret).

(fol.364 – Bilag) Jordebog over Søeholm Hovedgård og Krengerup Hovedgård med underliggende Tiender og Bøndergods:

- Assens Amt, Søeholm Hovedgård – Hartkorn Ager og Eng 27-5-0-0, Svins Olden 0-1-2-1.
 - Bøndergods i Kiøng Sogn og By:
 - Rasmus Stormgård (Hartkorn 17-1-0-1, nr.19) – for Hovning og Landgilde 26Rdl.
 - Johan Peter Grot (11-2-2-2, nr.37) – Penge 1Rdl-2Mk, Biug 6tdr, Smør 1fjr, 1 Lam, 1 Gås, 2 Høns.
 - Hans Hansen (6-1-2-0, nr.21) – Penge 2Rdl-2Mk, Biug 2tdr-2skp, Haure 3tdr, Smør 1ott-16û, ¾ Lam, 1½ Gås, 3 Høns.
 - Jens Hansen af dito Gård (2-0-2-0, Gum.nr.11) – Penge 1Rdl-5Mk, Biug 6skp, Haure 1tde, Smør 6û, ¼ Lam, ½ Gås, 1 Høne.
 - Anders Hansen (3-6-1-2¼, nr.23 + 20₁₆₈₈ og 21₁₆₈₈) – Penge 6Rdl-2Mk-4ß, Rug 2½skp, Biug 3tdr-6skp, Haure 1tde-4½skp, Smør 16û, ¼ Lam, ½ Gås, 1 Høne.
 - Niels Jørgensen (nr.20) af Kirkejord (1-1-0-0, nr.50) – Biug 6skp.
 - udi Mads Stephansens Gård (nr.28) (anpart 0-6-1-1½) – Penge 3Rdl-2Mk, Biug 4skp, Smør 5½û.
 - Husmænd: Peder Rasmussen (for Hovning og Landgilde 4Rdl), Steffen Skreder (4Rdl), Poul Jacobsen (2Rdl-4Mk), Peder Jensen Smed (3Rdl-2Mk, nr.46b), Hendrich Jørgensen (for Ugedag og Landgilde 1Rdl), Peder Bødker (for Hovning og Landgilde 2Rdl-4Mk), PederEriksen (2Rdl-4Mk), Jens Hansen (2Rdl), Niels Hansen (1Rdl-2Mk), Christen Tømmermand (5Rdl),
 - Gummerup Bye:
 - Morten Jørgensen (4-4-0-2¼, nr.9) – Penge 1Rdl-2Mk-4ß, Rug 2½skp, Biug 6skp, Haure 2½skp, Smør 1fjr-16û, ¼ Lam, 2½ Gies, 2 Høns.
 - Peder Mortensen (2-3-1-0, nr.13) – Penge 2Rdl-4ß, Rug 2½skp, Biug 6skp, Haure 2½skp, Smør 16û, ¼ Lam, ½ Gås, 1 Høne.
 - Hans Sørensen (2-4-1-2¼, Hus.nr.1688) – Penge 6Rdl-2Mk-4ß, Rug 2½skp, Biug 6skp, Haure 2½skp, Smør 16û, ¼ Lam, ½ Gås, 1 Høne.
 - Hans Mortensen (7-2-0-1, nr.6) – Penge 2Rdl, Rug 1tde-2skp, Biug 3tdr, Haure 2tdr-4skp, Smør 1fjr, 1 Lam, 2 Gies, 4 Høns.
 - Peder Jørgensen (7-5-2-2, nr.4) – Penge 1Rdl-3Mk, Biug 4tdr-4skp, Haure 3tdr-6skp, Smør 1fjr, 1 Lam, 2 Gies, 4 Høns.
 - Hans Christensen (1-2-0-0, Køng.nr.34) – Penge 6Rdl.
 - Jørgen Hansen (2-4-3-0, nr.12) – Biug 1tde-4skp, Smør 1ott.
 - Højrup ... (fol.364b) ... Holte ...
 - Flemløse Sogn, Derupe ...
 - Woldtofte Bye: Anders Hansen (5-4-2-0, nr.14) – for Hovning og Landgilde 14Rdl.
 - Hårbye Sogn og Bye: udi Morten Jørgensens Gård (nr.25) (kirkejord under Verninge kirke 1-5-1-1) – Penge 3Rdl-2Mk-10ß.
 - Odense Amt, Werninge Sogn ...
- Søeholm, 11. Juni 1738 – Sl. Obriste von Kaphingstes Enke, A.B. Carisius.

3.5. Godsimperiet – Krengerup, Brahesholm og Søholm

Som nævnt i forrige afsnit blev godsimperiet, som Morten Skinchel havde samlet i 1686, efter hans enke Anna Cathrine Carisius' død 1705, delt mellem hendes brors 2 døtre. Anna Barbara Sophie Carisius (d.1745), gift med oberst Augustus v. Kaphengst (d.1711), fik *Søholm* og ½-parten af *Krengerup* Gods – og Maria Dorthea Carisius (d.1722), gift med kaptajn Vilhelm Chr. Stockfleth (d.1725) – fik *Brahesholm* og resten af *Krengerup* gods. Delingen førte til langvarige stridigheder mellem de 2 arvinger. Imperiet blev atter samlet af etatsråd Christian Stockfleth i årene 1735-39. Han døde 1750, og hans eneste Datter Christiane Stockfleth bragte ved ægteskab kort før sin død 1768 godserne til Christian VII's hofmarskal Fr. Wilh. Conrad greve Holck³⁹, som efter en periode med voksende gældsætning satte godsimperiet på auktion 1770 (**Trap V-1, 486*).

Det var et stort gods, der blev sat til salg. I omfang lå det tæt på *Frederiksgave* gods, der i 1767 var på 1.048tdr Hartkorn.

Krengerup, Brahesholm og Søholm godser 1770:

Aktiv	Hartkorn
Hovedgårdstakst	74-7-3-2
Konge- og Kirketiender	169-0-0-0
Bøndergods	720-1-2-1 $\frac{2}{3}$
Skove og Møller	11-3-1-2
Ialt	982-4-3-2 $\frac{2}{3}$

Bortset fra et mindre antal ejendomme, som blev solgt separat ved auktionen, blev hvert af de 3 godser solgt samlet:

- ✦ *Krengerup* gods – til grev Christian Rantzau, *Brahesborg*,
- ✦ *Brahesholm* gods – til Frantz Trolle, forvalter på *Brahesholm*,
- ✦ *Søholm* gods – til Christian Schöller, generalmajor, *Margård* – (**FLT-SPp.20, 467...621 og -SPp.21, 255b*).

De 2 førstnævnte købere bevarede det købte gods stort set intakt, mens Christian Schöller straks ved overtagelsen gik i gang med at sælge *Søholm* bøndergods og tilhørende kirker stykkevis – herunder adskillige gårde til deres hidtidige fæstere. *Søholm* hovedgård solgte han 1772 til Peter Hellesen.

6 år senere var de 3 godser atter samlet af baron Fr. Sigfred Rantzau, som først arvede *Krengerup* gods (og *Skovgårde*) ved sin far Christian Rantzaus død 1771, derefter købte han *Brahesholm* gods 1775 af Frantz Trolle, og endelig i 1776 *Søholm* hovedgård fra Peter Hellesen. Siden købte Fr. S. Rantzau også flere af de tidligere *Søholm*-gårde tilbage. Ved *Udskiftningen* af Køng-Gummerups jorder 1793 ejede grev Rantzaus *Krengerup*-imperium bøndergods af 58tdr hartkorn i de 2 byer, svarende til 31% af det totale.

Resumé:

- 1752 – efter Christian Stockfleths død pantsatte skiftemyndigheden boets faste ejendomme til Else Bartholin (**FLT-SPp.17,711*).
- 1759pp – før hendes ægteskab pantsatte Christiane Stokfleths værger *Søholm* gods 1759.12.11 og 1760.06.11 (**FLT-SPp.18, 549b og 602b*). Senere blev pantsætningen udvidet af grev F.W.C. Holck 1768.05.01 og 1769.12.23 til at omfatte hele godsimperiet (**FLT-SPp.20, 32...349b*).
- 1765 – Christiane Stokfleth fik auktionsskøde 1765.09.13 på en del ryttergårde i Køng og Verninge sogne (**Fynske Ryttergods SP.15, 66*). Købet blev finansieret ved et lån hos *Odense Jomfru Kloster*, der senere samme år blev erstattet med lån hos Adam C. von Holsten til *Holstenshus* og *Langesø* (**FLT-SPp.19, 274 og 486*) – se *afsnit 2.2*.
- 1770 – grev F.W.C. Holck satte de 3 godser på auktion 1770.04.02 (**FLT-SPp.20, 327*). Den store godsauktion blev skelsættende for den lokale erhvervs- og samfundsudvikling.
- 1773 – baron Fr. Sigfred Rantzau pantsatte 1773.06.11 en del bøndergods under *Krengerup* og *Skovgårde* til etatsråd Hans Hofmann i Fredericia (**FLT-SPp.21, 344b*).
- 1783 – Hovedparten af selvejerne i Køng-Gummerup gav i en fælles aftale af 1783.03.28 grev Fr. S. Rantzau forkøbsret til deres gårde (**BVH-SPp.1, 481*).
- 1793 – blev driftsfællesskabet mellem Køng-Gummerups bønder opløst og jorderne udskiftet. Det ovenfor beskrevne forløb fik uheldige konsekvenser for *Udskiftningen* – se fortsættelse i *afsnit 4.1*.

I det følgende gengives kilder fra forløbet – opdelt i faserne: *gældsætning*, *godsauktionen*, *Søholm-udsalg*, *andre videresalg* og *grev Rantzaus tilbagekøb*.

³⁹ Frederik Wilhelm Conrad greve af Holck (d.1800) – hofmarskal, senere amtmand og gehejmekonferensråd.

Gældsætning

Kilder:

Pantebrev for Christian de Stochfleths bo 1752.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 17 (1744-53, RA M.25.011), fol.711: (*Marginnote*: 1759, 14. Dec. – slettet). 28. Juni 1752 (*tinglæst*) No.22: Johan Friderich Friis og Friderich Schöller, deres på Stervbos vegne efter Stiftamtmand Stochfleth udgivne Obligation til Else Bartholin.

Johan Friderich Friis, kongl: Maj^{ts} Etatz-Råd, *Directeur* for *de Fattiges Væsen* udi Danmark, så og *Committeret* i *General Land-Økonomie og Commerce Collegio* – samt Friderich Schöller, allerhøjstbemelde hans kongl: Maj^{ts} Major af *Artilleriet* – kiendes og hermed vitterlig gjør, som *Administratores* og Skifteforvaltere udi afgangne Stiftamtmand Christian de Stochfleths Stervbo, på bemeldte Stervbos vegne: at ret vitterlig Giæld skyldig er til højædle og velbårne Frue Else Bartholin, afgangne Etatz-Råd Thomas Bartholins Enke, den Summa 9.000Rdl udi god *Dansk Courant* Myndt ... årlig Rente 5% ...

(*Til Sikkerhed*) pantsætter vi herved – til et trygt Underpant til merbemeldte Frue Etatz-Rådinde Else Bartholin og Arvinger – et afgangne Stiftamtmand Christian de Stochfleths Stervbo tilhørende Jordegods, beliggende udi Assens Amt i Fyen, nemlig: Hovedgården *Søholm* kaldet, med alle dens Bygninger, Enemærker, Marker, Jorder, Skove, Jagt og Fiskeri, *Jura Patronatus*, samt andre Rettigheder og Herligheder, item Kongetiende og Kirketiender, såvel som alt tilliggende Bøndergods, Gårde og Gadehuse ... (*fol.711b*) ... alt efter den herved hæftede, af os underskrevne og forseglede Jordebog ... (*fol.712*) ...
Kjøbenhavn, 12. Juni 1752 – J.F. Friis, F. Schöller.

*Samme Protokol, fol.712 fortsat:

28. Juni 1752 (*tinglæst*) No.22: **Jordebog**. ... (*samme besiddere og hartkorn i Køng-Gummerup som i Jordebog 1738 – se afsnit 3.4*). (*fol.713*) ... Kjøbenhavn, 12. Juni 1752 – J.F. Friis, F. Schöller.

Pantebreve for Christiane de Stochfleth 1759 og 1760.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 18 (1753-62, RA M.25.012), fol.549b:

19. Dec. 1759 (*tinglæst*) No.17: Ulrich Friderich von Heinen hans udgivne Obligation til *Odense Adelige Jomfru-Closter*. Jeg Ulrich Friderich von Heinen til *Ulrichsholm*, hans kongl: Maj^{ts} Major, kiendes og vitterlig gjør: ret vitterlig Giæld skyldig at være til *Odense Adelige Jomfru-Closters Patronesse*, højædle og velbårne Frue *Etatsrådinde Heine* til *Stensgård*, den Summa 4.000Rdl: *Dansk Courant* Myndt, som hun mig af ermeldte *Closters* Midler – efter Begiering på min Myndling og Datterdatter, højædle og velbårne *Christiane de Stochfleths* vegne – lånt og medforstrakt haver, til at afbetale de til denne Termin opsagte 9.000Rdl med, som *Frue Etatsrådinde Bartholin* i Kjøbenhavn imod Obligation af 11. Juni 1752 har haft tilgode mod Pant i *Søholm* Hovedgård og underliggende Kirker og Bøndergods, og som nu er vorden opsagt. Hvilken forbemeldte Capital 4.000Rdl, som er betinget ej at må opsiges eller betaales førend til 11. Juni 1765 – med sine årlige Renter efter 4½%, som til hver Års 11. Juni ... skal vorde betalt ... (*fol.550*) ...

(*Til Sikkerhed*) pantsætter jeg herved til *Odense Adelige Jomfru-Closter* efterskrevne min Myndlings fri Ejendomsods, som før berørte Frue *Etatsrådinde Bartholin* har haft i Pant, nemlig:

- *Søholm* Hovedgård – med derpå stående Bygninger, beliggende udi Assens Amt, Båg Herred, Kjøng Sogn, som står for Hartkorn Hovedgårds-Taxt, nye Matricul, Ager og Eng 21-5-0-0 og Skovskyld 0-1-2-1 – tilligemed *Skinderhuset*, som er 1-0-0-0 Hartkorn.
- Item Kjøng *Kirketiende*, Hartkorn 34-2-0-0 – og Werninge *Kirketiende* Hartkorn 40-0-0-0 og dito Sogns *Kongetiende*, som er Hartkorn 39-2-0-0 – tilligemed efterskrevne *Bøndergods* og Gadehuse udi:
- *Kjøng* Sogn og By, der efter nye Matricul står for Hartkorn som følger: *Rasmus Stormgård* (17-1-0-1, nr.19), *Peder Hansen* (11-2-2-2, nr.37), *Niels Rasmussen* (6-1-2-0, nr.21), *Anders Bondemand* (nr.20) af 1-1-0-0 (nr.50a+b), og *Hans Andersen* (3-6-1-2¼, nr.23+20₁₆₈₈+21₁₆₈₈).
Husmænd *ibid.*, som svarer årlig Afgift: *Peder Smed* (årlig 3Rdl-2Mk, nr.46b), *Henrik Jørgensen* (3Rdl-2Mk), *Peder Bødker* (2Rdl-4Mk), *Peder Erichsen* (2Rdl-4Mk), *Anders Snedker* (2Rdl), *Christen Tømmermand* (5Rdl) og *Niels Hansen* (1Rdl-2Mk).
- Gummerup: *Søren Jørgensen* (4-4-0-2¼, nr.9), *Peder Christophersen* (nr.13, af 2-3-1-0¼, ¼ af *Køng* nr.2₁₆₈₈), *unge Jørgen Hansen* (*Hus* 1₁₆₈₈, af 2-4-1-2¼, ¼ af *Køng* nr.2₁₆₈₈+), *gl. Jørgen Hansen* (nr.11, 2-0-2-0, ¼ af *Køng* nr.8₁₆₈₈), *Hans Mortensen* (7-2-0-1, nr.6), *Peder Andersen* (7-5-2-2, nr.4), *Mads Andersen* (2-4-3-0, nr.12) og *Anders Hansen* (1-2-0-0, *Køng* nr.34).
- Høirup ... *Glensberg*: *Anders Hansen* (6-6-1-2, nr.8) ... (*fol.550b*) ... *Kakcherup* ... *Søholms Hus* ... *Holte*.
- *Flemløse Sogn*, *Dærup* ... *Woltofte*: *Lars Hansen* (5-4-2-0, nr.14).
- *Werninge Sogn* ...
Ialt Hartkorn 371-3-2-0 med al sin Indkomst, Landgilde og Herlighed ... (*fol.551*) ...

Datum: *Ulrichsholm*, 11. Dec. 1759 – U. von Heinen.

(*Marginnote*) A^o 1769, 15. Juni er denne Obligation in originali mig forevist, som befandtes af *Clostrets Patron*, Oberst-Lieutenant Brahe, for Capital og Renter qvitteret d. 11. Juni næst forhen, hvorfor den som *casseret* er annulleret. Odense, *ut supra* – R. Rasmussen.

*Samme Protokol, fol.551 fortsat:

19. Dec. 1759 (*tinglæst*) No.18: Ulrich Friderich von Heinen hans udgivne Obligation til Susanne Brahe (*enslydende med nr.17*). ... Giæld skyldig at være til højædle og velbårne Frue *Etatsrådinde Heine* til *Stensgård*, den Summa 4.000Rdl: *Dansk Courant* ...

på min Myndling og Datterdatter, højædle og velbårne Christiane de Stochfleth til Brahesholm og Søholm hendes vegne ... til at afbetale de til denne Termin opsagte 9.000Rdl med, som Frue Etatsrådinde Bartholin ... (som nr.17) ... (fol.551b) ... (Til Sikkerhed) pantsætter jeg herved ... (fol.552, 552b – som nr.17) ...

Datum: Ulrichsholm, 11. Dec. 1759 – U. von Heinen. (Marginnote: som nr.17).

*Samme Protokol, fol.602b fortsat:

30. Juli 1760 (*tinglæst*) No....: Ulrich Friderich von Heinen hans udgivne Obligation til Bondo Simonsen.

Jeg Ulrich Friderich von Heinen til Ulrichsholm ... kiendes og tilstår: ret vitterlig Giæld skyldig at være til højædle og velbårne Hr. Justitsråd og Landsdommer Bondo Simonsen til Elvedgård, den Summa 4.000Rdl: Dansk Courant, som jeg har lånt på min Myndling og Datterdatter, højædle og velbårne Christiane de Stochfleth til Brahesholm og Søholm hendes vegne – til at betale 2de til denne 11. Juni Termin opsagte Capitaler med, som hidtil har hæftet dels på Brahesholm og dels på Søholm Gods efter udgivne Obligationer til nu afgangne Oberstinde Rasch hhv. til Odense Bys Fattige, og som nu er vorden opsagt. ...

(Til Sikkerhed) pantsætter jeg herved ... min Myndlings:

☒ fri Ejendoms gård, Søholm Hovedgård ...

☒ Kjøng Kirke og Bøndergods: ... (fol.603) ...

☒ Kjøng By: Rasmus Stormgård (17-1-0-1, nr.19), Peder Hansen (11-2-2-2, nr.37), Niels Rasmussen (6-1-2-0, nr.21), Anders Bondemand, Kirkejord (nr.20) af 1-1-0-0 (nr.50a+b) og Anders Hansen (3-6-1-2¼, nr.23+20₁₆₈₈+21₁₆₈₈). Husmænd: Peder Smed (svarer årlig Landgilde 3Rdl-2Mk, nr.46b), Henrik Jørgensen (3Rdl-2Mk), Peder Bødker (2Rdl-4Mk), Peder Erichsen (2Rdl-4Mk), Anders Snedker (2Rdl), Christen Tømmermand (5Rdl) og Niels Hansen (1Rdl-2Mk).

☒ Gummerup: Søren Jørgensen (4-4-0-2¼, nr.9+...), Peder Christophersen (nr.13) af 2-3-1-0¼ (¼ af Køn.21688), unge Jørgen Hansen (Hus 11688) af 2-4-1-2¼ (¼ af Køn.21688+), gl. Jørgen Hansen (nr.11, 2-0-2-0, ¼ af Køn.81688), Hans Mortensen (7-2-0-1, nr.6), Peder Andersen (7-5-2-2, nr.4), Mads Andersen (2-4-3-0, nr.12) og Anders Hansen (1-2-0-0, Køng nr.34).

☒ Højrup

... (fol.603b) ... Ulrichsholm, 11. Juni 1760 – U. von Heinen.

Grev F.W.C. Holcks gældsbreve 1768 pp.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 20 (1768-72, RA M.25.014), fol.32: (Marginnote: slettet 21. April 1770).

27. Julij 1768 (*tinglæst*) No.3: Friderich Wilhelm Conrad Greve af Holck hans udgivne Obligation til Baron von Schimmelmann til Lindenberg.

Jeg underskrevne Friderich Wilhelm Conrad Greve af Holck, Herre til Brahesholm, Søholm og Krengerup – Ridder, hans kongl: Måj^{ts} til Danmark og Norge Hof-Marschalk – kiendes: ret vitterlig Giæld skyldig at være til hans Excellence, Hr. Geheime-Råd Baron von Schimmelmann til Lindenberg etc., som mig udi rede Penge lånt og forstrakt haver den Summa 10.000Rdl: Dansk Courant (fol.32b) ... 4% årlig Rente ... (til sikkerhed) pantsætter jeg hermed mine udi Fyen beliggende 3de Gårde: Brahesholm, Søholm og Krengerup med tilhørende Bøndergods, Konge- og Kirketiende, beløbende efter overleverede Jordebog:

Hovedgårds-Taxt 74-7-3-2, Konge- og Kirketiende 169-0-0-0 – og Bøndergods, Skov- og Mølleskyld 731-5-0-0_{2/3}, hvoraf Hr. Baron Schimmelmann skal være prioriteret næstefter Frue Grevinde Lewetzau og det for hende prioriterede, der udgør den Summa 52.398Rdl ... (fol.33) ... Gottorf, 7. Mai 1768 – F.W.C.Holck.

*Samme Protokol, fol.33: 27. Julij 1768 (*tinglæst*) No.4: Jordebog over Brahesholm, Søholm og Krengerup Godser til 1. Maj 1768.

1. Brahesholm Hovedgård – beliggende udi Wedtofte Sogn, er Hartkorn (Ager og Eng 32-5-1-2, Skov 0-5-1-1), Uglebjerg Mølleskyld (3-0-0-0) – tilsammen 36-2-3-0. (fol.33b)

Søholm Hovedgård – beliggende udi Kjøng Sogn (21-5-0-0, Skov 0-1-2-1) – tilsammen 21-6-2-1.

Krengerup Hovedgård, beliggende udi Ørsted Sogn (14-4-2-0, Skov 2-2-0-1) – tilsammen 16-6-2-1.

2. Tiender:

☒ Vedtofte Kirketiende (11-0-0-0), Ørsted Kirketiende (32-4-0-0) – begge under Brahesholm.

☒ Werninge Kongetiende (39-2-0-0), Kirketiende (40-0-0-0) – under Søholm.

☒ Søllested Kirketiende (12-0-0-0), Kjøng Kirketiende (34-2-0-0) – under Krengerup.

3. Bøndergods: Wedtofte ... (fol.34) ... Melleballe ... (fol.34b) Turup ... Werninge Sogn ...

Kjøng Sogn og By:

1. Mikkel Stormgård (17-1-0-1, nr.19) – (landgilde) 26Rdl.

2. Anders Madsen (8-3-1-1, nr.29) – 11Rdl-3Mk-8β, 1tde Rug, 1tde-4skp Byg, 1fjr Smør.

3. Peder Hansen (11-2-2-2, nr.37) – 7Rdl-2Mk, 6tdr Byg, 1fjr Smør, 1 Lam, 1 Gås, 2 Høns.

4. Niels Ellemand (6-1-2-0, nr.21) – 9Rdl, 2tdr-2skp Byg, 3tdr Haure, 1½ott Smør, ¾ Lam, 1½ Gies, 3 Høns.

5. Hans Andersen junior (5-5-2-2, nr.22) – 14Rdl.

6. Anders Bondemand (nr.20) 1-1-0-0 (kirkejord, nr.50) – 6skp Byg.

7. gl. Hans Andersen (3-6-1-2¼, nr.23+20₁₆₈₈+21₁₆₈₈) – 8Rdl-2Mk-4β, 2½skp Rug, 3tdr-6skp Byg, 1tde-4½skp Haure, ½ott Smør, ¼ Lam, ½Gås, 1 Høne.

8. (fol.35) Anders Rasmussen (6-0-3-1, nr.24) – 18Rdl.

9. Ole Hansen (9-4-2-1, nr.28) – ½ Hovning. 5Rdl-5Mk-10β, 6tdr Byg, 1fjr Smør.

10. Lars Møller (0-1-2-2, Mølleskyld 5-0-0-0, nr.1) – 20Rdl.

Husmænd: Peder Smed (3Rdl-2Mk), Henrik Jørgensen (3Rdl-2Mk), Mads Bødker (2Rdl-4Mk), Peder Eriksen (2Rdl-4Mk), Anders Snedker (2Rdl), Jens Snedker (2Rdl) – disse beneficeres igen Anders Madsen, på hvis Grund Huset er bygget. Maren Pedersen (5Rdl-7Mk), Anders Jacobsen (1Rdl-2Mk). ...

Gummerup:

1. *Søren Jørgensen* (4-4-0-2½, nr.9) – ¼ Gårds Hovning. 4Rdl-4β, 2½skp Rug, 6skp Byg, 2½skp Haure, 1fjr-½ott Smør, ¼ Lam, 2½ Gies, 2 Høns.
2. *gl. Jørgen Hansen* (2-6-1-0, nr.11) – 7Rdl-2Mk-12β, 6skp Byg, 1tde Haure, ½ott Smør, ¼ Lam, ½ Gås, 1 Høne.
3. *Peder Christoffersen* (3-7-3-0 ¼, nr.13) – ¼ Hovning. 4Rdl-2Mk-12β, 2½skp Rug, 6skp Byg, 2½skp Haure, ½ott Smør, ¼ Lam, ½ Gås, 1 Høne.
4. *unge Jørgen Hansen* (2-4-1-2¼, Hus nr.11688) – 6Rdl-2Mk-4β, 2¼skp Rug, 6skp Byg, 2½skp Haure, ½ott Smør, ¼ Lam, ½ Gås, 1 Høne.
5. *Peder Hansen* (7-2-0-1, nr.6) – 1 Hovning. 2Rdl, 1tde-2skp Rug, 3tdr Byg, 2tdr-4skp Haure, 1fjr Smør, 1 Lam, 2 Gies, 4 Høns.
6. *Peder Andersen* (7-5-2-2, nr.4) – 1 Hovning. 1Rdl-3Mk, 4tdr-4skp Byg, 3tdr-6skp Haure, 1fjr Smør, 1 Lam, 2 Gies, 4 Høns.
7. *Mads Andersen* (2-4-3-0, nr.12) – ½ Hushovning. 1Rdl-3Mk, 1tde-4skp Byg, 1ott Smør.
8. *Anders Hansen* (1-2-0-0, **Køng** nr.34) – 6Rdl.
9. *Ole Pedersen* (3-2-3-0, nr.7) – 6Rdl-4Mk.
10. *Søren Hansen* (11-0-0-2, nr.8) – 1 Gårds Hovning. 17Rdl-4Mk-5β.
11. *Jens Rasmussen* (9-0-1-1, nr.5) – 1 Hovning. 13Rdl-10β.
12. *Johan Henningsen* (4-5-0-2½, ½ nr.14) – ½ Hovning. 6Rdl-5Mk-2β.
13. *Hans Lunde* (4-5-0-2½, ½ nr.14) – ½ Hovning. 6Rdl-5Mk-2β.
14. *Morten Larsen* (8-4-3-1, nr.10) – 1 Hovning. 12Rdl-8β.
15. *Hans Larsen* (4-6-2-2, nr.2) – ½ Hovning. 7Rdl-1Mk-11β.
16. *Niels Hansen* (1-6-1-2, nr.3) – ¼ Hovning. 2Rdl-2Mk-7β.
17. *Lars Mortensen* (2-0-1-2, nr.16) – ¼ Hovning. 2Rdl-4Mk-12β.
18. *Deign S^c Heilig* (0-0-1-0, Hus nr.51688).
19. *Peder Smed* (**Køng** nr.46b), svarer Afgift til *Ole Pedersen*.

Højrup ... (fol.35b) ... Glensberg ... *Rummerhus: Jørgen Andersen* (**Køng** nr.68) – bor fri som Ledvogter. Holte ... (fol.36) ...

Hårby Sogn og By:

1. *Rasmus Rasmussen* (8-2-2-2, nr.25) – 16Rdl.
2. *Hans Henningsen* (3-5-0-2, nr.21) – 9Rdl-2Mk. Af en øde Jord fra *Filstrup* (2-4-0-0) – 4Rdl.
3. *Morten Jørgensen*. Af en øde Jord fra *Filstrup* (2-4-0-0, *Akkerup* nr.3) – 4Rdl.
Husmænd: Rasmus Pedersen (2Rdl).

Flemløse Sogn og By:

1. *Hans Jacobsen* (6-3-3-2, 12) – 19Rdl, 2 Høns. Denne har et Hus på Gårdens Grund, som han selv bortfæster.

Voldtofte:

1. Lars Rasmussen (5-4-2-0, nr.14) – 14Rdl.

Derupe ... Siød Søbye ... Kiærum Sogn ... Søllested Sogn ... (fol.36b) ... Orte Sogn ... Ørsted Sogn ... (fol.37) ...
... (fol.37b) ... *Brahesholm*, 1. Maj 1768 – F. Trolle.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 20 (1768-72, RA M.25.014), fol.326: (*Marginnote*: slettet 21. April 1770).

28. Feb. 1770 (*tinglæst*) No.2: Friderich Wilhelm Conrad Greve af Holcks Obligation til Friderich Christian Sevel.

Jeg Friderich Wilhelm Conrad Greve af Holck til *Brahesholm*, *Søholm* og *Krengerup* – Ridder, Deres kongl: Maj^{ts} Geheime Conference-Råd og *Grand Maitre de Garderobe* – kiendes og vitterlig gjør: (fol.326b) at jeg fra S:T: Hr. Etatsråd Friderich Christian Sevel imod min til ham udstede Vexel-Obligation af d.d. udi rede Penge haver lånt Capital 4.000Rdl ... 4% årlig Rente ... (*til sikkerhed*) pantsætter jeg ham hermed mine Gårde: *Brahesholm*, *Søholm* og *Krengerup*, tilsammen af Hovedgårds-Taxt 74-7-3-2 Hartkorn, med tilliggende Konge- og Kirketiende 169-0-0-0 Hartkorn, samt Bøndergods Ager og Eng 720-1-2-1²/₃ Hartkorn, så og Skov- og Mølleskyld 11-3-1-2 Hartkorn – alt efter den herved hæftede Jordebog ... hvori Hr. Etatsråd Sevel skal være prioriteret næstefter 15.000Rdl, som hendes Nåde, Frue *Grevinde Lewetzau*, ifølge min til hende d. 27. Maj 1768 udgivne Obligation, derudi haver bestående ... (fol.327-329b) ...
Kiøbenhavn, 23. Dec. 1769 – Holck.

*Samme Protokol, fol.327 fortsat:

28. Feb. 1770 (*tinglæst*) No.3: Jordebog over *Brahesholm*, *Søholm* og *Krengerup* Godser.

... (samme gårde, besiddere og hartkorn⁴⁰ som i Jordebog 1. maj 1768 – uden anført landgilde) ... Kiøbenhavn, 23. Dec. 1769 – Holck.

*Samme Protokol, fol.341: (*Marginnote*: slettet 30. Jan. 1771).

25. April 1770 (*tinglæst*) No.7: Friderich Wilhelm Conrad Greve af Holcks Obligation til Gustav Greve af Holck.

... min kiere Broder ... haver lånt mig Capital 70.000Rdl ... 4% årlig Rente ... (samme jordebog som forrige) ...

Kiøbenhavn, 2. April 1770 – Holck.

*Samme Protokol, fol.349b: (*Marginnote*: slettet 30. Jan. 1771).

25. April 1770 (*tinglæst*) No.8: Friderich Wilhelm Conrad Greve af Holcks Obligation til Gustav Greve af Holck.

... min kiere Broder ... haver lånt mig (*yderligere*) Capital 30.000Rdl ... 4% årlig Rente ... (samme jordebog som forrige) ...

Kiøbenhavn, 2. April 1770 – Holck.

⁴⁰ Dog degnen i Gummerup (0-1-0-0).

Den store godsauktion 1770.

Den offentlige auktion af de 3 godser fandt sted i Odense 1770.04.02. Forsiden til den trykte udgave af *Jordebog og Auktionsvilkår* samt første side over bøndergodset i Gummerup er vist på **side 61**. Dokumentet blev tinglæst på *Fynbo Landsting*.

☞Jordebog udstedt 1769.12.23 – *FLT-SPp.20:

fol.	Jordebog over	tinglæst	pkt.
327	Brahesholm, Søeholm og Krengerup Godser	1770.02.28	3

Tabellen nedenfor giver et indtryk af godsimperiets opsplitning ved auktionen. Derefter følger de anførte kilder. Det bemærkes at selvejersskøder findes under de enkelte gårde i **Køng 2. del**.

☞Skøder udstedt 1770.12.07 på **godser** – *FLT-SPp.20:

fol.	Køber	ejendom(me)	tinglæst	pkt.
467	Frants Trolle	Brahesholm Hovedgård og Bøndergods 45.800Rdl	1771.01.30	2
471	Christian Schøller, Margård	Søholm Hovedgård og Bøndergods 37.200Rdl	--	3
507	Christian Rantzau	Krengerup Hovedgård og Bøndergods 39.100Rdl	1771.02.27	7

– og på **enkelte ejendomme**: G) = gård, H) = hus.

476	Carl Leopold von Schwerin	H) Bregnemose, Verringe S.	--	6
477	Niels Ryberg, <i>Frederiksgave</i>	G) Voldtofte No.18, <i>Lars Rasmussen</i> (5-4-2-0). Hov. & Lg: 14Rdl G) Ebberup af No.3, <i>Niels Jensen</i> (4-1-0-0). 10Rdl.	1771.01.30	7
529	Jacob Bierfreund (for Gustav Fr. Calmer)	<i>Køng Mølle</i> 890Rdl	1771.06.26	11
--	Andreas Rasmussen, <i>Brahetrolleborg</i>	G) Hårby No.18, <i>Rasmus Rasmussen</i> (8-2-2-2). G) Hårby No.13, <i>Hans Henningsen</i> (3-5-0-2). <i>Filstrup</i> -parceller, 0-2-0-0 og 2-1-0-0. G) <i>Køng-Højrup</i> No.12 ... 1.927Rdl	--	13
611	Anders Knudsen	G) Bregnemose ...	1771.10.23	19
620b	Gl: Hans Christensen, Bregnemose	G) Bregnemose No.5, <i>gl. Hans Christensen</i> (5-2-0-2). 557Rdl	--	17
621	U: Hans Christensen, Bregnemose	G) Bregnemose No.4, <i>unge Hans Christensen</i> (4-4-3-2). 275Rdl	--	18

Kilder:

Holcks gæld indfriet 1770.

*Fynbo Landstings Skøde- og Panteprotokol 20 (1768-72, LAO SP-2888), fol.467:

30. Jan. 1771 (*tinglæst*) No.1 – Gustav Holckes Tilladelse for Friderich Wilhelm Conradt Holck.

Da min Broder, Hr. Geheime Conferentz-Råd, Greve af Holck, til denne 11. Dec. Termin til mig haver betalt hoshæftede hans til mig udgivne 2de Obligationer på Summa 70.000Rdl og 30.000Rdl, altså begge udi en Summa 100.000Rdl, tilligemed Renter, og herved samme Obligationer indfriet – så kan begge disse Obligationer af Ting-Protocollen udslettes.

Det til Bekræftelse under min Hånd og hostrøkte Signét. Datum Gjedser, 11. Dec. 1770 – G. Holck.

Brahesholm gods til Frantz Trolle 1770.

*Samme Protokol, fol.467 fortsat:

30. Jan. 1771 (*tinglæst*) No.2 – Friderich Wilhelm Conradt Holckes Skøde til Frants Trolle.

Jeg underskrevne Friderich Wilhelm Conradt Greve af Holck – Ridder, hans kongl: May^{ts} Geheime Conferentz-Råd – kiendes og herved vitterlig gjør: af det mig tilhørende Gods udi Fyen, som jeg efter derover i Trøkken udgangne Jordebog og *Conditioner* af 28. Feb. 1770, d. 23. April næsteften ved offentlig Auction har ladet bortsælge – at have skiødt og afhændet, som jeg og ved dette mit Skøde fra mig og mine Arvinger til St Frants Trolle (*fol.467b*) og hans Arvinger sælger, skiøder og afhænder efterskrevne Gods, hvorfor ved er buden i alt den Summa 45.800Rdl – og hvilket Gods efter berørte trøkte Jordebog består af:

- *Brahesholm* Hovedgård, Assens Amt, Wedtofte Sogn: dens fri Hovedgårds-Taxt Hartkorn Ager og Eng 32-5-1-2 og Skovskylld 0-5-1-1. Item under dens frie Hovedgårds Taxt: *Ugleberg Mølle* – skyldig Hartkorn 3-0-0-0 ... Huse ... og dermed følgende Bøndergods:
- Wedtofte By ... (*fol.468*) ... Melleballe By ... (*fol.468b*) ... *Ugleberg Mølle*: 0-1-2-2 ... *Søe Søeby* ... (*fol.469*) ... Ørsted By: No.2 ... (*fol.469b*) ... Højberg By ... Wedtofte Kirke med Tiende og Kirkejord ... (*fol.470*) ...
- Noch efterskrevne Gods: *Tranekierhus*: *Rasmus Nielsen* fører Tilsyn med Skoven ... Ørsted By: No.16 ...
- Sølsted Kirke Tiende ... (*fol.470b*) ... *Hospitalet* ... (*fol.471*) ...

Datum Ekrenførde, 7. Dec. 1770 – Holck.

Sorte Bog

ovet
og

CONDITIONER

hvorefter

Brægholm, Sæholm og Krøngerup

Hoved = Gaard,

hvor Hoved-Gaard for sig med tillagde Bønder-Gods

og Kirker,

haves

Endel Bønder-Gods, Kirker og Stænder separat den 2 April 1770.

Indi Amts-Forvalter Mstrups Gaard i Odense vorder ved offentlig

Auktion opbudet, og uden nogen videre Auktions-Hjælpelse, om

fornyelig Bud skeer, strax paa Auktionsstedet de

Høysfydende tilfagte,

nemlig:

K. P. B. N. H. A. B. N.,
Trykt hos Directeuren over Hans Kongel. Majestæts og Universitæts
Bogtrykkeri, Nicolaus Christian Hoffmeyer.

Summeup Bøx.	Ager og Eng		Stov og Møllestrib.		à parte Erindringet.
	Stk.	Skj.	Stk.	Skj.	
1 Næsens Larkes Landgilde-Penge 17 Rdlr. 69 f.	11	2	=	=	Pf denne Gaard hører Kjøberens aarlig Afgift til den Kongel. Casse 24 Rdlr. 44 f.
2 Peter Hansen Landgilde-Penge 2 Rdlr. 20 f. 2 Skj. 2 Skj. 3 Rdlr. 4 Skj. 4 Skj. 1 Skj. 2, Høns 4	7	2	=	=	
3 Hans Næsens Landgilde-Penge 13 Rdlr. 10 f.	9	1	=	=	Pf denne Gaard hører Kjøberens aarlig Afgift til den Kongel. Casse 21 Rdlr. 67 f.
4 Peter Andersen Landgilde-Penge 1 Rdlr. 48 f. 20 f. 4 Skj. 4 Skj. 3 Rdlr. 6 Skj. 1 Skj.	7	5	2	2	
5 Hans Næsens Landgilde-Penge 6 Rdlr. 82 f.	4	5	2	2	Pf denne Gaard hører Kjøberens aarlig Afgift til den Kongel. Casse 10 Rdlr. 66 f.
6 Morten Larkes Landgilde-Penge 12 Rdlr. 8 f.	8	4	3	1	Pf denne Gaard hører Kjøberens aarlig Afgift til den Kongel. Casse 10 Rdlr. 66 f.
7 Ole Pedersen Landgilde-Penge 6 Rdlr. 64 f.	3	2	3	=	Pf denne Gaard hører Kjøberens aarlig Afgift til den Kongel. Casse 10 Rdlr. 66 f.
8 Hans Larkes Landgilde-Penge 7 Rdlr. 27 f.	4	6	2	2	Pf denne Gaard hører Kjøberens aarlig Afgift til den Kongel. Casse 10 Rdlr. 66 f.
10 Niels Hansen Landgilde-Penge 2 Rdlr. 39 f.	1	6	1	2	Pf denne Gaard hører Kjøberens aarlig Afgift til den Kongel. Casse 10 Rdlr. 66 f.
11 Anders Hansen for Høvre og Landgilde-Penge 6 Rdlr.	1	2	=	=	Pf denne Gaard hører Kjøberens aarlig Afgift til den Kongel. Casse 10 Rdlr. 66 f.
12 Peter Christophersen Landgilde-Penge 4 Rdlr. 44 f.	1	4	2	=	Pf denne Gaard hører Kjøberens aarlig Afgift til den Kongel. Casse 10 Rdlr. 66 f.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 20 (1768-72, RA M.25.014), fol.581:

31. Juli 1771 (*tinglæst*) No.15: Frantz Trolles Obligation til Preben Brahe.

Jeg Frantz Trolle til Brahesholm tilstår og vitterlig gjør: ret vidnet Gield skyldig at være til højædle og velbårne Hr. Jørgen Brahe til Hvedholm og Stensgård etc., Deres kongl: May^{ts} bestalter Oberst Lieutenant, den Summa 45.000Rdl, som han mig efter Begering lånt og med forstrakt haver til den af mig købte Gård og Gods Afbetaling. ... årlig Rente 4% ... (*fol.581*) ...

(*Til sikkerhed*) pantsætter jeg ham herved efterskrevne af mig købte og tilhørende Jordegods, nemlig:

- Brahesholm Hovedgård udi Assens Amt, Wedtofte Sogn – som står for Hartkorn Hovedgårds-Taxt Hartkorn 36-2-3-0 – med tilliggende Konge- og Kirketiende 34-5-0-0 – samt Bøndergods, nemlig Ager og Eng samt Skovskyld 282-3-1-1 – alt efter den hermed følgende og af mig underskrevne, forseglede Jordebogs Indhold og Formelding – med fuldkommen Prioritets-Rettighed næstefter 1.006Rdl-4Mk, som derpå forud hæfter og består af 2de Legata til Hospitalet og de Fattige i Wedtofte Sogn. ... Datum: Brahesholm, 11. Dec. 1770 – Frantz Trolle. (*Marginnote*: 20. Dec. 1775 forevist – qvitteret).

(*fol.582*) Jordebog over Brahesholm.

- ... Bøndergods ...
Flemløse: Hans Jacobsen (6-3-3-2, *nr.12a*).
Kiøng: Hans Larsen (2-6-0-1, *nr.32*). (*ikke nævnt i skødet 1770*).

...

(*sign*) 11. Dec. 1770 – Fr. Trolle.

Krengerup gods til Chr. Rantzau 1770.

*Båg Herredsfogeds Arkiv. Udskrift af Fynbo Landstings Skøde- og Panteprotokol for Båg Herred (1646-1805, LAO SP-773), s.154: Landstinget, 27. Feb. 1771 – No.20, fol.507 – Jeg underskrevne Friderich Wilhelm Conradt Greve af Holck, ... vitterlig gjør: af det mig tilhørende Gods udi Fyen, som jeg efter derover i Trøkken udgangne Jordebog og Conditioner af 28. Feb. 1770, d. 23. April næstefter ved offentlig Auction har ladet bortsælge ... jeg ved dette mit Skiøde ... til hans højgrevelige Excellence, Conference-Råd Christian Greve af Rantzau ... sælger, skiøder og afhænder efterskrevne Gods, hvorfor ved Auctionen er buden i alt den Summa 39.100Rdl:

- Krengerup Hovedgård, Assens Amt, Ørsted Sogn: dens fri Hovedgårds Taxt Hartkorn Ager og Eng 14-4-2-0 og Skovskyld 2-4-0-1. Dermed følgende Bøndergods:
- Kremmerhuset: Htk. Ager og Eng 0-5-1-2. Deraf svarer Hans Nielsen årlig 6Rdl-64β. ... Fuglesangshuset ... Nyerup Bye, matr.No.1-5 ... (*s.157*) ...
- Kiøng Sogn ...
 - Bechhuset: Htk. 2-5-3-2, nr.3 i Holte Htk. 4-3-2-2, deraf svarer Peder Hansen Landgilde 12Rdl-77β, ligeledes til den kongelige Casse årlig 15Rdl-80β. ...
 - **Kiøng Bye**:
 - No.1, Mikkel Stormgaard (*nr.19*), Htk. Ager og Eng 17-3-0-2 og Skov-skyld 0-0-0-2. For Hoverie og Landgilde Penge 26Rdl.
 - Af No.8, Niels Ellemann (*nr.21*), Htk. Ager og Eng 6-1-2-0. For Hoverie Penge 6Rdl-64β, Landgilde Penge 2Rdl-32β, Byg 2tdr-2skp, Havre 3tdr, Smør 1½ ott, Lam ¾, Gies 1½, Høns 3. (*s.158*)
 - No.9, Jens Beck (*nr.22*), Hk 5-0-1-0, Hus No.1. Ditto Htk. AoE 0-5-1-2 (*hus nr.11688*). For Hoverie og Landgilde 14Rdl. (Σ 5-5-2-2).
 - ¼ af No.2, Hans Andersen (*nr.23*), Htk. AoE 2-3-1-0¼. Nok ditto Htk. AoE 0-1-3-2 (*nr.201688*). Nok ditto Htk. AoE 1-1-1-0 (*nr.211688*) – For Hoverie Penge 2Rdl, Landgilde: Penge 6Rdl-36β, Rug 2½skp, Byg 3tdr-6skp, Havre 1tde-4½skp, Smør ½tott, Lam ¼, Gås ½, Høns 1. (Σ 3-6-1-2¼)
 - No.10, Anders Rasmussen (*nr.24*), Htk. 6-0-3-1. For Hoverie og Landgildepenge 18Rdl.
 - Jordløs Hus: Anders Jacobsen – årlig 1Rdl-32β.
- Højrup Bye ...
- Ørsted Kirke ... den til Krengerup Gårds Gods henhørende Bonde i Ørsted, (*s.159*) Rasmus Gaagerup, svarer af sin Gård til Kirken Byg 4tdr-4skp.
-

Kiøbe-Summa 39.100Rdl tilligemed Rente deraf ifølge Auctions-Conditionerne er betalt ... (*s.160*) ...

Datum Ekrenførde, 7. Dec. 1770 – Holck.

Søholmgods til Chr. Schöller 1770.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 20 (1768-72, LAO SP-2888), fol.471:

Landstinget, 30. Jan. 1771, No.3 – Friderich Wilhelm Conradt Holcks Skiøde til Christian Schöller.

Jeg underskrevne Friderich Wilhelm Conradt Greve af Holck, Ridder, Hans Kongl: May^{ts} Geheime-Conferentz-Råd, kiendes og hermed vitterlig gjør: af det mig tilhørende Gods udi Fyen – som jeg efter derover i Trøkken udgangne Jordebog og Conditioner af 28. Feb. 1770, d. 23. April næstefter ved offentlig Auction har ladet bortsælge – at have solgt, skiødet og afhændet – såsom jeg og med dette mit Skiøde fra mig og mine Arvinger til Hr. General-Major Christian de Schöller og hans Arvinger sælger, skiøder og afhænder efterskrevne Gods, hvorfor ved Auctionen er buden i alt den Summa 37.200Rdl, og hvilket Gods efter berørte, trøkte Jordebog består udi følgende, nemlig:

1. Søholms Hovedgård, Assens Amt, Kiøng Sogn – dens frie Hovedgårds Taxt (*fol.471b*) Hartkorn Ager og Eng 21-5-0-0, Skov 0-1-2-1. På Hovedgårds-Taxten befindes:
 - 1.1. Ved Gyden et Hus, nu fæsteledig, og hvoraf Peder Rasmussens Enke har svaret 4Rdl.

1.2. I Møllemarken et Hus, hvoraf *Hans Povelsen* svarer 2Rdl-64β.

1.3. I *Kalckerup Mark* et Hus, hvoraf *Niels Bentzen* svarer 6Rdl. Denne Husmand tilkommer 1 Koes Græsning iblandt Gårdens Kiør og 1 Høveds Græsning på *Kjøng Marker* af *Søholms Grund*.

Er fri Hovedgårds-Taxt Ager og Eng 21-5-0-0, Skov 0-1-2-1.

Dermed følger Bøndergods:

Kiøng Bye	No.3, <i>Anders Madsen (nr.29)</i>	Hartkorn: 8-3-1-1.	For Hoverie og Landgilde: Penge 11Rdl-56β, Rug 1tde-2skp, Byg 1tde-4skp, Smør 1fjr.	
	No.12, <i>Peder Hansen (nr.37)</i>	11-2-2-2	Landgilde: Penge 1Rdl-32β, Byg 6tdr, Smør 1fjr, Lam 1, Gås 1, Høns 2.	
	No.13, <i>Ole Hansen (nr.28)</i>	9-4-2-1	Landgilde: Penge 5Rdl-90β, Byg 6tdr, Smør 1fjr.	
	Jordløse Huse:			
	<i>Peder Smed</i>		Årlig 3Rdl-32β.	
	<i>Naune Pedersen</i>		Årlig 5Rdl-64β, tilkommer af <i>Søholms</i> Græsning på <i>Kjøng Marker</i> til 2 Høveder i <i>Kohaverne</i> og 2 Høveder på <i>Fælleden</i> .	
	<i>Anders Snedker</i>		Årlig 2Rdl.	
	<i>Peder Eriksen</i>		Årlig 2Rdl-64β, tilkommer af <i>Søholms</i> Græsning på <i>Kjøng Marker</i> til 1 Høved i <i>Kohaverne</i> .	
	<i>Mads Johansen</i>		Årlig 2Rdl-64β, ligeledes til 1 Høved.	
	<i>Jens Snedker</i>		Årlig 2Rdl. Disse 2Rdl godtgør Kiøberen årlig til Gårdmand <i>Anders Madsen</i> , på hvis Grund Huset er bygt.	
<i>Henrik Jørgensen</i>		Årlig 3Rdl-32β.		
Gummerup Bye	No.1. <i>Rasmus Larsen (nr.8)</i>	11-2-0-0	Landgilde: Penge 17Rdl-69β. Af denne Gård svarer Kiøberen årlig Afgift til den Kongelig Casse: 24Rdl-44β.	
	No.2, <i>Peder Hansen (nr.6)</i>	7-2-0-1	Landgilde: Penge 2Rdl, Rug 1tde-2skp, Byg 3tdr, Haure 2tdr-4skp, Smør 1fjr, Lam 1, Gies 2, Høns 4.	
	No.3, <i>Jens Rasmussen (nr.5)</i>	9-0-1-1	Landgilde: Penge 13Rdl-10β. Af denne Gård (<i>fol.472</i>) svarer Kiøberen årlig Afgift til den Kongelig Casse: 21Rdl-67β.	
	No.4, <i>Peder Andersen (nr.4)</i>	7-5-2-2	Landgilde: Penge 1Rdl-48β, Byg 4tdr-4skp, Haure 3tdr-6skp, Smør 1fjr, Lam 1, Gies 2, Høns 4.	
	½ af No.5, <i>Johan Henningsen (½ af nr.14)</i>	4-5-0-2½	Landgilde: Penge 6Rdl-82β. Af denne Halvgård svarer Kiøberen årlig Afgift til den Kongelig Casse: 10Rdl-66½β.	
	½ af No.5, <i>Hans Lunde (½ af nr.14)</i>	4-5-0-2½	Landgilde: Penge 6Rdl-82β. Ligeledes til den Kongelig Casse: 10Rdl-66½β.	
	No.6, <i>Morten Larsen (nr.10)</i>	8-4-3-1	Landgilde: Penge 12Rdl-8β. Ligeledes til den Kongelig Casse: 24Rdl-8½β.	
	No.7, <i>Ole Pedersen (nr.7)</i>	3-2-3-0	Landgilde: Penge 6Rdl-64β. Ligeledes til den Kongelig Casse: 5Rdl-46β.	
	No.8, <i>Hans Larsen (nr.2)</i>	4-6-2-2	Landgilde: Penge 7Rdl-27β. Ligeledes til den Kongelig Casse: 11Rdl-66½β.	
	No.10, <i>Niels Hansen (nr.3)</i>	1-6-1-2	Landgilde: Penge 2Rdl-39β. Ligeledes til den Kongelig Casse: 5Rdl-4β.	
(Σ 4-0-1-0¼) (No.11, <i>Anders Hansen (Køng nr.34)</i>	1-2-0-0	For Hoverie og Landgilde: Penge 6Rdl.	
	No.12, <i>Peder Christophersen (nr.13)</i>	1-4-2-0	Af denne 1-4-2-0 svarer Kiøberen årlig Afgift til den Kongelig Casse: 4Rdl-39β.	
	¼ af No.2 i Kiøng: dito (<i>Peder Christophersen</i>)	2-3-1-0¼	Landgilde: Penge 4Rdl-44β, Rug 2½skp, Byg 6skp, Haure 2½skp, Smør ½ otting, Lam ¼, Gås ½, Høns 1.	
	(Σ 2-6-1-0) -	No.13, <i>Mads Andersen (nr.12)</i>	2-4-3-0	Landg: Penge 1Rdl-48β, Byg 1tde-4skp, Smør 1ott.
	(Σ 2-0-1-2) -	No.14, <i>Gl: Jørgen Hansen (G.11) + af No.8 i Kiøng (Køng nr.21), samme.</i>	0-5-3-0 2-0-2-0	Heraf årlig til den Kongelig Casse: 1Rdl-71β. For Hovning og Landg: 7Rdl-44β, Byg 6skp, Haure 1tde, Smør ½ott, Lam ¼, Gås ½, Høns 1.
	(Σ 4-4-1-2) -	No.15, <i>Lars Mortensen (nr.16) + No.18 i Kiøng (Gum. nr.17), samme.</i>	1-0-0-0 1-0-1-2) Heraf årlig til den Kongelig Casse: 4Rdl-5Mk-3β.) Landgilde: 2Rdl-76β.
	(Σ 2-4-1-2¼) -	No.16, <i>Søren Jørgensen (nr.9) + ¼ af No.2 i Kiøng, samme</i>	2-0-3-2 2-3-1-0¼	Landg: 4Rdl-36β, Rug 2½skp, Byg 6skp, Haure 2½skp, Smør 1fjr-½ott, Lam ¼, Gås 2½, Høns 2.
		Hus No.1, <i>U: Jørgen Hansen z) + ¼ af No.2 i Kiøng.</i>	0-1-0-2 2-3-1-0¼	For Hovn. og Landg: (<i>fol.472b</i>) 6Rdl-36β, Rug 2½skp, Byg 6skp, Haure 2½skp, Smør ½ott, Lam ¼, Gås ½, Høns 1.
		z) Denne Mand tilkommer 2 Høveders Græsning i <i>Holte</i> og <i>Grave Kohauge</i> på <i>Søeholms Grund</i> .		
		Hus No.5, <i>Degnen Andreas Heilig.</i>	0-0-1-0	Svarer ej videre end kongelige Skatter.
Rummerhus , <i>Jørgen Andersen</i> , har Tilsyn med Ledet for de Kiøng og Gummerup Mænd – og følger alene <i>Søeholm</i> i Henseende til Mandskabet, da Huset er bygt ved Skillet imellem <i>Kjøng</i> og <i>Gummerup Mark</i> på den ene – og <i>Bregnemose Mark</i> på den anden Side				
En til <i>Krengerup Gods</i> henhørende Bonde i <i>Holte</i> , navnlig <i>Hans Andersen</i> , svarer for 5 Høveders Græsning i <i>Holte Kohave</i> årlig 1Rdl-64β.				

Glensberg Bye	No.1, <i>Anders Hansen Kremmer</i> (<i>Gla.nr.8</i>)	6-6-1-2	For halv Hoverie: Penge 4Rdl-64ß, Byg 3tdr-1skp. Landgilde: Penge 25ß, Haure 1tde-6skp, Smør 1 otting, Lam 1, Gies 2, Høns 4.
	No.2, <i>Anders Johansen</i>	(<i>fol.473</i>)
	<i>Glensberg Mølle</i>	
Dærup Bye		

Er Bøndergods (*ialt*): 211-3-0-0¾, Mølleskyld: 3tdr.

Derforuden følger med Søholm og dens Bøndergods:

✕ Kiøng Kirke – hvis Tiende-Hartkorn er 34tdr-2skp, og med hvilken Kirke følger:

- 1) Kirkejord 1-1-0-0, hvoraf en til *Brahesborg* Gods henhørende Bonde i Kiøng, navnlig *Anders Madsen (K.20)* svarer årlig Byg 6skp.
- 2) Nok efterskrevne Kirke- og Kongetiende.

✕ Werninge Kirke – hvis Tiende-Hartkorn er 40tdr, ... (*fol.473b*) ...

Og da forn^l Hr. General-Major *Christian de Schøller* efter min aparte udgivne Qvittering foranførte Kiøbe-Summa, 37.200Rdl, tillige med den deraf ifølge Auctions-Conditionerne, til mig haver betalt, så bliver foranførte Gods ... fra mig og mine Arvinger bortsolgt, skiødet og afhændet ... (*fol.474*) ...

Dets til Bekræftelse ... Eckrenförde, 7. Dec. 1770 – Holck.

Køng Mølle til Jacob Bierfreund – og videre til Gustav F. Calmer 1770.

* Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 20 (1768-72, LAO SP-2888), fol.529:

Landstinget, 26. Juni 1771, No.11 – Friderich Wilhelm Conradt Holcks Skiøde til Jacob Bierfreund.

Jeg underskrevne Friderich Wilhelm Conradt Greve af Holck, Ridder, Hans Kongl: May^ls Geheime-Conferentz-Råd, kiendes og hermed vitterlig gjør: af det mig tilhørende Gods udi Fyen – som jeg efter derover i Trökken udgangne Jordebog og *Conditioner* af 28. Feb. 1770, d. 23. April næstefter ved offentlig *Auction* har ladet bortsælge – at ... jeg med dette mit Skiøde fra mig og mine Arvinger til Sr Jacob Bierfreund i Assens og hans Arvinger sælger, skiøder og afhænder efterskrevne Mølle, hvorfor ved *Auctionen* er buden den Summa 890Rdl – og hvilken Mølle efter berørte, trøkte Jordebog består udi Odense Amt, Kiøng Sogn, *Kjøng Mølle*: Hartkorn Ager og Eng 0-1-2-2 samt Mølleskyld 5-0-0-0, hvoraf Lars Christensen svarer 20Rdl.

... den anførte Kiøbe-Summa 890Rdl tilligemed Rente deraf ifølge *Auctions-Conditionerne* er betalt ...

... Eckernförde, 7. Dec. 1770 – Holck.

*Båg Herredsfogeds Arkiv. Udskrift af Fynbo Landstings Skøde- og Panteprotokol for Båg Herred (1646-1805, LAO SP-773), s.160: Landstinget, 26. Juni 1771 – No.20, fol.529 (*Skøde*) – Jeg underskrevne Jacob Bierfreund, Borger og Handelsmand i Assens, tilstår og for alle bekiendtgjør: at jeg som *Commissair* for Mt Gustav Friderich Calmer af *Brahetrolleborg Mølle*, ved *Auctionen* i Odense den sidst afvigte 23. April over *Brahesholm, Søholm* og *Krengerup* Gårde med underliggende Bøndergodser, Møller og videre – har ladet mig tilslå *Kjøng Mølle* i Kiøng Sogn, Båg Herret, Assens Amt beliggende, af Hartkorn Ager og Eng 0-1-2-2 samt Mølleskyld 5-0-0-0, og hvorefter Skiødet i Mangel af dets fuldkomne Bekiendtgjørelse af Sælgerern, hans Excellence højvelbårne Hr. Geheime-Conference-Råd Friderich Wilhelm Conrad Greve af Holck, på samme Mølle til mig er bleven udstedt, dateret d. 7. indeværende Måned. Men som ermeldte Mølles benævnte Kiøbe-Summa 890Rdl, såvel som min Uleylighed og Bekostning, ialt af bemeldte Mons^t Calmer selv er udlagt, (*s.161*) så følger og overdrages dette Skiøde på førnævnte *Kjøng Mølle* – hvoraf årlig svares Afgift 20Rdl – oftmeldte Mons^t Calmer og hans Arvinger, som dens ene og rette Ejere med alle dens Eiendomme, Herligheder og Rettigheder, intet i nogen Måde undtagen ... der således følger omrørte Skiøde, Eieren og hans Arvinger til sikker Bevis under min egen Hånd og Forsegling ... ligesom denne Transport og Tilståelse af 2de gode Mænd efter min Begjæring er underskrevet og forsejlet til Vitterlighed. Assens, 25. Dec. 1770 – Jacob Bierfreund. Til Vitterlighed: Lund, A. Heilig.

Søholm udsalg 1770pp.

Det er ikke muligt med rimelig indsats at give en komplet oversigt over **Chr. Schöllers udsalg** af kirke- og bøndergods fra **Søholm**, da tinglæsningen af skøder blev fordelt på flere tingsteder (*Fynbo Landsting, Båg Herredsting* og *Ravnebjerg Herredsting*). Desuden blev arbejdsbyrden på retsinstanterne so stor, at tinglæsningen af sager blev forsinket op til flere år. Det følgende kan imidlertid give et indtryk af processens omfang og kompleksitet. (Skøder som vedrører de enkelte gårde findes i **Køng 2. del**).

Fra Fynbo Landstings SP-protokoller – *Registre til FLT-SPp.20-22 scannet.

FLT SP-føl.	køber	ejendom(me)	udstedt	tinglæst
20-662b	Mads Rasmussen Raunekær, Ebberup, og Niels Jensen, Hårby	<i>Søholms Udjorder</i> (udenfor enemærker og indhegnede løkker), htk. hgd-takst 3-7-2-1	1771.12.11.	1772.01.29.
21-13b	Fr. Sifr. Rantzau til <i>Kreng.</i> + <i>Skovgde.</i>	Gårde og Huse i Dærup.	1771.12.11.	1772.02.26.
21-14b	- -	Gårde og Huse i Glamsbjerg	--	--
21-15b	Jørgen Laursen, tjen. <i>Brahesborg</i>	Gård i Gum., <i>Hans Larsen</i> 4-6-2-2 (nr.G.2)	--	--
21-35	Peder Hansen, Gum.	Gård i Gum. til <i>selveje</i> 7-2-0-1 (nr.G.6)	--	1772.03.25.
21-50	Peder Hellesen	<i>Søholm</i> hgd. 16-5-1-2 m. <i>Piberhuset</i> 1-0-0-0, 4 huse på hovedgårdens enemærker, Gla. mølle og 4 huse i byen.	1772.04.24.	1772.04.24.
21-70	gl. <i>Jørgen Hansen</i> , Gum	Gård i Gum. til <i>selveje</i> 0-5-3-0 (nr.G.11) + af No.8 <i>Køng</i> 2-0-2-0 (nr.K.21) = Σ 2-6-1-0	1770.12.11.	1772.05.27.
21-79b	Jørgen Simonsen i Snave	Hus H.1 i Gum., u: <i>Jørgen Hansen</i> 0-1-0-2 + af No.2 <i>Køng</i> (nr.K..23) 2-3-1-0¼ = Σ 2-4-1-2¼	--	1772.06.24.
21-84	Oluf Hansen	Gård i <i>Køng</i> til <i>selveje</i> , 9-4-2-1 (nr.K.28)	--	1773.04.30.
21-187b	Frantz Trolle til <i>Brahesholm</i>	Verninge Kirke og gårde + <i>Pelletskov</i>	--	1772.07.29.
21-231	Jørgen Andersen, Glamsbjerg	Gård i Gum, <i>Peder Andersen</i> , 7-5-2-2 (nr.G.4a) + <i>Romerhus</i> , <i>Jørgen Andersen</i> (nr.K.68) på des grund	--	1772.09.30.
21-255	Fr. S. Rantzau til <i>Krengerup</i> og <i>Skovgårde</i>	<i>Køng Kirke</i> 34-2-0-0 m. <i>K.jord</i> 1-1-0-0 (nr.K.50), hvoraf <i>Anders Madsen</i> (nr.K.20) svarer 6skp byg til <i>Brahesborg.</i> + bøndergods i Glamsbjerg	1772.06.11.	1772.12.23.
21-395	Peter Andreas Holm, Kbmd, Assens	Overskov i <i>Søholms</i> løkker og indhegninger	--	1773.10.27.
21-598	Mads Rasmussen Raunekær, Ebberup	Gård i <i>Køng</i> , <i>Anders Madsen</i> , 8-3-1-1 (nr.K.29)	1774.12.15.	1775.04.26.
22-188	Peder Andersen, Melby	Gård i Gum. til <i>selveje</i> , 3-7-3-0¼ (nr.G.13)	1778.02.12	1778.02.25

Fra Båg Herreds Udskrift af Fynbo Landstings SP-protokoller – *BH-SPp.L 22-25 scannet.

BH-Sp.L. , s., FLT SP-føl.	køber	ejendom(me)	udstedt	tinglæst
292, 22-197	fra <i>Jørgen Laursen</i> , <i>Brahesborg</i> – til <i>Uk. Jørgen Rasmussen</i> , Hårby	Gård Gum. (nr.G.2), måske til <i>selveje</i> , 4-6-2-2, beboet af fæster <i>Hans Laursen</i> .	1776.12.11.	1778.03.25.
301, 22-262	fra <i>Ebba O. Grüner</i> , <i>Margård</i> – til søn <i>G.G. Schöller</i> , sst.	☒ Gård Gum. (nr.G.8), <i>Rasmus Laursen</i> , 11-2-0-0 ☒ Gård Gum. (nr.G.10), <i>Morten Laursen</i> , 8-4-3-1	1778.04.14.	1778.08.26.
319, 22-572	fra <i>U. Peder Andersen</i> , Gum – til <i>Hans Madsen</i> , soldat, Holte.	2 stk. jord, magesk. med <i>Morten Mosegård</i> , Gum., i <i>Holte Kohave</i> , u.htk.	1780.12.09.	1781.01.31.
330, 23-319	fra <i>Rasmus Laursen</i> , selvejer Gum – til <i>Peder Andersen</i> , sst. (13).	½-delen af jorden (5-4-0-1) fra hans Gård i Gum. (nr.G.8)	1780.12.29.	1783.07.30.
335, 23-622	<i>Rasmus Larsen</i> , Gum. – udbetaler <i>Kronens</i> indestående.	Gård Gum. (nr.G.8), til <i>selveje</i> , 11-0-0-2	1780.12.14. 1785.12.14.	1786.03.29. --
337, 23-623	<i>Peder Andersen</i> , selvejer Gum. – udbetaler <i>Kronens</i> indestående.	Gård Gum.12 (nr.G.13), 1-4-2-0	1785.12.14.	1786.03.29.
349, 24-516	<i>Rasmus Pedersen</i> , <i>Køng</i> .	Gård <i>Køng</i> (nr.37) til <i>selveje</i> .	1776.12.11.	1791.01.26.
363, 25-190	fra <i>Peder Hansen</i> , selvejer Gum – til søn <i>Rasmus Pedersen</i> .	Selvejergård Gum. (nr.G.6), 6-0-0-0	1793.02.18.	1794.09.24.
367, 25-313	fra <i>Ole Pedersen</i> , selvejer Gum – til søn <i>Peder Olsen</i> .	☒ Selvejergård Gum.7 (nr.G.7), 3-2-3-2 ☒ Hus i Gum, beboet af <i>Peder Larsen Smed</i>	...	1795.09.30.

Fra Ravnebjerg Herreds SP-protokoller – *RH-SPp.A...D scannet. *Ravnebjerg Herred* omfatter det tidligere *Ryttergods* – se afsnit 3.2.

RH-SPp-føl.	Køber	ejendom(me)	udstedt	tinglæst
A-262	<i>Christian Johansen</i> , Gum.	Gård i Gum., til <i>selveje</i> , 4-5-0-2½ (½ af nr.G.14)	1772.06.11.	1773.11.25.
A-276	<i>Mads Andersen</i> , Gum.	Boel i Gum. til <i>selveje</i> , 2-4-3-0 (nr.G.12)	1770.12.11.	1773.12.02.
A-445	Navne <i>Pedersen</i> i <i>Køng</i>	Boel i Gum. (nr.G.16), <i>Lauris Mortensen</i> , 1-0-0-0 + Gård i <i>Køng</i> 18 (nr.G.17), 1-0-1-2	1770.12.11.	1777.06.26.
...	Videre til <i>Christen Tømmer</i> ell. <i>Enke</i> .	Gård i <i>Køng</i> No.18 (nr.G.17), 1-0-1-2.	1770/71.	...
B-132b	<i>Jens Rasmussen</i> , Gum.	Gård i Gum. til <i>selveje</i> , 9-0-1-1 (nr.G.5)	1771.12.11.	1786.08.17.

B-192	... til provst Wamberg i Gudbjerg. Wamberg til Gustav F. Møller i Køng. G. F. Møller til <i>Jørgen Sørensen</i> , Gum. Gård i Gum. til <i>selveje</i> , 2-0-3-2¼ (<i>G.9a</i>) + af Gård i Køng 2 (<i>21688</i>), 2-3-0-2	... 1783.07.03. 1783.07.04. 1787.06.21.
B-243b	Morten Larsen, Gum.	Gård i Gum. til <i>selveje</i> , 8-4-3-1 (<i>nr.G.10</i>)	1780.12.14.	1787.09.20.
D-421b	Christian Pedersen, Gum.	Gård i Gum. til <i>selveje</i> , 4-5-0-2½ (<i>½ af nr.G.14</i>)	1771.12.11.	1800.02.27.

Andre videresalg

Mads Rasmussen Raunekær i Ebberup var en af de ivrige ejendomshandlere ved godsauktionen.

Her er uddrag af hans sager ved *Fynbo Landsting*:

<i>FLT</i> <i>SP-føl.</i>	<i>køber</i>	<i>ejendom(me)</i>	<i>udstedt</i>	<i>tinglæst</i>
20-655b	Niels Andersen, tjenestekarl i Køng	Øde grund, <i>Møllerjorden</i> , 1-0-1-2 (<i>nr.G.17</i>)	1771.12.28.	1772.01.29.
21-233b	Sr. Hans Lund i Højbjerg	5 engmål i <i>Bjørnemose</i> og <i>Sinekær</i> , 0-2-0-0	1771.12.21.	1772.09.30.
21-574b	Pantsat til Isabelle Sophie Schöller	Gård i mKøng (<i>nr.29</i>)	1774.12.15.	1775.01.25.
21-696	Niels Hansen, tømrer i Køng	6 små Hutter m.m., i <i>Koehaugerne</i> .	1771.12.31.	1776.01.31.
22-38	Peder Hansen, Køng	Gård i Køng til <i>selveje</i> , 6-2-1-1 (<i>¼ af nr.K.29</i>)	1776.06.11.	1776.06.26.
??	...	Rest af ovennævnte 2-1-0-0 (<i>¼ af nr.K.29</i>)
22-402b	Søren Mortensen, f. i Horne	Gård i Gum., 1-2-0-0 (<i>nr.K.34</i>)	1779.11.08.	1779.11.24.

Kilder:

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 21 (1772-76, RA M.25.015), fol.233b:

30. Sept. 1772 (*tinglæst*) No.5: Mads Rasmussen Raunekier og Niels Jensen deres *Skjøde* til Hans Lund.

Kiendes vi underskrevne Mads Rasmussen Raunekier, boende udi Ebberup i Kiærum Sogn, og Niels Jensen, boende udi Hårby, og vitterlig gjør: at vi ... hermed sælger, skiøder og aldeles afhænder ... til Hans Lund, boende i Køng Højbjerg udi Køng Sogn, disse efterskrevne og hidtil under *Søholm* Hovedgård beliggende, og af dens Ejere brugte 5 Engmål af de såkaldte *Udjorder*, som har lagt under *Søholm* udenfor dens Enemærker og indhegnede Lykker, iblandt de Køng og Gummerup Bymænds Jorder og Engmål beliggende, nemlig:

▫ de 2de Engmål, beliggende i *Bjørnemose* og *Signekier*. Det første støder på *Hårup-Holmen*⁴¹, det andet støder på *Hårup Skov*.

▫ noch 2de Engmål – hvilke går øster og vester, støder på *Biørnemose Åen*.

▫ Imod Degnehuset er en Eng beliggende, *Store Wad* kaldet –

af hvilke 5 specificerede Engmål, der efter *Accord* er ansat for Hartkorn af *Søholms* Hovedgårds-Taxt nye Matricul 0-2-0-0.

Kjøberens Sr Hans Lund og Arvinger samt efterkommende Ejere svarer alle kongl: Skatter og *Contributioner* ... (*fol.234*) ... men derimod skal han og Arvinger samt efterkommende Ejere ganske og aldeles være befriet for at gierde og hegne de Gierder, som for ermeldte 5 Engmål falder ... hvilket vi selv eller andre i rette Tide besørger.

Og skal førnævnte Engmål ...med dertil hørende Herlighed ... herefter følge og tilhøre Sr Hans Lund med samme Ret og Rettighed, som vi dem ... af Hr. General-Major Schöller tilkiøbt haver ... ved *Skjøde* af 11. Dec. 1771 ... siden han har betalt den accorderede *Kiøbesumma* 270Rdl. ... (*fol.234b*) ... Datum: Ebberup, 21. Dec.1771 – Mads Rasmussen Raunekier, Niels-N:I:S-Jensen.

*Fynbo Landstings Skøde- og Panteprotokol 21 (1772-76, RA M.25.016), fol.574b:

25. Jan. 1775 (*tinglæst*) No.1: Mads Rasmussen Raunekiers *Obligation* til Isabelle Sophie Schöller.

Jeg Mads Rasmussen Raunekier, boende i Egerup By i Kierum Sogn, Assens Amt, tilstår: ret vitterlig Giæld skyldig at være til høyædle og velbårne Frøken Isabelle Sophie Schöller på *Margård*, Capital 500Rdl: *dansk Courant* ... årlig Rente 4% ...

(*Til sikkerhed*) pantsætter jeg med 1° Prioritet den mig tilhørende og forhen under *Søholm* lagde Gård i Køng Sogn og By, Båg Herred, Assens Amt – som bebos af *Anders Madsen* og står for Hartkorn nye Matricul 8-3-1-1 (*nr.29*) ...

Margård, 15. Dec. 1774 – Mads Raunekier. (*Marginnote*: 1776, 26. Juni – annulleret).

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 21 (1772-76, RA M.25.016), fol.696:

31. Jan. 1776 (*tinglæst*) No.8: Mads Rasmussen (Raunekier) og Niels Jensen deres *Skjøde* til Niels Hansen.

Kiendes vi underskrevne Mads Rasmussen, boende udi *Raunekier* i Ebberup i Kiærum Sogn ... og Niels Jensen, boende udi Hårby Sogn og By ... og vitterlig gjør: at vi ... hermed sælger, skiøder og aldeles afhænder ... til velagte Niels Hansen, Tømmermand udi Køng ... disse os tilhørende og hidtil under *Søholms* Hovedgårds-Taxt beliggende, og af dens Ejere brugte, 6 små Hutter Jord og Engmål i *Grau Koehauge* beliggende, iblandt de Køng og Gummerup Bymænds andre Jorder og Engmål.

De 6 små Hutter ligger på *Buhe Holmen* og løber Øster og Vester. Om disse Hutter går Engbunden rundt, som er efter Jordebogen 96 alen i Længden, 102¾ den vestre Bredde og 104⅛ den østre Bredde.

Foruden anførte Jorder og Engmål skal (*696b*) Niels Hansen og Arvinger nyder 2 Høveders Græsning i *Koehaugen*, 2 Høveders Græsning på *Fælleden*, 4 Høveders Årets Græs i *Kragekilde-Marken*, og 2 Høveders Årets Græs i hver af de andre Marker –

⁴¹ *Hårup-Holmen – Hårby Holme.*

Sinekiers-Marken alene undtagen. ... Hvorimod Niels Hansen og Arvinger eller efterkommende Ejere forpligter sig til at tage efter-skrevne Gierder ... Den accorderede Købesumma 150Rdl er rigtig betalt. ... (fol.697) ...

Datum: Ebberup og Hårby, 31. Dec.1771 – Mads Rasmussen Raunekier, Niels-N:I:S-Jensen.

Grev Rantzaus tilbagekøb

I årene efter den store auktion genoprettede grev Frederik Sigfred Rantzau, *Krengerup*, endnu engang det meste af godsimperiet. Herunder samlede han en del af det spredte kirke- og bøndergods fra *Søholm*. I 1783 sikrede han sig endvidere forkøbsret til hovedparten af selvejernes ejendomme i Køng og Gummerup.

Fra Fynbo Landstings SP-protokoller:

FLT SP-fol.	Sælger	ejendom(me)	udstedt	tinglæst
21-13b	Christian Schöller	Gårde og Huse i Dærup.	1771.12.11.	1772.02.26.
21-255	Christian Schöller	Køng Kirke 34-2-0-0 m. <u>K.jord</u> 1-1-0-0 (nr.K.50), hvoraf Anders Madsen (nr.K.20) svarer 6skp byg til <i>Brahesborg</i> . + bøndergods i Glamsbjerg	1772.06.11.	1772.12.23.
21-256b	Birgitha Kirstina Juel Reedtz, Sl: von Holstens til <i>Arreskov</i> og <i>Gelskov</i> .	Gård i Voldtofte: (5-4-3-2, nr.16), Hov. & Lg. 15Rdl.	1772.06.16	1772.12.23
--	Johan Johansen, <i>Schrinshauge</i> : 2 gårde i Voldtofte	G) Niels Hansen Hviid (7-0-1-1, nr.17a). G) Morten Henningsen (4-3-3-2, nr.18a)	1772.12.12	--
21-677	Frantz Trolle, <i>Brahesholm</i>	<i>Brahesholm</i> gods ...	1775.12.11.	
22-25	Peder Hellesen	<i>Søholm</i> hgd. 16-5-1-2 m. <i>Piberhuset</i> 1-0-0-0, 4 huse på hovedgårdens enemærker, Gla. mølle og 4 huse i byen.	1776.06.11.	1776.06.26.

Fra Ravnebjerg Herreds SP-protokoller:

B-223	Christen Christophersen, Gum.	hans Gård (G.3): 1-6-1-2	1787.02.24.	1787.06.21.
B-224	Jens Nielsen, smed i Køng, og Laurs Laursen, Gum.	½ Gård) ½ Gård) – (G.2): 4-6-2-2	1786.06.11.	1787.07.12.
B-318b	Hans Lund, forvalter på <i>Søbo</i>	Gård (<i>Hbj.2a</i>): 6-1-1-1	1787.11.03.	1788.05.29.

Kilder:

F.S. Rantzau 1772.

* Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 21 (1772-76, RA M.25.015), fol.255b:

23. Dec. 1772, No.5 – Christian Schöllers Skøde til Friderich Siegfried Rantzau.

Jeg underskrevne Christian Schöller til *Margård*, Hans Kongl: May^{ts} bestalter General-Major af *Cavalleriet*, kiendes og vitterlig gjør: at jeg herved sælger, skiøder og afhænder fra mig og mine Arvinger til højvelbårne Hr. Kammerherre og Oberst-Lieutenant, Baron Friderich Siegfried Rantzau til *Krengerup* og *Schougårde* og hans Arvinger, efterskrevne mig tilhørende og hidtil under *Søholm* beliggende Kirke og Bøndergods, nemlig i Assens Amt, Båg Herred:

- **Kiøng Kirke** med dens **Tiende**, står for Hartkorn 34-2-0-0, (fol.256) og medfølgende **Kirkejord** af Hartkorn 1-1-0-0, hvoraf en til *Brahesborg* Gods henhørende Bonde i Køng, nemlig *Anders Madsen* (nr.20a), svarer årlig Byg 6skp.
- Bøndergods i bemeldte Kiøng Sogn, Glamsbjerg By:
Gårdmænd: *Jørgen Andersen* – skylder af Hartkorn Ager og Eng 3-7-1-2, svarer årlig Landgilde: Penge 3Rdl-32β, Havre 1tde-2skp. *Anders Hansen* – ...
Husmænd: *Jacob Hansen* – Hartkorn 0-1-0-2, årlig Landgilde: 3Rdl-16β. *Berent Jessen* – ...
Jordløse Huse: *Anders Jacobsen* – årlig 2Rdl-64β. ...
Hartkorn ialt 15-0-0-1 ... Købesum 6.500Rdl ...

Margård, 11. Juni 1772 – C. Schöller.

Frederik Sigfred Rantzau pantebrev 1773.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 21 (1772-76, RA M.25.015), fol.344b:

30. Juni 1773 (tinglæst) No.57: Friderich Siegfried Rantzaus Obligation til Hans de Hofmann.

Jeg Friderich Siegfried Baron af Rantzau til *Fiellebroe*, *Krengerup* og *Schougårde*, kongl: May^{ts} Kammerherre, *Commandeur* og *Obrist Lieutenant* over det 2^{det} *Siællandske Cavallerie Regimente*, gjør vitterligt: ret rigtig Giæld skyldig at være til højædle og velbårne Hr. Hans de Hofmann, kongl: May^{ts} Etatz-Råd og President i Fridericia, den Summa 6.000Rdl, som han mig efter Begiering lånt og med forstrakt haver ... årlig Rente 4% ...

(Til Sikkerhed) pantsætter jeg herved med 1° Prioritets Panterrettighed en Del under *Krengerup* og *Schougårde* hørende hovningsfrie Bøndergods, som i hosfølgende Jordebog under min Hånd forklares og specificeres. ...
Krengerup, 11. Juni 1773 – F.S. Rantzau. (Margimote: 1774, 2. Juni – slettet).

*Samme Protokol og Dato (*tinglæst*) No.58: **Jordebog** over en Del til *Krengerup* og *Schougårde* hørende Bøndergods ... som med 1° Prioritet pantsættes til Hr. Etatz-Råd Hofmann i Fridericia for 6.000Rdl d. 11. Juni 1773, i Assens Amt, Båg Herred:

- **Kjøng** Sogn og By: *Peder Rasmussen* (Hartkorn Ager og Eng 6-1-0-1, nr.27): (*fol.345*) *Anders Madsen* (5-3-3-2, nr.29??), *Mikkel Stormgård* (17-0-3-2, nr.19), *Christopher Ellemann* (6-1-2-0, nr.21), *Jens Bæk* (5-5-2-2, nr.22), *Hans Andersen* (3-6-2-0, nr.23+20₁₆₈₈+21₁₆₈₈), *Christen Mortensen* (6-0-3-1, nr.24), *Jørgen Knudsen* (0-7-1-2, nr.25+17₁₆₈₈).
 - Højrup ...
 - Hårby Sogn og By: *Rasmus Jensen* (9-4-0-0, nr.4), *Niels Mortensen* (8-5-1-2, nr.5), *Jørgen Pedersen* (3-7-1-0, nr.6).
 - Flemløse Sogn, Woldtoft: *Niels Hvid* (7-0-1-1, nr.17), *Peder Jensens Enke* (5-4-3-0, nr.16), *Morten Henningsen* (4-3-2-2, nr.18).
 - Søjlested, Vistårpe: *Laur Hansen* (6-2-3-2), ...
- Summa 148-3-3-2. *Krengerup*, 11. Juni 1773 – F.S. Rantzau.

F.S. Rantzaus forkøbsret 1783.

*Båg Vends Herredsfogeds Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 1 (1742-84, LAO-SP.770), fol.481:

28. Marts 1783 (*tinglæst*) Contract – Vi underskrevne Selvejere i *Kjøng* og *Gummerup* tilstår herved, at vi ikke skal eller vil sælge vores iboende Gårder eller noget af dets tilliggende Hartkorn eller Herlighed, førend vi har tilbuden Hr. Greven på *Krengerup* det først, da han skal have Forkøbsret, når han vil give så meget som en anden. Og om det skete, at nogen af os solgte Gårder, Hartkorn eller Herlighed, førend det bevislig var Hr. Greven tilbuden, erklærer vi hermed sådant ingen Kraft at skal have.

Således indgået i *Kjøng*, 8. Marts 1783 –

Hans Henningsen	(K.29)	Lars Mortensen	(G.12)	Niels Andersen	(G.17)
Rasmus Pedersen	(K.37)	Hans Jørgensen	(...)	Mads Johansen Bødker	(før K65)
Ole Hansen	(K.35)	Peder Andersen	(G.13)	Jørgen Væver	(...)
Hans Larsen	(K.32)	Chr. Johansen	(½G.14)	Niels Mortensen	(...)
Morten Larsen	(...)	Chr. Pedersen	(½G.14)	Ejere af Søren Mortesens Sted	(...)
Jørgen Sørensen	(G.9)	Lars Larsen	(G.2)	i Gummerup	(...)
Rasmus Larsen	(G.8)	Lars Mortensen Lune	(G.16)	Christen Bødker med Hosbond	(...)
Anders Jørgensen	(G.11)	Jens Rasmussen	(G.5)	Poul Jacobsen i Gummerup.	(...)

På mine vegne som Ejer af *Peder Pedersens* Gård i *Gummerup* (G.4) underskrives dette ej anderledes, end at Bonden *Peder Pedersen* skal have første Forkøbsret efter Fæstebrevets Indhold, men Gården skal dog ikke blive solgt, før Greven får det at vide.

Jacob Jørgensen i Glamsberg	(Gla. ...)	Christen Erichsen ibid.	(K. ...)	Hans Bødker ibid.	(G. ...)
Johan Pedersen i <i>Kjøng</i>	(K. ...)	Peder Smed i <i>Gummerup</i>	(G. ...)	Elias Jørgensen i <i>Kjøng</i>	(...)
Sacharias Enoksen ibid.	(K. ...)				

Og blev det desuden aftalt, at om nogen sælger noget Jord til indenbys boende, var det ej fornøden at anmeldes på *Krengerup*, når det blev solgt på Vilkår, at Fremmede og udenbys boende ej måtte købe det af dem igien, før det blev meldet – at Hr. Greven på *Krengerup* bestandig kunne have Forkøbsret for andre Fremmede og udenbys boende, når han ville give så meget som en Fremmed og udenbys boende. *Kjøng, ut supra.*

3.6. Andet adelsgods

Dette afsnit handler om 4 andre private godser, som ejede gårde i Køng og Gummerup i tiden inden selveje – *Arreskov, Brahesborg, Skovgårde* og *Søbo*. Under hvert gods findes resumé af ejernes handler med bøndergods, og kilderne dertil er gengivet i uddrag. Gårdene er angivet med nuværende matrikelnumre. Det bemærkes at selvejerskøder for Køng-gårdene er placeret i *Køng 2. del*.

Arreskov

o.1660 hørte én gård i Køng og 2 i Gummerup under *Arreskov*.

Resumé:

- 1661 – blev godsets første jordebog efter *Svenskekrigene* indsendt til *Rentekammeret*. Gårdene Køng nr.23a samt Gummerup nr.3a og 5a er anført (**Rtk-Jb.Fyn-Langeland 1660-65*).
- 1683 – Jørgen Skeel Ottesen⁴² til *Broholm* fik 1682.09.24 udlagt 1/3-part af *Arreskov* hovedgård og tilhørende kirke samt en del bøndergods på Fyn – herunder Gummerup nr.3a og 5a samt Hårby nr.12a – ved skifte efter Christence Rosenkrantz⁴³ – (**FLT-SPp.7, 272b*).
- 1697 – Skøde 1697.12.11 på ¼-part af *Arreskov* gods (arv ved skifte 1697.12.02) fra Jørgen Skeel⁴⁴, *Broholm*, til hans bror Christoffer Skeel Jørgensen⁴⁵ til *Broholm* og *Arreskov* (**FLT-SPp.10, 423b*).
- 1698 – Skøde 1698.09.22 fra Elisabeth Bille, enke efter Jørgen Skeel Ottesen, på fynsk jordegods – herunder ovennævnte gårde i Gummerup og Hårby – til hendes søn Christoffer Skeel Jørgensen til *Arreskov* (**FLT-SPp.10, 512b*).
- Selveje – Køng nr.23a blev købt af *Søholm* senest 1710 og overgik til selveje 1888 – se fortsættelse i *Køng 2. del*.

Kilder:

Jordebog 1661.

*Rentekammeret 1660-1848. Matriklerne 1660-65 m.v. 311.23 Jordebøger Fyn-Langeland:

*Arffueschouffs Jorde-Bog **1661** – indgået 20. Maj 1661 (RA-M.576.611).

Salling Herritt:

Båg Herritt, Flemløse Bye:

☒ *Jens Pedersen* (htk: 10-2½-0-2, nr.9) 1 Gård – **Øde** och aff obr. Broegenhuses Major affbrut och brendt.

(landgilde) 1pd Roug, 1ørte Biug, 1ørte Aure, 1fjr Smør, 1 Fueroxe, 1 Lamb, 1 Gås, 2 Høns, 1½Mk Erispenge.

☒ *Jørgen Nielsen* (12-2-0-0, 5+6) 1 Gård – **Øde** och aff for^{ne} Major affbrudt och brendt.

1pd Roug, 1½pd Biug, 1ørte Aure, 1fjr Smør, 1 Fueroxe.

Kjøng sogn och Bye:

☒ *Hans Andersen* (12½-½-0-0, nr.23) 1 Gård – 2pd Biug, 33skp Aure, 1fjr Smør, 1 Føenød, 1Mk Erispenge, 2 Gies, 4 Høns, 1 Lamb.

Gummerup:

☒ *Rasmus Lauritzen* (12½-½-0-0, nr.5) 1 Gård – 2pd Biug, 33skp Aure, 1fjr Smør, 1 Føenød, 1Mk Erispenge, 1 Lamb, 2 Gies, 4 Høns.

(1663: *Laurits Andersen*).

☒ *Rasmus Jørgensen* (9-½-0-2, nr.3) 1 Boel – 1pd Biug, 24skp Aure, 1fjr Smør, 1 Føenød, 1½Mk Erispenge, 2 Gies, 4 Høns.

Wends Herritt:

ellers samme besiddere 1663.

Jørgen Skeel 1682.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 7 (1676-84, RA M.25.002), fol.272b:

14. Feb. 1683 (*tinglæst*) – Jeg Margrethe Krabbe, SI: Erich Rosenkrandses til *Rosenholm*, kiendes og vitterlig gjør: at – eftersom hendes velbemeldte SI: Kiereste hos sin Broder, afgangne velb: Gunde Rosenkrands og hans Kieste, velb: Pernille Rosenkrands, haver haft at fordre en anselig Sum Penge – og velbemeldte hendes SI: Kiereste på Skifte og Deling efter velb: Frue Christendtz Rosenkrands, (*fol.273*) SI: Mogens Høgs til *Arreskouf*, ved de dertil kongl: forordnede *Commissarier* deres udgivne Skiøde til velb: Jørgen Skeel til *Broholm*, som bl.a. til Betaling er bleven udlagt dette efterskrevne:

⁴² Jørgen Skeel Ottesen (d.1698) – etats- og kancelliråd, til *Broholm*, gift med Elisabeth Bille (d.1698).

Parret udkøbte hendes medarvinger til *Arreshov*.

⁴³ Christence Rosenkrantz (d.1679) – til *Arreskov*, gift med Mogens Høeg (d.1661) til *Kærgårdsholm*.

⁴⁴ Jørgen Skeel (d.1704) – kommandørkaptajn, til *Broholm*.

⁴⁵ Christoffer Skeel Jørgensen (d.1699) – kaptajn ved Livgarden, til *Arreskov*.

- den Trediepart udi *Arreskouf* Hovedgårds Bygning og Hovedgårds-Taxt, som er Hartkorn 24tdr.
 - item en Trediepart udi *Jus Patronatus* til Øster Hæsing Kirke ...
 - efterskrevne Jordegods udi Fÿn, Salling Herred ... (*fol.273b*) ...
 Båg Herred, Kiøng Sogn, **Gummerup**:
 - ☒ *Rasmus Laursen* (*nr.5*) – 2pd Biug, 4tdr-1skp Aure, 1fjr Smør, 1 Føenød, 1 Lam, 2 Gies + 2skp Gåse-Aure, 4 Høns, 1Mk Eridspenge.
 - ☒ *Rasmus Jørgensen* (*nr.3*) – 1pd Biug, 3tdr Aure, 1fjr Smør, 1 Føenød, 4 Høns, 2 Gies + 2skp Gåse-Aure, 1Mk Eridspenge. Hårby Sogn og By:
 - ☒ *Jørgen Jørgensen* (*nr.12*) – ½tde Honning, 2Rdl Grj, 22skp Aure. Skovby Herred ...
- ... Datum: Kiøbenhafn, 24. Sept. 1682 – Sl: Erich Rosenkrandses Efterladte: Margrethe Krabbe.

Christoffer Skeel 1697.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 10 (1692-99, LAO SP-2868), fol.423b:
 Onsdagen 19. Jan. 1698 (*tinglæst*): No.2 (*Skøde*) – Jeg Jørgen Skeel til *Broeholm*, hans kongl: Mai^{ls} Skibs-Capitein, kiendes og herved vitterlig giør: at have skødt og afhændet, så og med dette mit Brev sælger, skøder og aldeles afhænder fra mig og mine Arvinger, til min kiære Broder, velædle og velb: Christopher Skeel til *Broeholm* og *Arreschou*, kongl: Mai^{ls} velbetroede Capitein ved høyst bemeldte hans kongl: Mai^{ls} Livgarde til Fods, al min rette tilfaldne Arvepart efter lovlig Skiftes Forretning af Dato 2. Dec. 1697 – bestående udi *Fjerdeparten af Arreschous Hovedgård* samt tilliggende *Bøndergårde* og al anden Herlighed og Rettighed, visse og uvisse Indkomster, Jagt, Fischeri, Schoufe og Schousparter, Ager og Eng, Fischevand og Fægang, Tørfuegrøft, Liungslet, vådt og tørt, fort og fællig, inden og uden Markskiel – aldeles intet undtagen ... samt al Restandtz hos Bønderne af Landgilde efter Jordegods Indhold ... (*fol.424*) ... (*fol.424b*) ... Kiøbenhafn, 11. Dec. 1697 – Jørgen Skeel.

*Samme Protokol, fol.512b:

Onsdagen 5. Oct. 1698 (*tinglæst*): No.5 (*Skøde*) – Jeg Elisabeth Bille, afgangne *Jørgen Skeel Ottesens* til *Broeholm*, fordem kongl: Mai^{ls} Etatz- og Cancellie-Råd, kiendes og hermed vitterlig giør: at have med min frie Willie og velberåd Hu – samt med min Laugværge, velædle og velbyrdige *Jørgen Henning Walkendorph* til *Klingstrup*, kongl: Mai^{ls} Amtmand over Ruggårds Amt, hans Samtycke – solgt, skødt og afhændet, såsom jeg og hermed sælger, skøder og afhænder fra mig og mine Arvinger, til min kiære Søn, velædle og velbyrdige Christopher Skeel Jørgensen til *Arreschou*, kongl: Mai^{ls} bestalter Capitein ved et Compagnie Fod-Garde, og hans Arvinger, efterskrevne Jordegods her udi Fyen, Assens Amt, Båg Herred beliggende, som mig på Skiftet efter oben bemeldte min gode Sal: Mand af 2. Dec. 1697 er tilfalden, nemlig:

- ☒ *Køng Sogn, Gummerup* – *Rasmus Lauridsen* (*nr.5*), skylder årlig Landgilde: Biug 2 pund (som er efter nye Mål 6tdr-1skp-2fdk), Hafre 4tdr-1skp (er ligeså 2tdr-2skp-2fdk-½potte), Smør 1fjr (er 3 lisû-8û), Føenød 1, Lamb 1, Giæs 2, Høns 4, Gåse-Arre 2skp, Færridspenge 1Mk – er Hartkorn gl. Matricul 12-4-2-0 og nye 9-0-1-1.
- ☒ *Christen Christophersen* *ibid.* (*nr.3*), skylder årlig Landgilde: Biug 1 pund (som er efter nye Mål 3tdr-3fdk), Hafre 3tdr (ligeså efter nye Mål 3tdr-1skp-½fdk), Smør ½fjr, Svjn(?) 1fjr (er 3 lisû-8û), Føenød 1, Gies 2, Gåse-Hafre 2skp, Høns 4, Erridspenge 1Mk – er Hartkorn gl. Matricul 8-6-2-2 og nye 1-6-1-2.
- ☒ *Hårby* By og Sogn – *Laurids Andersen* (*nr.12*), skylder årlig Landgilde: Honning ½tde (er 72 potter), Giesterie 2 Daler, Haffre 22skp (er efter nye Mål 2tdr-7skp-½potte) – er Hartkorn gl. Matricul 4-3-0-0, nye dito 9-1-1-0.

Et Hus på Gårdens Grund giver årlig Huspenge 5 SletteMk – nye Matricul 0-0-1-2. Endnu et dito, i ligemåde Huspenge 5Mk. Tilsammen udi Hartkorn gl. Matricul 25-6-2-0 og nye Landmålings Matricul 20-0-1-2. ... (*fol.513*) ...
Broeholm, 22. Sept. 1698 – Sal: Jørgen Skeels Enke, Elisabeth Bille. Som Laugværge: Jørgen Henning Walkendorph.

Brahesborg

o.1660 hørte 2 gårde i Køng samt 2 gårde og et bol i Gummerup under *Brahesborg*. Ejeren var Jørgen Steensen Brahe⁴⁶ – og efter 1661 hans enke Anne Gyldenstjerne. Efter hendes død 1677 blev godset delt 50:50 mellem hendes 2 sønner, gift med Holger Rosenkrantz⁴⁷ til *Enggård* hhv. Knud Thott⁴⁸ til *Næs*. 1692-94 blev godset atter samlet under Marcus Giøe⁴⁹.

Resumé:

- før 1660 – havde kong Frederik III skødet en del *krongods* til Jørgen Steensen Brahe, men beholdt ret til *reliution*⁵⁰. Skødet omfattede bl.a. gårdene nr.20a og 27a i Køng – se nedenfor under 1719.
- 1660 – Den første jordebog, som *Brahesborg* indsendte til *Rentekammeret* efter *Svenskekrigene*, nævner gårdene Køng nr.15₁₆₈₈ og 20a – endvidere Gummerup nr.7a, 13a samt et forladt bol, hvis jord blev brugt af gård nr.4a (**Rtk-Jb.Fyn-Langeland 1660-65*).
- 1678 – anmodede Knud Thott om et mageskifte med *Kronen*, dels af nogle markjorder ved Assens, dels af vestfynske gårde – herunder Køng nr.15₁₆₈₈. Kongen tiltrådte mageskiftet 1681 (**KS.2, 483* og **Rtk. Fynske Tegnelser 1678.9, 1680.36 og 1681.1*). Beslutningen er foregrebet i **M-1680*, hvor sidstnævnte gård er opført under *Ryttergodset*, og de øvrige er fordelt på de 2 halvparter af *Brahesborg* gods – se *afsnit 2.1*.
- 1688 – I **M-1688* er Køng nr.20a og Gummerup nr.13a anført under Holger Rosenkrantz, mens Gummerup nr.7a hører under Knud Thott, som også har erhvervet Køng nr.27a. Jorden til det forladte bol i Gummerup er indlemmet i nr.4a under *Søholm* – se *afsnit 2.1*.
- 1693/94 – Marcus Giøe fik skøder 1693.06.18 på Holger Rosenkrantz' ½-part af *Brahesborg* gods – og 1694.06.18 på den anden ½-part af godset fra Knud Thott (**FLT-Spp.10, 96 og 219*).
- 1719/23 – Christian Rantzau fik kgl. skøde 1719.06.16 på *reliutions*-retten til en del bøndergods, bl.a. gårdene Køng nr.20a og 27a (**Rtk-Ep.11, 541*). Han pantsatte godset 1723.03.11 til Carl von Plessen, overkammer hos prins Carl (**FLT-Spp.14, 61*).
- Selveje – Køng nr.15₁₆₈₈ blev som nævnt solgt til *Ryttergodset*. Ejendommen blev senere opløst og jorderne spredt. Køng nr.20a kom senest 1779 under *Krengerup*. Den blev arvefæste 1893 og overgik til selveje 1918. Køng nr.27a kom 1771 under *Krengerup*. Den blev arvefæste 1868 og selveje 1918. – se fortsættelse i **Køng 2. del**.

Kilder:

Brahesborg Jordebog 1660.

*Rentekammeret 1660-1848. Matriklerne 1660-65 m.v. 311.23 Jordebøger Fyn-Langeland: Jordebogen på Brahesborg oc Barløsgårds Goeds 1660 (RA M.576.611).

... ..

Hårbye Sogn oc Bye:

☒ *Rasmus Jørgensen* (9-6-0-0, nr.5) – 1pd Roug, 1pd Biug, 1 Foeroxel, 1½ otting Smør, 1 Lamb, 2 Gies, 4 Høns, 1Mk Eridspenge, 2Dlr Grj.

... ..

Kjøng Sogn, Gummerup:

☒ *Rasmus Jørgensen* (1tde, forladt bol under nr.4) – 2skp Arre, 1 Føenød, 1 Lamb, 2 Gies, 4 Høns. [1662: *Øde og afbrudt*].

☒ *Søfren Dinesen* (3½tde, nr.13) – 1pd Biug, 1 Lamb, ½ Føenød, 1 Gås.

☒ *Christen Andersen* (1½tde, nr.7) – 1ørte Biug.

Kjøng Sogn, Køng:

☒ *Niels Jørgensen* (3tdr, nr.20) – 1pd Biug, ½Dlr Grj.

☒ *Hans Andersen* (6-7-1-1, nr.15₁₆₈₈) – 1pd Biug, 1fjr Smør, 1 Føenød, 1 Lamb, 2 Gies + 2skp Arre, 2 Høns.

⁴⁶ Jørgen Steensen Brahe (1585-1661) – til *Hvedholm*. Rigsråd og storgodsejer med tilnavnet *den lille konge i Fyn*. 1638 ejede han 3.200tdr htk. Gift med Anne Gyldenstjerne (d.1677).

⁴⁷ Holger Rosenkrantz (d.1704) – til *Enggård* (nu *Gyldensten*), ejer af ½-parten af *Brahesborg* – gift med Anna Brahe.

⁴⁸ Knud Thott (d.1702) – til *Knudstrup* og *Næs*, ejer af ½-parten af *Brahesborg* – gift med Anna Helvig Brahe.

⁴⁹ Marcus Giøe (d.1698) – gehejmeråd, til *Brahesborg*.

⁵⁰ *Reluition* – tilbagekøb.

Mageskifte 1678/81.

*Kronens Skøder II (1648-88), s.483.

1681, 8.Jan. – Missive til *Helmut Otto von Winterfeld*, Stiftsbefalingsmand i Fyn, og Mag. *Thomas Kingo*, Superintendent sst., at lade foretage et Mageskifte, som Knud Tot til *Næs* og *Knudstrup*, Etatsråd, har anmodet om.

- *Han får:*
 - ☒ i Assens A., Båg H., Gamtofte S. i Lundager – 2 Jorder, kaldet *Hellig Kors* og *Grisejorden*, liggende i Assens Bymark, men hvoraf Præsten i Assens oppebar al Indtægten.
 - ☒ i Hølevad S., Møinge – 3G. med Skov, som *Hospitalet i Odense* ejer.
 - *For:*
 - ☒ i Assens A., Båg H., Gamtofte S. – i Assens Bymark, kaldet *Cappels Mark*, 5 Jorder tilhørende Gamtofte Kirke, som ligger under *Brahesborg* Hovedgårdstakst; den ene af de 5 Jorder brugtes af en Mand i Aborg.
 - ☒ i Turup S. og By – 1G. med Skov ... i Køng S. og By – 1G (nr. 151688).
 - ☒ i Hindsgavl Amt ...
- ... [Fynske Tegn. Nr.1 I, jf. sst. 15. April 1678, nr.9 I og 12. Aug. nr.36 I].

Beregning (I):

Det Gods, han ønsker af Assens By: *Hellig Kors Jorden*, Htk. 98tdr-1½skp, *Grisejorden* 28tdr-3skp, ialt Htk. 126tdr-4½skp.

Den Jord han vil give til Vederlag: Htk. 124tdr-5skp.

Det Gods han ønsker af *Odense Hospital*: Htk. 38tdr-3skp-1fdk-2alb. det Gods han vil afstå: Htk. 50tdr-2skp-1fdk-1alb.

*II. Rentekammer-Afdeling. ca.1660-99. 3. Sager ekspederede ved åbne Breve og Missiver.

☒Fynske og Smålandske Tegnelse 1670-86 (M.45.417), fol.149b:

Anno 1678, No.9 – *Erich Steensen* oc *Bendix von Kula* at give deres Betænkende om nogle Jorder oc Gårde, Knud Thot af Kongens oc *Odense Hospitals* Gods begierer til Mageskifte.

C.5 V:A:T: Eftersom os elsker: Knud Thot er begierende til Mageskifte nogle Jorder udi Lundager i Gamtofte Sogn i vort Land Fyen, som kaldes *Hellig Kors* oc *Grise Jorden* – af hvilke Præsten i vor Kiøbsted Assens årlig oppebærer al Indkomsten – deslige 3de Gårde liggende ved *Brahesborg*, *Moinge*⁵¹ kaldet, Hospitalet i vor Kiøbsted Ottense tilhørende. Oc derimod erbydende til Vederlag at må udvælges og tages så meget af det Jordegods, som hosfølgende Fortegnelse ommelder, og bedst til fornøvelig Fyldest eragtes – oc hvis det ikke så høyt skal kunne opløbe, da andet (fol.150) nøyagtig Gods dertil at vil forskaffe – da er det vor allernådigste Willie oc Befaling, at I strax de Jorder oc Gods, som bemeldte Knud Thot til Vederlag allerunderdanigst erbyder, med Flid besigtige oc Eder erkjendige, om det mod det begierte udi Herlighed oc Valeur kan opgå, så at Hospitalet oc andre Vedkommende dermed i alle Måder kunne være uden Skade – oc os så derom Eders allerunderdanigst udførlig Betænkende til videre vores allernådigste *Resolution* med forderligste skriftligen tilstiller. Dermed etc. Hafnia, 15. April 1678.

☒Samme Tegnelse, fol.210:

Anno 1680, No.36 – Mag: *Thomas Kingo* oc *Borg^m oc Råd* i Assens at erklære sig om nogle Jorder i Lundager Marck, som Knud Thot imod Jorder på Assens Marck til Mageskifte begierer.

C.5 V:A:T: Hvad os elsker: Knud Thot etc. hos os allerunderdanigst haver ladet andrage oc begiere, at ham nogle Jorder udi Lundager Mark i vort Land Fyen mod nogle andre Jorder på Assens Mark til Mageskifte måtte forundes, kan I af hosfølgende *Copie* af hans allerund: *Supplication*, samt *Commissariernes* derpå gjorte Afsigt – såvel som vores forrige Stifts-Amtmand over Fyens Stift, os elsker: *Erich Banners* allerunderdanigste Erklæringer – videre se oc erfare.

Thi er det vores Willie oc Befaling, at I os derom Eders allerunderdanigst udførlig Erklæring oc Betænkende til vores videre allernåd: *Resolution* (fol.210b) med forderligste tilstiller. Dermed etc. Hafn, 12. Aug. 1680.

☒Samme Tegnelse, fol.217: Anno 1681, No.1 – Hr. *Helmut Otto von Winterfeld* oc M: *Thomas Kingo* anlangende et Mageskifte til Endegiørelse med Knud Thot om nogle Jorder på Assens Mark.

C.5 V:A:T: Eftersom vi af din Mag: *Thomas Kingo* samt *Borg^m oc Råd* i vor Kiøbsted Assens – efter vores den 12. Augusti i næst forleden År 1680 til Eder udgangne *Missive* allerunderd: indkomne Erklæringer – allenåd: forméner, at det Mageskifte, som os elsker: Knud Thot til *Næs* og *Knudstrup*, vores Estats- oc Commerce-Råd, anlangende nogle Jorder på forn^{le} Assens Mark (*Hellig Kors* og *Grisejorden* kaldet) imod det erbudne Vederlag, begierer ey Sognepræsten – som årlig Afgift deragf nyder – noget skal kunne fragå. Item at *Borg^m oc Råd* oc dermed tilfreds er – (fol.217b) da er vores allernådigste Willie oc Befaling, at I bemeldte Mageskifte til videre vores allernådigste *Ratification* i Parternes Overværelse til Endelighed beforder. Havende derhos flittig Indseende, at de Vedkommende ingen Uret vederfares derved. Hafnia, 8. Januari 1681.

(Bilag: Uddrag af synsrapport)

☒Koncepter og Indlæg til Fynske og Smålandske Tegnelse 1679-82 (M.45.422): Allernådigste Herre og Arvekonge,

Efter Eders Kongl: May^{ls} allernådigste Befaling til os underskrevne, angående at vi skulle besigtige de *Hellig Kors* oc *Grise Jorder*, som på Lundager Mark her udi Fyn er beliggende, dets Afgift til Præsten udi Assens er tillagt – såvel og de Mjginde Gårde, som til *Hospitalet* udi Ottense svarer såvel som til Gejstligheden sammesteds – i lige Måde og eftersé de Jorder og Gårder, som velbårne *Mon^{si}eur. Tott* efter allerunderdanigst Ansøgning erbyder sig at ville igen give til Vederlag – om det udi

⁵¹ *Moinge* – Mygind.

Herlighed og *Valeur* så befindes, som det af ham oben begierte er og forefindes, på det de Vedkommende ingen Skade ved samme Magelaug skulle tilføjes Eders Kongl: May^{ts}...

Først haver vi tilligemed 4 uvillige Dannemænd ... eftersét *Hellig Kors* oc *Grise Jorder*... dernæst 3de Myginde Gårde ...

Siden efter Påvisning haver vi begivet os til efterskrevne, som velbårne *Monsieur. Tott* ville igen give:

☒ Vends Herred, Causlund Sogn ...

☒ Båg Herred, Turup Sogn ... Kierte Sogn, Ørsbjerg Bye ...

☒ **Kiøng** Sogn og Bye – *Hans Andersen* (nr.151688), skylder årlig: 1pd Biug, 1fjr Smør, 1 Føenød, 1 Lam, 2 Gies + 2skp Are, 2 Høns. Bygningen her på Gården er en Del brøstfældig; gør Halvgårds Hovning; haver ikke givet fulde *Contributioner* siden sidste Fejdetid⁵² – ejheller Landgilde. Jorden ligger til Réns med de andre Bymænds Jord – undtagen en Hafue, hvorudi kan græsses 2 Kiør; er noget Underskouf. Til Gården kan sås efter Bondens Beretning noget af alle Slags Korn. Ellers er Tilstanden hos ham ikkun temmelig.

☒ Salling Herred, Suanninge Sogn ...

... Actum Assens, 30. Julij 1678 – Erich Steensen, Benedictus von der Kula. (*tilrådt*) 23. Oct. 1678 – J. Schult, Erich Banner.

Marcus Giøe 1693/94.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 10 (1692-99, RA-M.25.003), fol.96:

Onsdag, 30. Aug. 1693 (*tinglæst*) No.16 – Jeg *Holger Rosenkrantz* til *Enggård* kiendes og for alle vitterlig gjør: at jeg med velberåd Hu og frie Willie – så og min Kierestes, Frue Anna Brahes Samtykke, haver solgt, skiødet og afhændet – såsom jeg og med dette mit åbne Brev aldeles hermed sælger, skiøder og afhænder, fra mig og min kiereste Frue og vores Arvinger, til høvyædle og velbårne Herre, Hr. *Marchus Giøe* til *Brahesborg*, Ridder, hans kongelige May^{ts} til Danmark og Norge etc. Geheime Estats- og Justits-Råd og hans Arvinger, efterskrevne min anden Hovedgård *Brahesborg* med dets underliggende Bøndergods udi Fyn, Assens Amt, Båg Herred – såvel og *Barløse* Hovedgård med underliggende *Jus patronatus* til Barløse Kirke og anden tilliggende Herlighed tilligemed derunder liggende Bøndergods, nemlig:

- Assens Amt, Båg Herred, *Gamtofte Sogn* – *Brahesborgs* halve Hovedgårds-Taxt ... med det, som til Mageskifte fra (*fol.96b*) min kiere Svoger, hans Excel: Hr. Geheime-Råd *Knud Thott* er bekommen ... efter *nye Landmålings Matricul* tilsammen står for Hartkorn 48-2-1-2.
- **Kiøng** Sogn og By – *Niels Jørgensen* (nr.20) – Hartkorn: 5-1-3-2, Landgilde: 3tdr-3fdk Byg, ½Rdl(?) Grj (*s.11*) ...
- Barløse – ...
- ... (*fol.99*) ...

Kiøbenhafn, 18. Juni 1693 – H. Rosenkrantz.

*Samme Protokol, fol.219:

Onsdag 27. Feb. 1695 (*tinglæst*) No.5 – Jeg *Knud Thott* til *Knudstrup* og *Gaumøe*, Ridder, kongelig May^{ts} Geheime Estats- og Commerce-Råd, på min kiere Datters, Jomfrue Sophia Thottes – og jeg *Jørgen Brahe* til *Hvedholm*, kongelige May^{ts} Cancellie-Råd og Landsdommer over Fyen og Langeland, med min Hustrus, allerkiere Frue Anna Helvig Thottes Willie og Samtykke – kiendes og vitterlig gjør: at vi ... hermed sælger, skiøder og afhænder ... til min kiere Søn og min kiere Morbroder og Svoger, høvyædle og velbårne Hr. *Marchus Giøe* til *Brahesborg*, Ridder, kongelig May^{ts} Geheime Estats- og Justits-Råd ... al den Del, som høvyædle og velbårne Frue Anna Helvig Thot og Jomfrue Sophia Thot efter Arv og Kiøb tilhører udi *Brahesborgs* Gård og Gods, som ligger udi Fyen, Assens Amt, Båg Herred – og her *specificeres* efter *nye Matricul* og efter hans Mayestæts allernådigste udgangne *Forordning om Nye Mål og Vægtes Ligning*, dateret 30. Aug. 1687:

- den halve *Brahesborg* Gård med Bygninger og alt som Tilliggende, Eiendom, Skov, Kirke-Jorder, og den halve *Ørtgård*, som er Hartkorn efter den Nye Matricul 69-0-0-0 ...
- *Jus patronatus* til Gamtofte Kirke, dets Tiende er 54-4-0-0 Hartkorn.
- (*Bøndergods*) Gamtofte Sogn, Lundager ... Grimstrup ... Gamtofte ... (*fol.219b*) ... Wistorpe:
 - ☒ *Peder Jørgensen* – skylder: 1tde-4skp-1fdk-1ott Biug, 5tdr-1skp-3fdk-1ott Aure, 1 Får, 1 Lam, 2 Giæs + 2skp-1½pot Aure, 2 Høns, 4Mk-5β: 1alb, 1 Læs Høe, 2Dlr Giesterj – er Hartkorn 6-7-2-1. Heraf skiødes kun den ½-del.
 - ☒ *Peder Jørgensen* – 1tde-4skp-1fdk-1ott Biug, 2tdr-4skp-3fdk-3pot Aure, ½ Ko, ½ Får, ½ læs Høe, 1Mk-2β, 1Dlr Giesterj – og er regnet under *Brahesborg* Hovedgårds Taxt.
- Aborre ... Egerup ... Wolbroe ... Holevad Sogn ... Sandager Sogn ... Barløse Sogn ... (*fol.220*) ... Foermose: *Lauritz Jensen* ... (*fol.221*) ... Turop Sogn ...
- Søllested Sogn, *Nyboe*: *Laurits Hierresen* – skylder: 2tdr-7skp-½pot Haure, 5Mk-5β: 1alb, 1Dlr Grj – er Hartkorn 6-7-1-1. Wistårup: *Niels Støffle* – 2tdr-7skp-½pot Haure, 5Mk-5β: 1alb, 1Dlr Grj – er Hartkorn 5-6-2-0.
- Søbys Sogn: ...
- Kiøng Sogn, **Gommerup**:
 - ☒ *Christen Andersen*, Eiendoms-Bonde (nr.7+19) – 1tde-4skp-1fdk-1ott Biug, er Hartkorn 3-2-3-0.
- **Kiøng** Sogn og By:
 - ☒ *Hans Andersen* (nr.27) – 3tdr-3fdk Byg, 1fjr Smør, 1 Føenød, 1 Lam, 2 Gies + 2skp-1½pot Aure, 2 Høns, er Hartkorn 6-1-0-1.
 - ☒ Huse: *Hans Dinesen* – Øde, 21β.
- Hårbye Sogn og Bye:
 - ☒ *Rasmus Jørgensen* (5, *Pilegård*) – 2tdr-4skp-2fdk-1ott Rug, 3tdr-3fdk Biug, 1 Foeroxe, 1½ott Smør, 1 Lam, 2 Gies, 4 Høns, 1Mk Eridspenge, 2Dlr Grj – er Hartkorn 8-5-1-2.

⁵² *Sidste Fejdetid* – seneste krig (1657-60) med svensk invasion.

- Dreslette Sogn ... Sýnderby Sogn ...
- Kierum Sogn, Norby ... (*fol.221b*) ...
 - *Kierumgård: Find Jensen* – 1Rdl Grj, 3tdr-6skp-3fdk-1ott-1pot Rug, 5tdr-3skp-1fdk-1ott Biug, 1fjr Smør – er Hartkorn 12-6-2-0. En Del af denne Gård er Eiendom. ...
- ...

Hvilket forskrevne ... Hr. Marcus Giøe skal og må have, nyde, bruge og beholde til evindelig Eiendom ... og som vi på deres vegne for alt dette (*fol.222b*) haver annammet 14.000Rdl i danske Croner, som er 7.000Rdl for hver Søsters Part ...
Kiøbenhafn, 18. Juny 1694 – Knud Thott, Jørgen Brahe.

Christian Rantzau relution 1719.

*Rentekammeret. 2212. 24 Ekspeditionsprotokol 11 (1718-19, RA M.565.322), s.541:

No.178: Skiøde for Hr. Baron Christian Rantzau på *Relutions*-Rettigheden til en Del Bøndergods i Fyen – Vi **F.4^{ms}** gjør alle vitterligt: at – som vor elskelige kiere Hr. Farfader, Salig og højloflig Ihukommelse Kong *Friderich den Tredie*, allernådigst haver skiødet og afstanden en Del Bøndergods og Tiender i Fyen – dog med samme Skiøder *Relutions*-Rettigheden bleven forbeholden – og vi allernådigst for godt befunden haver ved vores *Committerede*:

▫ os elskelig *Cristian Rosenkrantz*, vores Conferentz- og Estatz-Råd samt Amtmand over Nybørg og Tranekier Amter,

▫ os elskelig *Iver Andersen*, vores Justits-Råd og Amtmand over Assens og Hindsgaul Amter, tilligemed

▫ os elskelig *Peder Himmelstrup*, vores Krigs-Råd samt Krigs- og Land-Commissair i Fyen og Langeland,

at lade *accordere* med itzige⁵³ Ejere til en Del af sådant Gods og Tiender om noget vist at give for *Relutions*-Rettigheden, hvorefter og er truffet *Accort* med vores Kammerherre og Deputerede i *Søetatens General Commissariat*, os elskelig Christian Rantzau, Ridder, som itzige Ejer at betale for 24-6-1-1 Hartkorn efter de gamle Skiøder 143Rdl-76β, som allernådigst er bleven approberet 23. May sidstafvigte – (*s.542*) da som Betalingen til forbem^{ls} vores *Committerede* efter den udi vores Rentekammer indleverede Qvittering af 28. Jan. 1719 ... – så ville vi hermed med dette vort åbne Brev og Skiøde allernådigst skiøde og afstå fra os og vores kongl: *Arve-Successorer* i Regieringen udi vores Arve-Riger Danmark og Norge, og til for^{ms} vores Baron Christian Ranzau og hans Arvinger: *Relutions*-Rettigheden ... til efterskrevne pantsatte Bøndergods, beliggende udi vores Provintz Fyen, Assens Amt:

- Holevad Sogn ...

- **Kiøng** Sogn og By:

▫ *Anders Madtzen* (Hartkorn 6-7-1-1, nr. 27), *Jørgen Laursen* (3-0-0-0, nr.20)

tilsammen Hartkorn efter de gamle Skiøder 24-6-1-1.

... Dog os og vores kongl: *Arve-Successorer* i Regieringen – *Souverainitet*, kongl: *Regalier* og Højheder, item *Contributioner pro quota ordinaire* og *extraordinaire*, som nu af Bøndergods påbuden er eller herefter påbuden vorder, (*s.543*) samt Jagten udi vores Wildtbaner (så vidt den efter Indpælingen sig strækker) – aldeles uforkrænket forbeholden at forblive.

... Givet udi vort Slot *Clausholm*, 16. Juny 1719 – under vor kongl. Hånd og Zignet: Frideric R.

Christian Rantzau pant 1723pp.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 14 (1722-27, RA-M.25.007), fol.61: (*Marginnote*: cassetet 18. Juni 1756).

Onsdag, 31. Marty 1723 (*tinglæst*) No.2 – Jeg Baron Christian Rantzau til *Woldborig*, *Brahesborig* etc., Ridder, kongl: May^{ls} Cammerherre – og jeg Charlotte Amalia Giøe til *Brahesborig* etc. – kiendes og vitterlig gjør: ret vitterlig Gield skyldig ar være til Deres Excellence, højædle og velbårne Hr. Carl von Plessen, kongl: May^{ls} Geheime-Råd og Ober Kæmnerer hos hans kongl: Høyhed, Hr. Printz Carl ... den Summa 40.000Rdl udi *Danske Croner* ...

(*Til sikkerhed*) pantsættes *Brahesborig* Hovedgård og Gods (*som specificeret i vedlagte jordebog*) ...

Brahesborig, 11. Marty 1723 – C. Rantzau.

(*fol.62*) Onsdag, 31. Marty 1723 (*tinglæst*) No.3: **Jordebog** over *Brahesborig* og *Barløsegård* med dertil liggende Bøndergods. ... (*fol.64*) ...

- **Kiøng** Sogn og By:

▫ *Mads Andersen* (Hartkorn 6-1-0-1, nr.27) – Biug 1pd, Smør 1fjr, 1 Føenød, 1 Lam, 2 Gies + 2skp Aure, 4 Høns.

▫ *Jørgen Nielsen*, Eiendom (4-3-3-2, 20) – Biug 1pd, ½Rdl Grj, Huspenge 4Rdl.

▫ Hus, *Hans Dinesen* – Øde.

- **Hårby** Sogn og By

▫ *Jørgen Piilegaard* (8-5-1-2, nr.5) – Rug 1pd, Biug 1pd, 1 Foeroxe, Smør 1½otting, 1 Lam, 2 Gies, 4 Høns, 1Mk Eridspenge, 2Rdl Grj.

- Dreslette Sogn: ... (*fol.64b,65*) ...

... *Brahesborig*, 11. Marty 1723 – C. Rantzau.

⁵³ itzige – nuværende.

Skovgårde

I begyndelsen af 1700-tallet ejede *Skovgårde* i Søby sogn på Vestfyn en gård i Køng nr.25a og en i Gummerup.

Resumé:

- 1703/08 – kaptajn Mogens Holck⁵⁴ fik auktionsskøde 1703.05.02 på gården Gummerup nr.14, som var en del af assessor Broder Landorphs⁵⁵ *Billesbølle* gods (**FLT-SPp.11, 235b*). Han fik endvidere auktionsskøde 1708.04.07 på *Skovgårde* gods – herunder gården Køng nr.25a – fra arvingerne efter frue Christina Rodkirck⁵⁶, amtmand Erik Steensens enke (**FLT-SPp.12, 107b*) og finansierede købet ved pantebrev 1708.06.11 til oberstløjtnant Hans Jochum von Warenstedt⁵⁷ til *Jerstrup* på vegne af dennes myndling, frk. Juliana Kristina von Winterfeldt (**FLT-SPp.12, 316*).
- 1756 – Christian Rantzau⁵⁸ til *Brahesborg* fik auktionsskøde 1756.07.31 på *Skovgårde* gods efter afdøde oberstinde Holck (**FLT-SPp.18, 279b*).
- Selveje – Køng nr.25a kom 1771 under *Krengerup*. Den blev arvefæste 1878 og nedlagt som landbrug 1911 – se fortsættelse i **Køng 2. del**.

Kilder:

M. Holck, auktionsskøde 1703.

*Fynbo Landstings Arkiv, Skøde- og Panteprotokol No 11 (1699-1706, LAO SP-2870), pag.235b:

Onsdag 23. Maj 1703 (*tinglæst*) No.10 – Bertel Jørgensen udi Assens, Kongl. Maj^{ts} Herridsfoged og Auktionsforvalter udi Båg-Vends Herrit, så og Niels Selmer, Højstbemeldte Kongl. Maj^{ts} Byfoged udi Assens og Herredsskrifver til fornævnte Båg-Vends Herredsting, hermed gjør vitterligt at de efter foregående bragte Placater af 12. Marty 1703 hafver holden *Offentlig Auction* 12. April samme År her udi Assens i mit Bertel Jørgensens Huus ofver en Del Veledle og Velb. Broder Landorph til *Billesbølle*, Kongl. Maj^{ts} Assessor udi Hofretten, hans tilhørende Jordegods i Båg Herrit beliggende, hvor da iblandt andre Liebhabere indfandt sig den Høj- og Velbårne Hr. Baron Mogens Holck, Kongl. Maj^{ts} bestalter Capitain ved Hans Kongl. Høyhed *Prinds Christians Regiment til Fods*, som til høystbydende på efterskrefne Jordegods hannem blev tilslagen, nemblig:

- Flemløse Sogn, Woldtofte Bye – Dorothea Nielses og Peder Nielsens påboende Gård (*nr.7, Elmegård*), som skylder efter Nye Matricul: 9-5-3-0, og gifuer årlig Landgilde: Biug 6tdr, Rug 2½tde, Avre 2 Ørter, Penge 15Sk 2a^{tt}, Gri 2 d (*del af a^{tt}*), som efter den Kongl. Forordning af 30. Aug 87 om Landgilde og Afgifters Mål og Vægtes Bygning nu er Biug: 6tdr-1skp-2fjk, Rug: 2tdr-4skp-2fjk-1alb, så og Avre: 5tdr-1skp-3½fjk, foruden de andre Species.
- Kiøng Sogn, **Gummerup** Bye – Laurids Lunde og Henning Laursen deres påboende Gård (*nr.14, Lundegård*), skylder efter nye Matricul: 9-2-1-2. Gifuer årlig Landgilde: Rug 10skp, Biug 1pd, Smør 1fjr, Foeroxe 1, Lam 1, Gies 2, Høns 2, Grj 1Rdl, som efter høystbemeldte Forordning nu er: Rug 10skp-1fdk-1patr, Byg 3tdr-6fdk, Smør 3 lisû 8û, foruden de andre Species.
- Trj, en Kirche – som efter høystbemeldte Forordning nu er: Rug 10skp-1fjk- 1patr, Biug 3tdr-3fjk, Smør 3 lisû 8û, foruden de andre Species.

Hvilket forskrefne Jordegods med al des Tilliggende af Ager, Eng, Skouf, March, Krat, Hede, Kier, Moser, Tørveschier og Liungslet, Fiskevand, Fægeng, vådt og tørt, inden og uden Markskiel, med al anden Herlighed som der nu tilligger og med Rette bør at ligge, intet i nogen Måde undentagendes, (*fol.236*) ... alt således som velbemeldte Hr. Assessor Landorph det hafver tilhørt, nu herefter velbemeldte Hr. Captein Mogens Holck og hans Arvinger må have, nyde, bruge og beholde til evindelig Arf og Eiendom fra 12. April sidst afvigte at regne, eftersom derforre den udlofvede Summa for hver tde.Htk. udi *Dørthe Nielsens og Peder Nielsens* Gård i Woldtofte 61Rdl-4Mk, Laurids Lunde og Henning Laursens i Gummerup 85Rdl-4Mk, som gjør den Summa 1.395Rdl-4Mk-7B til merbemeldte Hr. Assessor Landorph selv er fremvist og afbetalt. ...

Og må Hr. Capit: Mogens Holck dette Auctionsskiøde, som vi på vores Embeders vegne og under vores Hænder og Signeter haver udstedt, på behørige Steder – uden nogen gifven Kald og Warsel derforre til Hr. Assessor Landorph – lade læse og protocollere. ...
Dat: Assens, 2. Maj 1703 – Bertel Jørgensen, Niels Selmer. Ratihaberet af mig – Broder Landorph.

⁵⁴ Mogens Holck (d.1712) – major, baron, til *Skovgårde* – gift med Barbara Kirstine Steensen (d.1755), som ejede godset efter ham.

⁵⁵ Broder Landorph (o.1700) – assessor, til *Billesbølle*.

⁵⁶ Christina Rodkirck (d.1708) – enke og arving efter amtmand Erik Steensen (d.1701) til *Skovgårde*.

⁵⁷ H.J.v. Warnstedt (d.1713) til *Jerstrup*, hovedgård vest for Grindløse by på Nordfyn (Skam Herred, Odense Amt – **Trap V, 358/59*), gift med Hedvig baronesse von Winterfeldt (d.1731).

⁵⁸ *Skovgårde* gods blev 1756 købt på auktion af Christian Rantzau (til *Brahesborg*, d.1771) og 1829 underlagt det af ham 1756 oprettede *grevelige Rantzauske Forlods*, der omfattede *Rosenvold* o.a. af slægten Rantzaus jyske besiddelser samt fra 1770 *Krengerup* gods. Forlodsgodset skulle arves i slægten og i tilfælde af dennes uddøen tilfælde kongen (**Trap V, 477 og VIII, 964*).

M. Holck, Skovgårde, auktionsskøde 1708.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 12 (1706-16, LAO SP-2872), fol.107b:

Onsdag 11. April 1708 (*tinglæst*) No.1 – Bertel Jørgensen, Kongl. May^{ts} Postmester udi Assens og Herridsfouget i Bågwendsherit – tilligemed Niels Selmer, høistbemelte Kongl. May^{ts} (*fol.108*) Byefouget udi for^{me} Assens og Herridsskrifver i ermelte Herit – giør vitterligt: at vi efter derom udgangne og trøgte *Proclama* af 19. Nov. 1707, ved offentlig Auction Torsdag 16. Feb. i indeværende År, på Rettens og vores Embeders vegne, til den høy- og velbårne Herre, Baron Mougens Holck – Kongl. May^{ts} velbestalter Major ved det *Fynske Regiment til Fods* – som den høistbydende, hafver solt og afhendt *Skoufgårde Hofvedgård* med dens nu befindende Bygning og underliggende Bønder- og Jordegods, item en Del Kirchers *Jura* samt dessen Hartkorn, Landgilde og Rettighed, såvel og Søebye Konge-tiende m.v. derom fra velbemelte velbårne Hr. Major Mougens Holck på sin Frues: den høyædle og velbårne Frue Barbara Christina Steensen hendes vegne – og velædle Hr. Obrist-Lieutenant Hans Jochum von Warnsted på sin Myndlings: den høyædle og velbårne Frøken Juliana Christina von Winterfeldt hendes vegne – som Arfvinger efter den høyædle og velbårne, nu Sal: Frue, Frue Christina Rødkirck, afgangne Sal: Hr. Cancellieråd og Amtmand Erick Steensens – til os udi Auctions-Retten indlevere Jordebogs videre Formelding.

Hvilken Jordebog lyder som følger (dog de derudi *mentionerede* Landgilders *Specier* befindes at være udregnet efter den kongl: allernådigste Forordning af 30. Aug. 1687 om Landgilders Mål og Beregning udi Danmark):

- Assens Amt, Båg Herred, Søebye Sogn, *Skoufgårde Hofvedgård* – Hkorn efter Nye Matricul: 21-0-3-1. ...
- *Kirkernes Jura*: *Jus patronatus* til Søebye Kirke ... Turup Kirke ... Ørsted Kirke ...
- Søebye Kirkejord: Hr. *Pofvel Jørgensen* i *Wengen* 1stk Jord ... *Peder Hendrichsen* på *Liltofteberg*, når Marken er i Vang: 1skp-1fdk-1 otting Biug – en Ager i Øxenbergs fra Rasmus Knudsens Gård, som bruges til *Skoufgårde*. Indbemeldte Kirkejord er Hartkorn 1-2-3-1. Turup Kirkejord ...
- *Bøndergods*, Gamtofte Sogn, Aborg ... (*fol.108b*) ... Søebye ... Tylled ... Sæ Søebye... en Jord på Woldtofte Marck, som Herskabet til *Søeholm* i Brug hafver: 2skp-½ot Biug årlig ... (*fol.109*) ...
- Søllested Sogn, Bukerup: *Hans Christensen* (*nr. Buk.2a*) Fæstebunde – Hartkorn 9-4-2-2, hvis Landgilde er: 23skp-¼otting Aure, 1Mk-5β: 1alb, 14 lisû Smør, 2Dlr Grj, Skouf til 4 Svins Olden.
- Kiøng Sogn, *Beckhuset*: *Erich Madsen* (*Hol.4a*) Fæstebunde – Hartkorn 7-1-2-1, for Landgilde og Hovning årlig 17Rdl. Holte: *Hans Laursen* ...
- *Kiøng* By: *Elias Hansen* (*25a*) Fæstebunde – Hartkorn 1-3-1-2, hvis Landgilde er: 2tdr-2skp-2fdk-½ot Biug, 4skp-2fdk-1¼ott Rug, 24β danske.
- *Jep Smed* (*Gum.16a*) – Hartkorn 1-4-1-2, hvis Landgilde er: 3tdr-3fdk Biug. Husmand *Hans Krog* – skylder årlig 4 SletDlr.
- *Flemløse Sogn*, *Woldtofte*:
 - *Rasmus Jensen*, *Fæstebunde* (*15*): Hkorn 5-4-2-0, hvis Landgilde er: 10skp-1fdk-½otting Rug, 3tdr-3fdk Biug, 3lisû-8û Smør, 23skp-¼ott Aured, 1Dlr Grj.
 - *Jens Søfrensen*, *Fæstebunde* (*19*): Hkorn 4-7-1-2., hvis Landgilde er: 26Sk 1alb = 44Sk, 10skp-1fdk-½ott Rug, 12skp-1fdk-1 ott Biug, 1 Føenød.
- Kierum Sogn ... (*fol.109b*) ... Dreslette Sogn ... Skydebjerg Sogn ...Kierte Sogn ...

Hvilken Hofvedgård og Gods ... Hr. Baron Mogens Holck til *Philippi Jacobi Dag*⁵⁹ udi indeværende År haver at tiltræde og udi fuldkommen *Possession* at tage, fri for alle pantehavende *Præentioner* ... for den Summa 16.695Rdl: Croner, hvoraf den halfve Del, nemlig 8.947Rdl-3Mk, tilkommer velbemelte Frøken Juliana Christina von Winterfeldt, som nu til hendes Formynder derfor er sket. Så skal forskrefne Gård, Gods og Tiender ... herved af os på Rettens og vore Embeders vegne være skiødt og aldeles afhendt til ... Mougens Holck ... (*fol.110*) ... Assens, 7. April 1708 – Bertel Jørgensen, Niels Selmer.

M.Holck, pant 1708.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 12 (1706-16, RA-M.25.005), fol.316:

(margin: 1715, 18. Juny – slettet)

Onsdag 24. Feb. 1712 (*tinglæst*) No.3 – Jeg Mougens Holck, bestalter Major ved det *Fyhnske National Regiment Infanterie*, giør vitterligt: Giæld skyldig at være til den høyædle og velb. Hans Jochum von Warenstedt til Jerstrup, Obrist-L. til Hest – på hans Myndling, Frøken Juliana Kristina von Winterfeldt, hendes vegne – rede Penge udi Danske Croner 8.000Rdl, hver Rdl til 96β beregnet ...

(til *Sikkerhed*) pantsætter jeg ... efterskrefne min fri Sædegård *Skoufgårde*, beliggende i Fyen, Assens Amt, Båg Herit –

Hartkorn 21-0-3-1 – med underliggende Bøndergods ...

... *Skoufgårde*, 11. Juny 1708 – Mougens Holck (L:S).

Chr. Rantzau auktionsskøde 1756.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 18 (1753-62, RA M.25.012), fol.279b:

25. Aug. 1756 (*tinglæst*) No.1 – Niels Læsøe af Assens, Kongl: Majestæts Cancellie-Assessor og Herredsfoged i Båg-Wends Herreder, giør vitterlig, at: År 1755, 14. April blev – efter høyædle og velbårne Hr. Etats-Råd og Amtmand Hans Simonsen til *Erholm*, hans som Skifteforvalter i *Sterybøen* efter afgangne, høyædle og velbårne Frue Oberstinde Holck giorte Begiæring – holdt offentlig Auction over *Schougårde* Hovedgård med underliggende Bøndergods, Kirker og Kongetiende ... efter følgende *Conditioner*: ... (*fol.280-281*) (dateret *Schougårde*, 14. April 1755 – Hans Simonsen).

⁵⁹ *Philippi Jacobi Dag* – 1. maj.

Og omendskiønt hans Excellence, højvelbårne Hr. Greve, Geheime Conferentz-Råd, Ridder og Stifts-Befalingsmand Christian Rantzau, Herre til *Brahesborg*, ved St Niels Basse til *Hinsgaul*, ved samme Auction blev høystbydende for alt i vedlagte Jordebog ommeldte Gods – så er dog ved Auctionens *Declaration* overladt og afstået Ørsted og Søllested Kirker, og således hans Excellence for den Summa 27.240Rdl ikkun tilslagen *Schougårde* Hovedgård og Gods samt Søby og Turup Kirker, så og Søby Kongetiende.

(Bilag) Jordebog:

☒ *Schougårde Hovedgårds* Taxt – Hartkorn 21-0-3-1 ...

Bøndergods ...

☒ **Kiøng** Sogn og By: *Jørgen Andersen (nr.25, Johan Andersens gård)* – Htk. 0-7-1-2, Landgilde: Rug 3skp, Byg 1tde-4skp, Penge 2Rdl-5Mk.

☒ Flemløse Sogn og Bye: *Hans Lauritsen* – Htk. 9-3-3-2 (*nr.8, Lindegård*), LG-penge 18Rdl-4Mk.

Niels Hansen 7-1-1-1 (nr.10, Krogsgård), 12Rdl.

Ved disse 2de Mænd findes i Jordebogen tegnet: *Disse 2de Mænd er således accorderet efter Fæstebrevs Indhold for al Hovning og Landgilde.*

☒ Wedtofte Sogn ...

☒ Hårbye Sogn og Bye: *Jørgen Pedersen (nr.6, Hans Filstrups gård)*– Htk.3-7-1-0, LG: Rug 2tdr-4skp, Haure 2tdr-6skp, Penge 6Rdl.

Efter Fæstebrevet skal levere til Enken i Gården, så længe hun lever, af sin specificerede LG: Rug 4skp og Haure 2skp. ...

☒ Kierum Sogn ...

(284b) ... skiøder hermed til Christian Rantzau, Conferentz-Råd ...

Assens, 31. Julj 1756 – N. Læsøe.

Søbo

Senest fra 1660 til o.1800 ejede hovedgården *Søbo* i Jordlose sogn gård nr.30a og 31a i Køng.

Resumé:

- 1660 – blev den første jordebog efter *Svenskekrigene* indsendt til *Rentekammeret*. Gårdene Køng nr.30 (*øde*) og 31 samt en uidentificeret gård i Gummerup (*øde*) er anført (**Rtk-Jb.Fyn-Langeland 1660-65*).
- 1664pp – *Søbo* er anført som ejer af de 2 Køng-gårde i **M-1664, -1680, -1688 og ca.1750* samt ved udskiftningen 1793.
- 1723pp – Johan Eskild Falsen⁶⁰ fik auktionsskøde 1723.07.05 på *Søbo* gods, som han pantsatte nogle gange, senest i 1754 – (**FLT-SPp.14, 178b...181b – SPp.17, 707 – SPp.18, 89b*).
- 1760pp – efterfølgeren, Carl Leopold von Scherewien⁶¹, fortsatte pantsætningen endnu hyppigere 1760-72 – (**FLT-SPp.18, 589b...598b – SPp.19, 74...493 – SPp.21, 189*).
- 1796 – Jens Brandt⁶² i Middelfart og Rasmus Eilersen i Svendborg (d.1811) fik auktionsskøde 1796.06.11 på *Søbo* gods – (**FLT-SPp.25, 439b*) og frasolgte senere en del af bøndergodset..
- Selveje – Køng nr.30a blev således selveje i 1797 og nr.31a i år 1800 – se fortsættelse i **Køng 2. del**.

Kilder:

Jordebog 1660.

*Rentekammeret 1660-1848. Matriklerne 1660-65 m.v. 311.23 Jordebøger Fyn-Langeland: Jordebog til *Søboe* fra Phil.Jac. Dag 1660 til Årsdagen 1661 (RA M.567.618).

Båg Herred, **Kjøng**:

☒ *Hans Andersen* (6½-2½-0-2, nr.30) – 1pd Roug, 1fjr Smør, 1 Lamb, 4 Høns, 2Mk Erridspenge. **Øde.**

☒ *Lauris Andersen* (6½-2-0-2, nr.31) – 1pd Biug, 1fjr Smør, 1 Lamb, 4 Høns, 14ß Erridspenge, 18ß Grj.

Gummerup:

☒ *Rasmus Bertelsen* (1½-0-0-0) – 1 otting Smør. Øde. sign. Løffuismose, 13. Nov. 1660.

Johan E. Falsen 1723/54.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 14 (1722-27, RA-M.25.007), fol.178b:

Onsdag, 25. Aug. 1723 (*tinglæst*) No.14 – Hans Fallenkamp, kongl: Maj^{ts} Herredsfouget og *Auctions-Directeur* udi Salling Herred – og Niels Krogstrup, Herredsskriver sammesteds – gjør vitterligt: at vi efter hans kongl: Maj^{ts} allernådigste *Forordning om Auctions-Værket i Danmark* haver d. 5. og 6. Feb. 1722 holdet en offentlig *Auction* i Apotheker Sr Peiter von Westens Hus udi Odense over *Søboe* Hofvetgård og dens underliggende Bøndergods, høvædle og velbårne Anders Rosenkrands til *Tirsbeck* i Jylland tilhørende, efter hans derom gjorde Begjæring og foregående trykte *Auctions-Placaters* Formelding af 22. Nov. 1721 samt hans hosføjede *Conditioner* af 5. Feb. 1722.

- Bemeldte Hofvetgård *Søboe* er beliggende i Nýborg Amt, Salling Herred, Jordløse Sogn. dens Taxt er Hartkorn efter Nýe Maticul: Jordskyld 27-1-0-1, Skovskyld 9-3-3-0.
- **Bøndergods** i samme Amt: ... (*fol.179-180*) ...
- Assens Amt, Flemløse Sogn, Høed: ...
- **Kjøng** Sogn og By:
 - ☒ *Mads Jensen* (Hartkorn 7-2-2-2, nr.30) – skylder Landgilde: Rug 1pd (er 2tdr-4skp-2½fdk⁶³), Smør 1fjr (er rent Smør 3 lisû-8û), Redselspenge 2Mk, Lam 1, Høns 4, Hofningspenge 8Rdl.
 - ☒ *Anders Jørgensen* (Hartkorn 5-4-1-2, nr.31) – Landgilde: Byg 1pd (er 3tdr-3fdk), Smør 1fjr (er rent Smør 3 lisû-8û), Grj 18ß, Lam 1, Høns 4, Hofningspenge 4Rdl.
- Gummerup, Husmænd:
 - ☒ *Christopher Hansen* (Hartkorn 0-1-1-1) – Landgilde: Smør 1 otting (er rent Smør 2 lisû), Hofningspenge 2Rdl.
 - ☒ *Hans Rasmussen* (Hartkorn 0-0-0-1) – giver Hus- og Hofningspenge 2Rdl-4Mk.
- Høyerup: ...
- Werninge Sogn og By: ...

⁶⁰ Johan Eskild Falsen (d.1758) – kommerceråd, ejer af *Søbo*.

⁶¹ Carl Leopold von Scherewien (d.1779) – major, etatsråd, landsdommer for Fyn og Langeland, ejer af *Søbo*.

⁶² Jens Brandt (d.1823) – postmester i Middelfart, ejer af ½-parten af *Søbo*.

⁶³ efter *Forordning om Nýe Mål og Vægtes Ligning* af 30. aug. 1687.

Hvilken forskrevne Hofvetgård *Søeboe* med alt specificerede Bøndergods ... er bleven velædle Seig^t Johan Eskild Falsen ved offentlig *Auction* som høystbydende ... tilslagen for den Summa 19.005Rdl: Croner. ... Thi skiødes hermed ... (fol.180b) ... Datum Hillerslef, 5. Julij 1723 – Anders Rosenkrantz, H. Fallenkamp, N. Krogstrup.

*Samme Protokol, fol.181b:

Onsdag, 30. Junij 1723 (*tinglæst*) No.54 – Kiendes jeg underskrevne Johan Eskild Falsen til *Søeboe* og for alle kundbar gjør: at jeg af ret vitterlig Gield skyldig er til høyædle og velbårne Hr. Obriste Godske Ditlef von Hølstén, Herre til *Holstenshus* og *Langesøe*, rede Penge 13.000Rdl i gode danske 8β-Stykker – hvilken Capital han har forstrakt mig med til at indløse min Pante-forskrivning på *Søeboe* Gård og Gods til Hr. *Anders Rosenkrands* til *Tirsbeck* og *Landtinge*, dateret 6. Feb. indeværende År. ... sædvanlig Rente 5% p.a. ... (Til sikkerhed) pantsætter jeg med 1° Prioritet:

- Bemeldte *Søeboe* Hofvetgård: Jordskyld 27-1-0-1, Skovskyld 9-3-3-0 – samt al dets **Bøndergods** i Njborg, Assens og Odense Amter beliggende: ... (fol.132) ...
- **Kiøng** Sogn og By: *Mads Jensen* (Hartkorn 7-2-2-2, nr.30), *Anders Jørgensen* (5-4-1-2, nr.31).
- Gummerup: *Christopher Hansen* (1-1-0-2), *Hans Rasmussen* (0-0-0-1).

... Summa med Hovedgårds Taxt og Bøndergods, Hartkorn Jord- og Skovskyld 275-0-2-2 ... (fol.133) ...

Actum: Ottense, 11. Junij 1723 – J.E. Falsen.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 17 (1744-53, RA-M.25.011), fol.707: (Marginnote: slettet 3. Juni 1758).

28. Juni 1752 (*tinglæst*) No.20: Johan Eskild Falsen hans udgivne Obligation til *Weysenhuset* i Kiøbenhavn.

Jeg Johan Eskild Falsen til *Søeboe*, Deres kongl: May^{ts} Commerce-Råd, kiendes og vitterlig gjør: retmæssig Gield skyldig at være til det kongelige *Weysenhus* i Kiøbenhavn, den Summa 4.500Rdl: *Courant*, som mig efter Begiering af dets publice Midler lånt og forstrakt er ... årlig Rente 4% ... (Til sikkerhed) pntsættes en mig efter Skiøde af 5. Julij 1723, som næstfølgende 23. Aug. er tinglæst, tilhørende Hovedgård *Søeboe* med underliggende Jordegods ... efter vedlagte Jordebog ... (fol.707b) ... *Søeboe*, 11. Juni 1752 – J. Falsen.

*Samme Protokol, fol.707b fortsat:

28. Juni 1752 (*tinglæst*) No.21: Jordebog.

- *Søeboe* Hofvetgårds Taxt er Hartkorn – Hartkorn Ager og Eng 27-1-0-1 og Skovskyld 9-3-3-0.
- **Bøndergods**: Jordløse Sogn ... (fol.708) ...
- Assens Amt, Båg Herred, Hårby Sogn, Ackerup ... Flemløse Sogn, Hødet ...
- **Kiøng** Sogn og By:
 - No.4, *Erich Andersen* (Hartkorn 7-2-2-2, nr.30) – Landgilde: 1pd Rug, 1fjr Smør, 2Mk Redselsspenge, 1 Lam, 4 Høns. 8Rdl Hofningspenge.
 - No.5 *Niels Andersen* (5-4-1-2, nr.31) – Landgilde: 1pd Byg, 1fjr Smør, 18β Giesteri, 1 Lam, 4 Høns, 4Rdl Hofningsp.
- Gummerup:
 - No.2, *Jens Christensen* (Hartkorn 0-1-1-1) – Landgilde: 1 otting Smør og 3Rdl-2Mk Hofningspenge.
 - No.4, *Mads Andersen* (0-0-1-1) – for Hofning og Landgilde årlig 4Rdl
- Kiøng-Høierup: ...

Summa: Hovedgårds-Taxt 27-1-0-1, Skovskyld 9-3-3-0, Bøndergods 211-1-3-1, Skov 0-4-2-2.

Søeboe, 24. Jan. 1752 – J. Falsen.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 18 (1753-62, RA-M.25.011), fol.89b: (Marginnote: slettet 1. Dec. 1759).

26. Juni 1754 (*tinglæst*) No.5: Johan Eskild Falsen hans udgivne Obligation til *Christiane Ulriche Bartholin*.

Jeg Johan Eskild Falsen til *Søeboe*, Deres kongl: May^{ts} Commerce-Råd, kiendes og vitterlig gjør: retmæssig Gield skyldig at være til velædle Jomfru *Christiane Ulriche Bartholin* i Assens, den Summa 500Rdl i god *Courant* Mynt, som hun med sin Curators Samtykke (fol.90) mig lånt og forstrakt haver ... årlig Rente 4% ... (Til sikkerhed) skal bemeldte Jomfru *Christiane Ulriche Bartholin* være forsikret i min Hovedgård *Søeboe* og dens tilhørende Gods næstefters Capital 7.500Rdl, som derpå forrentes til *Weysenhuset* i Kiøbenhavn og til Sig^t Selmer i Assens, indtil hun vorder betalt ... *Søeboe*, 11. Juni 1754 – J. Falsen.

Scherewien 1760pp.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 18 (1753-62, RA-M.25.012), fol.589b: (Marginnote: slettet 12. Juni 1772).

25. Juni 1760 (*tinglæst*) No.22: Carl Leopold von Scherewien hans udgivne Obligation til Marcus Fogh.

Jeg Carl Leopold von Scherewien til *Søeboe*, Deres kongl: May^{ts} til Danmark og Norges Etatsråd og Dommer i Fjyn og Langeland, kiendes og vitterlig gjør: ret vitterlig Gield skyldig at være til velædle og veyrdige Cancelliråd Marcus Fogh til *Bråbyegård*, den Summa 9.000Rdl: *Courant*, som han mig lånt haver ... til årlig Rente 4% ... (fol.590) ...

(Til sikkerhed) pantsætter jeg med 1° Prioritet min Hovedgård *Søeboe* samt underliggende Bøndergods, beliggende her i Fjyn under Njborg og Assens Amter, Salling og Båg Herreder, som er Hovedgårds-Taxt Ager og Eng 27-1-0-1, item Skovskyld 9-3-3-1, og Bøndergods tilsammen 212-2-1-1, nemlig:

- Njborg Amt, Salling Herred ...
- Assens Amt, Båg Herred:
 - Hårby Sogn, Acherup: ... (1 gård og 1 hus) ...
 - **Kiøng** Sogn og By: *Erich Andersen* og *Niels Andersen* (Hartkorn begge (dvs. tilsammen): 12-7-0-1, nr.30+31).
- Kiøng-Høierup: ...

Hvilket Jordegods i alt bedrager sig til Hartkorn nye Matricul 248-7-1-0 ... (fol.590b) ... *Søeboe*, 8. Juni 1760 – C.L.v. Scherewien.

*Samme Protokol, fol.597: (Marginnote: slettet 23. Juni 1763).

30. Juni 1760 (*tinglæst*) No.12: Carl Leopold von Scherewien hans udgivne Obligation til Johan Christian Selmer. Jeg Carl Leopold von Scherewien til Søeboe, hans kongl: May^{ts} til Danmark og Norges Etatsråd og Dommer i Fyn og Langeland, kiendes og vitterlig gjør: ret vitterlig Giæld skyldig at være til Sig^t Johan Christian Selmer i Assens (fol.597b) den Summa 2.200Rdl: Courant, som han mig lånt haver ... til årlig Rente 4% ... (Til sikkerhed) pantsætter jeg med 1° Prioritet min Hovedgård Søeboe samt underliggende Bøndergods ... (fol.598) ... (som forrige obligation No.22) ... Søeboe, 28. May 1760 – C.L.v. Scherewien.

*Samme Protokol, fol.598: (Marginnote: slettet 10. Juli 1772).

30. Juli 1760 (*tinglæst*) No.13: Carl Leopold von Scherewien hans udgivne Obligation til Mads Sørensen. Jeg Carl Leopold von Scherewien til Søeboe, hans kongl: May^{ts} til Danmark og Norges Etatsråd og Dommer i Fyn og Langeland, kiendes og vitterlig gjør: ret vitterlig Giæld skyldig at være til Sig^t Mads Sørensen i Assens den Summa 1.300Rdl: Courant, som han mig lånt haver ... til årlig Rente 4% ... (Til sikkerhed) pantsætter jeg min Hovedgård Søeboe samt underliggende Bøndergods ... (fol.598b) ... (som No.22) ... med Prioritet næstefter 18.200Rdl ... Søeboe, 11. Juny 1760 – C.L.v. Scherewien.

*Samme Protokol, fol.598b: (Marginnote: slettet 30. Juni 1779).

30. Juli 1760 (*tinglæst*) No.14: Carl Leopold von Scherewien hans udgivne Obligation til Christiane Ulriche Bartholin. Jeg Carl Leopold von Scherewien til Søeboe, hans kongl: May^{ts} til Danmark og Norges Etatsråd og Dommer i Fyn og Langeland, kiendes og vitterlig gjør: ret vitterlig Giæld skyldig at være til Christiane Ulriche Bartholin i Assens den Summa 500Rdl: Courant, som hun mig lånt haver ... til årlig Rente 4% ... (Til sikkerhed) pantsætter jeg min Hovedgård Søeboe samt underliggende Bøndergods ... (som No.22) ... med Prioritet næstefter 20.700Rdl ... (fol.599) ... Søeboe, 11. Dec. 1759 – C.L.v. Scherewien.

*Fynbo Landsting. Skøde- og Panteprotokol 19 (1762-68, RA M.25.013), fol.74: (Marginnote: slettet 5. Aug. 1782).

29. Juni 1763 (*tinglæst*) No.15: Carl Leopold von Scherewien hans Obligation til Sophia og Anna Elisabeth Brahe. Jeg Carl Leopold von Scherewien til Søeboe kiendes og vitterlig gjør: retmæssig Giæld skyldig at være til højædle og velbårne Frøkener Sophia Brahe og Anna Elisabeth Brahe, den Summa 2.600Rdl: Courant (hver Rixdaler til 96β beregnet) ... årlig Rente erlægges på Hvedholm ... (Til sikkerhed) pantsætter jeg min Hovedgård Søeboe med underliggende Jordegods, beliggende her i Fyn, Njborg og Assens Amter – Hovedgårdens Taxt Ager og Eng 27-1-0-1, Skovskyld 9-3-3-1 og Bøndergods 212-2-2-0, nemlig i:

- Njborg Amt ... (fol.74b) ...
- Assens Amt, Båg Herred:
 - **Kiøng** Sogn og By: Erich Andersen og Niels Andersen (Hartkorn begge): 12-7-0-1, nr.30+31).
- Kiøng-Høierup: ...

... Hvilket mit Jordegods ialt bedrager sig til Hartkorn nye Matricul 248-7-1-2 ... Søeboe, 11. Juny 1763 – C.L.v. Scherewien.

*Samme Protokol 19, fol.493: (Marginnote: slettet 24. Sept. 1783).

28. Jan. 1767 (*tinglæst*) No.3: Carl Leopold von Scherewien hans Obligation til Johan Christian Selmer. Jeg Carl Leopold von Scherewien til Søeboe, hans kongl: May^{ts} til Danmark og Norge pp, Etatsråd og Dommer i Fyn og Langeland, kiendes og vitterlig gjør: retmæssig Giæld skyldig at være til Johan Christian Selmer i Assens den Summa 2.000Rdl: Courant, som han mig lånt haver ... (fol.493b) ... (Til sikkerhed) pantsætter jeg min Hovedgård Søeboe ... og er Hovedgårdens Taxt Ager og Eng 27-1-0-1 og Skovskyld 9-3-3-0 – og af det underliggende Bøndergods i Njborg og Assens Amter 212-3-3-1, nemlig i: ... (som obligation 1763, No.15) ...

... tilsammen Hartkorn nye Matricul 249-0-3-0... Søeboe, 11. Juny 1765 – C.L.v. Scherewien.

*Fynbo Landsting. Skøde- og Panteprotokol 21 (1772-76, RA M.25.015), fol.189:

29. Juli 1772 (*tinglæst*) No.34: Carl Leopold von Scherewiens Obligation til Juliane Helene Ernst. Jeg Carl Leopold von Scherewien til Søeboe, hans kongl: May^{ts} Etatsråd og Landsdommer i Fyn og Langeland, vitterlig gjør: skyldig at være til højædle og velbårne Frøken Juliane Helene Ernst den Summa 9.000Rdl ... årlig Rente 4½% ... (fol.189b) ... (Til sikkerhed) pantsætter jeg med 1° Prioritet min Hovedgård Søeboe samt herefter specificerede Bøndergods ... i:

- Njborg Amt ... (fol.190) ...
- Assens Amt, Båg Herred:
 - Hårby Sogn, Acherup: Peder Rose og Christen Jensen, (Hartkorn) begge 7-7-3-0, og Husmand Jacob Hansen
 - **Kiøng** Sogn og By: Anders Nielsen og Rasmus Nielsen, Hartkorn begge: 12-7-0-1, nr.30+31).
 - Højrup: ...

... Datum: Søeboe, 11. Juni 1772 – C.L.v. Scherewien.

Jens Brandt og Rasmus Eilersen 1796pp.

*KB Jordløse 1752-1814. 153-3, 3/4. Døde 1811, No.8:

12. Aug. (fol.111b) – kastet Jord på og holdet Tale over S:T: Hr. Proprietair Eilersen på Søeboe, 68 år gl. (f.ca.1743)

*FT-1801 (1. Feb) Jordløse S, Svanninge H, Svendborg A – *Søboe* Hovedgård . m.726 (s.1):

navn	fam. status	alder	gift?	stilling	født ca.
Hr. Rasmus Eilersen	Eier af den ½ Gård.	59	Emd. e. 1° ægt.	Proprietair	1752
Chr. Thorsager	hans Forvalter	33	ugift		
+11 Tjenestefolk + 4 personer på Ophold.					

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 25 (1792-98, RA M.25.020), fol.439b:

29. Juni 1796 (*tinglæst*) No.1: Auktions-Skiøde til Jens Brandt og Rasmus Eilersen.

Samuel Gotlieb Dedlau, hans kongelig Majestæts *Auditeur*, Byfoged i Fåborg og Herredsfoged udi Salling Herred – og *Johan Rasch Clausen*, hans kongelig Majestæts *Auditeur*, By- og Rådstueskriver i Fåborg og Herredsskriver udi Salling Herred – gjør vitterligt: at År 1795, Mandagen 31. Aug. er ifølge forud sket behørig Bekendtgørelse foretaget offentlig Auction over Hovedgården *Søboe*, bestående af:

▫ Hovedgårds-Taxt Ager og Eng 27-1-0-1 og Skov 9-3-3-0, beliggende i Nýborg Amt, Salling Herred, med

▫ underliggende Bøndergods af Ager og Engs Hartkorn 246-5-0-0 og Skovskylld 0-4-2-2 –

alt ifølge Jordebogen, dateret 25. Juni 1795, der ved Skiftet har været fremlagt og herved hæftes.

Ved denne Auction indfandt sig blandt andre bydende Hr Postmester Brandt fra Middelfart, som ved Bud og Overbud blev høyst-bydende på bemeldte Gård med Til- og Underliggende, med den Summa 88.100Rdl – hvorfor ofte meldte Gård og blev Hr. Postmester Brandt tilslagen – og Budet af Hr. Herredsfoged Cramer på egne og øvrige Arvingers vegne blev approberet.

Dette Bud erklærede Postmester Brandt at være for sig selv og Hr. Eilersen i Svendborg.

Og da disse 2de Herrer for os haver bevist, at have betalt den udlovede Kiøbe-Summa og iøvrigt opfyldt *Conditionerne* af 4. Juli 1795 – så i Kraft af Forordningen af 19. Dec. 1693 skiødes herved (*fol.440*) velbemeldte Hr. Postmester Brandt og Hr. Eilersen førnævnte Gård *Søboe* med alt sit Til- og Underliggende – med samme Ret og Rettighed, som salig Frue Canzlerinde Cramer den forhen ejet, haft og besiddet haver. ... Fåborg, 11. Juni 1796 – Dedlau, Joh. Rasch Clausen.

*Samme Protokol, fol.440 fortsat:

29. Juni 1796 (*tinglæst*) No.2: Jordebog over *Søboe* Gård og Gods – Copie Jordebog 1795.

▪ Hovedgårds-Taxt – Hartkorn Ager og Eng 27-1-0-1 og Skovskylld 9-3-3-0.

▪ **Bøndergods:** Nýborg Amt, Salling Herred, Jordløse Sogn ... (*fol.440b-441b*) ...

▪ Assens Amt, Båg Herred:

▪ Hårby Sogn, Ackerup By:

▫ No.4, *Peder Hansen Rose* (htk. 5-4-2-1) – (*Landgilde*): 25skp Rug, 40skp Havre, 1ott Smør 1Rdl-4Mk-8ß, 1 Staldoxe 2Rdl, 1 Lam 3Mk, 2 Gies, 4 Høns.

▫ (*fol.442*) No.3, *Lars Pedersen* (2-0-0-2) – (*Landgilde*): 16skp Rug, 17skp Havre.

▫ Husmand Hans Jacobsen – 4Rdl, af Græsnings-Lodden (0-3-0-0).

▪ **Kiøng** Sogn og By:

▫ No.4, *Anders Nielsen* (Hartkorn 7-0-0-0, nr.30) – Penge 20Rdl.

▫ (*n.a.*) *Rasmus Nielsen* (5-4-1-2, nr.31) – Penge 13Rdl-2Mk.

▪ **Gummerup** By:

▫ No.2, *Lars Jørgensen* (Hartkorn 0-1-1-1) – 1 otting Smør 1Rdl-4Mk-8ß, Hofningspenge 3Rdl-2Mk, 40 Æg.

▫ No.3, *Hermann Johansen* (0-0-1-1) – Huspenge 4Rdl, Græsnings-Lodden (0-2-2-2).

▪ Kiøng-Høierup: ...

▪ Odense Amt, Fangel ...

... *Søboe*, 23. Juni 1795 – Hans Lund, Forvalter.

(P.S) Bønderne i Kiøng Sogn, Nørre Broby Sogn og Fangel gjør ikke Hovning. De øvrige Bønder gjør Hovning. H. Lund.

*Samme Protokol, fol.442b:

29. Juni 1796 (*tinglæst*) No.3: Jens Brandts og Rasmus Eilersens Obligation til Joachim Götsche Greve af Moltke.

Vi undertegnede, Postmester Jens Brandt i Middelfart og Rasmus Eilersen i Svendborg, nu Ejere af *Søboe* Hovedgård og Gods,

vitterlig gjør: at være skyldig til hans høje Excellence, Hr. Geheime-Råd Joachim Götsche Greve af Moltke til *Grevskabet*

Bregentved, den Summa 58.500Rdl: *dansk Courant*, som udi rede Penge er bleven os lånt og betroet ... årlig Rente 4% ...

(*Til sikkerhed*) pantsætter vi herved med 1° Prioritets Panterettighed det nu efter lovlig Skiøde og Adkomster os tilhørende Jordegods

Søboe Hovedgård med underliggende Bøndergods ... som vedhæftede, forseglede og af os underskrevne Jordebog udviser ...

(*fol.443*) ... Middelfart og Svendborg, 11. Juni 1796 – J. Brandt og R. Eilersen. (*Marginnote*: 28. Juli 1802 – slettet).

*Samme Protokol, fol.443 fortsat:

29. Juni 1796 (*tinglæst*) No.4: Jordebog over *Søboe* Gård og Gods.

▪ ... (*fol.443b-444b*) ...

▪ (*Hårby og Køng sogne som forrige jordebog* – dog: *Køng No.4, Anders Nielsens Enke*).

▪ ...

Søboe, 11. Juni 1796 – J. Brandts og R. Eilersen.

3.7. Borgerlige kreditorer

I årtierne under og efter *Svenskekrigene* måtte *Kronen* og andre større godsejere i vid udstrækning benytte jordegods til at betale deres gæld til den nye elite af borgerlige kreditorer, der havde tjent sig op på lån og leverancer til militæret. Flere gårde i Køng og Gummerup skiftede ejer i denne sammenhæng.

Resumé:

- 1651 – Maren, enke efter Anthonius snedker i Odense, fik 1651.01.11 kgl. pant i gård nr.31 i Køng som sikkerhed for lån, ydet af hendes mand under forrige krig. I november samme år overdrog hun sit pant til Frederik Gummersbach i Odense som betaling af gæld (**FLT-SPp.1, 65 og 88* – se *gård nr.31*).
- 1663 – Hans Willumsen⁶⁴ i Odense fik skøde 1663.07.24 på en del jordegods på Fyn, bl.a. gårdene Køng nr.31a og 34a, fra Henrik Blume og Ditlev Wachenfeld, Slesvig-Holsten (**FLT-SPp.2, 42*).
- 1673 – Claus Daae, *Vedtoftegård*, pantsatte 1673.09.10 til Thomas Iversen, postmester i Assens, nogle ejendomme i Hårby (*Hårby Mølle* og gårdene nr.13a og 23a) samt gård nr.14a i Gummerup (**FLT-SPp.5, 214b*).
- 1677 – Brødrene Knud, Broder og Jørgen Landorph pantsatte 1677.06.14 ejendommene: Køng nr.17₁₆₈₈ og 25a samt Gummerup nr.16a og 17a til professor Cosmus Bornemann, Kbh. Univ. (**FLT-SPp.7, 39b*).
- 1697 – arvingerne efter købmand Jan de Sena i Amsterdam pantsatte 1697.08.20 til Anna Margrethe Lassen i *Egense Kloster* følgende ejendomme i Køng sogn: *Køng Mølle (nr.1a)* og gård nr.24a samt gårdene *Hjortholm, Bærholm, lille Bærholm* og *Skrinshave* i Holte (**FLT-SPp.11, 8b*).
- For de enkelte gårde – se fortsættelse i **Køng 2. del**.

Kilder:

Hans Willumsen, Odense, 1663.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 2 (1661-65, RA M.25.001), fol.42:

Onsdagen 5. Aug. 1663 – er læst Hendrich Blume til *Hagen*, Ridder, og Ditlev Waachenfeld til *Hasseldorf*, kongl. Majts: Råd udi Førstendømmet Slesvig oc Holstein, *respective* Høfvedsmænd på *Rendes* oc *Flensborg Huse* – deres Overdragelse oc Skjøde til *General Proviandmester Hans Wilhelm* oc hans Arvinger, lydende på efterskrevne Jordegods:

- Roelund
- Bågherred, **Kjøng**:
 - ☒ 1 Boelig *Peder Lauridtz*en påbor (...).
 - ☒ *Christen Andersens* Boelig (...).
 - ☒ *Ubbe Rasmussens* Boelig (*K.31*), som *Anders Jørgensen* påbor.
 - ☒ 1 Gadehus ibid., som *Hans Andersen* (...) påbor.
 - ☒ *Schinderhuset*, som *Rasmus Nielsen* påbor (...).
 - ☒ *Piberhuset*, som *Rasmus Pedersen* påbor (...).
- Gummerup:
 - ☒ *Michel Lauridtzens* Boelig (*K.34*) oc *Niels Hansens* Boelig (...).
- Holdte:
 - ☒ 1 Hus, *Mads Ibsen* påbor.
 - ☒ 1 Hus, *Niels Jensen* påbor ved Byskel: den halve Part, liggende i Søndersø Sogn(!).

Alt dette forskrevne Gårde oc Huse, med deres Landgilde oc al tilliggende Herlighed – intet deraf undertagende – med forskrevne Skovpart, skal følge Hans Wilhelm oc hans Arvinger for fuldkommen Ejendom.

Under Hendrich Blumes egen Hånd oc Segl, dateret: Haffnia, 24. Julij 1663.

Thomas Iversen pant 1673.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 5 (1671-74, RA M.25.001), fol.214b:

Onsdagen 24. Sept. 1673 (*tinglæst*): Velbårne Claus Daae til *Næs* og *Vedtofte Gårder* hans udgivne Obligation og Panteforskrivning til ærlig og velagtbar Mand Thomas Iffuersen, Postmester og Indvåner udi Assens, lydende på 1.000Rdl med des påløbne Rente 6% årlig til d. 24. Feb. at erlægge, som han ham skyldig er.

⁶⁴ Hans Willumsen (1609-1671) – Købmand i Odense, 1651 generalproviandmester for Fyn. Leverandør til Kronen under krigene 1643-45 og 1658-60. For sine og medinteressenters fordring på 95.965Rdl blev der i 1664 udlagt 1.919tdr.htk meget spredt krongods, især på Fyn. 1680 dømte Revisionskommissionen hans arvinger til at tilbagebetale 88.531Rdl, som han havde tilegnet sig ved svindel.

Og til des tryggere Forsikring haver bemeldte Claus Daae pantsat forne Thomas Iffuersen hans efterskrevne Jordegods udi Fyhñ beliggende, som ej til nogen anden er pantsat, nemlig udi:

- Båg Herred, Hårby Sogn og By:
 - *Peder Møller i Hårby Mølle (nr.56b)* – skylder årlig 13pd Mel.
 - *Laurits Nielsen (nr.13)* – ½pd Rug, 1½pd Biug, 1fjr Smør, 1 Foeroxe, 1½Mk Landgildepeng, 1 Lam, 2 Gies, 2 Høns, 4Mk Grj.
 - *Hans Jensen* ibidem (nr.23) – 1pd Rug, 1 Foeroxe, 1 Lam, 2 Gies, 2 Høns, 1Mk-5β: 1alb Eridtsp., 5Mk Grj.
- Kiøng Sogn, **Gummerup**:
 - *Jens Lunde og Laurids Jensen (nr.14)* – skylder årlig: ½pd Rug, 1pd Biug, 1fjr Smør, 1 Foeroxe, 1 Lam, 2 Gies, 2 Høns, 4Mk Grj.

anslaget til 40-3-1-1 Hartkorn, hver tde. Hartkorn til Underpant overdraget til 25Rdl. Samme Obligation og Panteforskrivning efter manérlig Stil. Datum: *Vedtoftøgård* udi Fyhñ, 10. Sept. 1673 – Claus Daae (egen Hånd).
(*Marginnote*: 5. Sept. 1676 indløst og casset)

Cosmus Borneman 1677.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 7 (1676-84, RA M.25.002), fol.39b:

Onsdag 24. Oct. 1677 (*tinglæst*) No. 94 – ~~Knud Landorph, Broder Landorph og Jørgen Landorph~~ – deres Obligation og Panteforskrivning udgiven til hæderlig og hæylærde (*fol.40*) ~~Cosmus Bornemand, (fol.38b)~~ E.v. Doctorem og Professorem på det kongl. Universitet i Kiøbenhafn, på 500Rdl, og haver de samme Penge at betale til 11. Juni 1678 med rede Penge – og til Forsikring haver pantsat efterskrevne Jordegods her udi Fyhñ beliggende, i Båg Herred:

- Sandager Sogn ... Turup Sogn ...
- **Kiøng** Sogn og By:
 - *Jep Smed (Gum.nr.16)* – 1pd Biug, 1ørte Rug.
 - *Hans Pedersen (nr.25)* – 1ørte Biug. Af et stk. Jord 4Mk.
 - *Knud Pedersen (nr.17₁₆₈₈)* – 1ørte Biug.
 - *Anders Lauridtzen (Gum.nr.17)* – 2skp Rug.

Samme Forskrivning dateret: Odense, 14. Juni 1677 – Knud Landorph, Broder Landorph, Jørgen Landorph.

Anna Margrethe Lassen pant 1697.

*Fynbo Landstings Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 11 (1699-1706, RA M.25.004), fol.8b:

Onsdagen 25. Oct. 1699 (*tinglæst*): Vi underskrevne –

- ~~Cornelius von Roÿen~~, boende i Amsterdam – og hertil havende særdeles Fuldmagt af Sasso Knatte og hans Hustru Johanna Sena, boende i Delfyt, såvel som Louis Sena, boende i Weldernwundt – som er udgivet A^o 1697, 5. Julÿ,
- Sl. vet: ~~Christina Gevers~~, Wilhelmus Senæ Enke i den Haag, og endelig
- ~~Louis Grelwerdier~~ og hans Hustru ~~Adriana Margretha Sena~~, boende i Amsterdam –

kiendes og vitterlig gjør: Såsom vi samtlige har været skyldige til Mons: Adolph de Bertey 3.550 Hollandske Gylden, som han os efter vores flittige Begiering af velædle og velbårne Jomfru ~~Anna Margrethe Lassen~~ til *Egense Closter*, hendes hos ham stående Penge på nogle Måneders Tid med Rente lånt og forstrakt haver ...

Så pantsætter vi hermed (*fol.9*) til velbemeldte Jomfru Anna Margrethe Lassen og hendes Arvinger efterskrevne Bøndergods, liggende udi Fyēn i Danmark, Assens Amt:

- Båg Herred
 - Orte Sogn, Frøbjerg By ...
 - Kiøng** Sogn:
 - Kiøng By: *Christen Jensen*⁶⁵ (6-0-3-1, nr.24)
 - *Kiøng Mølle: Jens Madsen* (Jordskyld 0-1-2-2, Mølleskyld 5-0-0-0, nr.1).
 - *Hjortholm: Anders Nielsen* (5-1-1-2, Skovskyld 0-7-1-0).
 - *Berholm: Rasmus Ibsen* (2-4-2-2, Skovskyld 0-0-0-2).
 - *Lille Berholms Hus: Jørgen Jørgensen* (0-0-1-2).
 - *Skrindshauge: Jørgen Andersen* (6-5-3-2, Skovskyld 0-3-2-1).
- Wends Herred ...

alt sammen efter Nye Matricul til Hartkorn beregnet. Hvilket forskrevne Gods og Mølle med al deres Landgilde, Herlighed, Bygning og Gårdenes Grunde, bygde Huse, samt al dertil liggende Grund og Eÿendom ... fuldkommen er accorderet, at velbårne Jomfru Anna Margrethe Lassen til brugelig Pant ... skal nyde og beholde, indtil forskrevne Summa 3.550Gld hende udi Fyēn – med 10% *lagio*, som Vexel nu imellem Amsterdam og Kiøbenhafn giælder – med gode danske 4Mk's *Croner* og ingen anden Mynt skadesløs betalt bliver. ... Datum: Amsterdam, 20. Aug. 1697 – Cornelius von Roÿen (L.S) verte.

(*fol.9b*) *Christina Gevers, Wetwe von Wilhelmus Sena (L.S). Adriana Sena (L.S). Louis Grelwerdier (L.S).*

J. Low: als getÿgen. In Kennetis von my tot Amsterdam, Residerende openbaar Notaris, getegnet en gesegelt alt Boven (L.S).

⁶⁵ Det må være *Christen Justesen*.

3.8. Præsteembedets ejendom

Dette kapitel handler om det statslige jordegods, der hørte til præsteembedet og langt op i tiden var sognepræstens vigtigste indtægtsgrundlag. I Køng sogn bestod det primært af præstegården i Køng (nr.17a) og et tilhørende boelsted i Gummerup (nr.18b, *Sjodholm*), der 1660 blev mageskiftet med en ødegård i Køng (nr.22a) i Køng, ejet af *Søby Søgård* og nu fæstet af præsten. Fæsteforholdet ophørte o.1700. Udover dette gods, som kun var til rådighed i embedsperioden, havde nogle præster privat ejet jordegods. Dette sidste er omtalt i **Køng 2. del**, gård nr.17a.

I nyere tid er hovedparten af præstegårdens jord udstykket til husmandsbrug og byggegrunde.

Resumé:

- 1560 – det ældst kendte dokument er et mageskifte 1560.05.06 mellem Philip Hederstorp på *Søholm* og sognepræst Peder Hansen i Køng af jordlodder på overdrevet *Lille Barager*. Præsten fik jordlodder fra to af *Søholms* fæstegårde i Køng, hvis besiddere var *Anders Jørgensen* hhv. *Jens Loch* – mod at afgive lodder af præstegårdens jord (**BH. Provstebog 1667, 304*) – se **afsnit 3.4**. Dokumentet blev siden fremlagt af præsten under en retssag 1590 om græsningsret på overdrevet.
- 1572 – indsamlede *Fyns Stift* indberetninger fra sognepræsterne om deres respektive indtægter. Peder Hansens indberetning om Køng præstekalds ret beskedne indtægter findes i samlingen fra Båge Herred. Blandt indtægterne var landgilde fra et bolsted i Gummerup (nr.18b, *Sjodholm*) – (**Fyns Bispearkiv. BH Jordebog 1572*).
- 1581 – fik samme præst tingsvidne på, at nævnte bolsted i Gummerup tilhørte præstekaldet (**BH. Provstebog 1667, 287*).
- 1590 – førte præsten Rasmus Hansen proces mod gmd. Hans Hansen i Køng (nr.19a, *Skyttegården*) om græsningsret på førnævnte overdrev. Herredstingets dom 1590.09.14 gik præsten imod (**Samme, 308*).
- 1609 – efter en retssag mellem samme præst og *Søholms* ejer om sognets boghvede-tiende måtte præsten se sin andel reduceret til 1/3 (**Samme, 284*).
- 1630 – præsten Rasmus Hansens klageskrift 1630.03.16 over kaldets ringe indtægter (**Fyns Bispearkiv. BH- breve, Køng*).
- 1660 – Christian Christoffersen Urne (til hovedgården *Søbo*, d.1669) bortfæstede ved mageskifte 1660.12.01 hovedparten af jorden til sin gård nr.22a i Køng til sognepræst Henning Clausen – og fik i stedet præstens tidligere nævnte bolsted i Gummerup til eje (**BH. Provstebog 1667, 301*).
- 1667 – indsamlede *Fyns Stift* atter indberetninger fra sognepræsterne. Jacob Jacobsen Holsts komplette indberetning 1667.10.10 findes i den nye provstebog, som der flere gange er henvist til i det foregående (**BH Provstebog 1667, 277*). Præstens omfattende indberetning afspejler landets forarmelse efter henved 100 år med hyppige og ødelæggende krige mod Sverige.
- 1688 – præstegården blev sat i hartkorn: 6-6-0-0 i den nye matrikel (**M-1688*).
- 1703 – præstegårdsforpagteren Henning Hansen døde af svindsot og blev begravet 1703.03.04, 36 år gl.
- 1704/08 – Sognepræsten Peder Bering for Verringe-Køng blev stævnet for Herredstinget 1704.07.18 og påny 1708.07.20 for at have afvandet en del af mosen *Præstedam* i *Kragekildsmarken* sydvest for Køng og skåret tørv i det afvandede område. Mosen havde hidtil hørt under Køng præstegård. Sagen blev rejst af ejerne af bøndergårde i Køng-Gummerup, hvis jorder stødte op til mosen, og kravet lød på brugsret til mosen efter midtlinieprincippet. Det var før *Udskiftningen* af bymarken, så ganske mange gårde og huse havde smalle jordstrimler, som stødte op til mosen, og deres besiddere blev indkaldt som vidner – se **afsnit 2.3**.
- 1730 – præstegården nedbrændte 1730.01.02 – se **Køng 2. del**, gård nr.17a.
- 1804/05 – årlige bygningssyn af Køng kirke og præstegård – se **afsnit 3.3**.
- 1844 – i den nye matrikel (**M-1844*) blev præstegårdens hartkorn ansat til 7-5-2-1.
- 1871 – parcel nr.17b frastykket og solgt 1871.12.12 til byggegrund for Niels Christoffersen, murer i Køng (**BH-Spp.23, 27*).
- 871pp – Forpagtningskontrakt blev indgået 1871.11.30 for 9 år med Rasmus Nielsen, gmd. i Køng (nr.20a, *Bonnegård*). Kontrakten blev fornyet 1880.10.17 for 9 år med samme forpagter (**BH-Spp. 23, 111 og 26, 196*).

Ny kontrakt indgået 1899.07.06 for 2 perioder af 9 år med forpagter F.L. Frandsen på gården *Dorthealund*⁶⁶ (*BH-Spp.36, 180b), men allerede 1905.06.26 erstattet med kontrakt, indgået for 12 år med bestyrer Jens Jensen bosat på præstegården (*BH-Spp.41, 716). De 2 sidstnævnte kontrakter blev først slettet i pantebogen 1924.

- 1917 – Forpagtningskontrakt indgået 1917.03.30 for 8 år med Vilhelm Møller, gmd. i Gummerup (nr.6a, *Hjemstavngården*) (*BH-Spp.45, 579). Kontrakter blev slettet i pantebogen 1925.
- 1925 – Frastykning 1925.11.27 af parcel nr.17 c (1-1-2-1½), 17d (1-5-0-0) og 17e (1-4-3-2¾) til husmandsbrug, med statslån til byggeri samt halvårlig jordrente, foreløbig 2¼% af jordværdien. Herefter resterer under nr.17a (3-1-2-1¾) (*BH-Spp.55, 233...235).
- 1933 – Frastykning 1934.06.19 af parcel nr.17 f (1-2-1-2¼), 17g (1-0-2-2¾) og 17h (0-2-2-2). Herefter resterer under nr.17a et marginalt areal (*Skgp. Køng nr.17f,g,h).

Kilder:

Sognepræstens indberetning 1572.

*Fyns Bispearkiv. Båg Herreds Breve 1554-1694 (LAO, 1 pk.), læg.7: **Jordebog 1572**, fol.6. *Kjng Sogn.*

Breffue [om ejendomme] – ingen.

Bona mensalia [et bolsted under præstekaldet] – Biug: 1 pund af et Boell hos Gommerup (nr.18b) af Præstegods Jord.

Jord [præstegårdens egen jord – beskeden i forhold til nabosognene Flemløse og Hårby]:

Sinnækærs Marck (fol.6b):

☒ Alene udi denne Marck er 5fdk Land til Rug, Biug, Haffre och Boghued.

Søemarck – Stub, som dér ligger til Måls med noch én, och ligger Vesten ved Landeveien:

Och herfor hades och opnådes:

☒ <i>Dyrhøj Ager</i> som løber til Landeveien	3 ørtug
☒ imellem <i>Glamsbiørg Møllers</i> Omløb och Landeveien – 5 Støcker	7fdk
☒ en Stub fra Omløbet och <u>Loffmands</u> ⁶⁷ Jord, noch Haffre-Land	1pd
☒ noch 4 Stk. ved <i>Kircke Stien</i>	4fdk
☒ et kalles <i>Høfft</i> 4fdk.	☒ et på <i>Glamsbiørg Mark</i> 2fdk
☒ en Krog ved <i>Heekrog</i> , och er udrodt	12fdk

Westermarck – Stub:

☒ en Wenge sýnden for Byen, graffuet och gierdt om	4 ørtug
☒ den Jord i <i>Bardager</i> 1pd-8fdk	☒ 2 Agre ved <i>Kammenhøj</i> 8fdk
☒ et tuert offuen for 2fdk	☒ 1 Holm ved <i>Kammenhøj</i> 7fdk
☒ en offuen Woltoft Veien 4fdk	☒ en Holm neden <i>Søkær</i> 10fdk
☒ et Bierg kalles <i>Raffnebjerg</i> – fås icke Grave, for der er høyt och ondt.	
☒ neden Bierget – 2 Agre 4fdk	☒ i <i>Grønrose</i> 2 Hutte 1fdk
☒ <i>Præstegårds Tofte</i> – 2 Stk. 8fdk	

Skouff – ingen.

Decimantes [*tiende-ydere*]– 45. Småboeliger, som en ringe Ting formå, er 20.

Provstebog 1667.

*Båg Herreds Provstearkiv 1578-1808. **Provstebog 1667**, Kjng Sogn, **Breve** (s.287):

☒ Et Tingswinde **Siorsholm** angående, som var **Præstens Boelig**⁶⁸, at det lå til Kiøng Præstegård med al Herlighed, sålydende:

Niels Brjille i Gaunby, Herrits-Fouget i Båg Herrit; *Anders Hansen* i *Lilletofte*, *Rasmus Lindegård* i Torop, og *Laurids Nielsen* i Lagård – vi kiendes och gjør for alle vitterligt med dette vort Obne Breff Anno 1581, Mandaugen som var den 3. Daug Aprilis, for os och mange Dannemænd flere på Båg Herritsting, var schichet hæderlige och vellærde Mand Hr. Peder Hansen, Sognepræst til Kiøng Sogen – hvilken som bades och lougligen fich et fuldt Tingswinde af 8 trofaste Dannemænd, som var: Christoffer Nielsen i Strærup, Hans Pedersen i Næs, Erich Jørgensen i Frøbierrig, Hans Andersen i Torop, Jens Drud i Ebberup, Hans Knabe i Bocherup, (s.288) Jørgen Hansen i Ørsted och Mads Andersen i Snabe.

Hvilke 8 for^{ne} trofaste Dannemænd, der alle éndretteligen wandt på god Tro, Siell och rette Sanden, at de sandeligen så och hørte samme Daug på Tinge, det for^{ne} Hr. Peder Hansen haffde i Rette kaldet disse efterschr^{ne} på et sandt Winde at bære.

Da først fremkom Staffen Nielsen i Glamsbiørg. Han wandt for Tings-Dom ved sin Ed med opragte Fingre, at det er hannem udi Guds Sandhed fuldt vitterligt – och han mindes udi XXX År, at de Mænd som haffuer boet udi det Boelig, Anders Loffmand i Gommerop nu iboer, haffuer her til denne Daug ingen anden svaret, giort eller giffuen: Stedsmaal, Landgilde, Egt,

⁶⁶ *Dorthealund* – gård i Jordløse sogn (16tdr htk., 89ha – heraf 7ha skov), o.1900 ejet af H. Brønnings Hansen, *Løgismose* (*Trap V-2, 795, 798).

⁶⁷ Anders Loffmand i bolstedet *Gummerup nr.18b*.

⁶⁸ Bolstedet under præstekaldet.

Arbeid eller anden Rettighed end dennem, som haffuer været Sognepræster til Kiøng Sogen – och ingen haffuer besvaret sig med samme Boelig, så langt han kan mindes och indtil denne Daug, andre end for^{me} Præster til Kiøng Sogen. Det bad han sig så Gud til Hielpe på.

Peder Oluffsen i Glamsbierig wandt, (s.289) han mindes det samme, Staffen Nielsen omwundet haffuer, i 30 År.

Morten Pedersen i Kiøng mindes det samme i XL År.

Mads Marquorsen i Hørope wandt, han mindes det samme, Staffen Nielsen omwundet haffuer, i Halfftedsinds-tiuffue År.

Det bad de dennem hver særdeles så Gud til Hielpe på.

Herimod var erlige och velb: Mand *Brede Rantzau*, kongl: May^{ts} Befallingsmand på *Sanct Hans Closter* i Ottense, loughligen tingkallet – efter som Knud Sørensen i Woltofte och Peder Lauridsen i Holevad hiemlet Wardsell.

At så er i Sandhed gangen for os, det winder vi med vores Beseiglinger her nedenfore. *Datum ut supra* – (4 L:S)

☐ Noch et Tingswinde på samme Boelig, udstedt på Båg Herritsting 1581, Mandagen 19. Aprilis, angående nogle flere Winde, at samme for^{me} Boelig haffuer ligget til Kiøng Præstegård (s.300)⁶⁹ med Stedsmål, Landgilde, Egt, Arbeid eller anden Herlighed, och ingen anden svaret mod forskreffne Poster end Præsten alene – som Tingswindet videre stadfæster. (4 L:S)

☐ End ydermere et andet Tingswinde, udstedt på Båg Herritsting 1586, 5. Decembris, anlangende ydermere Winder om forbemeldte Boelig *Siorsholm*:

at al den Jord, Eng och Brug, som nu ligger och bruges til *Siorsholm*, det er af *Kiøng Præstegårds* rette Tilliggelse, och haver ligget til for^{me} *Kiøng Præstegård* – hvilket er Michel Lindegård i *Kalcherup*⁷⁰ hans Winde, efter Christoffer Drud i Ebberup hans Begiering på Hr. Rasmus Hansens vegne i Kiøng.

Erich Jørgensen i Frøbierig wandt ligeså, det hannem vel kan mindes i 40 År.

Laurids Ubesen i Glamsbierig, Hans Hansen i Kiøng, Staffen Nelsen i Glamsbierig, Hans Jørgensen i Gommerup, (s.301) Morten Berrildsen i *Bechhuset* och Rasmus Madsen i *Schrinshaffue* wunde alle och hver for sig ligesom for^{me} Michel Lindegård i *Kalcherup* wandt, det dennem hver længst kan mindes af deres første Alder, som forskreffuet står.

Herimod var Jens Michelsen i *Siorsholm* loughlig tingkaldet – som Tingswindet videre forklarer. (4 L:S)

*Samme *Provstebog 1667. Breve* (s.304): Et *Mageschifte Breff* på *Lillebarager* ... (se under *Søholm, afsnit 2.4*).

*Samme *Provstebog 1667. Breve* (s.308):

☐ Et *Tingswinde* om forskrefne *Uddrift* til *Storgård*, udstedt på Bågherrids Ting af *Anders Hansen* i *Lilletoft*, Herrids-Fouget i Bågherrid, År 1590, Mandagen d. 7. Sept. på nogle Winder, Hans Hansen i Kiøng i *Storgård* lod føre om den Uddrift.

Och Meningen i Windesbyrderne er som følger:

Hans Jørgensen i Søllested wandt, at han kan mindes i 32 År, at Hans Hansen i Kiøng haffuer haft Uddrift, der som nu omtrættes. Hvis det er på ved han iche. Rasmus Poulsen i Gummerup, Staffen Nielsen i Glamsbierig, Michel Jørgensen i Kiøng, wandt ligesom Hans Jørgensen i Søllested, etc. – som Tingswindet videre forklarer. (4 L:S)

☐ Item fandtes en *Dom* af Bågherrids Ting År 1590, Mandagen 14. Sept. afsagt imod Hr. Rasmus Hansen, Sognepræst til Kiøng, anlangende Uddrift, hvis Slutning er som følger:

Da efter Tiltale, Giensvar och denne Sags Leylighed (s.309) vidste jeg for Retten iche at kunne afsige anderledes, end *Otto Marsuind*⁷¹ och hans Medarfvinger bør loughlig at kaldes – hvortil efter hans Håndskrifts Liudelse, som idaug blef i Rette lagt, eier den – och al den Stund den ved Magt stander, som Dommen videre formelder. (L:S)

☐ Et *Tingswinde* om *Tyrnelunget*, udstedt af Bågherrids Ting 1584, 14. Dec. efter Michel Bendtsen i Barløse hans Begiering på Hr. Rasmus Hansen vegne i Kiøng, anlangende 8 uvillige Siunsmænd, som var: Jep Andersen i Derup, Morten Hansen i Woltofte, Mads Lunde, Mads Stougård ibdm., Ole Billou i Flemløse, Bertel Jørgensen i Derup, Laurids Madsen och Jens Gorm ibdm. De berette for Ting och Dom, at de kunne iche andet kiende eller schiønne: end Tredje-Parten, som er den bedste och offuer al Marcken, hør til Kiøng Præstegård, var aldeles deraf slet hengraffuen – som Tingswindet videre formelder. (4 L:S)

* Samme *Provstebog 1667. Breve* (s.284):

☐ Velb: Fru *Anna Rantzau*, Sal: *Gabriel Schinkels* Efterleffuerske til *Søholm*, hendes Brev på *Båghuede-Tienden* sålydende:

Bekiender jeg Fru *Anna Rantzau*, Sal: *Gabriel Schinkels* Efterleffuerske, med dette mit Obne Breff, at den Breff viser (at)

Hr. Rasmus Hansen, Sognepræst til Kiøng Sogn, haffuer haft den halffue Part af al *Båghuede-Tienden*, som er gangen af Kiøng Sogn – imedens och al den Stund (s.285) jeg var udi samme Sogn, min Sal: Mand *Gabriel Schinkel* dér leffuede med mig, da haffuer hverken min Sal: Mand och iche heller jeg formét eller misundt for^{me} Hr. Rasmus Hansen samme Tiende, men alene ladet hannem nyde och beholde den halffue Part af al *Båghuede-Tiende*, ligesom hans Formand haffr haft før hannem, och for dum Præster udi Kiøng Sogn hafde haft før dennem.

Thi både min Mand och jeg vidste, at Half-Parten af for^{me} *Båghuede-Tiende* haffuer fulgt for dum Præster til Kiøng Sogn. Derfor haffuer hverken min Sal: Mand eller jeg intet besverget os mod den Half-Part, men haffr ladet følge for^{me} Hr. Rasmus, ligesom den tilforn af Arilds Tid har fulgt hans Formand.

⁶⁹ Her er et spring i manuskriptets sidenummerering, men ikke i teksten.

⁷⁰ *Kalkerup* – forsvundet landsby ved *Søholm* (**Trap V-1, 494*).

⁷¹ *Otte Marsuind* – antagelig Otte Marsvin (d.1647) til *Clausholm*, herregård nord for byen Voldum i Østjylland.

At så i sandhed er som forskreffuet, står under jeg *Anna Rantzau* med mit Segell och egen Hand nedenfor dette mit Obne Breff.
Datum Hadersleff, Anno 1609, 16. Martÿ - *Anna Rantzau*, egen Hand.

Læst på Båg Herritsting 3. Aprilis 1609 for menige Tingmænd.

☒ Samme **Provstebog 1667. Breve** (s.286) Et Tingswinde på samme Båg Herritsting, udstedt af *Peder Michelsen* i Nårby, siddende i Dommers Sted på Båg Herritsting 1609, Mandagen d. 3. Aprilis, efter *Anders Hansen* i Gamtofte hans Begiering på Hr. Rasmus Hansen, Sognepræst til Kiøng Sogn hans vegne, hvis Mening af Winderne er som følger:

Rasmus Madsen i *SchrinsHaffue* wandt, at han haffr ydet sin Båghuede-Tiende i Kiøng Kirche, och Hr. Rasmus annammet den haffue Part.

Olle Hansen i *Hiortholm* wandt, at han haffr ydet sin Båghuede-Tiende i Kiøng Kirche indtil nu iår, da haffr han ydet *Morten Schinchel* sin Part.

Hans Andersen i Højrup wandt, at han ydet sin Båghuede-Tiende i Kiøng Kirche, og slaget den i Hoben til de andres. Hvordan de siden haffuer byttet den, ved han iche, fordi han var iche derhos.

Peder Hansen, Peder Mårnsen, Hans Hansen, Hans Lauridsen och Marchus Gregersen – de hver éndregteligen sagde, at de haffr ydet deres Tiende til nu iår forgangen.

(s.287) Hvorimod var erlig och velb: Mand *Morten Schinchel* på *Søeholm* loughlig kaldet och var til Vedermaalsting, som samme Tingswinde videre forklarer – og fandtes under 4 Forseglinger.

Klageskrift 1630.

*Fyns Bispearkiv. Båg Herreds Breve 1554-1694 (LAO, 1 pk.), læg.35: **Kjøng Sognekald.**

☒ **Register på den Rente, som Præsten af Kiøng Sogn** haffuer årligen, både af sin Aul och Tiende, *til sit Ophold.*

1) Er der en ringe Auling til for^{ne} Præstegård. Årsagen dertil haffuer været, at *Konning Hanses* elskelige Gemahl – lofflig Ihukommelse, *Dronning Kirsten* – haffr giffuet til Kiøng Sogne-Kircke en Afflad och hellig Dom, hvilken Afflad och hellig Dom, der tilførde til Præsten en stor Sum Penge årlig at annamme och bekomme, så at Præsten haffde nochsom af samme Penge til sin Underholdning och Ophold. Hvorfor han haffuer icke Måll, Ager och Eng med menige Bymænd, men udi fledetall och uleylige Steder, så at der går 2 eller 3 Veje over samme Jord, hvorfor der bliffr meget borttaget af Vogne, som dér ager frem – så han haffr dér stor Skade och Affbrek af.

Och ligeså, som de udi Pavedømmet ofrede Præsten mange Penge til hans Ophold, så ofres der nu ickun en Skilling til hans Ophold – hvorfor den som kommer efter mig fattig Mand, måtte vel begiere at Kong: *Mayst* ville gjøre en god Ordning på den Offer, hvad hver Person for sig self skulle ofre. Och beløber min Offer hver Offers Dag sexten Slette Mark (16S1Mk).

2) Såvidt som Pløveland til Kiøng Præstegård belanger sig, haffr han udi den *Årlig Marck* icke mere Såland end til 8skp Rug.

3) I den Marck, som kaldes *Kammenhøys Marck*, derudi kan jeg så sex ørter Korn – Bÿg, Haffre, Blendkorn och Boghued – och når jeg haffr såd den Jord, da haffuer jeg icke så meget, at jeg kan tøyre en Hest på.

4) I den Marck, som kaldes *Søemarcken*, haffr jeg och sex ørter Land, och når som jeg haffr såd den Jord med så meget Korn, haffr jeg ejheller så meget, at jeg kan tøyre en Hest på.

5) Och haffr jeg ingen Koehaffue til Præstegården. Derfor, når de andre Dannemænd får deres Kiør i deres Koehaffuer, da skal mine gå på den bare Fælled.

6) Ligger der ingen Skoumål til Præstegården – thi han haffr icke så meget, som han kan hugge en Kiørevånd på sit eget, hvorfor han tvinges til årligen at købe sin Gierdsel, som koster ham stundom mere, end han kan vinde på Kornet.

7) Såvidt som Enggbond vedkommer, som ligger til Kiøng Præstegård, kan han neppelig samle hvert År 14 læs Høe.

8) Såvidt som Tienden belanger sig – da er der nogle Byer, som ligger til Kiøng Sogen, som svarer så godt som ingen Byg – som er *Glamsberg* och *Folen*(?), thi på dem sår de icke en eneste Skeppe. Kiøng och Gummerup sår en ringe Ting, hvorfor min Byg-Tiende af ganske Sognet, når det er fructbar Åringer, kan beløbe sig ni ørter. I dette År beløb hun sig half ottende ørter (7½ør). Haffre och Blendkorn beløber sig ligeså meget. Rug-Tienden kan beløbe sig, om det er fructbar År, nitten ørter.

9) Boghvede-Tienden haffr altid fuld Præsten och Kiøng Prædikestoell. Men nu er de tho Parter taget fra mig, thi at når de opyder Boghvede-Tienden til den som haffr fæst Jorderne – både Kirckens och Kongens – da yder de hannem tre skp (om Tienden beløber sig så høyt) och mig én aleneste.

Heraf kan lettelig besluttet, hvad jeg fattig Mand haffuer til min Klæde och Føde och Liffs Ophold, når som helst jeg haffr hvert År indgiffuet Kong: *Mayst* Skat och lønnet mine Tienestefolck. Da skal man befinde, at jeg neppelig haffr så meget igien, at jeg kan købe mig et par Hoser for.

At så i Sandhed er som forskreffuet står, vidner jeg med mit Segell och egen Hand nedenfor dette Register.

Datum Kiøng, 16. Martÿ 1630 – Rasmus Hansen (L:S), egen Hand.

*Båg Herreds Provstearkiv 1578-1808. **Provstebog 1667.** Kjøng Sogn, **Breve** (s.301):

☒ Et **Mageschifte Breff** på *Siorsholm* Boelig i Gummerup och den *Ødegårds Grund* i Kiøng, som Præsten haffuer til Vederlag och årlig Afgift, lyder Ord til andet, som følger:

Efter min allernådigste Herre og Konges Tilladelse, dateret Kiøbenhaffn, 10. Octob^r Anno 1660, kiendes och hermed vitterlig gjør jeg *Christian Urne Christoffersen* til *Søegård*, at jeg med hæderlig och vellærde Mand, Hr. Henning Clausen, (s.302) Sognepræst til Kiøng Sogen, haffuer gjort et evigt och urÿggeligt Mageschifte på efterschrefne vores Bønder-Gårder och Gods:

Først haffuer Hr. Henning Clausen af mig bekommet et af min Eyendoms Jordegods i Fÿen, liggende i Bågherit i Kiøng Sogn och By, den Gård næst ved Præstegården, som Sl: Hans Christensen udi boede. Hvilken Gårds Huse, Jord, Engbond och Gierdsel

– det undertagendes, som er laugt under Hans Rasmussen Bødichers Boelig – han och hans Efterkommere Sognepræster sammesteds må nyde och bruge dennom til Nytte och Gavn deres Livstid – mig dog forbeholden Jagt och Fiskerj.

Så och når Hr. Henning Clausen eller nogen af hans Efterkommere ved Døden afgår, skal samme Gårds Jord fæstes af mig, mine Arfuinger eller da Jordens Ejer. Och schal Hr. Henning Clausen och hans Efterkommere årlig giffue deraf i Landgilde til mig, (s.303) mine Arfuinger eller Jordens Ejer: 1½Mk Erridts-Penge, Biug 2½ ørter, Høns 2, Føenød 1, Hoffnings-Penge 5SIDr. Och til Fæste, når nogen afgår ved Døden, det som sædvanligt.

Och kiendes jeg da for mig och mine Arfuinger aldeles intet mere at haffue at fordre af Hr. Henning Clausen eller hans efterkommende Sognepræster til Kjøng Sogen, men haffuer annammet och oppeberget fyldest Fuldværd och Udlæg for den ørte Biug, som forschrefne min Bonde videregaf til Landgilde – så och for Husene af forbemeldte Hr. Henning Clausen udi efterschrefne hans Gård, liggende i samme Sogen, som Anders Thommesen nu udi bor och schylder årlig 1 ørte Biug – efter det Schiøde, Hr. Henning Clausen for sig och sine Efterkommere mig derpå giffuet haver.

Til Vitterlighed haffuer vi dette vores Mageschifte forsejlet och med egne Hænder underschreffuen – och ombedet erlig och velb: Mand Jørgen Brahe til Huedholm, Danmarches Riges Råd och Befallingsmand på Hagenschouf Slot (s.304) dette efter hans May^{ns}, vores allernådigste Herre och Konges Befalling, at ville ratificere.

Datum Søegård, 1. Decemb^r Anno 1660 – Christian Urne (L:S), Henning Clausen (L:S). Jørgen Brahe (L:S).

Læst på Båg Herredsting, Mandagen 17. Dec. 1660. Læst och protocolleret inden Fynboe Landsting, Onsdagen 23. Janiarj 1661.

*Samme **Provstebog 1667**, Kjøng Sogn (s.277): [den samlede sognebeskrivelse].

Belangende Kjøng, da haver Sognepræsten og Sædedegnen til deres Underholdning, som følger:

Offer – Præsten nyder – foruden på de 3 store Højtider: Jull, Påske och Pindtzedaug – nogle små Offer af Brudefolch, Børn som Christnes, och Quinder der går i Kirche efter deres Børn.

Tiende – Præsten oppeberger den 30. Kierffue af det Kjøng, der bindes i Kierffue.

Af Erter, hvoraf kun lidet eller intet nu undertiden sås her, haffuer Præsten altid alene nydt Tienden.

Boghuede-Tienden haffuer Præsten alene haft, indtil velb: Gabriel Schinchel til Søeholm haffuer forhuerffet sig den ½ Part deraf at nyde – som hans Frues Anna Rantzaus egenhand udviser, (s.278) læst på Bågherrids Ting d. 3. Aprilj 1609 for menige Tingmænd, pag.284. Item et Tingswinde, udstedt på Bågherrids Ting samme År och Daug, formelder at Præsten haffr nydt den ½ Part Boghuede-Tiende, som findes pag.286.

Dette uaget haffuer velb: Morten Schinchel til Søeholm den ældre og siden hans eftermand på Søeholm udi Åringerne strax efter til sig annammet såvidt af Boghuede-Tienden, at Præsten nu ikke nyder mere end en 1/3 Part Tiende deraf, hvorpå dog ikke findes hos Præsten nogen Adkomst Breff.

Hamp- og Hør-Tiende samt Føl- og Bi-Tiende nyder Præsten alene, som och tilforn. Af Qvæg-Tienden nyder Præsten en 1/3 Del. Af Byrden, nemlig Ost og Brød, nyder Præsten den ½ Part. Påske-Rente – en snes Eg af hver Helgård, men de Halffue Gårde vil ikkun give ½ snes.

Bonum mensale – til Præsten lå et Boeligt⁷² i Gommerup, (s.279) som kaldes Siorsholm (nr.18b Gum.), indført i den gamle Proustebog, af gammel Tid haffuer giffuet Præsten 1 pund Biug och 1 otting Smør. Men til 2de af mine Sl: Formænd alene ydet 1 ørte Biug och ej videre, som Manden derudi boet, haffuer noksom stadfæstet – men nu af min Sl: Formand Hr. Henning Clausen med kongelig Tilladelse mageskift til erlig och velbyrdig Mand Christian Urne Christophersen til Søegård, och i Stedet derfor bekommet en Ødegårds Grund, som lå næst ved Præstegården sønden for, som Mageskiftbrevet videre formelder – indført pag.301.

Af hvilken Ødegårds Grund Præsterne i Kjøng Sogn skal giffue til årlig Landgilde och Arbeids Penge over bemeldte Boeligt Afgift som følger: Biug 2½ Ørter, Eridtzpenge 1½Mk, 1 Føenød, 2 Høns, Hoffnings Penge 5SIDr.

Doch Hosbonden forbeholder 6skp Biug och 1 Lam, som er for nogen Jord af samme Ødegårds Grund taget och lagt til et Boeligt i Kjøng, som Hans Rasmussen Bødker (nr. ...) nu iboer.

Præstegården – som Præsten iboer, dens Aufling er som følger:

udi Kragekilds Mark (s.280)

3 stk. på <u>Kragekild</u>	1tde Land		
		skp.Land	skp.Land
1 Stk. på <u>Borager</u>		3	1 stk. <u>Bodelbundens Hule</u>
1 Stk. på <u>Langetorn</u>		3	1 stk. over <u>Woldtofte Vejen</u>
på <u>Raffnebjerg</u>		5	1 liden <u>Holm</u> i en <u>Mark</u> , gierdet fra den samme <u>Mark</u> .
5 Stk. på <u>Hummelhøi Skift</u>	12		<u>Lille Sønderklod</u> i <u>Grønnemose</u>
4 stk. <u>Sinå</u>	5		1 stk. under <u>Kjøng Bylod</u> , hvorpå ligger <u>Landevej</u> og derfor ej kan sås.

udi Søemarken

	skp.Land		skp.Land
8 små och store Stk. på <u>Præstelandet</u>	16	1 Høffuid ved <u>Søeholms-Vejen</u> til <u>Gummerup</u>	3

⁷² Boeligt – bolsted.

1 Høffd Høe	2	2 Stk. på <i>Fordoms Bierrg</i>	5
(s.281) 1 liden Høffd Hartved	2	4 små Stk. ved <i>Landemosebierrg</i>	5

udi *Sinekier*

	<i>skp.Land</i>		<i>skp.Land</i>
2 Stk. på <i>Tjytt</i>	5	1 Stk. offr <i>Hårby-Veyen</i>	1
1 Stk. ved <i>Riesbierrg</i>	1	Ved <i>Hårby Led</i> nogle få små Stk.	4
		1 lidet Stk. ved <i>Lodne Raffnebierrg</i>	½
6 små Stk., alt indhegnet, på <i>Lille Barager</i> optil <i>Jørgen Storgårds</i> Uddrift, som hans Formand haffuerr taget fra denne Præstegårds Grund uden Vederlag, som Mageskifte-Breffuit på Pergament, indført pag.304, noch som giffuer til Kiende – 1½ ørte Land.			
1 liden Vænge strax hos <i>Udgyden</i> , (s.282) årlig indhegnet – 2 ørter Land.			
1 liden Vænge ved <i>Glamsbierrg Mølle</i> , årlig indhegnet, iche tienligt til andet end Haffre – 3tdr Land.			

Eng och Høebond.

	<i>læs Hø</i>
1 Eng på <i>Krågen</i> i <i>Biørnemose</i> ved <i>Raffnebierrg</i>	4
1 Eng ved <i>Hårby Led</i> i <i>Sinekier</i>	4
1 Eng ved <i>Haffstedbech</i> i <i>Sinekier</i>	1
1 Schargræs for Enden af det Stÿche. ved <i>Lodne Raffnebierrg</i> i <i>Sinekier</i> – 2 Haffuer fulde Høe.	<=
for <i>Præstelandet</i> i <i>Søemarcken</i>	2
2 Ender for <i>Kragekilds Agre</i> i <i>Kragekilds Marck</i>	2
1 Forslet i <i>Gåes Mae</i> i <i>Kragekilds Marck</i>	2
(s.283) <i>Præstedammet</i> i <i>Kragekilds Marck</i> tilhører Præsten, hoer intet andet voxer end Star, som ej slås.	-
<i>Tjyrnelauget</i> i en <i>Kråg</i> mod <i>Woltofte Marck</i> , i <i>Koehauffuen</i> i <i>Kragekilds Marck</i> , hvoraf 1/3-Part af den bedste Del er slet hengraffuen ⁷³ , som Tings-Windet ganget på <i>Bågherrits Ting</i> 14. Decembris 1584 – och indført pag.309 – udviser. Er af mig det offuer-bleffuene ved Magt indgraffued och indhegnet i nærvær-ende År 1667 – med erlig och velb: Frue <i>Hilleborig Adschous</i> Hosbond, Sl: <i>Niels Schinchel</i> til <i>Søeholm</i> – såvel som hendes velb: kiere Søn, <i>Morten Schinchel</i> – ja, endogså menige Lodsejeres Villie, nu boende i <i>Kiøng</i> och <i>Gommerup</i> – dog med sådan Vilkår, at jeg skal udelucke af mit Rettighed 3 fulde Høffder af forberørte <i>Koehauff</i> – hvilket Tørrelaug også haffuer været omgraffuet och gierdet af den Sal: Mand Hr. Rasmus, for dum Sognepræst til <i>Kiøng Sogn</i> , som den gamle Grøft rundt omkring haffr endda kiendt noksom udviser, (s.284) och kan derpå avles – 4 læs Høe.	4

Sognefolchet skover for Præsten her, når han det begierer, och udfører Giødningen når den Tid er, hvilket af Arilds Tid haffuer været Vis oc Schich.

Breffue: [brevene er gengivet ovenfor i kronologisk orden].

Decimantes – (s.310) Hele, Halffue och Tredinger (*gårde*) var efter den *gamle Prouiste Bog* 45. Men nu er 1 Helgård och 1 Halvgård lagt øde, så de aldrig bliffr opbyggt. Er så ickun 43 af disse. Beholdene haffuer Fienden ruineret, så ingen boer derpå, nemlig tuende (2) hele Gårder.

Herforuden var tilforn 20 Huse med nogen ringe Sædeland til, men af dennem er 1 gansche ruineret.

Klagemål – Præsten haffuer ingen Schouff – enten til Bygning, Brænde-ved eller Giersel, være sig liden eller stor, intet at gierde et Gierde med. Och Præsten får ingen Pluogbyrd eller Smørbyrd.

(s.311) Præstegårdens Grund er meget ringe och ligger mestendels ved *Veye*, Uddrifter och andre ubeleylige, slet henliggende Steder, hvoraf forårsages stor Skade – som och er klaget offuer i den *Gamle Prouiste Bog*.

At dette så i Sandhed er, som forskreffuet står, bekræfter jeg underschrefne med egen Hånd och Ziegel.

Datum *Kiøng*, 27. Nov. 1667 – Jacob Jacobsen Holst.

Første udstykning af præstegårdsjord 1871.

Båg Herredsfogeds Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 23 (1871-75, RA M.25.054), fol.27:

12. Jan. 1872 (*tinglæst*) No.30: *Skjøde* – Underskrevne Provst *Peder Andreas Colding*, p.t. Sognepræst for *Kjøng Menighed* i *Båg Herred*, gjør vitterligt: at min Formand i Embedet, nu afdøde Consistorialråd *Storch*, i Henhold til en ham under 12. Mai 1870 af *Båg Herreds Provsti* kommunikeret Skrivelse fra *Ministeriet for Kirken og Undervisningsvæsenet* til Stiftsøvrigheden for *Fyens Stift* af 3.s.M., sålydende:

⁷³ slet hengraffuen – dårligt indgrøftet (for afledning af vand).

(fol.27b) ”Efter at have brevvexlet med *Indenrigsministeriet* i Anledning af det med Hr. Kammerherrens og Deres Høiærværdigheds behagelige Skrivelse af 9. Marts d.A., fra Sognepræsten for Kjøng Menighed, Storch, om Tilladelse til for en Kjøbesum af 150Rdl at afhænde en Præstegården tilhørende Gjerdselslod, stor 6.170 kv.alen, som derefter agtes ryddet og bebygget – skulle Ministeriet tjenstligt melde til behagelig Efterretning og videre Bekjendtgjørelse, at der intet mod det ansøgte findes at erindre, og tilføje at Kjøbesummen vil være at inddrage blandt *Stiftets offentlige Midler* til Forrentning til Fordel for Kaldet.

1 Kort remitteres”,

har solgt og afhændet en Gjerdselslod af Kjøng Præstegårds Jorder til Murer Niels Christoffersen af Kjøng for en Kjøbesum af 150Rdl: Rmt.

Og da Kjøbesummen, som hoshæftede Qvittering fra Stiftskassereren udviser, under 17. Dec. 1870 er indbetalt til *Stiftets offentlige Midler*, og Betingelserne for Handelen iøvrigt fra Kjøberens Side er opfyldte – samt da *Indenrigsministeriet* ved Skrivelse af 19. Aug. d.A. (hvoraf Gjenpart er vedhæftet) har approberet, at Gjerdselsloden udstykes fra Præstegårdens Jorder og under matr.nr.17b Kjøng har ansat den til Hartkorn 0-0-1-1 og Gl.skat 24β – så fuldbyrder jeg den af min Formand foretagne Afhændelse, idet jeg hermed skjøder og overdrager bemeldte Lod matr.nr.17b Kjøng til Murer Niels Christoffersen af Kjøng, og idet jeg fraskriver mig og Efterfølgere i Embedet al Ret til og i den således afhændede Parcel, der findes afsat i det hoshæftede, i *Matriculs Contoiret* attesterede Kort – og som allerede er bebygget af Kjøberen – erklærer jeg herved, at den skal tilhøre Kjøberen med de samme Rettigheder, Byrder og Forpligtelser, hvormed den tidligere har tilhørt Præsteembedet, hvorhos jeg sluttelig forbinder mig og Efterfølgere i Embedet til at hjemle ham den på lovlig Måde – dog at jeg ikke kan hjemle Kjøberen Parcellen med bedre Ret end den, hvormed jeg qua Sognepræst, item min Formand, har besiddet den, navnlig uden at have tinglæst Adkomst til den. Til Stadfæstelse under min Hånd og Embeds segl. Kjøng, 12. Dec. 1871 – Colding.

Forpagtning o.1700

*KB 1687-1779. 25-1, 2/8 (kron):

1703, Dom. Reminiscere (4. Marts, A5) – blev Henning Hansen, som hafde Kiøng Præstegård i Forpagtning, begravet i hans Alders 36 år. Han døde af Svindsot. (f.ca.1667)

Forpagtning 1871pp

*Båg Herredsfogeds Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 23 (1871-75, RA M.25.054), fol.111:

23. Feb. 1872 (*tinglæst*) No.237: Forpagtnings-Contract – hvorefter en Del af Kjøng Præstegårds Jorder bortforpagtes af Sognepræsten, Provst P.A. Colding, til Gårdfæster og Sognefoged Rasmus Nielsen i Kjøng i 9 på hinanden følgende År, fra 1. April 1872 til 1. April 1881:

1. Sognepræsten forbeholder sig:

1.1. af Præstegårdens Bygninger:

- ☒ det hele Våningshus med 2 tilliggende Sidefløje.
- ☒ den store Hestestald med tilhørende Foderlo og Karlekammer.
- ☒ af det østre Hus: Vognporten, Laderummet, Loen samt Slyden over Vognporten og Porten.
- ☒ Rullestuen, Hønsehuset, Brændehuset, Tørvehuset og Huggehuset.
- ☒ Svinestien og Baggården.

(fol.111b) Det øvrige Husrum overlades Forpagteren.

1.2. af det til Præstegården hørende Jordareal:

- ☒ Frugthaven og Kjøkkenhaven.
- ☒ Toften med *Lunden*.
- ☒ de 2 nærmest Gården liggende Indtegter: *Enemærket* og *Tvillingslykken*.
- ☒ den såkaldte *Elleskov* med dertil hørende Gangsti.
- ☒ Tørvemosen ved Hillerup.

Hele Præstegårdens øvrige Jordtilliggende, som antages at udgjøre ca.50tdr.land, overlades Forpagteren – dog at der forbeholdes Præsten fri Adgang til Mergelgraven, så at han til enhver Tid deraf kan tage den Mergel, der måtte behøves til den Jord han selv driver.

2. De Jorder, som således overdrages til Forpagtning, er inddelt i 7 Lægd eller Indtegter og skulle drives efter følgende Driftsplan: 1) Helbrak, 2) Rug eller Hvede, 3) Byg, 4) Blandsæd, 5) Havre, 6) Kløver, 7) Kløver.

Ved Forpagtningens Fratrædelse afleverer Forpagteren Brakmarken vel behandlet og i rette Tid besået med Rug, hvortil dog det fornødne Sædekorn leveres ham af Sognepræsten. Og ligeledes afleverer han samtlige Marker, som efter den foreskrevne Driftsplan skulle besås med Vårkorn, pløjede i det foregående Efterår – samt foregående Års Havremark udlagt med 12û rensed Kløverfrø for hver 10.000 kv.alen – og den i dette Efterår i Rugmarken nedlagte Udsæd, 7tdr-3skp, betales af Forpagteren til den afgangne Sognepræsts Enke med gangbar Pris, 6Rdl-3Mk pr. tde., hvorimod den hende tilkommende Godtgjørelse for Jordens Tilberedning udredes af Sognepræsten.

Da det ville være forbundet med betydelig større Bekostning og Ulempe for Forpagteren – om han som driver en Fæstegård her i Byen, skulle holde Besætning i Præstegården, end om han kan have hele sin Besætning samlet på ét Sted – tillades det ham at have Præstegårdens Creaturer i hans egen Gård, og dér at affodre det Foder som avles på Præstegårdens Mark, imod at han forsyner Præstegårdens Mark med tilstrækkelig Gjødning – i hvilken Hensigt det bestemmes, at al den Gjødning som produceres, såvel af Forpagterens egen som af Præstegårdsjorden tilsammen, deles således at hans egen Jord, der udgjør ca.35tdr.land, får 2/5-dele deraf, men Præstegårdens Jord de 3/5-dele.

3. Forpagteren leverer årlig ved hvert Forpagtningsårs Udgang, d. 31. Marts, 18 Traver velbehandlet Langhalm á 16ú pr. Kjærv – eller i alt 18Skú – samt de dertil fornødne Simer. Præsten antager, lønner og koster Tækkemanden, men Forpagteren leverer de fornødne Håndlangere, som det af Præsten forlanges, uden Bekostning for denne.
De Huse eller Dele af Huse, som overlades Forpagteren, vedligeholdes af denne med alt hvad der henhører til den årlige Vedligeholdelse, så at de kunne stå for Præstesynet – hvorimod Præsten bærer Omkostningerne ved Hovedreparationer, hvortil eksempelvis henhører Afrettelse af de ydre Mure, Indlæggelse af nye Bjælker, Spær eller Fodtræ – og en fordret Anskaffelse af nyt Tømmer. Og navnlig påhviler det Forpagteren at holde Krybber, Spiltouge, Brolægning og deslige i de Stalde han benytter i god og forsvarlig Stand – og hvert År at forsyne Husene med udvendig Udfugning og Kalkning ...
4. Forpagtningsafgift m.v.:
 - 4.1. Forpagteren svarer i årlig Afgift 125tdr Byg, som betales efter den til hvert År gjældende satte Capitels-Taxt for *Fyens Stift*. Denne Afgift erlægges forud med 1Rdl-48β pr. tde. Byg til hvert Års 11. Juni, fremdeles med 1Rdl-48β pr. tde. til hvert Års 1. Oct., og med Resten (*fol.112*) i den påfølgende Februar Måned, såsnart Capitels-Taxten er sat.
 - 4.2. Forpagteren udreder alle Commune-Afgifter, som måtte blive pålignede Præstegårdens samlede Hartkorn og derunder alle Natural-Præstationer til Fattig- og Skolevæsen, Kjørsler, Vejarbejde, Snekastning o. desl. ...
Men skulle i Forpagtnings-perioden nogen ny Skole blive bygget i Sognet, skal dén Extraudgift, som i denne Anledning bliver pålignet Hartkornet, udredes af Præsten og være Forpagteren uvedkommende.
Derimod betaler Præsten de kongelige Skatter på Amtstuen – derunder Amtstueafgift, Bankrenter, Brandpenge af Præstegårdens samlede Hartkorn ...
 - 4.3. Forpagteren holder og græsser årligt for Præsten 2 Får med Yngel – Yngelen dog ikke længere end til *Mikkelsdag*.
 - 4.4. Forpagteren hjemkjører årligt for Præsten 16 læs Tørv fra Præstegårdens Mose efter derom givet Varsel.
 - 4.5. Forpagteren er pligtig til, når det forlanges, at levere Præsten indtil 3 Kander nymalket Mælk daglig imod Betaling af 6β pr. Kande.
 - 4.6. Forpagteren er ligeledes pligtig til at levere til Præsten i Vinterens Løb, når det forlanges, indtil 400 lisú god sund Rughalm imod Betaling af 5β pr. lisú.
5. Da Præstegårdens Mark, som gennemskæres af et Kær- og Mosedrag, i høj Grad trænger til at drænes, skal Dræningen snart påbegyndes og være fuldført inden ét År fra Forpagtnings Tiltrædelse. Sognepræsten anskaffer på sin Bekostning de nødvendige Rør, men Forpagteren er pligtig til at lade udføre alle til Rørenes Nedlægning fornødne Arbejder overensstemmende med den af vedkommende Drænings-Mester lagte Plan – uden Udgift for Sognepræsten – samt at forrente den til Rørenes Anskaffelse medgående Capital med 4% p.a.
6. Forpagteren er pligtig til at vedligeholde de Præstegården tilhørende Hegn på og omkring de Jorder, der er ham overladte, såvel som de imellem Markerne anbragte Led, så at intet Ansvar for Ufred med Naboerne kommer til at påhvile Sognepræsten.
7. Alle Vandaflednings-arbejder, som måtte blive Præstegården pålagt i Henhold til derom gældende Bestemmelser, udføres af Forpagteren forsåvidt angår den ham overdragne Jord.
8. For det Tilfælde at Militær-indkvartering skulle blive Præstegården pålagt, bestemmes at Forpagteren skal modtage alle Menige og alle til Underofficersklassen henhørende Personer – uden nogen Udgift for Præsten – hvorimod denne modtager alle Officerer fra Second-lieutenanter og opad.
9. Forpagteren har Ret til at skære årlig til eget Brug 15.000 Tørv i Præstegårdens Mose. Skære- og Læggeplads udvises ham af Præsten.
10. Præsten alene har Ret til at fælde al Stortræ i Præstegården.
11. Forpagteren må ikke i Præstegården eller på dens Grund holde Hingst, Tyr eller Orne.
12. Forpagteren skal våge over, at der iagttages den yderste Forsigtighed med Lys og Ild, og navnlig skal det være ham aldeles forbudt at bruge Petroleumslamper i Lygterne – ligesom at færdes med tændt Pibe i Husene.
13. Forpagteren må ikke uden Præstens Tilladelse foretage nogen Forandring i de Huse, der benyttes af ham.
14. Forpagtningen – eller nogen Del deraf – må ikke overdrages til nogen anden af Forpagteren, der heller ikke må optage nogen i Interessentskab derom.
15. Denne Contract står uopsigelig fra begge Sider til d. 1. April 1881, såfremt Forpagtningsafgiften erlægges prompte. Men skulle noget År den fulde Forpagtningsafgift ikke være erlagt inden Forpagtningsårets Udløb, altså inden 1. April, er Forpagteren pligtig til at fratæde Forpagtningen uden Opsigelse, til hvilken Tid Præsten måtte forlange det.
16. Til Sikkerhed for den årlige Forpagtningsafgifts ordentlige og prompte Erlæggelse og denne Contracts Opfyldelse i alle dens Ord og Puncter pantsætter jeg, Rasmus Nielsen, herved med 1° Prioritets Panteret (*fol.112b*) min Besætning af Creature, Ud- og Indbo, som jeg nu ejer eller i Tiden må komme til at eje.
17. Skulle imod Formodning noget Retsspørgsmål opstå i Anledning af denne Contract, underkaster vi os den i Frd. 25. Jan. 1828 hjemlede, hurtige Retsfølgning.
18. Denne Contract må tinglæses, såsnart den er forsynet med det høje Ministeriums forventede Approbation – og for mit, Rasmus Nielsens, Vedkommende tillige som pantstiftende.
19. Den tinglæste Contract forbliver i Præstens Væрге, imod at han meddeler Forpagteren en bekræftet Gjenpart deraf.
20. Udfærdigelsen af denne Contract besørjes af Præsten, men Forpagteren alene udreder Gebyret for Tinglæsningen og det stempede Papir, til Bestemmelse af hvilket Forpagtningsafgiften er beregnet i Penge således:

☒ 125tdr Byg efter Capitelstaxt for 1 år	687Rdl-3Mk	
☒ Kommuneafgifter	40 –	
☒ 2 Fårs Fodring	5 –	
☒ Hjemkørsel af Tørv	8 –	Tilsammen 740Rdl-3Mk.

Kjøng, 30. Nov. 1871 – Colding, Rasmus Nielsen.

(*Påtegning*) Nærværende Contract er approberet ved Kirkeministeriets Skrivelse af 9. Feb. 1872 – og med følgende Ændringer: ad §2 – Driften indrettes således at ½ Læg mere udlægges til Brak eller Slet.

▫ Det foregående Års Havremark udlægges med 10½ Kløverfrø og 6 á 8½ Raigræs eller Thimothei pr. 10.000 kv.alen.

▫ "6Rdl-3Mk" efter Ordene "med gangbar Pris" udgår.

▫ For at tilvejebringe behørig Kontrol med Gjødningen til Præstegården bør Møddingen – forinden Gjødningen udkjøres – opmåles i Overværelse af 2 pålidelige Mænd og opdeles i 3/5-del og 2/5-del, hvorefter det nøjagtigt må påses, at Præstegårdsjorden får sammes bestemte Del.

ad §16 – det pålægges Forpagteren de dér nævnte Ting, der skulle tjene som Sikkerhed for Afgiften, forsikrede til fuld Værdi. Colding, Rasmus Nielsen.

*Båg Herredsfogeds Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 26 (1880-82, RA M.25.057), fol.196:

19. Nov. 1880 (*tinglæst*) No.520: Contract – hvorefter en Del af Kjøng Præstegårds Jorder bortforpagtes af Sognepræsten, Provst P.A. Colding, til Sognefoged og Gårdfæster Rasmus Nielsen i Kjøng i 9 på hinanden følgende År, fra 1. April 1881 til 1. April 1890: ... (*i hovedtræk som forrige kontrakt*) ... (*fol.197b*) ... Kjøng, 17. Okt. 1880 – Colding, R. Nielsen.

*Båg Herredsfogeds Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 36 (1899-1900, RA M.7.181), fol.180b:

24. Juli 1899 (*tinglæst*) L.545/99: Forpagtnings-kontrakt – hvorved Kjøng Præstegårds Jorder matr.nr.17a af Hartkorn 7-5-2-1 bortforpagtes for et Tidsrum af 18 År – 2 Rotationer på 9 År – fra 1. April 1899 at regne, til Forpagter F.L. Frandsen på *Dorthealund*:

1. Forpagteren overdrages til Brug Præstegårdens samtlige Jorder med Undtagelse af Toften ved *Lunden* lige op til Haven og den såkaldte *Elleskov* i Marken, der tilligemed Haven vedblivende drives af Præsten. Dog indrømmes (*fol.181*) Forpagteren et afrettet Stykke i den vestlige Ende af *Elleskoven* til Ly for løsgående Kalve – med Tilføjelse, at al Hugning af Træer i dette Stykke er Forpagteren forbudt. Ligeledes indrømmes Forpagteren Plads til Kule til Roæffald lige op til Køkkenhavens nordlige Stenhegn, samt et afrettet Stykke af Køkkenhaven til Brug.

Driften af de Forpagteren overdragne Jorder bliver delt i 9 Marker, nemlig: 1) Blandsæd, 2) Foder- og Sukkerroer med Kunstgødning. Bladene må ikke bortføres fra Marken, og der skal fra *Sukkerfabrikken* tilbageføres til Opfodring i Præstegården et til den leverede Roemasse svarende Kvantum Affald. 3) Byg, 4) Græs, 5) Vintersæd med Staldgødning, 6) Foder- og Sukkerroer med Kunstgødning, Blade og Affald som ovenfor bemærket. 7) Havre, 8) Græs, 9) Græs.

Ligesom Forpagteren har modtaget Jorderne efterårspløjede og Rugmarken tilsået, således afleverer han dem i samme Stand. I Vintersæd-marken skal sås 7tdr Rug, og Forpagteren er forpligtet til at underkaste sig Præstens Godkendelse af denne Sæsæd ... Der må til enhver Tid holdes 3 á 4 Heste og 30 stk. Kreaturer i Præstegården ...

2. Forpagteren har årlig at aflevere efter nærmere Ordre 6 læs forsvarlig Gødning til Præsten og henlægge samme på det Sted i eller ved Haven, hvor Præsten måtte ønske det.

3. Præstegårdens Avlsbygninger overlades Forpagteren – dog således at Bryggerset med Loftet over samme og det i samme Længde værende Tørvehus forbeholdes Præsten. Det tillades imidlertid Bestyreren at afbenytte Bryggerset, når Præsten ikke benytter det, (*fol.181b*) imod at han i alle Henseender retter sig efter Præstens Bestemmelse ... Det bemærkes, at det påhviler Bestyreren at gøre Bryggerset rent hver Gang han har benyttet det. Desuden forbeholder Præsten sig Hønse- og Andehus, Svinesti og Retirade samt Gæstestalden ved den søndre Længde – og endelig forbeholder Præsten sig Plads i Vognporten til 2 Vogne.

Forpagteren holder samtlige Præstegårdens stråtekte Bygninger vedlige med Tag, ligesom han også leverer de dertil nødvendige Simer. Præsten udtager, koster og lønner Tækkemanden, men Forpagteren leverer, lønner og koster de fornødne Håndlangere.

Forpagteren vedligeholder de Huse, der overlades ham, med alt hvad der hører til den årlige Vedligeholdelse ...

4. Forpagteren har at holde alle Hegnene om Præstegårdens Jorder forsvarlig vedlige ...

5. Præsten betaler alle Skatter, kongelige og kommunale, hvorimod Forpagteren udreder (*fol.182*) alle Natural-præstationer til Fattig- og Skolevæsen – og ligeledes alle Ægtkørsler og alle Snekastningsarbejder ...

6. Forpagteren erlægges 1 Års Afgift forud hvert Års Juni Termin, senest 20. Juni. Samtidig fraregnes de ydede Kørsler. Desuden skal Forpagteren – til Sikkerhed for Afgiften og Kontraktens Opfyldelse i det hele taget – give 1° Prioritets Panteret i alle sine Kreaturer, Heste, Sæd, Hø og Foder, samt alle sine til Driftens Udøvelse hørende Ejendele i Kjøng Præstegård.

7. Al Jagt og Fiskeri på Præstegårdens Jorder er Præsten forbeholdt, og må ikke udøves af Forpagteren eller hans Folk uden Præstens Tilladelse.

8. Dør Forpagteren, har Enken Ret til at fortsætte Forpagtningen Resten af Forpagtningstiden, sålænge hun forbliver ugift, men kan frasige sig den til en 1. April, mindst med ½ Års Varsel. ...

9. Forpagtningsafgiften er beregnet af 66tdr.land og svares med 142tdr Byg efter Kapitelstaxt samt 900 Kander nymalket Mælk, der leveres efter Anfordring i Præstegårdens Køkken. Fremdeles forrenter og afdrager Forpagteren det til Indretning af Forpagterbolig og til Staldens Hovedreparation ansøgte og forventede Lån efter Bestemmelser, som måtte blive truffet af Ministeriet.

10. Forpagteren fodrer og græsser årlig for Præsten 2 Får med Yngel – Yngelen dog ikke længere end til Mikkelsdag.

11. Forpagteren hjemkører årlig Præstens Tørv samt Brænde fra *Elleskoven* efter derom givet Varsel, uden Betaling. Ligeledes hjemkører han uden Betaling 2 læs Gulvsand årlig samt Materialerne (*fol.182b*) til de årlige Reparationer, Præsten mulig skal lade udføre på Gårdens Bygninger ...

12. I de til Præstegården hørende Tørvemoser har Forpagterens Bestyrer, der bor i Præstegården, Ret til til eget Brug at skære 12.000 Tørv samt Læggeplads ...

13. Præsten stiller et Værelse til Forpagterens Disposition, når han besøger Gården for at tilse dens Drift.

14. Udgifterne til Forpagtnings-kontraktens Udstedelse betales af Forpagteren og Præsten, hver med det halve. Misligholder Forpagteren væsentlige Dele af Kontrakten ...

15. – 24. ... (diverse bestemmelser) ...

(fol.183) Af Hensyn til Kontraktens Stempelpligt bemærkes:

☒ 1 Års Afgift i Korn efter sidste Års Kapitelstaxt er	1.380,24Kr	
☒ Naturalpræstationer ...	199,00 –	
☒ Rente og Afdrag af et på 18 År søgt, men endnu ikke bevilget Embedslån	<u>75,00 –</u>	ialt <u>1.654,24Kr.</u>

Kjøng, 6. Juli 1899 – F.L. Frandsen, Forpagter. Colding, Sognepræst.

(Påtegning) Denne Kontrakt approberes herved i Henhold til *Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenets* Skrivelse af 20. Maj d.A. ...
Fyns Stiftamt og Bispeembede, 14. Juli 1899 – Jørgensen, L.N. Balslev (cst). (Marginnote: U.538, 25/11 1924, 53-296).

*Båg Herredsfogeds Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 53 (1924-25, RA-M.7196), fol.296b:

25. Nov. 1924 (tinglæst) U.528: Udslettelse af Forpagtningskontrakt – Den i sin Tid mellem Pastor Kolding og mig oprettede Forpagtningskontrakt af *Køng Præstegård* har jeg forlængst tilintetgjort, og da nævnte Kontrakt er ude af Kraft, kan den nårsomhelst udslættes af Pantebogen.. Tåstrup, 9. Nov. 1924 – F.L. Frandsen, tidligere Forpagter, *Dorthealund*.

Under Henvisning til ovenstående Erklæring fra Forpagteren, og idet jeg på *Køng Præsteembedes* vegne kvitterer den ovennævnte Forpagtningskontrakt, der er udstet 6. Juli 1899, tinglæst 24.s.M., og for længst udløbet – begærer jeg herved Forpagtningskontrakten udslattet af Pantebogen. *Køng Præstegård*, 15. Nov. 1924 – V. Kelstrup, Sognepræst.

*Båg Herredsfogeds Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 41 (1908-10, RA M.7.187), s.716:

3. Dec. 1909 (tinglæst) L.951/09: ~~Forpagtningskontrakt~~ – hvorved Kjøng Præstegårds Jorder matr.nr.17a af Hartkorn 7-5-2-1 bortforpagtes for et Tidsrum af 12 År fra 1. April 1905 at regne, til Bestyrer Jens Jensen i Kjøng Præstegård:

... (Kontrakten er i alt væsentligt identisk med forrige kontrakt 1899 – dog kun gældende for 12 år fra 1. april 1905) ...

Med Hensyn til Stempelafgiften bemærkes:

☒ 1 Års Afgift i Korn efter sidste Års Kapitelstaxt er	1.341,90Kr	
☒ Naturalpræstationer ...	199,00 –	
☒ Rente og Afdrag af Embedslån, oprindeligt 1.000Kr	<u>75,00 –</u>	ialt <u>1.615,90Kr.</u> ...

Kjøng, 26. Juni 1905 – Colding, Sognepræst. Jens Jensen, Forpagter.

(Påtegning) Nærværende Kontrakt approberes herved. Fyns Stiftamt og Bispeembede, 6. Juni 1905 – Jonquieres, L.N. Balslev.
(Marginnote: U.539, 25/11 1924, 53-296).

*Båg Herredsfogeds Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 53 (1924-25, RA-M.7196), fol.296b:

25. Nov. 1924 (tinglæst) U.539: Udslettelse af Forpagtningskontrakt – mellem *Køng Præstegård* og Bestyrer Jens Jensen i *Køng Præstegård*, læst på Båg Herredsting 3. Dec. 1909 og tilført Pantebog 41-717.

Nærværende Forpagtningskontrakt, der forlængst er udløbet, kvitteres herved til Udslettelse af Pantebogen.

Køng Præstegård, 15. Nov. 1924 – på Præsteembedets vegne: V. Kelstrup, Sognepræst. Jens Jensen, Forpagter.

*Båg Herredsfogeds Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 45 (1916-17, RA M.7.190), s.579:

20. April 1917 (tinglæst) L.451/17: ~~Forpagtningskontrakt~~ – Undertegnede J.F.A. Colding, Sognepræst for *Køng Menighed*, bortforpagter herved – under Forbehold af Stiftsøvrighedens Approbation – nedenfor angivne Jorder af *Køng Præstegård*, der under matr.nr.17 *Køng By* og Sogn er skyldsæt for 7-5-2-1 Hartkorn og til Ejendomsskyld vurderet til 45.000Kr – til medundertegnede Gårdejer Vilhelm Møller i Gummerup for et Tidsrum af 8 år fra 1. April 1917 til 31. Marts 1925 – på følgende Vilkår:

1. Forpagtningen omfatter samtlige Præstegårdens Jorder – dog undtagen Toften ved Lunden lige op til Haven og den såkaldte *Elleskov* i Marken, der sammen med Præstegårdens Haver vedblivende drives af Præsten, og endvidere er Gårdspladsen og alle Præstegårdens Bygninger undtaget fra Forpagtningen.
2. I Embedets Mose har Præsten alene Ret til Tørveskær med fornøden Plads til Oplægning af Tørvene. Hvis Forpagteren lader græsse i Mosen, er han forpligtet til at være Præstens Tørv samt erstatte dén på disse mulig forvoldte Skade af Forpagterens Kreaturer og Heste.
3. Forpagteren dyrker og behandler Jorderne i Overensstemmelse med Nutidens Fordringer til et veldrevet Agerbrug, og således at Jordernes nuværende Kultur og Gødningskraft fuldt opretholdes.
Agerjorden er inddelt i 8 Skifter, og Sædskiftet i disse bestemmes således: 1) Helbrak, 2) Vintersæd, 3) Byg, 4) Roer, 5) Byg, 6) Havre med Udlæg: mindst 12kg Kløver og Græsfrø i passende Blanding pr. tde.Land, 7) Kløver og Græs, 8) Kløver og Græs. Roetoppen skal forblive på Marken og nedpløjes dér, og der skal til Afgrøderne anvendes mindst følgende Kvanta Gødning: til Vintersæd: 150kg 18% Superfosfat, 75kg 37% Kaligødning og 75kg Chilesalpeter – til Roer: 20 almindelige Tospænder-læs god Staldgødning – og til Havre: 125kg 18% Superfosfat og 50kg Chilesalpeter – alt pr. tde.Land.
De Tillidsmænd, der vælges af Pastoratets Menighedsråd, fører Tilsyn med Jordernes Drift og Driftsplanens Overholdelse, såvel som med at der holdes god og tilstrækkelig Besætning samt fornødent Inventarium i god Stand.
4. – 6. ...
7. Forpagteren udreder alle Præstegården påhvillende Skatter og Afgifter til Stat og Kommune – og såvel Pengeafgifter (derunder Brandpenge) som alle Naturalpræstationer, Arbejder og Kørsler. I Tilfælde af Indkvartering modtager Forpagteren Underofficerer og Menige samt Hestene – Præsten sørger for Officererne.
8. Forpagteren svarer i årlig Forpagtningsafgift 165tdr Byg, at betale efter Fyns Stifts Kapitelstakst samt en Pengeafgift af 134Kr ... (s.580) ...
14. Dersom Forpagteren ikke betaler Forpagtningsafgiften til rette Forfaldstid ... (sanktioner som ovenfor) ...
Med Hensyn til det stemplede Papir bemærkes, at Årsafgiften – som andrager 165tdr Byg – efter Kapitelstaksten pro 1916 udgør 3.626,70Kr ...
Køng, 30. Marts 1917 – Colding, Vilhelm Møller. (Påtegning) Approberet af Fyns Stiftsøvrighed 20. April 1917 – F. Simony, L.N. Balslev.

*Båg Herredsfogeds Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 54 (1925, RA-M.7197), s.343v:

14. Juli 1925 (*tinglæst*) U.309: Kyittering på Forpagtningskontrakt – mellem Sognepræst J.F.A.Colding, Køng, og Gårdejer Vilhelm Møller, Gummerup, angående matr.nr.17a af Køng By og Sogn, læst på Båg Herredsting 20. April 1917 og tilført Pantebog 45-579.

Medfølgende Forpagtningskontrakt over Køng Præstegårds Jorder, gældende for Tidsrummet 1. April 1917 – 31. Marts 1925, erklæres hermed for udløbet og ophævet. Vi undertegnede Parter erklærer herved, at der intet Mellemværende længere er os imellem, Forpagtningen vedrørende. Vi andrager da herved om, at Kontrakten må blive udsløttet af Pantebogen.

Køng Pastorat, Køng Præstegård, 12. Juli 1925 – V. Kelstrup, Sognepræst. Vilhelm Møller, Forpagter.

Udstykning til Husmandsbrug 1925.

Parceller overtaget 1925.04.01, skøder udstedt 1925.11.27, tinglæst 1926.01.12:

SPp.55, side	Lnr.	Lod nr.	Matr. nr.	Areal ca. ha.	Htk.	Køber
233h	1567	4	17e	9,9	1-4-3-2¾	Anton Pedersen, <u>Glamsbjerg Grave</u> pr. Glamsbjerg
235v	1568	2	17c	8,9	1-1-2-1½	Niels Peter Andersen, <u>Nydamgård</u> pr. Nårup
235h	1569	3	17d	8,1	1-5-0-0	Anders Carl Chr. Jacobsen, Højrup

*Båg Herredsfogeds Arkiv. Skøde- og Panteprotokol 55 (1925-26, RA-M.7197), s.233h:

12. Jan. 1926 (*tinglæst*) L.1567: Købekontrakt – mellem Menighedsrådet for Køng Sogn som Sælger i Henhold til Lov nr.537 af 4. Okt. 1919 om Afhændelse af de til Præsteembeder henlagte Jorder til Oprettelse af Husmandsbrug – og Anton Pedersen, Glamsbjerg Grave pr. Glamsbjerg, som Køber af Lod nr.4 af Køng Præstegård, matr.nr.17a Køng By og Sogn:

- Ejendommens Størrelse er ca.9.9ha. Dens Grænser er forevist Køberen i Marken. Lovligt Udstykningskort vil til sin Tid blive vedhæftet Skødet.
- Køberen har tiltrådt Ejendommen 1. April 1925 uden egentlig Overtagelsesforretning. De den nævnte Dato og derefter forfaldende Skatter og Afgifter af Ejendommen udredes af Køberen med nævnte Dag som Skæringsdag.
- Ved Salget erlægges ikke nogen Købesum, men der pålægges Ejendommen en periodevis bestemt halvårlig Afgift, der foreløbig udgør 2¼% af den Sum, hvortil Jordværdien ansættes af vedkommende Vurderingsråd – svarende til den Pris, som en forstandig Køber måtte antages at ville give for Ejendommen, såfremt denne henhørte til en middelstor Bondegård.
Den halvårlige Jordrente erlægges bagud i hver 11. Juni og 11. Dec. Termin, første Gang i 11. Dec. Termin 1925 for Tiden fra 1. April 1925 til 11. Dec. 1925. Snarest muligt efter Ejendommens Overtagelse vil der tilgå Ejeren Meddelelse om Størrelsen af de Rentebeløb, der vil være at erlægge i førstkommande 11. Dec. Termin og indtil videre i de derpå følgende Terminer. Jordrenten erlægges skadesløst til Kassereren for Pastoratets Præstelønningsskase.
Ved hver følgende almindelig Vurdering til Ejendomsskyld foretager Vurderingsrådet en ny Vurdering af Jorden. Så længe Jorden anvendes jordbrugsmæssig, skal Værdien ligesom ved den første Vurdering ansættes til den Sum, som en forstandig Køber ... (*som ovenfor*) ... Er der givet Jorden en anden Anvendelse, skal der ved Vurderingen tages Hensyn hertil. ...
- Endvidere erlægger Køberen på Anfordring til Statens Jordlovsudvalg Omkostningerne ved Ejendommens Udstykning og Vurdering samt for udlagt Såsæd og Jordbehandling ...
- (s.234v) Køberen forpligter sig til inden 1. Oktober 1925 at lade opføre på Ejendommen de til dens Drift fornødne Bygninger efter Planer og Overslag, der bliver at forelægge dén i Henhold til Lov af 29. Marts 1924 om Oprettelse af Husmandsbrug nedsatte Kommission for vedkommende Amtsrådsreds til Approbation.
- På Ejendommen skal vedligeholdes et almindeligt Jordbrug eller Havebrug og til enhver Tid holdes den dertil fornødne Besætning og Inventarium. Ejeren er uberettiget til uden forud indhentet Tilladelse fra Kirkeministeriet at foretage Foranstaltninger, hvorved Jordens Dyrkningsværdi varig forringes – såsom Destruktion af Jordoverfladen ved Udgravning af Ler og Kalk m.v. De på Ejendommen værende Gravhøje, Dysser eller andre Fortidslevninger må i Henhold til Kirke- og Undervisningsministeriets Cirkulære af 26. Jan. 1886 ikke uden skriftlig Tilladelse fra Nationalmuseet berøres med Plov, Hakke eller Spade ...
- Ejeren er forpligtet til at holde såvel de til Ejendommen hørende Bygninger som Besætning og Inventarium forsikret imod Ildsvåde for den fulde Værdi – for Bygningernes Vedkommende i en af Staten godkendt Brandforsikringsforening. Bygningerne skal vedligeholdes i ordentlig Stand.
- Så snart Ejendommen er bebygget, er Ejeren forpligtet til selv at bebo og drive Ejendommen. Han må ikke bortleje nogen Del af Ejendommen eller opføre Lejehuse på den.
- For Købesummen, den årlige Rente m.v. gives der Embedet 1° Prioritets Panteret i Jorden med Bygninger, Besætning, Inventar, Avl og Afgrøde, samt disse Deles Assurancesummer. For de halvårlige Renter såvel som for ethvert andet Krav på Ejeren efter denne Kontrakt haves der Udpantningsret. Ejendommen må ikke pantsættes for et større Beløb, end hvad der svarer til dét til Bygningernes Opførelse tilståede Statslån, der har Prioritet og Panteret næstefter Embedet. Ej heller kan der i Ejendommen foretages Arrest eller Udlæg for nogen Ejeren personlig påhvilende Forpligtelse.
- Ejendommen må ikke uden Landbrugsministeriets særlige Samtykke udstykkes, sammenlægges med anden Jord eller mageslægges med anden Jord.
- Når Ejendommen søges overdraget til anden Mand, og denne ikke er den hidtidige Ejers Livsarving, har Staten Forkøbsret til Ejendommens Jord og Bygninger til en Pris, der svarer til den oprindelige Købspris eller Byggepris – med Tillæg af påviselig afholdte Udgifter til Udvidelse eller Forbedringer – samt Værdien af de Forbedringer, der er tilført Ejendommen ved Ejeren Arbejde eller Kapitalanbringelse. ...
- Så snart de til Ejendommens Drift nødvendige Bygninger er fuldt opførte og godkendte af dén i Henhold til Lov af 29. Marts 1924 om Oprettelse af Husmandsbrug nedsatte Kommission for vedkommende Amtsrådsreds, er Køberen berettiget og forpligtet til at modtage Skøde på Ejendommen.

13. I Tilfælde af, at Ejeren misligholder nogen af de i denne Kontrakt indeholdte Bestemmelser, kan der gås frem mod ham i Henhold til Lovgivningens almindelige Regler – og Landbrugsministeriet er berettiget til at anse Byggelånet, hvis det ikke er indfriet, som straks forfaldet til skadesløs Betaling.
14. Skødet vil – foruden som Adkomst – tillige være at tinglæse som pantstiftende (*s.234h*) i Henseende til Bestemmelsen i nærværende Købekontrakts Post 9, Stk. 1, og som servitutstiftende på Parcellen med Hensyn til Bestemmelserne i Post 6-11, 13 og 18.
15. I Henhold til førnævnte Lovs §5 er det stemplede Papir til nærværende Købekontrakt beregnet til 1Kr.
16. I Tilfælde af Søgsmål i Anledning af Salget er Køberen pligtig til at give Møde ved den solgte Ejendoms Værneting efter Kald og Varsel som til indenbys Mand, forkyndt på Ejendommen, uden Hensyn til hvor Køberen bor eller opholder sig, forsåvidt Sagsøgeren ikke måtte foretrække at anlægge Sagen ved det ordinære Værneting – samt undergivet den hurtige Retsfølgning efter Lov af 11. April 1916, Kapitel 41.
17. Ejendommen overdrages med de Rettigheder, Byrder og Forpligtelser, der påhviler samme efter tidligere Adkomster og Pantebogens Indhold – hvorved bemærkes, at Præsteembedet savner tinglæst Adkomst.
18. Det tilkommer nuværende og fremtidige Ejere af de fra ovennævnte Præstegård bortsolgte Lodder nr.2-4 samt Besidderen af Præstegårdsjorden (Lod nr.1) Ret for dem og deres Folk til Færdsel, også med Vogn, ad den 5,0m brede Vej over Præstegårdsjorden fra Gaden langs Præstegårdshavens sydlige Skel, videre langs Loddens nordlige Skel i Retning Øst-Vest, og derefter i en Bredde af 6,0m i sydvestlig Retning til Grænsen mod Lod nr.2 førende Vej – mod at deltage i Vejens Vedligeholdelse efter Reglerne i Lov af 14. April 1865, jf. Lov nr.61 af 1. April 1909.

Nuværende og fremtidige Ejere af Lodderne nr.2-4 har derhos Ret til Færdsel, også med Vogn, ad dén i Fortsættelse af ovennævnte Vej over Lod nr.2 i sydvestlig Retning til Skellet mellem Lod nr.3 og 4 førende 6,0m brede Vej – mod at deltage i Vejens Vedligeholdelse efter ovenanførte Regler.

Anlægget af bemeldte 2 Veje påhviler Ejerne af Lod 2-4 i Forening.

Køng Menighedsråd, 29. Maj 1925 – Edv. Petersen, P. Møller, V. Kelstrup, M. Madsen, Thyra Østerby, Laura Hillebrandt, Katrine Møller, Ane Larsen, M.H. Mose, A.P. Andersen, K. Kristensen, J. Chr. Gormsen.

Foranstående Købekontrakt tiltrædes: Køng, 29. Juni 1925 – Anton Pedersen.

Til Vitterlighed:

(*Marginnote:* Servitutterne nr. 6-11samt 13 afløst 23/11 1950).

Skøde – Da Køberen efter førnævnte Købekontrakt dels har opfyldt, dels har lovet at opfylde de ved Kontrakten påtagne Forpligtelser, så skøder og endelig overdrager underskrevne Menighedsråd for Køng Sogn herved til medunderskrevne Anton Pedersen bemeldte Parcel af matr.nr.17a Køng By og Sogn, der ved Landbrugsministeriets Udstykningsapprobation af 10. Juni 1925 er særskilt skyldsats under matr.nr.17e Køng By og Sogn for Hartkorn 1-4-3-2¾, idet man indestår for Vanhjemmel efter Loven. 1 Kort over Ejendommen vedhæftes.

Køng Menighedsråd, 27. Nov. 1925 – M. Madsen, Edv. Petersen, R. Andersen, V. Kelstrup, Katrine Møller, Laura Hillebrandt, P. Møller, I.J. Skriver, K. Kristensen, Ane Larsen, A.P. Andersen, M.H. Mose.

Tiltrædes: Fyns Stiftsøvrighed, 5. Dec. 1925 – Sv. Neumann, A.J. Rud.

Foranstående Pantsætning godkendes herved i alle dens Ord og Punkter. Køng Mark, 9. Jan. 1926 – Anton Pedersen.

Til Vitterlighed:

Skødet begæres tillige læst pant- og servitutstiftende (*s.235v*) overensstemmende med Købekontrakten. Landbrugsministeriet, 30. Dec. 1925 – PMV, EB: J. Wilcke.

(*Påtegning*) Ifølge Approbation af 10/7 1925 er matr.nr.17e af Køng By og Sogn skyldsats for Hartkorn 1-4-3-2¾ fhv. priv. – kan afhændes. På nævnte Ejendom hviler ingen Skatterestancer til Amtstuen. Ejendomsskyldvurdering: ikke særskilt. Assens Amtstue, 21/12 1925 – Lauritzen.

Realregister Køng 1800pp.

*Assens Dommerkontors Arkiv. Real- og Navneregister til BH-SPP. Køng Sogn (ca.1800-1950, LAO SP-942), fol.41:

Køng By nr.17a. Præsteembedets Gård, nr.17 : 7-5-2-1 htk.

Skr. 1871.08.19 (17a, b): herfra ...

Skr. 1925.07.10 (17a, c, d, e): ...

Rest nr.17a: 3-1-2-1¾

Skr. 1933.07.03 (17a, f, g, h): ...

Rest nr.17a: marginalt.

Hæftelser:

1871.11.30, læst 1872.02.23

Forpagtningskontrakt med Rasmus Nielsen af Køng (*BH-SPP.23, 111).

... ..

1917.03.30, læst 1917.04.20

Forpagtningskontrakt med Gmd. Vilhelm Møller for 8 år (*BH-SPP.45, 579).

4. Køng og Gummerup i nyere tid

Udskiftningen af jorderne i Køng-Gummerup 1793 var et led i de landsdækkende landboreformer, som blev gennemført i slutningen af 1700-tallet for at effektivisere dansk landbrug. Det skete efter et langt tilløb. Allerede i 1740'ne havde enkelte godsejere begyndt at modernisere driften på deres hovedgårde efter forbilleder fra England og dele af Slesvig-Holsten, og 1757 blev der nedsat en første *Landbokommission* til drøftelse af landbrugets strukturelle problemer. En del af dens anbefalinger blev efter længere tøven udmøntet i en kongelig forordning 1781 om ophævelse af landsbyernes jordfællesskab. Den gamle kollektive driftsform skulle afløses af individuelle brug – de enkelte gårdes spredte jordstrimler skulle samles til større arealer (*udskiftning*) – og gårde skulle flyttes ud fra de tæt bebyggede landsbyer for at opnå en hensigtsmæssig placering i forhold til deres jord.

Dette afsnit handler i korthed om *Udskiftningen* i Køng-Gummerup og den senere udvikling.

Udskiftningen 1793

Den lokale udskiftnings forudsætninger og forløb er udførligt beskrevet af Bjarne Porsmose⁷⁴. Her skal blot nævnes nogle hovedpunkter, som trækker linien op fra tidligere afsnit i denne ejendomshistorie.

Ved folketællingen i 1787 var der 20 gårde og 23 husmandsbrug i Køng, og byen var beboet af 50 familier med i alt 270 personer. De tilsvarende tal for Gummerup var: 19 gårde, 19 huse, 39 familier med i alt 105 personer. De 2 byers jorder, der hidtil var drevet som *ét fællesskab*, er vist på kortskitsen *side 11*.

Der var foretaget taksation af enkelte Køng-Gummerup jorder på lokalt initiativ et par år før 1785, men samlet opmåling og vurdering skete senere, og forhandlinger i amtets *Landvæsens Kommission* blev først gennemført i perioden nov. 1791 – juni 1793⁷⁵. Projektet blev realiseret over de følgende år.

I forhold til nabobyerne Hårby, Flemløse og Voldtofte blev resultatet i Køng-Gummerup mindre heldigt. Udflytning af gårde var et alment konfliktpunkt. Bønderne nærede generel uvilje mod at forlade det trygge landsbyfællesskab og flytte ud på bar mark, men i Køng-Gummerup var der et usædvanligt stort antal selvejere fra tiden efter den store godsauktion i 1770. Det ses af hartkorns-oversigten fra 1789 på *side 98-99* og nedenstående sammendrag.

Køng-Gummerup lodsejere 1789:

Ejere	Antal ejendomme	Hartkorn	
		(tdr.-skp.-fjd.-alb).	(%)
Frederikslund gods	10	57-6-0-2	33
Søbo gods	4	13-0-3-0	7
Hvedholm gods	1	8-2-0-2	5
Fæstebonde i Glamsbjerg	1	7-5-2-2	4
Selvejer-gårdmænd ⁷⁶	22	77-0-0-0	44
Selvejer-husmænd	12	5-6-2-1	3
Ejendomslodder	-	4-3-2-0	3
Andre	6	0-7-3-0	1
Ialt	56	175-0-2-1	100

De 34 selvejere i Køng-Gummerup tegnede sig før *Udskiftningen* for henvend 50% af det samlede hartkorn. Det gjorde forhandlingerne om fordelingen af jorden yderst kompliceret, selv om demokrati og stemmeret endnu var ukendte begreber, og de adelige godsejeres autoritet endnu var ubestridt. Forhandlingerne blev præget af indbyrdes kævl – og resultatet ringe. En medvirkende årsag var, at *Krengerup* som største lodsejer undlod at tage den naturlige føring i forhandlingerne, således som grev Trampe på *Løgismose* hhv. forvalter Stylsvig for *Frederiksgave* gjorde det i nævnte nabobyer. *Krengerup* modsatte sig desuden udflytning af egne bøndergårde.

Før *Udskiftningen* havde selvejererne i Køng nr.33a (*Hededam*, htk.1-1-1-0) på eget initiativ i 1785 taget skridt til udflytning til *Holte Kohave* – ligeledes Køng nr.36a (*Haugstedbæk*, htk.2-4-0-0) i 1785 til området ved Højbjerg markskel – og nr.35a (*Storkegården*, htk.3-4-2-0) fra Gummerup til samme område 1787. Under det afgørende kommissionsmøde 1792.12.29 bekræftede de deres hensigter – forudsat passende kompensation, hvilket blev accepteret. Ingen større gårde blev besluttet udflyttet, og jordreformen blev låst i et mønster, som var langt fra det optimale. Resultatet blev mange underkritiske landbrug, som ikke var levedygtige på sigt.

⁷⁴ Bjarne Porsmose: *Fra Høvdingedømme til Stationsby*. Vestfyns Hjemstavnsforening (2007), s.91-97.

⁷⁵ Kilde: *Assens Amt. Landvæsens-Kommissions-Sager. *Køng. Landvæsens-Forretning over Køng og Gummerup Byer* (1791-93, upag).

⁷⁶ Ejendomme på mindst 1 tde. hartkorn.

Krengerups udligning af sine fæstegårdes hartkorn førte til konflikt med besidderen af Køng nr.20a, *Bonnegården*, under selve forhandlingerne. I mindre skala blev fordelingen af tørveskær – og tildelingen af fiskeret i Køng mølledam til ejendomme med tilstødende jord – kilder til efterfølgende konflikter.

Senere udvikling

Overgang til selveje

Forordningen fra 1781 om ophævelse af landsbyfællesskabet rørte ikke ved landbrugets feudale ejerstruktur, selvom om selveje og bøndernes retsstilling havde været varme emner i den forudgående debat – og atter blev det i den *Store Landbokommission*, der blev nedsat i 1786. Der var 2 fløje i debatten om ejerform – tilhængere af selveje som kommissionens sekretær, den norske jurist Christian Colbiørnsen (i Norge var selveje udbredt) – og fortalere for arvefæstet som kommissionens formand, Christian Ditlev Reventlow, leder af *Rentekammeret*.

Arvefæstet gav besidderne af gårde og huse ret til at pantsætte og sælge deres ejendomme, men sikrede godset en fast indtægtskilde i form af årlige afgifter samt et pænt gebyr ved ejerskifte.

I det lokale område blev yderpositionerne tegnet af grev Trampe på *Løgismose*, der i årene 1798-1804 solgte alt sit bøndergods til de tidligere fæstere – og herskabet på *Krengerup*, som sent bestemte sig for arvefæstet. I løbet af 1880'ne overgik *Krengerups* fæstere til arvefæste, og denne status blev fastholdt indtil 1918. Da kunne herskabet ikke længere kunne modstå det pres fra lovgivningsarbejdet, som førte til den radikale jordreform i 1919 med love om lénsafløsning, salg af præstekaldenes jord og dermed forbundet udstykning til husmandsbrug.

Da var de 3 gårde i Køng under *Søbo* hhv. *Hvedholm* for længst blevet selveje: nr.30a (1797), 31a (1800) og 26a (1876).

Nedlagte gårde

I kølvandet på den uheldige *Udskiftning* er flere gårde i Køng-Gummerup ophørt som selvstændige landbrug, jorden overtaget af andre og bygningerne forsvundet – således i Køng følgende:

- nr.21a og 22a, ca. *Fladmosevej 4* og ca. *Byvejen 12* – jorderne blev som helhed overtaget af nr.20a, *Bonnegården*, o.1900.
- nr.24a, ca. *Byvejen 4* – blev udstykket 1906/07 af konsortiet Henssel, Christensen og Mott – og jorderne spredt.
Hovedparcellen blev overtaget af nr.23a, *Tofttegård*.
- nr.25a, *Johan Andersens gård* – udstykket af sidste ejer 1912.
- nr.92a, *Hans Frederiksens gård* – udstykket af sidste ejer 1872.
- nr.17a, *Præstegården* – udstykket til husmandsbrug i 1930'ne som led i den almindelige afvikling af landets præstegårdsjord.
- nr.30a, *Tøjstedgården* – en del af jorden blev udstykket til byggegrunde og resten overtaget 1975 af nr.25b, *Korshøj*.

Salget af parceller fra udstykningen af gården nr.24a er vist som eksempel i nedenstående tabel:

SPp.40, fol.	L.nr. /06	matr. nr.		Htk.	Køber	Pris (kr)
Skøder udstedt 1906.06.19, tinglæst 1906.06.29:						
150	495	24e	Jordparcel	0-0-0-0¼	Mads Chr. Jensen, møllejer i <i>Køng mølle</i>	20
151	496	24f	såkaldte <i>Toft</i> , ca.15 $\frac{1}{3}$ tdr.land	2-0-1-1	C. Larsen Mott, Ostehandler på <i>Køng mark</i>	6.000
152	497	24g	såkaldte <i>Søparcel v. Søkolm sø</i> , ca.15tdr.land	1-5-1-2¾	Peder Jensen, gårdejer i Odense	6.850
153	498	24h	<i>Skvolden</i>	0-0-1-2¼	Hans Pedersen, husejer i Køng	575
154	499	24i	såkaldte <i>Hillerupjord</i> , ca.8 $\frac{1}{3}$ tdr.land + gårdens nye lade ved landevejen	0-6-1-0	Hans Pedersen, forpagter i Vejle skov	4.500
Skøder udstedt 1907.06.20, tinglæst 1907.07.05:						
537	682	24a	Jordparcel	0-1-1-0¼	Jørgen Jensen, gmd. i Køng (nr.23a, <i>Tofttegård</i>)	2.337
537b	683	24L	Jordparcel	0-0-1-1¼	Mads Chr. Jensen, møllejer i <i>Køng mølle</i>	658
		Ialt		4-6-0-1¾		20.940

Nye tider

Køng og Gummerup oplevede også 1930'nes økonomiske krise, et boom under den tyske besættelse 1940-45, mekanisering og affolkning af landbruget i 1950'ne, og de senere årtiers koncentration af jordejendom på stadig færre hænder – med *Bonnegården* og *Skyttegården* i Køng som markante eksempler på stordrift. Samtidig blev landsbyernes erhvervsmønster smallere. De mange små håndværkere og handlende forsvandt fra bybilledet.

Hartkorns Oversigt 1789 – Køng By.

*Rentekammeret, Danske Afdeling, Landmålingsarkivet. Hartkorns-Specifikationer 1788-94. Fyn og Langeland (RA pk.313.21):
Dok.1 – Specifikation på det under Assens Amtstue henlagte contribuable Hartkorn (*Ager og Eng*). Sign: 1789.12.11 – Willemoes.

No.	Besidder	Ejer	Hartkorn (tdr-skp-fjd-alb)	Noter	gård nr. *M-1844
Køng By – Gårdmænd					
1	Peder Skytte	Friderichslund Gods	17-0-3-2	+ Skovskyld 0-0-0-2.	19
2	Hans Andersen	Ejendom	3-6-1-2¼		23
	+ af No.3: 0-1-2-0, af No.12: 0-1-2-0 og af No.2: 0-1-0-0		0-4-0-0		
3	Christopher Nielsen	Friderichslund	6-1-2-0		21
4	Hans Hansen		6-0-3-1		24
5	Peder Rasmussen		6-1-0-1		27
6	Lars Hansen		5-4-3-2		20
7	Jens Andersen		5-5-2-2		22
8	Jørgen Jørgensen		0-7-1-2		25
	+ af No.2: 0-1-0-0		Ejendom	0-1-0-0	
9	Hans Henningsen	Selvejer	4-4-0-0		29
10	Anders Nielsen	Søeboe	7-2-2-2		30
11	Rasmus Nielsen		5-4-1-2		31
12	Rasmus Friderichsen	Hvedholm	8-2-0-2		26
	+ af No.3: 0-1-0-0	Ejendom	0-1-0-0		
13	Rasmus Pedersen	Selvejere	4-4-2-2 ^{2/3}		37
14	Mads Andersen		5-2-0-0		28
15	Niels Bonde		1-2-1-2		G.17
16	Hans Laursen		3-2-0-2½		32
17	Møllen: Gustav Calmer		0-1-2-2	+ Mølleskyld 5-0-0-0.	1
18	En Flemløse Kirkejord No.22, som bruges af ovenmeldte Hans Andersen. og en ubeboet Ager på Kiøng Mark.	Flenstofte	0-3-1-0		91
			0-0-2-0		
Køng By – Huse med Hartkorn					
1	Rasmus Poulsen	Selvejer	1-1-2-2		
2	Zacharias Enochsen	Forvalter Lund	0-0-0-1		
	+ 0-6-2-0	Ejendom	0-6-2-0		
3	Niels Skoemager	Selvejere	0-1-2-0		
4	Christen Erichsen		1-5-1-0		
5	Jens Smed		0-7-2-2		46b
6	Mads Bødker		0-3-3-0		
7	Michel Hollænder		0-2-0-0		
8	Lars Friderichsen		3-0-0-1		36
9	Anders Hansen		1-1-1-0 ^{5/8}		33

+ 5 huse uden jord.

Hartkorns Oversigt 1789 – Gummerup By.

No.	Besidder	Ejer	Hartkorn (tdr-skp-fjd-alb)	Noter	gård nr. *M-1844
Gummerup By – Gårdmænd					
1	Rasmus Larsen	Selvejere	5-3-0-1		8
2	Peder Hansen		6-3-0-0		6
3	Jens Rasmussen		6-0-1-0		5
4	Peder Pedersen	en Mand i Glensberg	7-5-2-2		4
5	Christian Johansen	Selvejere	3-3-3-1 ^{7/8}		½ 14
6	Christian Lunde		4-5-0-2½		½ 14
7	Morten Laursen		6-3-2-1½		10
8	Ole Pedersen		3-5-1-0		7
9	Lars Larsen	Friderichslund	4-3-0-0		2
10	Christen Christophersen		1-6-1-2		3
11	Niels Larsen	Selvejere	1-2-0-0		K.34
12	Peder Andersen		6-4-3-1¼		13
13	Lars Mortensen		4-5-3-2½		12
14	Anders Jørgensen		2-6-1-0		11
15	Lars Lunde		1-0-0-0		16
16	Jørgen Sørensen		3-4-0-2¼		9
17	Anders Pedersen i Siodsholm + 1-0-2-0	Henrich Høyberg Ejendom	0-3-2-0 1-0-2-0		18b
Gummerup By – Huse med Hartkorn					
1	Hans Jørgensen	Selvejer	0-7-3-2		
2	Lars Jørgensen + 1-6-2-0	Søeboe Gods Ejendom	0-1-1-1 1-6-2-0		
3	Hans Skoemager	Løgismose Gods	0-0-0-1		
4	Mads Andersen	Søeboe	0-0-1-1		
5	Degnen Heilig	Selvejere	0-3-0-0		
6	Christopher Hansen		0-4-0-0		
7	Anders Clausen		0-3-0-0		
8	Peder Smed		1-1-0-0		
9	Hans Christophersen		0-6-2-0		
10	Jens Jørgensen		0-4-0-0½		
11	Jochum Bødker		0-1-2-0		
12	Jørgen Hansen	Niels Roeligs Enke	0-0-1-1¼		

+ 3 huse uden jord.

Højbjerg – udenfor Køng-Gummerup fællesskabet.

Høyberg – Gårdmænd					
1	Søren Jensens Enke	Friderichslund	6-1-1-1	+ Skovskyld 0-0-0-1.	2
2	Henrich Henningsen	Den danske Skole i Odense.	7-0-3-0	+ Skovskyld 0-0-1-1.	1
3	Ole Hansen	Selvejer	3-2-2-0		Køng.35

5. Efterskrift

Dette projekt begyndte som et slægtsstudie til erindring om min oldefar, Niels Pedersen (1850-1942) på *Hesselhøj* i Hillerup, og hans aner i lokalområdet tilbage til begyndelsen af 1600-tallet. Jeg husker ham som en stout og streng mand med et hvast blik og en langskødet kofte af gammelt snit. Han døde da jeg var 7 år, og vi fulgte rustvognen fra gården til Køng kirke en hed augustdag.

Det snævre studie blev optakten til et bredere lokalhistorisk projekt og et inspirerende teamwork. Værket er – som enhver historisk beretning – et uafsluttet arbejde. Nye interessante oplysninger dukker stadig op i arkiverne, og det er fristende at fortsætte lidt endnu, men efter 3 års arbejde er det på tide at skære af, så værket kan blive til nytte for andre.

Medens man skriver, går livet går videre og føjer nye momenter og vinkler til historien. Hvis et yngre menneske senere i det nye årtusinde skulle få lyst at tage stafetten op og fortsætte denne beretning – måske i anden stil og med ændret fokus – ville det glæde mig, og jeg ville ønske ham eller hende al mulig held og lykke med foretagendet.

Ingvard Rasmussen

Register over Besiddere af Gårde i Køng

Bilag 1

s.1 af 5

Enkelte gårde i Gummerup (G), Højbjerg (Hbj) og Holte (Hol) er medtaget.

Ordnet alfabetisk efter fornavn - fadernavn - tilnavn - tidsrum.

(nutidige navneformer).

nr. = gård matr.nr - besidder nr.

<u>Navn</u>	<u>født-død</u>	<u>nr.</u>	<u>Navn</u>	<u>født-død</u>	<u>nr.</u>
Aage Christiansen	o.1955/1989	21b-5	Bent Harald Olsen	o.1972	19b-10
Aksel Olsen	o.1950	75a-16	Bent Rasmussen	o.1972/81	19b-11
Akasius Th. Andersen	o.1904/09	68-8	Birgitte Storm	o.2009	75a-21
Aksel Ellemann	o.1940	20a-22			
Alfred Peter Hansen	1905-sn.1982	29a-11			
Alfred Jørgensen	o.1931	30a-14	Carl Samuel Assarsson	1892-1964	78c-1
Anders Andersen	c.1695-1749	1a-4	Carl Fr. Rieffesthal Carlsen	1919-1970	32-15
Anders Andersen	o.1802-1877	48a-3	Carl Alfred Anton Dinesen	1892-1989	19a-11
Anders Andersen	c.1823-1897	G.16a-8	Carl Hansen	o.1928/38	75a-11
Anders Andersen	1862-.....	28c-5	Carl Alfred Hansen	o.1929	27b-7
Anders Andersen	1879-.....	68-9	Carl Frederik Hansen	1887-.....	90-7
Anders Fr. Christiansen	1887-1958	27a-11	Carl Jacobsen	o.1959/75	30a-23
Anders Hansen	1700-1759	21a-6	Carl Frederik Nielsen	1835-1915	32-13
Anders Hansen	1711-1789	34a-4	Carl Pedersen	1868-e.1941	21b-3
Anders Hansen	1760-1838	33a-1	Carl Henrik Rasmussen	o.1922/49	69a-8
Anders Hansen	1802-1856	26a-9	Carl Svensson	o.1938/47	75a-12
Anders Hansen	1854-sn.1939	28a-12	Carlo Pedersen	o.1951	75a-16
Anders Chr. Hansen	1854-1921	75a-10	Carsten Leth	o.2009	46a-7
Anders H. Mose Hansen	o.2009	24f-6	Charles Steffensen Vandborg	1916-e.1950	75a-14
Anders Jensen	før 1680	28.88-2	Charlotte Kastrop Poulsen	o.1999/2009	G.17a-17
Anders Jensen	c.1690-1745	Hol.4a-4	Christen Andersen	o.1664	17.88-1
Anders Jensen	c.1774-sn.1846	34a-8	Christen Hansen	c.1780-sn.1840	75a-2
Anders Jensen	o.1791/1804	68-3	Christen Hansen	c.1780-1850	24a-8
Anders Jørgensen	o.1664	25a-1	Christen Jørgensen	o.1600	20a-2
Anders Jørgensen	c.1678-1731	31a-4	Christen Justesen	c.1660-1733	24a-3
Anders Jørgensen	c.1769-.....	68-2	Christen Mortensen	c.1734-1778	24a-6
Anders Laursen	c.1624-1690	24a-2	Christen Nielsen	c.1652-1727	21a-3
Anders Larsen (Hjulmand)	c.1645-1706	G.17a-2	Christen Nielsen	1834-1917	46a-2
Anders Larsen	1795-1842	28a-7	Christian F. Besser	o.1954	90-8
Anders Madsen	o.1651	15.88-1	Christian Hansen	1780-1835	32-8
Anders Madsen	o.1719	27a-6	Christian Hansen	c.1824-1896	54a-4
Anders Madsen	c.1709-1783	29a-4	Christian Henriksen	o.1945	24f-3
Anders Madsen	c.1727-1763	28a-4	Christian Charles Pedersen	1892-sn.1948	66-14
Anders Madsen	o.1940	30a-17	Christian Rasmussen	1882-e.1920	36a-6
Anders Madsen (Bondemand)	1711-1791	20a-9	Christian Vilh. Larsen Storm	1920-.....	20b-6
Anders Nielsen	c.1741-1796	30a-8	Christoffer Hansen (Stormgård)	c.1665-1715	19a-3
Anders Nielsen	1786-1836	30a-10	Christoffer Mortensen	o.1664	29a-1
Anders Nielsen	1875-1922	27b-6	Christoffer Nielsen	1829-1887	26a-10
Anders Nielsen Holme	1839-.....	66-8	Christoffer Nielsen (Ellemand)	1748-1822	21a-9
Anders Chr. Tolberg Olsen	1909-.....	19b-9	Claus Henningsen (Degn)	o.1664/92	31a-3
Anders Pedersen	c.1640-1710	27a-3	Claus Pedersen	o.1819/44	69a-1
Anders Pedersen	o.1680/88	Hol.4a-2			
Anders Pedersen	o.1680/92	15.88a-3			
Anders Pedersen	c.1801-1881	68-5	Daniel Wraa Nissen	o.2009	57a-9
Anders Pedersen	o.1894	66-11			
Anders Rasmussen	c.1657-1712	hus 1.88-2			
Anders Rasmussen	o.1770	24a-5	Ebbe Raft Nielsen	o.1972	75a-20
Anders Rasmussen	1882-e.1970	31a-10	Edvard Anton Chr. Petersen	1880-1962	Høj.1a-11
Anders Simonsen	o.1931/49	29a-10	Ejner Andersen	1907-.....	68-10
Anders Peder Sørensen	1884-.....	28c-4	Ejner Tage Knudsen	o.1969/77	57a-8
Anna Christensen	1826-1903	24a-10	Elias Erichsen (Skrædder)	c.1688-1755	25a-4
Anna Christensen	1891-.....	28c-4	Elias Hansen	d.tid.1716	25a-3
Anna Rasmussen Stougaard	1874-1939	48a-6	Elisabeth Rask	o.2009	65a-8
Arne Assarsson	1927-.....	78c-2	Erik Andersen	c.1711-1761	30a-7
Arne Jacob Pedersen	1944-1987	35a-6	Erik Ricard Eriksen	o.1935	27b-9
			Erik Mule Henningsen	1840-1907	Hbj.1a-8

Navn	født-død nr.	Navn	født-død nr.
Erik Hansen	1839-..... 90-3	Hans E. Mose Hansen	o.1948 24f-5, 46a-5
Erik Jensen	o.1981/2009 G.16a-13	Hans Jørgen Hansen Falden	o.1913/17 Hbj.2a-13
Erik Larsen	1778-1867 90-1	Hans Peder Hansen	o.1911 75a-9
Erik Madsen	c.1671-1720 Hol.4a-3	Hans Henningsen (Højberg)	1754-1830 29a-6
Erik Nielsen	o.1968 Hbj.1a-14	Hans Jensen	c.1774-1840 66-3
Erik Langsted Simonsen	o.1957 27b-15	Hans Jensen	c.1858-e.1883 27b-3
Ernst Nielsen Grothe	o.1933 30a-15	Hans Jensen	o.1955 75a-18
		Hans Johansen	o.1911/33 24f-1
Falk Poulsen	o.1799 54a-2	Hans Henning Møller Johansen	1941-..... 25b-4
Frank Schønberg	o.2009 68-11	Hans Jørgensen	c.1638-1723 Hbj.1a-2
Frede Bagge	o.1989 28c-8	Hans Jørgensen	o.1667/88 46b-2
Frederik Rasmussen	1773-1851 92a-1	Hans Jørgensen	c.1681-1735? 21a-4
Frederik Smed	o.1707 46b-3	Hans Jørgensen	c.1818-..... 69a-3
Frederik Vilhelm Stannius	1816-1860 1a-9	Hans Jørgensen (Håstrup)	1765-1825 30a-9
		Hans Chr. Jørgensen	1838-e.1905 27b-4
Gertrud Marie HansD	1820-1895 G.17a-7	Hans Larsen	1787-1859 28c-1
Grethe Hedegaard Jensen	o.1981/2009 G.16a-13	Hans Larsen (Gorm)	1736-1812 32a-7
Gunhild Berg Olsen	o.2009 23i-3	Hans Larsen	1826-1888 19b-2
Gunnar Th. Andersen	1935-... Hbj.1a-13	Hans Frederik Lund	o.1918/22 69a-7
Gunnar Kring Brems	1909-1993 Hbj.2a-17	Hans V. Lundstrøm	o.1912 19b-5
Gunnar Alfred Christensen	1923-e.1950 46a-6	Hans Madsen	o.1605/10 20a-3
Gunnar Edvard Rasmussen	1918-..... 69a-9	Hans Madsen	o.1661 27a-1
Gustav Fr. Calmer (Møller)	c.1740/48-1815 1a-6	Hans Madsen	c.1653-1727 37a-2
		Hans Madsen	1830-1912 29a-8
H.F. Henschel	o.1906 24a-	Hans Madsen	1923-e.1950 30a-21
H.L. Petersen	o.1924 36a-7	Hans Chr. Madsen	o.1934 30a-16
H.P. Hansen	o.1911 20a-15	Hans Peder Madsen	1922-..... 23i-2
H.P. Hansen	o.1946 30a-20	Hans Madsen (Møller)	c.1619-1689 1a-2
Hans Andersen	o.1660 30a-1	Hans Madsen Th. Jørgensen	o.1922 G.17a-13
Hans Andersen	o.1660/77 15.88-2	Hans Moritsen	o.1588 32-1
Hans Andersen	o.1661/88 23a-1	Hans Mortensen	c.1626-1689 28a-1
Hans Andersen (Jyde)	c.1627-1691 27a-4	Hans Mortensen	c.1842-e.1877 28a-11, G10a.
Hans Andersen	c.1734-1800 23a-4	Hans Nielsen	1868-..... 90-5
Hans Andersen (Møller)	1744-1769 22a-6	Hans Jørgen Nielsen	o.1914 19b-6
Hans Christian Andersen	1888-e.1927 28c-6	Hans Peder Nielsen	1880-..... 19b-7
Hans Gunnar Andersen	1913-1990 26a-12	Hans Olufsen	c.1692-1753 Hbj.2a-4
Hans Christensen	o.1660 22a-1	Hans Pedersen (Strudberg)	c.1634-1703 21a-1, 25a-2
Hans Christensen	o.1664 Hbj.2a-1	Hans Pedersen	1822-1891 22a-10
Hans Christensen	o.1738 34a-3	Hans Pedersen	o.1898 66-12
Hans Christensen	1821-1899 24a-9	Hans Pedersen Østerby	1916-e.1950 37a-12
Hans Christiansen	c.1851-e.1890 54a-5	Hans Rasmussen	o.1664 32-2
Hans Clemendsen	o.1664 G.17a-1	Hans Rasmussen (Bødker)	c.1625-1692 Hus 1.88-1
Hans Jørgen Dinesen	1844-1926 19a-10	Hans Rasmussen	c.1646-1727 22a-3
Hans Peter Dinesen	1890-1926 19a-11	Hans Rasmussen	1877-e.1950 34a-12
Hans Henrik Ekelund	o.1991 28c-10	Hans Emil Rasmussen	1915-..... 34a-13
Hans Eriksen	1723-1766 22a-5	Hans Jørgen Rasmussen	1795-1857 21b-1
Hans Eriksen	1810-e.1881 90-2	Hans Peder Rasmussen	1868-e.1901 54a-7
Hans Frederiksen	1823-e.1874 K.92-2	Hans Rasmussen Friis	1834-..... 66-7
Hans Gormsen	1703-1767 32-6	Hans Raahauge	1951-..... 19a-13
Hans Hansen	o.1664 27a-2	Hans Stougaard	1940-..... 23a-9
Hans Hansen	c.1660-1716 28a-2	Hans Sørensen	c.1769-e.1850 54a-3
Hans Hansen	o.1740 21a-7	Hans Sørensen	1780-1849 G.17a-6
Hans Hansen (Bødker)	c.1689-1731 Hus 1.88-3	Hans Sørensen	1813-1887 23a-6
Hans Hansen (Højberg)	c.1630-1708 Hbj.2a-2	Hans Thomsen	1817-1898 28c-2
Hans Hansen (gamle)	1750-1823 24a-7	Harald Nielsen	1895-e.1950 27b-11
Hans Hansen (unge)	1773-1853 23a-5	Henning Eriksen	1810-1873 Hbj.1a-7
Hans Hansen	1825-1912 33a-3	Henning Hansen	1754-1833 Hol.4a-6
Hans Chr. Hansen	1834-..... 75a-6	Henning Hansen (Højberg)	1674-1734 Hbj.2a-3
		Henning Henningsen	1844-tl.1911 Hbj.1a-9
		Henning Chr. Henningsen	1876-1959 Hbj.1a-10
		Henning Henriksen	c.1784-1855 Hbj.1a-6

s.3

<u>Navn</u>	<u>født-død nr.</u>	<u>Navn</u>	<u>født-død nr.</u>
Henning Jørgensen	o.2009 Hbj.1a-15	Jørgen Hansen	c.1689-1755 22a-4
Henning Larsen	o.1898 54a-6	Jørgen Hansen	1810-1852 19a-9
Henning Laursen (Smed)	o.1664 20.88-1	Jørgen Jensen	1767-1841 37a-8
Henning Mortensen (Højberg)	1713-sn.1787 Hbj.1a-4	Jørgen Jensen	1853-1922 23a-7
Henning Pedersen (Bæk)	1823-1887 21b-2, Hol.4a-8	Jørgen Jørgensen	o.1620/25 20a-4
Henrik Bengtsen	o.2009 1a-16	Jørgen Jørgensen	o.1660 19a-1
Henrik Hansen	1806-1878 25a-9	Jørgen Jørgensen	1761-1845 25a-7
Henrik Henningsen	1748-1823 Hbj.1a-5	Jørgen Jørgensen	1791-1841 25a-8
Henrik Lauridsen (Smed)	o.1664 20.88-1	Jørgen Chr. Jørgensen	o.1914/18 69a-5
Henry Chr. Christiansen	1924-1996 27a-12	Jørgen Knudsen	c.1722-1788 25a-6
Holger Berg Olsen	o.2009 23i-3	Jørgen Laursen	o.1630 20a-5
		Jørgen Laursen	c.1663-1701 27a-5
		Jørgen Laursen	d.1754 37a-4
Ivan Hansen	o.1983/2009 29a-12	Jørgen Larsen	1820-1878 21a-13
Iver Peter Jensen Møller	1884-1969 1a-12	Jørgen Laursen Lunde	c.1675-1745 29a-3
		Jørgen Skov Madsen	o.1935 20b-4
J. Chr. Baden	o.1913 20a-16	Jørgen Mortensen	c.1665-1736 26a-4
Jacob Laurits Jacobsen	1879-1970 54a-8	Jørgen Nielsen (Bondemand)	c.1662-1734 20a-7
Jacob Madsen	o.1853 66-5	Jørgen Olsen	o.1710 23a-2
Jacob Madsen Skallebjerg	c.1800-1867 66-6	Jørgen Pedersen	1727-1772 26a-6
Jacob Olsen	c.1793-1858 35a-2	Jørgen Pedersen	1867-e.1916 30a-13
Jacob Pedersen	1860-1936 35a-4	Jørgen Pedersen	1845-1908 37a-10
Jan Baunehøj Andersen	o.2009 23a-11	Jørgen Pedersen Østerby	1872-e.1950 37a-11
Jan Dybdal	o.1975/83 30a-25	Jørgen Rasmussen	c.1772-1828 75a-1
Jens Andersen	o.1680 20.88-3	Jørgen Rasmussen	d.1829 34a-7
Jens Andersen Bech	1742-1833 22a-7	Jørgen Rasmussen	1831-e.1901 68-7
Jens Christensen	1824-1910 24a-10	Jørgen Rasmussen Bonne	1846-1902 20a-13, 21a-14
Jens Christensen	1865-e.1915 46a-3	Jørgen Oluf Stougaard	1913-e.1950 20a-23
Jens Johansen Christensen	o.1923 20a-18	Jørgen Oluf Stougaard	1967-..... 20a-24
Jens Hansen Andersen	1876-1971 26a-11	Jørn Østerby	o.1985 37a-13
Jens Jørgen Andersen	o.1918 G.17a-10		
Jens Jensen	o.1798 54a-1	Kaj Jacobsen	1914-..... 54a-9
Jens Peder Georg Jensen	o.1945 G.16a-12	Kaj Jensen	1902-1972 26b-3
Jens Madsen (Møller)	c.1660-1729 1a-3	Kaj Richard Hansen	o.1950 75a-13
Jens Nielsen (Smed)	c.1753-1824 46b-6	Kaj Alfred Møller Johansen	1906-e.1945 24f-2, 25b-3
Jens Pedersen	o.1660 1a-1	Karen Margrethe Jensen	1900-e.1948 66-14, 75a-17
Jens Pedersen	1840-1916 26b-1	Karen Johansen	o.1985 Hbj.2a-18
Jens Pedersen	1902-e.1950 35a-5	Karen Mortensen	1844-1921/38 48a-5
Jens Pedersen (Skytte)	1787-1835 19a-8	Karen Rasmussen	1855-1888 Hbj.2a-10
Jens Søetoft	c.1715-1764 15.88-7	Karen Oline Servin	o.1950 G.17a-15
Jens Rasmussen	1809-1900 1a-10	Keld Otto Pedersen	1905-1967 Hbj.1a-12
Jens Sørensen	c.1745-sn.1787 Hbj.2a-6	Kim V.K. Kvist Hansen	o.2009 25b-6
Jeppe Jensen	o.1945 27b-10	Kirsten Dempe	o.2003 1a-15
Jeppe Laursen (Smed)	c.1644-1726 G.16a-2	Klaus Fage-Fjord	o.2009 30a-27
Johan Andersen	1848-1936 25a-10	Knud Bælum	o.2009 36a-10
Johan Christiansen (Smed)	c.1700-1737 46b-4	Knud Hansen	c.1633-1707 32-3
Johan Peter Groth	c.1686-1768 37a-5	Knud Bonne Madsen	1913-e.1950 37b-5
Johannes Clausen	o.1957/72 75a-19	Knud Bent Jensen Møller	1920-1999 1a-13
Johannes Rich. Clemmensen	o.1940/41 30a-18	Knud Nørgaard Nielsen	o.2009 28c-11
Jon Clausen	c.1621-1711 Hol.4a-1	Knud Pedersen	o.1677/88 17.88-2
Jorge Carlos Magalhaes	o.2009 37a-14	Knud Pedersen	1933-..... 66-15
Julius Pedersen	1882-..... 90-6	Knud Pedersen	1941-..... 31a-12
Jytte Boisen	o.2009 33a-6		
Jytte Marie Rasmussen	o.1981/2009 19b-12	L. Mikkelsen	o.1911/13 20a-15
Jørgen Andersen	c.1652-1702 29a-2	L. og B. Nielsen	o.2005 23a-10
Jørgen Andersen	d.1756 25a-5	Lars Andersen	o.1652/60 31a-2
Jørgen Andersen	c.1717-1808 68-1	Lars Andersen	c.1677-1753 G.17a-3
Jørgen Andersen	1754-1814 22a-8	Lars Andersen	1826-1877 28a-8
Jørgen Eriksen	1781-1863 20a-11	Lars Andersen	o.1879 75a-5
Jørgen Hansen	o.1660/69 26a-1		

<u>Navn</u>	<u>født-død nr.</u>	<u>Navn</u>	<u>født-død nr.</u>
Lars Ib Andersen	o.2009 32-16	Marius Jensen	o.1947/81 G.16a-12
Lars Chr. (Larsen) Boe	1876-1962 22a-11	Marius Olin Mortensen	1893-1972 G.17a-14
Lars Christensen	1842-1912 28c-3	Martin Hansen	o.1941/55 21b-4
Lars Christensen (Møller)	d.1776 1a-5	Mette Baunchøj Eilstrup	o.2009 23a-11
Lars Møller Christiansen	o.2009 54a-10	Mikkel Henriksen (Stormgård)	c.1725-1777 19a-6
Lars Corneliussen	1829-e.1905 57a-3	Mikkel Ravn Jørgensen	o.2009 34a-14
Lars Eriksen	1860-e.1913 Hbj.2a-11	Mikkel Laursen	o.1664 34a-1
Lars Frederiksen	1753-1829 36a-1 og -3	Mikkel Pedersen	1854-e.1901 66-10
Lars Hansen	o.1710 30a-4	Milly Irene Pedersen	o.2009 36a-10
Lars Hansen	o.1710 17.88-3	Morten Andersen	c.1666-1726 32-4
Lars Hansen	1772-1838 32-9	Morten Andersen	1806-1874 57a-2
Lars Hansen	1835-..... G.17a-9	Morten Andersen Bæk	1865-e.1901 G.16a-9
Lars Hansen	1863-..... 19b-3	Morten Hansen	1688-1729 37a-3
Lars Ejner Hansen	1912-e.1980 48a-8	Morten Hansen	1875-e.1949 33a-4
Lars Hansen (Bondemand)	1750-1805 20a-10	Morten Hansen (Højberg)	c.1672-1735 Hbj.1a-3
Lars Ibsen Smed	c.1685-1755 G.16a-3	Morten Jensen	1871-1947 66-13
Lars Jacobsen	c.1771-1853 21a-10	Morten Madsen	o.1580 20a-1
Lars Peder Jørgensen	1868-e.1912 20b-1	Morten Madsen	1714-1744 30a-6
Lars Laursen	c.1616-1688 19a-2	Morten Madsen	1867-e.1934 57a-5
Lars Laursen	o.1664/88 37a-1	Morten Mortensen	c.1840-..... 68-6
Lars Laursen Lunde	o.1790 G.16a-5	Morten Pedersen	o.1647/68 Hbj.1a-1
Lars Madsenius Madsen	1901-1983 90-9	Morten Rasmussen	1808-1866 G.16a-7
Lars Mortensen	o.1733/50 24a-4	Morten Rasmussen	1810-1869 48a-4
Lars Mortensen Lunde	o.1749-e.1781 G.16a-4		
Lars Nielsen	c.1631-1708 34a-2	Niels Andersen	o.1730-d.1776 31a-5
Lars Nielsen (Hjulmand)	c.1687-1765 15.88-5	Niels Andersen Balle	1875-sn.1921 48a-6
Lars Nielsen	c.1757-1836 37b-1	Niels Andersen (Bondemand)	1743-1809 G.17a-5
Lars Nielsen	o.1953 27b-14	Niels Andersen	1891-e.1950 36a-8
Lars Pedersen	c.1822-1894 66-9	Niels Peder Andersen	1872-e.1916 25b-2
Lars Pedersen	1974-..... 27a-13	Niels Christensen	1792-1842 32-11
Lars Rasmussen	1855-1930/42 31a-9	Niels Christensen	c.1798-1866 46a-1, 46b-7
Lars Chr. Rasmussen	1848-..... 27b-2	Niels Gertsen	1813-e.1866 75a-3
Lars Jacob Rasmussen	1872-..... G.17a-12	Niels Hansen	o.1664 G.16a-1
Lars Martin Rasmussen	1924-e.1971 31a-11	Niels Hansen	1800-1882 19b-1
Lars Simonsen	c.1796-1862 21a-11	Niels Hansen	o.1870 28a-9
Leo Johansen	o.1973/99 G.17a-16	Niels Chr. Hansen	1891-..... 20b-2
		Niels Hansen Lindehøj	o.1918 69a-6
Mads Andersen	d.sn.1749 27a-7	Niels Jensen (Møllebygger)	1818-1897 G.17a-7
Mads Andersen	1760-1806 28a-6	Niels Møller Johansen	c.1970-..... 25b-5
Mads Gustavsen (Møller)	1777-1843 1a-8	Niels Jørgensen	o.1660 24a-1
Mads Hansen	1802-1860 29a-7	Niels Jørgensen (Bondemand)	c.1634-1698 20a-6
Mads Hansen (Tøjsted)	1798-1878 30a-11	Niels Jørgensen (Bondemand)	1701-d.sn.1743 20a-8
Mads Chr. Hansen	1867-1938 29a-9	Niels Knudsen	c.1631-1697 21a-2
Mads Jensen	c.1679-1737 30a-5	Niels Larsen	1750-1822 34a-6
Mads Chr. Jensen (Møller)	1843-1927 1a-11	Niels Larsen	c.1782-e.1805 36a-2
Mads Johansen (Bødker)	c.1730-1794 65a-1	Niels Larsen	1797-1883 37b-2
Mads Jørgensen	d.sn.1829 65a-3	Niels Peder Madsen	1907-..... 57a-7
Mads Knudsen	c.1755-..... 48a-1	Niels Nielsen	c.1818-..... 69a-2
Mads Larsen	1798-1833 32-10	Niels Olsen	o.1945 30a-19
Mads Chr. Madsen	o.1911 25b-1	Niels Pedersen	1752-1808 65a-2
Mads Chr. Madsen	1894-1972 23i-1	Niels Pedersen	1829-d.sn.1927 37b-3
Mads Nielsen	1905-e.1950 65a-7	Niels Pedersen	1847-e.1901 69a-4
Mads Pedersen	o.1662 46b-1	Niels Pedersen Schmidt	1783-1864 66-2, G.50-3
Mads Rasmussen	1820-1907 65a-5	Niels Rasmussen	1874-..... 19b-4
Mads Steffensen	c.1674-1752 28a-3	Niels Rasmussen (Ellemænd)	o.1748-d.1773 21a-8
Maja Dybdal	o.1975/83 30a-25	Niels Rasmussen Stougaard	1840-1911 48a-5
Maren NielsD	1782-1863 G.17a-6	Niels Sørensen	1776-1849 26a-8
Margrethe Pedersen	o.1951 66-14, 75a-17		
Mariane Andersen	1843-1924 21b-2	Ole Hansen	1740-1829 28a-5, 35a-1
Marianne Jørgensen	o.2009 90-11		

<u>Navn</u>	<u>født-død nr.</u>	<u>Navn</u>	<u>født-død nr.</u>
Oluf Carlsen	o.1918/19 75a-8, C156G.17a-11	Rasmus Ibsen	o.1710/19 15.88-4
Ole Pedersen	1829-sn.1911 34a-10	Rasmus Vald. Jensen Eggert	1886-e.1918 Hbj.2a-15
Oluf Sørensen	o.1680/88 26a-2	Rasmus Jørgensen	1792-1871 21a-12
Ole Sørum	o.1985 Hbj.2a-18	Rasmus Jørgensen	c.1850-..... 75a-7
		Rasmus Larsen	1772-1826 31a-7
		Rasmus Larsen	1784-1848 65a-4
P. Preisler	o.1876 28a-10	Rasmus Larsen	1895-1974 20b-5
Peder Andersen	1797-1874 33a-2	Rasmus Chr. Larsen	1898-e.1950 23a-8
Peder Andersen	1809-1898 32-12	Rasmus Madsen	1868-1906/50 37b-4
Peder Andersen	1826-1905 90-4	Rasmus Jørgen Madsen	o.1905/09 57a-4
Peder Andersen	o.1953 27b-13	Rasmus Nielsen	1742-1797 31a-6
Peder Carlsen	1873-e.1950 32-14	Rasmus Nielsen Bonne	1819-1902 20a-12
Peder Christensen	c.1691-1755 21a-5	Rasmus Pedersen	o.1688-sn.1735 20.88-4
Peder Christensen	o.1934 20b-3	Rasmus Pedersen	1750-1790 37a-7
Peder Christensen	o.1945 24f-4	Rasmus Pedersen	1778-1847 27a-9
Peder Hansen	o.1664 30a-2	Rasmus Pedersen	1811-1850 Hbj.2a-8
Peder Hansen	1698-1742 32-5	Rasmus Pedersen	c.1836-e.1868 75a-4
Peder Hansen	1734-1778 29a-5	Rasmus Jørgen Pedersen	1854-..... G.17a-8
Peder Hansen	c.1716-1781 37a-6	Rasmus Rasmussen	c.1650-1699 26a-3
Peder Hansen	o.2009 75a-21	Rasmus Rasmussen	1813-1863 31a-8
Peder Hansen (Bech)	1720-1806 Hol.4a-5	Rasmus Rasmussen	1840-1921 36a-5
Peder Hansen (Bæk)	o.1905/45 G.16a-10	Rikke Louise Fage-Fjord	o.2009 30a-27
Peder Hansen (Skytte)	c.1763-1838 Hbj.2a-7		
Peder Hansen (Skytte)	c.1748-1809 19a-7		
Peder Henningsen	1793-1850 Hol.4a-7	Steen Nielsen	o.1968 Hbj.1a-14
Peder Jensen	1877-1933 26b-2	Stenia Johnsen Magalhaes	o.2009 37a-14
Peder Jensen	1911-e.1950 33a-5	Susanne Bengtsen	o.2009 1a-16
Peder Jensen (Smed)	o.1738/78 46b-5	Svend Oluf Hansen	1911-..... 28c-7
Peder Jensen (Væver)	o.1680/1700 30a-3	Svend Ove Jørgensen	o.2009 90-11
Peder P. Eriksen Jensen	1879-e.1938 20a-19	Svend Raahauge	1922-2000 19a-12
Peder Jørgensen	1799-1884 37a-9	Svend Rask	o.2009 65a-8
Peder Jørgen Jørgensen	1832-1921/30 30a-12	Svend Sørensen	o.1962 36a-9
Peder Larsen	1803-1901 36a-4	Svend Åge Rusbjerg	o.2009 37b-6
Peder Larsen	1807-sn.1868 66-4	Søren Jensen	c.1709-1786 Hbj.2a-5
Peder Madsen	1861-1936 65a-6	Søren Mortensen	1734-1782 34a-5
Peder Madsen	1875-..... 27b-5	Søren Rasmussen Bonne	1849-e.1911 20a-14
Peder Nielsen (Bødker)	c.1721-1759 15.88-6	Søren P. Sørensen Stensboe	o.1934 27b-8
Peder Olsen	1802-1862 34a-9		
Peder Olsen	1869-e.1901 34a-11		
Peder Pedersen	1818-1880 Hol.4a-10	Thea Larsen f. Christensen	o.1939 48a-7
Peder Pedersen	1827-d.1901/30 35a-3	Thomas Pedersen	1977-..... 31a-13
Peder Rasmussen	1693-1750 26a-5	Tim Storgård	o.2009 26a-13
Peder Rasmussen	1786-1854 22a-9	Tonni Mikkelsen	o.1992/2009 Hbj.2a-19
Peder Rasmussen	1819-1910 27a-10	Troels Høgsbro Andersen	o.2009 20b-7
Peder Rasmussen (Aborre)	1722-1795 27a-8		
Pia Nørgaard Nielsen	o.1989 28c-9		
Poul Christoffersen	1762-1846 57a-1	Ubbe Hansen	o.1651 31a-1
Poul Calmar Møller	1949-..... 1a-14	Ulla Haustad	o.2009 35a-7
Poul Nielsen	o.2009 28c-9, 48a-9		
Poul Thaysen	o.2009 21b-6, 27b-16		
		Valdemar Winther Hansen	1901-..... 28a-13
Rasmus Andersen (Stormgård)	ca.1683-1730 19a-4	Valdemar Janssen	o.1919 20a-17
Rasmus Andersen	d.1948 46a-4	Viggo Alfred Andersen	o.1937/48 19b-8
Rasmus Bildhugger	c.1749-1815 48a-2, 66a-1, G.50-2	Vilhelm Stannius	1815-1860 1a-9
Rasmus Eriksen	1769-1850 G.16a-6	Villy Madsen	1905-e.1934 57a-6
Rasmus Frederiksen	c.1752-1819 26a-7		
Rasmus Gustavsen	1780-1862 1a-7	Zacharias Enochsén	c.1726-e.1793 57a-ejer
Rasmus Hansen	c.1804-1878 27b-1		
Rasmus Hansen	1821-1886 Hbj.2a-9		
Rasmus Hansen (Stormgård)	c.1698-1760 19a-5		

Køng Matrikel – Hovednumre år 2000**Bilag 2**

s.1 af 3

Dette bilag er et sammendrag af *Jens Møller Riis: *Køng Matrikel – Hovednumre 2000 (Riis, bilag 21)*, med enkelte kommentarer fra IR baseret på beretningen *Gårde i Køng By* (2009). Disse kommentarer er angivet med [kursivtekst].

Assens Tingbog begyndte elektronisk tinglysning 1998.10.21. En periode derefter var der vist dobbelt føring. Afskriften af matr. numre i Køng ejerlav er altså med de sidste numre fra den gamle Tingbog i Assens.

NB: Gummerup og Køng numre ligger spredt mellem hinanden – et levn fra *Udstykningen*. Særlig i Køng-numre er der ikke ”logik”, idet man ikke synes at have begyndt ved én ende af byen, men blandet dem imellem hinanden. Man kan også fornemme, at de gamle gårde i Køng havde deres jorder meget spredte – for mens hoved/a-numret lå inde i Køng by, findes en del af bi-numrene ofte enten i Bodebjerg/Holte-området eller i Gummerup (særlig skov).

Idag er vi tilbøjelige til at benævne hele området nord for Assens-Odense landevejen for Holte, men det består matrikulært af 2 dele:

- *det bageste Holte* i nord med 12 ejendomme, heraf de 4 gamle enligt beliggende gårde: *Skrinshave, Hjortholm, Bærholm* og *Bækhuset* – som er Holte-matrikler, og
- *det forreste Holte (Holte Kohaver)* ned mod landevejen, som indtil o.1785 var uden bebyggelse – og som er Køng-matrikler.

Følgende numre var over 1tde.htk. gårde i *1844: nr.1 *Køng Mølle* samt nr.17, 19-37, 46, 48 50, 65 og 78.

*1844 henviser til Peder Jensens afskrift⁷⁷ af forstadiet fra ca.1808-10 til *1844 matriklen.

Ved *1884 anlæg var der 111 matrikler – senere udvidet til 118.

Følgende retningslinier er brugt for oversigten pr. år 2000:

- 1) Hoved-nr./a-nr. samt stedets navn, adresse og ejer med seneste skødedato er anført.
- 2) Såfremt a-nr. er nedlagt, inddraget eller indgået i andet nr., henvises til dette – stadig med adresse.
- 3) Såfremt 2) ikke er muligt, opføres bi-numre/b-nr. eller efterfølgende med navn, adresse og ejer.
- 4) Antal bi-numre er oplyst – evt. med beliggenhed i område.
- 5) matr.nr.1a *Køng Mølle* er standard eksempel.
- 6) Mere om bi-numre – se J. Riis fil: Matr.Køng-m.binumre.doc (*arbejdsfil*).

I højre kolonne henvises til *almene noter* x) og z), som findes bagest i bilaget.

Oversigt:

nr. og navn	adresse	ejer	skøde dato	bi-numre	noter
1a Køng Mølle	Byvejen 2	Poul Møller	1985.08.29	1a-1m (Fåborgvej, Bakkevej).	
2a Lilliendal	Byvejen 56	Charlotte Riisom, Mikael Duus Jørgensen	1997.10.31	2a-2c	
3a	Odensevej 28	Anders Mose Hansen	1978.02.06 Lbr.	3a-3b	
4b Lindevang	Fåborgvej 42	Gartner Arne Jacobsen	1977.11.16	4a-4c	4a tillagt 27e
5a del af Søgård	Holtevej 5	Lars Ib Andersen	1982.02.22	5a-5c	gl. matr.nr.31
6a inddraget under nr.5 Køng 1982.02.25				ingen	må ligge ved Holtevej.
7a nedlagt –	ca. Holtevej 41	nu under nr.54		7a-7c	
7c	Holtevej 41	Lars Friis Olsen, Gitte A. Hansen	2003.04.14		
8a nedlagt 1945.01.23 – nu under nr.70 Køng				8a-8c	
8b	Odensevej 60	Arne Plauborg	1976.08.24		
9a under nr.35a Storkegården, Højbjergvej				9a-9b	
10a under nr.19a Skyttegården, Byvejen		Hans Råhauge		ingen	beliggenhed ej oplyst i Tingbog.
11 under nr.64a	Bodebjergvej 36			ingen	beliggenhed ej oplyst i Tingbog.
12a under nr.19a Skyttegården, Byvejen		Hans Råhauge		ingen	beliggenhed ej oplyst i Tingbog.
13a under nr.19a Skyttegården, Byvejen		Hans Råhauge		ingen	beliggenhed ej oplyst i Tingbog.
14a under nr.3b Hårby				ingen	
15a under nr.5h Gummerup				ingen	
16a Krogården	Højrupvej 19	Ole Krogård Hansen	1986.12.15	16a-16b	
17a Køng Præstegård	Bodebjergvej 2			17a-17L	
18a	Odensevej 26	Henrik Madsen	1982.05.13	ingen	
19a Skyttegården	Byvejen 40	Hans Råhauge	1997.03.24	19a-19L	
20a Bonnegården	Fladmosevej 12	Hans Stougård	1994.11.03	20a-20c	
21a nedbrudt gård – Fladmosevej – nu under nr.20a				21a-21i (også i Bodebjerg)	
21b, Holte Hedegård	Hedekrogen 18				
21f	Fladmosevej 4	Annette Gjelstrup, Sten Fischer Jørgensen	1997.09.04		gården lå oprindelig mellem <i>Bonnegård</i> og <i>Toftegård</i> . x)
22a nedbrudt gård – Byvejen – nu under nr.20a				22a-22g	gården lå oprindelig mellem <i>Bonnegård</i> og <i>Toftegård</i> . x)
22c	Byvejen 12	Ulla Bjørn, Jens Skovsgård	1987.07.02		
23a Toftegård	Byvejen	J.O. Stougård	1966.10.05	23a-23y (Holte, Bodebjerg, Byvejen)	

⁷⁷ Udgivet i **Årbog for Historisk Samfund i Odense og Assens Amter XXIII (Årgang 1936)*, s.734-35.

nr. og navn	adresse	ejer	skøde dato	bi-numre	noter
23b	Holtevej 9	K.P. Hauberg Schultz	1986.05.01, arveudlæg		
24a nedbrudt gård – Byvejen – tillagt <i>Toftegården</i>					
24b er Holte Lindegård	Hedekrogen 14	P. Thaysen		24a-24r (meget spredte). Gården lå på højre side af vejen op til <i>Toftegård</i> .	x)
25a Johan Andersens gård – nedbrudt – Byvejen – tillagt <i>25b, Korshøj</i>					
25b er Korshøj	Bodebjergvej 26	I. Johansen	2002.12.02	25a-25L (meget spredte). Gården lå ved Kgd. hjørne på venstre side af vej op til <i>Lindegård</i> .	x)
26a Tjenergården					
26x er selve Tjenergården	Byvejen 11	Jorden tillagt nr.1a, <i>Køng Mølle</i>		26a-26y (meget spredte).	
27a <i>Køng Vestergård</i>	Fladmosevej 21	Knud Pedersen	1994.03.16	27a-27n (meget spredte). Gården udflyttet 1848 fra højre hjørne af opkørsel til <i>Lindegård</i> .	x)
28a <i>Virkelyst</i>	Byvejen 37	Bent Reimers Larsen	1981.05.12	28a-28av (meget spredte). Gården flyttet 1867 fra sydsiden af <i>Ådalen</i> til nuv. plads efter brand.	x)
29a <i>Højgård</i>	Bodebjergvej 6	Ivan Hansen	1983.10.31	29a-29e	
30a <i>Tøjstedgården</i>	Bodebjergvej 4	Mikael Warming	...	30a-30ad (spredte). Restjord 7.294 m ²	
31a <i>Køng Lindegård</i>	Byvejen 20	Knud Pedersen	1971.12.21	31a-31d, som indgår i Kirkegården	
32a <i>Søgård</i>		Indgår efter frasalg af jord i nr.5a <i>Køng, Holtevej 5</i> .		Frastykninger? Gården lå opr. på vej til <i>Ådalen</i> , på sydside x). Udflyttet [1794] til søen.	
33a <i>Holte Kohave</i>	Hedekrogen 6	Jytte og Ove Boisen	1992.03.02	33a-33d. Udflyttet 1793 fra ca. Byvejen 25. Nu landbrug på 10.534 m ²	
34a <i>Rullegården</i>	Højbjergvej 29	Erland Rasmussen	1978.01.17	kun 34b, frastykket til nr.2b Gummerup. Gården udflyttet 1793 fra Gummerup – ca. Byvejen 88.	
35a <i>Storkegården</i>	Højbjergvej 18	Ulla Hausted	1997.03.18	35a-35c	Gården tidl. benævnt <i>Gedekrog</i> , udflyttet [1787].
35c er jorden tillagt <i>Frede Bagge</i> i <i>Skovgyden</i> .					
36a <i>Haugstedbæk (Havreholm)</i>	Højbjergvej 12	Th. Bech Pedersen	1964.08.13	kun 36b, Højbjergvej 14.	
37a <i>Køng Østergård</i>	Byvejen 5	E. og B. Salskov	1991.12.10	37a-37o	
38a gl. gård i *1844	1....11.08 udgået af matr., nu indgået i nr.38b – se videre under nr.14a <i>Gum.</i>			38a-38g (spredte: Langerod, Hillerup).	
38c	Byvejen 43	Susanne Duus Jørgensen	1998.05.15		1.843 m ²
39a gl. købmandsbutik	Byvejen 25	Karl Hansen	1960.11.17	39a-39d	
40a <i>Kohavegården</i>	Hillerupvej 21	Holleman, Niels Møller Johansen	1995.02.13	40a-40d	opr. lille gård(?) – se 29a <i>Gum.</i>
41a		under nr.1 Søholm		41a-41L	
41b	Byvejen 13	Jeanette Gosvig, Mikael K. Jensen	1997.01.31		
42a		under nr.25b Hårby		42a-42c	
42b	Byvejen 28	Bager Ejvind Jørgensen	1956.04.30		
43a		under nr.82d		43a-43e	
43d <i>Lille Hus</i>	Byvejen 36	tidl. Hans Krog			
44a	Fladmosevej 10	Jørgen Oluf Stougård	...	kun 44b, under nr.20a	
45a	Fladmosevej 20	Mette H. Lund, Henrik Schartau	1999.06.29	45a-45c	
45b	Fladmosevej 6	Otto Thøgersen			
46a	Langerod 13	Gunnar Brandt Langerod		46a-46c	i *1844 et Lbr. > 1tde.htk.
46c	Byvejen 1	Mikael Wiberg Johansen			
47		under nr.1a		ingen	
48	Holtevej 34	Hans og Poul Nielsen	1987.10.19	48a-48d	i *1844 et Lbr. > 1tde.htk.
49a		indgår i nr.23i.		49b indgår i nr.2d <i>Gum.</i>	
50a (nedlagt)	indgår i nr.20b [sammen med nr.50b tidligere kirkejord, ialt godt 1tde.htk, drevet under nr.20a]			50b indgår i nr.21b.	
51a	i Holte, ej oplyst	under nr.4		ingen	
52 (nedlagt)	beliggenhed ej oplyst	under nr.26.m		ingen	vist sammen med nr.53
53a	Holtevej 25	under nr.26.m. Ketty Sejbjerg, Morten Jacobsen		53b: 18.471 m ²	
54a	Holtevej 27	Dorthe Bjørn Møller, Lars Christiansen: 1998.09.17		54a-54e	
55 (nedlagt) – se nr.7c				ingen	
56	Holtevej 45	Finn Juul	1975.12.02	ingen	
57a		under nr.19a, <i>Skyttegården</i>		kun 57b	
57b	Bodebjergvej 35	Dorte W. Nissen, Børge Pedersen	1990.02.22		5.000 m ²
58a	Holtevej 49	Hardy M. Hansen, Ingrid L. Hansen	1995.12.22	52a-52b	
59a	Holtevej 18	Henning Johansen	1992.08.20	59b: Holtevej 22	
60 (nedlagt)		under nr.27e			
61a	Assensvej 75	Jørgen Chr. Madsen	1973.05.24	kun 61b	
62a	Fladmosevej 29	Kristian Kroman	1974.11.06	ingen	
64a		indgår i nr.30b			
64b	Bodebjergvej 34	Pia Schultz	1990.08.29		
65a		indgår i nr.19e (gl.gård)		65a-65c (Bodebjerg). I *1844 et Lbr. > 1tde.htk.	
65b	Bodebjergvej 27	Preben Huusom	1984.08.31		
66	Odensevej 61	Knud Pedersen		ingen	
67	Odensevej 69	Mariane Thorsen	1989.10.19	ingen	
68	Odensevej 73	Paw Bonde Ipsen	2000.04.11	ingen	
69a (udgået af matr.)				69a-69d	hvorhen? må være Langerod z).
69b	Langerod 21	Ulrik Lorentsen			
nr. og navn	adresse	ejer	skøde dato	bi-numre	noter
70		under nr.66. Er dette det nedlagte Lbr. <i>Romergården?</i>		ingen	z).

71		under nr.20a.		kun 71b	z).
71b	Fladmosevej 2	Lajla og Jørgen Jørgensen	1995.06.08		
72a		under nr.1a.		72a-72c	
72b	Fåborgvej 45	H. Knudsen	1959.09.07		
73a	Fåborgvej 37	Vagn Erik Dam	1959.04.01	73a-73p (Fåborgvej)	
74	Odensevej 32	Offet Madsen	1996.10.31	ingen	
75a – se nr.66	Odensevej 61	Knud Arne Pedersen	1961.10.13	kun 75b	
75b	Odensevej 55	Birthe Storm			
76 – se nr.15a Dærup				ingen	
77a	Fåborgvej 36	Jette og Mikael Gravgård	1997.06.11	77a-77g	
78a – se nr.20a Køng				78a-78d	i *1844 et Lbr. > 1tde.htk.
78c	Bodebjergvej 36	Arne Asserson	1976.01.19		
79a	Holtevej 13	Poul Thaysen	1995.10.23	79a-79b	
79b	Skovgyden 10	Ole Krogård Hansen	1986.12.15		
80 Rødkildehuset	Dolevej 20	Kim Nicolaysen	1997.11.27	ingen	
81a	Odensevej 56	Vagn og Knud Pedersen (4/5, 1/5)	1983.11.29	81a-81d	
82a	Assensvej 47	Karen B. Berg, Ivan Mortensen	2002.10.07 auk.	82a-82k (fleste ved Assensvej)	
83a	Assensvej 67	Elly Sofia Maria Nielsen	1966.06.23 bod.	83a-83d	bodelingsskøde.
84 (udgået af matr.) – se nr.66		Knud Pedersen		ingen	
85a – se nr.33b Gummerup					
85b	Holtevej 26	E. Sørensen			
86	Holtegårdsvej 5	Preben Bonde	1983.11.29	ingen	
87	beliggenhed ej oplyst	under nr.19a.		ingen	
88	beliggenhed ej oplyst	under nr.19a.		ingen	
89	beliggenhed ej oplyst	under nr.34b.		ingen	
90	Bodebjergvej 42	Sv. Ove Jørgensen	1983.09.16	ingen	
91		under nr.90: Sv. Ove Jørgensen	1986.12.10	ingen	[tidligere Flemløse kirkejord]
92a	Højbjergvej 13	Ejnar Nørgård	1954.05.21	92a-92c	
93	Holtevej 53	Peder A. Mikkelsen, Kristine D. Hansen	1999.08.31	ingen	
94	Byvejen 32	Ib Bjørnemose Mikkelsen	1982.09.10	ingen	
95	Byvejen 24	Zorha Hald	1980.01.03	ingen	Bodelingsskøde 1984.02.02.
96a – se nr.42b				96a-96b	
96b	Byvejen 26	Jan Ulrik Pedersen	1995.01.30		
97 – under/se nr.42b	Byvejen 28			ingen	
98 – under/se nr.29a	Bodebjergvej 4			ingen	
99 – under/se nr.30f	Bodebjergvej 16			ingen	
100	Bodebjergvej 12	Carl Heidtmann, skøder 1955.10.29 og 1967.11.24		ingen	
101 – under/se nr.30f	Bodebjergvej 16			ingen	
102a	Bodebjergvej 1	Erling Skov Jørgensen	1980.06.12	kun 102b = 30f	
103a	Byvejen 30	Pia Sørensen	1999.09.07	kun 103b	
103b Ådal	Byvejen 47	Jørgen og Poul J. Rasmussen			
104a (udgået af matr. og indgået i nr.103a 1991.10.30)				kun 104b – se 103b	
105 – se nr.103b				ingen	
106	Byvejen 34	Birgit Holmbech Clausen	1990.12.05	ingen	
107a	Ådalen 4	Henry Thomsen Christiansen	1997.10.30	kun 104b – se 25h. Areal 107a: 968 m ²	
108a – undernr.39a	Byvejen 25			108a-108d	
108b – under nr.40c.					
108c og 108d udgået – se nr.39d					
109 (udgået af matr. 1986.12.15 – se nr.37a, Byvejen 5).				ingen	
110 (udgået af matr. 1991.09.23 – se nr.37a, Byvejen 5).				ingen	
111a	Byvejen 29	Søren Chr. Jensen	1988.07.04	kun 111b	Areal: 614 m ²
112	Assensvej 329	Majbritt og Poul Lange	1988.05.26		Assensvej 329 relaterer til Verninge. Egentlig skulle huset hedde Odensevej 67.
113	Åbanken 6	Inge Henriksen	1990.09.21	ingen	Areal: 1.601 m ²
114a	Fåborgvej 59	Leif Grønbæk Larsen	1992.10.07	114a-114c	Areal: 1.076 m ²
115	Odensevej 52	Betty Borgstrøm	1982.09.22	ingen	Areal: 1.376 m ²
116 – arealer ved Køng Bro og Gummerup Bro		Glamsbjerg Kommune	1987.05.21	ingen	
117 gl. Grusgrav		Køng Sogneråd	1987.05.21	ingen	
118 – 8.775 m ² areal til Køng Kirkegård.			1987.07.21	ingen	

Almene noter:

x) delvis på grundlag af Skoleinspektør H.J. Jørgensens optegnelser [randnoter i afskrift af ældre folketællinger.

Afsnit 2.4 og kortskitsen s.9 i **Køng 1. del** peger på anden placering af gård nr.25a og 32].

z) ifølge H.J. Jørgensen skulle hoved-nr.69, 70 og 71 have ligget ved Byvejen ved Forsamlingshuset – i så fald med en lille jordlod hver i forreste Holte.

Oversigt over anvendte kilder

Bilag 3 s.1 (af 3)

Nedenstående kilder er benyttet ved udarbejdelsen af værket om *Gårde i Køng*.

Listen indeholder oplysninger om, hvor kilderne kan findes og i hvilken form de er tilgængelige.

Landsarkivet for Fyn i Odense er kort benævnt: *Landsarkivet*.

Håndbøger

- 1) J.P. Trap: *Danmark*, I-XV. 5. udgave. Gad, København (1958-72).
- 2) Dansk Biografisk Leksikon, 1-16. 3. udgave. Gyldendal, København (1979-84).
- 3) *Resens Atlas. Fyn* (1685).
- 4) E. Alstrup og P.E. Olsen: *Dansk Kulturhistorisk Opslagsværk*, 1-2. Dansk Historisk Fællesforening (1991).
- 5) *Ordbog over det danske Sprog*, 1-27. Gyldendal, København (1919-27).
- 6) *Kronens Skøder* bd.1-4. udgivet af *Rigsarkivet* (1892-1950).
- 7) S. Wiberg: *Alm. dansk Præstehistorie*, bd.1-4. Odense (1870).
- 8) Aage Dahl: *Danmarks Præstehistorie, bind 1-89*. RA-Håndskriftsamling nr.XIV, N8.
Et uddrag er gengivet i **Fyns Præstehistorie* (rev. 2001, *Landsarkivets* bibliotek) – se bind 32: Båg herred.
- 9) J.C.B. la Cour: *Danske Gårde*, I-III. Samling. København (I: 1906-08, II: 1912-15, III: 1915-18).

Lokalhistorie

- 10) *Årbog for Historisk Samfund, Odense og Assens Amter*, XXIII årg. (1936), s.725pp.
- 11) Agnete Balslev: *Transskription af Båg Vends Herreds Tingbøger 1683-88* (1999), 1688-92 (u. år) og 1692-98 (u. år).
- 12) Lars Boe Thomsen: *Boernes Historie og Slægtstavler 1546-1960*. Glamsbjerg (1960).
- 13) Evald Andersen: *Slægtshistorisk Materiale I-II* (1992, *Glamsbjerg lokalhist. Arkiv*).
Gårde og Huse i Søllested Sogn I-II (1998, *Landsarkivet*).
Gårde og Huse i Glamsbjerg (2000, *Glamsbjerg lokalhist. Arkiv*).
Gårde og Huse i Dærup (2003, *Glamsbjerg lokalhist. Arkiv*).
- 14) Erik H. Nielsen: *De gamle Gårde i Dreslette Sogn* (rev.2004, *Landsarkivet*).
- 15) Ingvar Rasmussen: *Gårde i Voldtofte – Flemløse Sogn, Vestfyn*, bd.1-2 (2005). (*Landsarkivet, Erhvervsarkivet og Gårde i Flemløse By – Flemløse Sogn, Vestfyn*, bd.1-2 (2006). (*Glamsbjerg lokalhistoriske Arkiv*).

Kirkebøger

- Indtil 1891 (findes på *Landsarkivet* og øvrige *Statens Arkiver*) mikrokort.
I den ældste kirkebog fra Flemløse sogn (1678-1804) mangler indførsler af døde i årene 1718-38.
- 1892 og senere (fra vestfynske sogne – *Landsarkivet*) originale bøger.

Folketællinger

- 1787-1890 (*Landsarkivet* og øvrige *Statens Arkiver*) mikrokort.
- 1901-1911 (*Rigsarkivet*) mikrofilm.
- 1916-1950 (*Rigsarkivet*) arkivpakker med originale skemaer. **NB:** i skrivende stund kræves særlig tilladelse at benytte folketællingerne 1940-70, og den gælder kun til eget brug.

Bilag 3 s.2

(Landsarkivet) har mikrokort af FT-1901 og 1921.

(Arkivalieronline) indeholder en del kirkebøger og folketællinger – af vekslende kvalitet.

Lens- og amtsregnskaber

- Hagenskov Lensregnskaber: (Rigsarkivet) mikrofilm. Lenet omfatter Båg herred og Vissenbjerg sogn. Regnskaberne indeholder dels *Ekstraskatte-Mandtaller* (lister over skatteydere til *Kronen*, dvs. samtlige gårde indenfor lenets grænser), dels *Jordebøger* (lister over lenets egne gårde).
- Assens-Hindsgavl Amtsregnskaber: (Rigsarkivet) mikrofilm. Amtet omfatter Båg og Vends herreder. Indholdet er overordnede regnskabsoversigter og bilag. Et enkelt skattemandtal for 1762 nærmer sig de senere folketællinger i detaljeringsgrad.

Matrikler – Båg herred

- Matrikel 1664 og -88 (Rigsarkivet) mikrofilm. Den filmede version er af det eksemplar, som i sin tid er indsendt til *Rentekammeret*. På Landsarkivet findes xerox-kopi af *Assens Amtstues* eget eksemplar. De 2 eksemplarer er ikke helt identiske.
- Matrikel 1680 (Rigsarkivet) manuskript.
- Matrikel ca.1750 (Landsarkivet) xerox-kopi. Dette er en åjourført udgave af *Amtskontorets* kopi af *Matrikel 1688*, forsåvidt angår ejere og besiddere. Den er angiveligt udarbejdet mellem 1717 og 1749.
- Matrikel 1844 (Rigsarkivet) mikrofilm. Findes også i protokol på *Landsarkivet – *Båg Herreds Arkiv (SP-843)*.
(Landsarkivet) *Assens Amtstue. *Hartkornfortegnelser. Tillæg til Matriklen, 1844-1933* (5 bind). Denne fortegnelse samt nedennævnte **Skødegenparter 1927pp* er grundlaget for angivelser af nyere hartkorn i beretningen om Køng-gårdene.

Jordebøger

- Erik Hardenbergs Jordebog 1583 (*Odense Katedralskoles Bibliotek*, Original-manuskript m.22), findes også i trykt udgave ved Hans H. Fussing i **Odense Katedralskoles Indbydelsesskrift 1928*, s.1-79.
- Jordebøger 1660-65 (Rigsarkivet) 10 mikrofilm. Omfatter de jordebøger der blev indsendt til *Rentekammeret* fra samtlige landets godser i årene efter *Svenskekrigene*. De er ordnet alfabetisk efter godsets navn.

Godsarkiver

- Vestfynske godser (Landsarkivet): originale Jordebøger, Fæste- og Skifteprotokoller, typisk fra ca.1720 og frem. Det bemærkes, at især den del af *Løggismose* godsarkiv, som er afleveret, er ret sparsomt. Det omfatter 2 arkivpakker (**Jordebøger 1697-1771* og **Fæstebreve 1749-1800* (ingen fra Voldtofte)) samt 2 bind **Skifteprotokol 1760-1803*.
- Krengerup godsarkiv (*Glamsbjerg lokalhistoriske Arkiv*) – en righoldig samling af arkivalier fra *Krengerup, Brahesholm, Søholm* og *Skovgårde* godser.

Landhusholdnings Selskabet:

(*Erhvervsarkivet, Århus*). Selskabet blev oprettet 1769 til fremme af landbrugets modernisering, bl.a. ved præmiering af dets pionerer. Arkivet omfatter brevjournaler fra selskabets start samt sagsakter fra 1807 og fremover (tidligere sagsakter er gået tabt under bombardementet af København i 1807).

Udskiftningen 1793

(Landsarkivet) – referatet af tilrettelægningsen af Køng og Gummerup jorders udskiftning findes under **Assens Amt. Landvæsens-Kommissions-Sager. Pakke: Kavslunde-Køng*.

Kortsamlingen

(Landsarkivet) – matrikelkort over Køng sogn for perioden ca.1800-ca.1970.

Tingbøger

- Båg Herredting 1665-1919 (*Landsarkivet*). I tingbøgerne findes meget ejendomsstof: tidlige skøder, pantebreve, afkald o.lign. Endvidere sager om skel- og hegnstvister, restancer etc. I perioden 1683-1810 var retskredsen udvidet til *Båg Vends Herreder*.
- Fynbo Landsting 1671-1805 (*Landsarkivet*). Justitsprotokoller fra nævnte periode: tilsvarende sager, fortrinsvis om godsejernes transaktioner samt appélsager fra herredstingene.
- Assens Dommer 1919-... (*Landsarkivet*): skifteprotokoller m.v.

Skøder og Pantebreve (SP) (*Landsarkivet*)

- Båg Herredting 1742-1926 SP-protokoller, som gengiver indeholdet af skøder, pantebreve, afkald o.lign. akter vedr. almindelige menneskers ejendomme.
- Fynbo Landsting 1646-1805 Tilsvarende protokoller, fortrinsvis over godsejernes transaktioner samt appélsager fra herredstingene. *Hovedgårdsregister til SPp.7-27* samt navregistre er nyttige indgange.
- Retten i Assens 1927-... Skødegenparter tinglyst 1927 og fremefter (**Retten i Assens. Skgp. Køng Sogn*) består af et antal arkivpakker. Dokumenterne er ordnet efter laveste matr.nr., som indgår i akten.

Brandforsikring af Landbygninger, Båg Herred

- Alm. brandforsikring 1800-... (*Landsarkivet*) – Forsikrings- og Taksationsprotokoller for landejendomme. Taksationsprotokol 1859-94 er gået tabt – og dermed oplysninger om genopbygningen efter den store brand i Flemløse 1883.
- Privat brandforsikring 1872-... (*Erhvervsarkivet, Århus*) – Forsikringsprotokoller fra private selskaber.

Gejstlige arkiver (*Landsarkivet*): originale akter i **Fyns Bispearkiv*, **Båg Herreds Provstearkiv* og **Køng Præstearkiv*.

Tegn og Forkortelser**Bilag 4**

Nedenstående tegn og forkortelser er anvendt i teksten.

Tegn

(1682-1762)	fødsels- og dødsår.
1°, 2°, 3°	første, anden, tredje.
1712.04.01	dato-angivelse (år.måned.dato) = 1. april 1712.
< 1 år	mindre end 1 år (benyttet i visse folketællings-skemaer).
<i>BE</i>	<i>Bonde Ejendom</i> (en gård hvor <i>herlighedsretten</i> tilhører en anden end besidderen).
htk. 6-7-3-2	gårdens hartkorn: 6tdr-7skp-3fdk-2alb = 6 tønder - 7 skæpper - 3 fjerdingkar - 2 album.
(* <i>BVH-TP.1707-16, 371</i>)	kildehenvisning: (Båg Vends Herred. Tingprotokol, side 371).
(* <i>BVH-TP.1707-16, 371...455</i>)	samme: (samme med flere indførsler, fra side 371 til side 455).
#96	person nr. i forfatterens slægts-database.

Forkortelser

AB.945	A. Balslevs udskrift af tingprotokol, pkt.945.	LAF	<i>Landsarkivet for Fyn</i>
AHA	Assens-Hindsgavl Amter	LAA	<i>do. for Sønderjylland</i>
Aol.18	<i>Arkivalieronline</i> , opslag 18	LHS	<i>Landhusholdnings Selskabet.</i>
Aukt.p	Auktions-protokol		
bgr.	begravet	m.602	mikrokort nr.
BH	Båg Herred	M.25.631	mikrofilm nr.
bmd.	boelsmand	M-1688	Matrikel 1688
Btp.	Brand-taksationsprotokol	Mt	Skatte-Mandtal
BVH	Båg Vends Herred		
Cop.	copuleret (viet).	n.a.	ikke oplyst
d.	død	or	original udgave
dbt.	døbt	pd.	pund (kornmål =20skp).
DK	Danske Kancelli	RA	Rigsarkivet
f.	født	Rtk.	Rentekammeret
FLT	Fynbo Landsting	Rtk-Ep.10	Rentekammeret, Ekspeditionsprotokol 10.
Fp	fæsteprotokol.	S, H, A	sogn, herred, amt.
Frd.	Forordning	Skgp.	Skødegenpart
FT	folketælling (f.eks. *FT-1845).	Skp.	skifteprotokol
GA	godsarkiv	SPp.	Skøde- og Panteprotokol.
GLA	<i>Glamsbjerg Lokalarkiv.</i>	sst.	sammesteds
gmd.	gårdmand	S:T:	Samtlige Titler.
hmd.	husmand	Tro.	trolovet
Jb	Jordebog	û	pund (vægt=1/2kg. lisû=8kg).
KB	kirkebog	vacc.	vaccineret (mod kopper).
Kgd.	kirkegård	xc.	xeroxkopi udgave.
konf.	konfirmeret	ør.	ørte (=10skp korn).
KS	<i>Kronens Skøder.</i>		

Gårde i Køng By – Tillæg 2010.**Bilag 5**

Efter afleveringen af værket til arkiverne har jeg modtaget en del supplerende oplysninger fra brugere – især fra Finn Hannesborg, Odense, og Ejvind Rasmussen, Frøbjerg. Mine senere arbejder med *Gårde i Hårby* samt *Skrinshave* i Køng sogn har ligeledes bidraget med ny viden om Køng-gårdene. Deraf følgende rettelselser og tilføjelser bringes her – først i resumé og derefter kildeudskrifter. Gårdene er nævnt i samme rækkefølge som i indholdsoversigten *side 4-5* i dette bind.

Højbjerg, 24. november 2010 – Ingvar Rasmussen

Køng nr.1a – Køng Mølle

Besidder 10) Jens Rasmussen en søn: Johan Gustav Jensen (1848-1928) – gmd. i Melby, Kærum sogn. Død dér 1928.01.09. Gift 1894.11.09 i Odense Sct. Knud med Maren Larsen (1864-e.1928), født 1864.03.28 i Saltofte i Kærum sogn. Datter af Anders Larsen, gmd. i Saltofte, og hustru Karen Hansen.

Køng nr.19a – Skyttegården

Besidder 3) Christopher Hansen (ca.1658-1730) – trolovet 1691.12.23, gift 1692.06.15 i Barløse med Kirsten PedersD, (ca.1658-1730), Datter af Peder Andersen, gmd. i *Stuegården*, Barløse.

Køng nr.20b – Lindehøj

Besidder 1) Lars Peder Jørgensen (f.1868) – død 1932.03.07 på *Assens Amtssygehus*, bgr. i Køng.

Besidder 2) Niels Christian Hansen (f.1891) – en datter: Marie Elisabeth Skovsbo Hansen (f.1912), født 1912.12.14 i Odense, Sct Hans Landsogn.

Besidder 5) Rasmus Larsen (1885-1974) – født 1895.04.11 på Turup Mark i Turup sogn, død 1974.12.22 i Odense, Ansgar sogn, bgr. i Glamsbjerg. Søn af Niels Larsen, hmd. på Turup Mark, og hustru Maren Jørgensen. Gift – antagelig i Sandager – med Maren Cathrine Madsen Storm (1902-1987).

Køng nr.21a – Ellegård (nedlagt)

Besidder 11) Lars Simonsen (ca.1796-1862) – født 1796.06.05 i *Hesbjerg Huse*⁷⁸ i Vissenbjerg sogn. Søn af Simon Larsen og hustru Maren Esbensdatter, som flyttede til Flemløse sogn 1806/08.

Besidder 13) **Jørgen Larsen** (1820-1878) – en søn: Lars Peder Jørgensen (f.1868). samme som ovennævnte 20b-1).

Køng nr.24a – nedlagt gård

Besidder 8) Christen Hansen en datter: Kirsten ChristensD (f.ca.1820) – født 1819.04.22 i Køng. Gift o.1840/50 med Morten Jørgensen (1818-1891), gmd. i Hårby (nr.6a, *Hans Filstrups gård*).

Køng nr.25b – Korshøj

Besidder 3) Kaj Alfred Møller Johansen (f.1906) – hans hustru: Sinnet Eline Hansen (f.1911), død 1944.06.12 i Køng sogn.

Køng nr.29a – Højgård

Besidder 11) Alfred Peter Hansen (f.1905) – født i Ølsted i Sønder Broby sogn.

⁷⁸ *Hesbjerg Huse* – klynge af huse nord for Vissenbjerg by.

Køng nr.31a – Køng Lindegård

Besidder 5) Niels Andersen (d.1776) – en datter: Birthe NielsD (f.ca.1733). Døbt 1735.10.16 i Køng.
gift 1762.07.28 i Køng med Hans Laursen *Gorm* (f.1736), gmd. i Køng (nr.32, *Søgård*).

Køng nr.32 – Søgård

Besidder 7) Hans Laursen *Gorm* (f.1736) – gift 1762.07.28 i Køng med Birthe NielsD (f.ca.1733).
Datter af Niels Andersen, gmd. i Køng (nr.31a, *Lindegård*). Døbt 1735.10.16 i Køng.

Besidder 9) Lars Hansen (1772-1838) – se nyt **bilag 3: Gæld, retssager og tvangsauktion** – indsat ved gården i **Køng 2. del**.

Køng nr.90 – Gårdbutikken

Besidder 2) Hans Eriksen (1810-1898) – død 1898.02.17 i *Storskov* i Tommerup sogn.

Holte nr.1a – Skrinshave

indsat som nyt afsnit i **Køng 2. del**.

Højbjerg nr.2a – Eskehøj

ny udgave indsat i **Køng 2. del**
og suppleret med nyt **bilag 1: Hans Olufsen – tiden som gårdmand i Hårby**.

Revisionen er affødt af det senere arbejde med *Gårde i Hårby*, og den omfatter besidder 3) Henning Hansen Højbjerg (d.1734) og besidder 4) Hans Olufsen (1692-1763). Sidstnævnte forlod 1739 *Eskehøj* med familie og besætning for at overtage fæstet af en gård i Hårby (nr.2a, *Bækkelund*), som han beholdt til sin død.

Kilder**Køng nr.1a-10):**

*KB Odense St. Knud 1892-1906:V. Aol-77. Viede 1894 (fol.74):
Gom: Ungkarl, Gårdejer Johan Gustav Jensen af Melby i Kærums Sogn. Født i Kjøng 25. Nov. 1848.
Søn af fhv. Møller Jens Rasmussen og Hustru Karen RasmusD i Kjøng. 46 år.
Brud: Pige Maren Larsen, Melby. Født i Saltofte, Kærums Sogn, 28. Marts 1864.
Datter af Gårdmand Anders Larsen og Hustru Karen Hansen i Saltofte. 30 år.
Forlovere: Gmd. Anders Larsen, Saltofte, og Møller Mads Christian Jensen af Kjøng Mølle.
Tillysning: bestilt 5. Okt. 1894 – lyst 7., 14. og 21. Okt. Viet: 10. Nov. 1894 af Pastor Kall i Kirken.

*KB Kærums 1892-1930. Aol-80. Døde M 1928, nr.3:
Død 9. Jan. i Melby, Kærums Sogn. Bgr. 14. Jan., Kærums Kgd. – Johan Gustav Jensen – gift, fhv. Gårdejer af Melby.
Født i Køng Mølle, Køng Sogn, 25. Nov. 1848. Søn af Møller Jens Rasmussen og Hustru Karen RasmusD.
Efterlevende Hustru: Maren Larsen. 79 år. Bgr. af Sognepræsten.

Køng nr.19a-3):

*KB Barløse 1659-1718. 15-1, 2/4 (kron):
Anno 1691, 23.Xbris (23. December, fol.96) – blev Christoffer Hansen og Kirsten PedersD i *Stuen* trolovede.
Anno 1692, 15. Juni sammen viede.

Køng nr.20b-1):

*KB Køng 1918-43:D. Aol-55. Døde M 1932 (fol.52):
Død 7. Marts, *Amtssygehuset* i Assens. Bgr.10. Marts, Køng Kgd. – Lars Peder Jørgensen – Husejer, Partikulier af *Lindehøj*, Glamsbjerg, Køng Sogn. Søn af Gmd. Jørgen Larsen og Hustru Anne Margrethe Rasmussen af Køng By og Sogn, hvor han fødtes 26. Maj 1868. Hans Hustru Maren Kirstine f. Christoffersen døde i Glamsbjerg 26. Feb. 1919. Deres sidste fælles Bopæl: Glamsbjerg. 1 Søn. 63 år. Bgr. af Sognepræst V. Kelstrup. Anm: Meddelelse om Jordfæstelsen tilsendt Sognepræsten i Assens 10-3-1932.

Køng nr.20b-2):

*KB Odense St. Hans 1912-16:F. Aol-224. Fødte K 1912, nr.177:

Født 14. Dec. 1912, Villa *Hansy*, Ny Kongevej, St. Hans Landsogn – **Marie** Elisabeth Skovsbo Hansen – døbt 2. Feb. 1913 af Resid. Kapell. H.R. Hansen i Kirken. Forældre: viede i St. Knuds Kirke – Arbmd. Niels Christian Hansen og Hustru Clara Charlotte Marie Madsen, Skovsbo, 18 år. Faddere: Forældrene. Gmd. Johan Kristoffer Madsen, Skovsbo, Nårup. Husejer Hans Hansen, Holte. Barber Mads Peter Hansens Hustru, Dronningensgade 87.

Køng nr.20b-5):

*KB Turup 1892-1901. Aol-15. Fødte M 1895, No.8:

Født 11. April, Thurup Mark, Thurup Sogn – **Rasmus** Larsen – døbt 16. Juni af Sognepræst Fechtenberg i Kirken. Forældre: Niels Larsen, Husmand på Thurup Mark, og Hustru Maren Jørgensen, 40 år. Viede i Vedtofte Kirke 7. April 1876. Faddere: Barnets Moder. Hmd. Hans Jensen, Hmd. Kristian Hansen og Kurvemager Jørgen Jørgensen Hansen – alle af Thurup Mark.

Køng nr.21a-11):

*KB Vissenbjerg 1784-1814. 61-3, 3/8. Døbte 1796, nr.35:

2. Søndag efter Trin., 5. Juni (s.123) – havde Simon Larsen og Hustru Maren EsbensD i *Hesberg Huse* deres hjemmedøbte Dreng **Lars** i Kirke, frembåren af Karen SimonsD fra Helnæs. Faddere: Anders Madsens Hustru i *Hesberg Huse*, Anders Madsen, Anders Rasmussen og Peder Peirup – alle af *Hesberg Huse*.

Køng nr.24a-8):

*KB Køng 1814-25. Aol-38. Fødte Q 1819, No.9:

Født 22. April – **Kirsten** KristensD – hjemmedøbt 22. April, publiceret i Kirken 23. Maj, 6.S.e.Påske. Forældre: Gmd. Kristen Hansen og Hustru Anne JensD i Kjøng. Faddere: Hmd. Morten Vævers Hustru, Hmd. Kristen Risums Hustru, Gmd. Jørgen Eriksen, Gmd. Rasmus Larsen, Uhrmager Wibye – alle i Kjøng.

Køng nr.31a-5):

*KB Køng 1687-1779. 25-1, 4/8 (kron):

KB scannet 1730-36:F – én mulig.

1735, Dom.19.Trin. (16. Okt., B5) – blev Niels Andersens Barn i Kiøng døbt ved Nafn **Berte**. Faddere: Hans Møllers Hustru i *Hattebechs Mølle*, Peder Bødker i Køng, Matz Pedersen ibid., Matz Jensens Kone og Peder Rasmussens Kone ibid.

Køng nr.32-7): se ovennævnte 31a-5).

Køng nr.90-2):

*KB Tommerup 1892-1905. Aol-203. Døde M 1898, No.2:

Død 17. Feb., Storskov, Tommerup Sogn. Bgr. 23. Feb., Assistenskirkegården, Tommerup By – Hans Eriksen – Aftægtsmand i Storskov, Tommerup Sogn. Født i Flemløse By og Sogn. Søn af Husmand Erik Larsen og Hustru Maren HansD i Kjøng Sogn. Enkemand efter afdøde Hustru Birthe OlsD. Sidste fælles Bopæl i Køng Sogn. 88 år. Bgr. af Sognepræst Schmidt Phiseldeck.

--- 0 ---